...ni! BERKES

...tele, eladása, ...nit is. Bp. VII. ...el.: 321-2972

...ZÁS

...ST, betegfel... ...k Budapesten

...kó, idős édes... ...ész napos, ott ...vagy ápolókat ...25-6753; 06-

...Budapest bel... ...zobás lakást ...ábel TV., tele... ...fűtési lehető... ...értéke szerint ...„Rendszerető

...ó Otthon Kht. ...gek bentlaká... ...eklődni a 237- ...on lehet.

...formátus Egy... ...épített Idősek ...an 1-2 ágyas ...etők, azonnali ...eköltözők éle... ...szintű gondo... ...ek. Bővebb in... ...kező telefono... ..., 06-70/223-

ANYAGI gondoktól mentes idős éveinek megteremtésében segít keresztény, leinformálható tanár fiatalember. Belvárosi vagy budai polgári lakásért életjáradékot fizetek. Hívjon bizalommal. Papp József 06-30/650-1526, 412-0402

IDŐS nénivel Budapesten eltartási szerződést kötnék, 10 éves kisfiammal, vagy ottlakásért gondozást vállalok. 06-20/207-7039

ÁLLÁS

KORREKTORT keres a Keresztény Élet Szerkesztősége. Tel.: 06-30/538-4463

KATOLIKUS egyetemi oktató leinformálható takarítónőt keres. 06-30/942-9327

KÁNTORI állást vállalok Nógrád megyében, illetve Vác közvetlen közelében. Jelige: „Cantus cantorum 102"

65 ÉVES nyugdíjas asszony takarítónői vagy konyhai munkát vállalna bentlakással, katolikus plébánián vagy kollégiumban. 96/243-830

FIATALEMBER kántori állást keres. Szükség esetén hitoktatást, plébániai munkát is vállalok. 06-20/394-3101

...ges). Maximum 4 fő részére (4 X 25.000 Ft +rezsi). Érdeklődni: 466-7197, 229-8319, 06-20/477-7683-as telefonszámokon.

BUDAPESTEN XVII. kerületben 1 szoba összkomfortos lakás kiadó. Telefon: 221-1387

INGATLAN

XVI. KERÜLETBEN, Rákosszentmihályon 200 n-öles telken, 3 szintes, iker jellegű családi ház, 87 nm-es alapterületű (7 szoba, 2 fürdőszoba, 1 mosdó), pince, +54 nm-es garázs tulajdonostól eladó. Irányár: 43.5 mFt. Tel.: 405-1955.

HÁZASSÁG

31 ÉVES budapesti fiatalember korban hozzáillő párját keresi 06-20/803-3996 Jelige: „Most és mindörökké 103"

...pesti férfi házasság céljából keresi hozzá illő, gyermekszerető hölgy ismeretségét. Jelige: „Szerelem 1329. Bp. Pf. 30"

KERESZTÉNY szellemiségű, országos házastárskereső iroda, orvos vezetésével, minden korosztálynak. ACCORDIA: 320-2280, www.accordia.hu

33/190, rk., pécsi, diplomás fiatalember Szűz Mária tisztelő 20-30 év közötti lányt keres. 06-70/558-5886

EGYÉB

SIMON András grafikus minden érdeklődőt szeretettel fogad műterem-galériájában, nyitva szeptember 1-től június 30-ig minden szerdán 12–20 óráig. Ettől eltérő időponthoz telefonos egyeztetés szükséges. Cím: 1012 Bp. Várfok u. 12. II. 8. Tel.: 214-4619, 380-7779

id. GOMBOS LAJOS

ARANYKOSZORÚS HARANGÖNTŐMESTER

2162 Őrbottyán,
Rákóczi út 119., pf. 3
Tel./fax: 06-28-360-175;
06-20-933-2522

Budapesti iroda:
1135 Budapest, Jász u. 60/B,
tel.: 330-6394

Telefon: előfizetés, terjesztés: 317-3933/113 ♦ hirdetésfelvétel: 317-3933/125 ♦ könyvesbolt: 317-3933/123 ♦ szerkesztőség: 317-3933/120 fax: 317-3471 ♦ Csekkszámla: OTP VII. 11707024–20168207 sz. ♦ Templomi árusítás és előfizetés az Új Ember Kiadóhivatal útján ♦ **Előfizetési díjak:** 1 példányos előfizetés esetén Magazinnal együtt egy évre: 11 880 Ft (7480 Ft előfizetés + 4400 Ft postaköltség). ♦ Többpéldányos megrendelés esetén postaköltséget belföldön nem számolunk fel. Előfizethető külföldről is átutalással az Inter-Európa Bank RT-nél (H–1053 Budapest, Szabadság tér 15.) vezetett 11100104–19719407 sz. számlán, Swift kód: INEBHUHB. ♦ Éves előfizetési díj külföldről átutalással: európai országok esetén 150 euró, tengeren túli országokból 200 USD, vagy annak megfelelő más pénznem. **Terjeszti** a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, HÍRKER Rt., és alternatív terjesztők ♦ **Nyomás:** Inform Média Kft., Felelős vezető: Szabó Miklós ♦ **ISSN 0133-1205**

KÉZIRATOKAT NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA

BOTÁR EDIT

Valóság – a ködön túl

Botár Edit akvarelljei a Vármegye Galériában

A marosújvári születésű festőművész néhány alkotását bemutató jubileumi kiállítás nyílt meg nemrég Budapesten. A *Bolyongásaim Erdélyben és a világban* című tárlat immár a hetvenötödik: az életmű tömör összefoglalása. A „nagy utazás" fel-felvillanó képeit láthatjuk az akvarell nyújtotta lehetőségek varázslatos játékterében. Ködděl, korommal befújt üveggömbön – a művész teremtő képzeletén – át aranysárga őszi tájba nézünk, kormos-baljós felhőkön boronghatunk, s igazi nagyhavas telekben dideregnetünk. Emitt a Szajna-parton, amott a Duna-delta csöndjében járunk, de útonútfélen felderengenek az otthoni emlékképek is: Erdély, a téli Hargita és... *Az elsüllyedt falu*. A festmény sajgó aktualitása egy pillanatra megtöri az akvarell-varázslatot, elfedi a ködön át megpillantott valóságot. Azután a következő kép elé lépünk, az immár ködös-könnyes „üveggömb" elé, amelyben újfent idilli tájakra látunk. Látomásos világokra, a képzelet és a realitás határaira. A múlhatatlannak tűnő, fájó mindennapok helyett a bennünk élő, maradandó valóságra: a tiszta kék égre, aranysárga őszre, örök elvágyódásra, majd a messzi utazásból visszatérve a belső békére, egy ismerős házra, a kertre, ahol végre otthon érezhetjük magunkat.

Az elsüllyedt falu

Kl

(A tárlat március 20-ig kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken 10–18 óráig látogatható a Vármegye Galériában (Budapest, 1052 Vármegye utca 11.)

(1) EMBER LXI. évf. 4. sz. (1945) 2005. jan. 23. 16.

Boszrucker Lajos Vilmos, építész; szül. 1873 ápr. 1-én Budapesten. A budapesti állami felső építőipariskolát végezte, hol Kolbenheyer Gyula, Ordódy Béla és Grünwald István voltak tanárai. Ismereteinek gyarapítása céljából gyakran volt külföldön, s 1900-ban Bécsben, 1903-ban Dalmácziában, 1906-ban Münchenben, 1908-ban Olaszországban járt. A következő pályadíjakban részesült: a Torontálmegyei Takarék és Hitelbank székházának tervpályázatán első díj, a kanizsai kath. főgymnasium és rendház tervpályázatán második díj, a balassagyarmati polg. iskola tervpályázatán harmadik díj. A zárai St. Demetrio alapítv. felső leányiskola és internátus tervpályázatán, pályatervét első helyen való megvétellel tüntették ki, a zentai főgymnasium épület tervpályázatán művét első helyen való megvételre ajánlották. Dícséretben részesült a rimaszombati főgymnasium és a brassói ág. ev. főgymnasium pályázatán. B. tervei alapján épültek a Torontálmegyei Takarék és Hitelbank székháza Nagybecskereken (1902) és több budapesti bérház.

Magyar pályázatok. II. 2. sz. — *Művészet.* 1902. 225. l. — 1903. 426. l. és önéletr. adatok.

T Fülöp Karoly építésszel közösen kiszteli tervvel

T munkásház

~~vidéken~~ vidéken

B. kivételekre a bpesti Hungária fürdőt.

Boszrucker Lajos, Vilmos, építész;
az 1873 ápr. 1. Bpesten. a Lipesti
állami felső építőipariskola el-
végzése után három évig Aig-
ner Sándor építész irodájában
dolgozott, majd öt évig Kreutzer
Károly építésznél tervező és iro-
da vezető volt. 1899. től önál-
ló irodája volt a fővárosban
1900. Bécsben, 1903. Dalmácia-
ban, 1906. Münchenben, 1908.
Olaszországban volt tanulmány-
uton - L 7

to his country

Goths. He returned to Den-

mark

BOSZRUKKER Lajos Vilmos építész [Bp.,1873.IV.1.- ?]

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 55.p. és ill.

Boszrucker Lajos

épitész

A nagykanizsai főgimnázium és társház tervpályázata. Bálint és Jámbor, Boszrucker Lajos, Sándy Gyula és Förk Ernő, Hajós Alfréd és Siklós Árpád, Vágó László és József, Steinhardt Antal, Rauscher Miksa, Strobl Miksa pályatervei. Magyar Pályázatok. II. 2.

(Művészet 1904

278.)

(nincs cód.)

A látszat kedvéért
ne kockáztassa
gazdaságának j

Markoljon két különböző vetőmagba és vizsgálja meg őket alaposan. Hasonlónak látszanak és tapintásra is azonosak. A dologban azonban mégis valami hiba van. A vetés belőlük máskép fejlődik.

Sok ezer holdból kifagyott vetőmag és satnya kalász ad magyarázatot arra, hogy

talat azt mutatta, h
a legritkább esetben
hogyha az olaj
szersmind igen drág

A Gargoyle Mobil
kenőanyagspecialist
jat az Ön gazdaság

NYOMTATVÁNY

Boszrucker Lajos Vilmos

épitér

laid

= Ki-Kicsoda?

103. l.

úrnak

Budapest

megírva

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután $^1/_2$6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

MDJ

Boszrucker Lajos, sz.1873. épitőmester, Bp.

a Kamara uj tagja.

MM és ÉE 1925. jan. 25. 2o l.

Boszrucker Lajos Vilmos

épitéz

ind

Krück. I. 139. l

Ferenczi Zoltán VI. 68, 70.

Fh 76/1905.

Magyar

Ifj Varte küldtek be

MDK

Boszrucker Lajos

Nagykanizsai főgimn. és társasház tervpályázata.

Művészet, 1904. 278 l.

MD K

Boszrucker Lajos, ép.mester.
sz.1873. budapesti

1924.dec.lo. tartött ülésen vették fel a Kamara tagjainak sorába.

A Budapesti Mérnöki Kamara közleményei. Tagfelvétel.
A MMKE Közlönye. Bp.1924. LVIII kötet 51-52.sz. 169.l.

MDK

Boszrucker Lajos épitész

épitési engedély

Vállalkozók Közl. 1909. aug. 11. 3 l.

M.D.K.

Boszrucker és Fülöp, bpesti építészek

harmadik díjat nyertek a balassa-gyermeti leány-iskola tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1902. XXIII. évf.

szept. 24. sz. 9. old.

M.D.K.

Boszrucker és Fülöp építészek

körös terve első díjat nyert a Nagbecskereken felépítendő Torontál megyei tanarár- és hitelbank pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1902. XXIII. évf.

ápr. 9. sz. 8. old.

M.D.K.

Boszrucker Lajos, bpesti építész

600 koronás második díjat nyert a nagykanizsai főgimnázium és rendház pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV évf.

ort. 14. sz. 6. old.

MDK

Boszrucker Lajos

épitész

Magánépitési eng. Bpesten. Vállalkozók Közl. 1908.
márc. 4. 5. 1.

MDK

Boszrucker Lajos, építész

Építési eng. Pesten. Vállalkozók Közlönye,
1906, ápr.15. 5. l.

MDK

Beszrüker Lajos, ép.

Terv.: 21006. Dreiaker Antal, Csörsz u.12981/17 hrsz. háromemeletes ház.

Uj épitkezésre nyert engedélyek.-Ep.Ip. 12.sz. 1910. máre.2o. 131.l.

M.D.M.

Bot Attila épitész

Részt vett a pályázaton 10ooo Ft-os megvétel

Sikeres volt a turistaszálló tervpályázat

Magyar Nemzet 1965. nov. 7. 3.l.

MDK

Bot János esztánai ács 1659-ben "szakai hodályt"
csinálja

Fós Károly: Régi Kalotaszeg. MMÉE XLV.köt.5o.sz.
1911. évf. 646 l.

M. D. K.

Bot János ács

Szakai ho-dóly 1659

Voitgyar. 76. l.

megyva

Bot János

ács

1659

l.

Voit Pál

Régi magyar
oltkonok. Bp.
é. n. 122. l.

hitelfül:

államtitkár.

Bot János

sztánai (acs 1659.
*(?))

Toroczkai Wigand

Ede: Régi kert s mí-
esei. Bp. 1917. 69. l.

Leirva, hogyan épitette
fenti egy kurtanemes
szakai házát.

* esztániai - nak
írva

Bot János

ács

1659. Sztána

Bal Hel. 126 l.

51. l.

Kós Károly

Régi Kalotaszeg.

Bp. 1911. 6. l.

✓

BUDAPEST
42 III. 20 14

Die zwölf Jahre (1836—1848), die Roth in Kastenholz zugebracht hat, nehmen

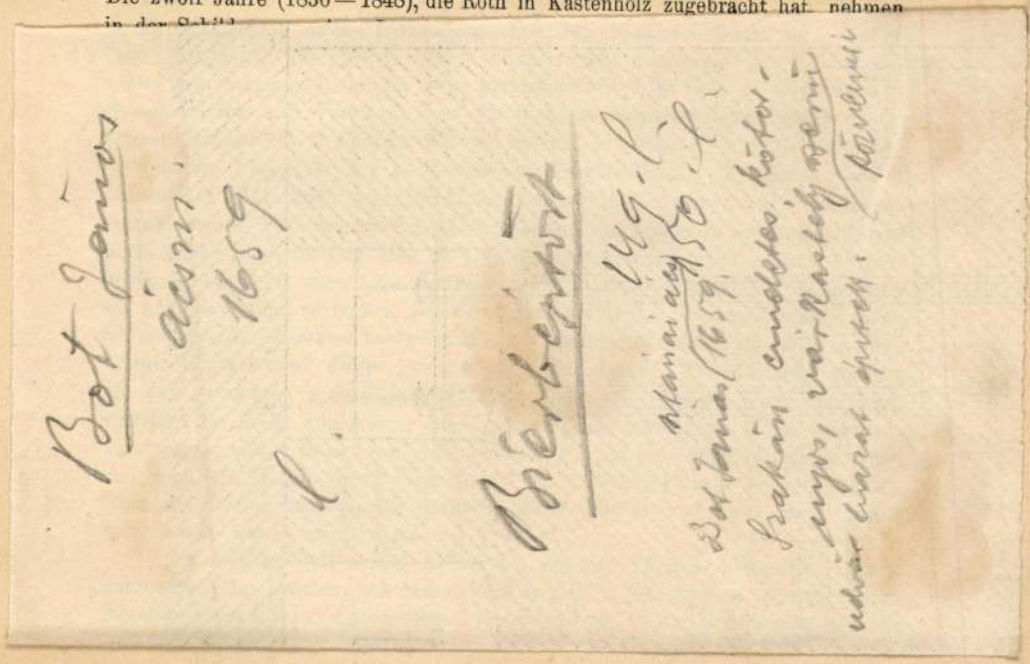

Theodor Schönborn, **Das Pronomen in der schlesischen Mundart.** Wort und Brauch. 9 Heft. Breslau 1912 (M. 3·60).

Während Gusinde[1]) eine Ma. nach allen Formen dargestellt hatte, legt uns Schönborn hier eine beschränkte Formengruppe in allen Maa. und nach formaler, sowie syntaktischer Richtung erschöpfend vor. Uns liegt auch hier wieder vor allem an den eventuellen Übereinstimmungen mit dem Siebenbürgischen. Lautgeschichtlich ist da anzumerken, dass in den flektierten Formen des Possessivum mein, dein, sein in der Lausitz und im Niederland palatalisierte, bzw. gutturalisierte Formen auftreten, also z. B. Gen. Sing. Fem. *men'ər* und *meɲər*. Ich hatte in meiner Arbeit über die Gutturalisierung diese im Schlesischen nur für die Verbindungen *-nd-* verzeichnen können.[2]) Nun muss also die dort verzeichnete Übereinstimmung auch auf die *-în-*Verbindung, aber nur in flektierter Form,[3]) ausgedehnt werden. Die Vermutung Schönborns, dass diese Formen auf solche mit eingeschobenem *-d-*: *mendər* zurückzuführen sei, kann ich angesichts der Analogieen nicht widerlegen, doch scheint sie nicht zwingend. Warum soll nicht Gutt. von *-în-* allein stattgefunden haben? In Formenlehre und Syntax ist mir nichts aufgestossen, was auffallende Ähnlichkeit zeigte. Vor allem ist

---

[1]) Vgl. die Besprechung im Korrespondenzblatt. 36. S. 78.

[2]) S. Archiv 38, 418.

[3]) Vgl. den Lautstand in Cronenberg usw. Archiv 38, 402 f.

megírva // Bot Márton

ácsm.

1895

l.

Baloghfatörnyek

163-l.

Szepessy VIII. 44.

Bot Márton

ács

1895. Kiskapus

Bal Hel 133-l.

51-l.

megvivá

Bóta Gábor

gröngyösi szürszabó

l. Grőffyszűr

169. l.

MDK

Bóta János

Palota felé, of.

I. Orsz. Vasutas Képzőmüv. kiáll. 1951. aug.

3. l.

meghívva

Bóta János, munkás
festő. Vasutas a MÁV szol-
gálatában Pesten. 1951.
az Orsz. Vasutas Képzőmű-
vészeti és Ipjító Kiállításon
Palota felé c. olajfest-
ményével vett részt.

[Kiáll. tm.

42306 .sz.a.kelt és a IX.
leténe

A kolozsvári Far
tására II.részletül Huszez
utasitom az állampénztárt,
Orsz.Bizottsága elnökének
kötelezettsége mellett fiz
megjelölt alnaplóban kiada

Budapest, 1911.

Molnár s.k., államtitkár.

BÓTA Józse fné népmüvész M.N.K.

A mezőkövesdi matyó szövetkezet népmüvészeti részlegének vezetője

/f.r./: Kétszeresére nőtt a népmüvészeti és háziipari termékek forgalma
Érdekes kiállitás Miskolcon

Magyr Nemzet 1962. november 17. 4.l.

mdk

Bóta Józsefné „népi iparmuvész"

Mezőkövesd

teritője mint pályamu

M. Varga Marianna. A Kis-Jankó Bori díj Emlékpályázat díjkiosztásáról.

Népmuvelés 1963. 10 sz 35. l

MDK

Bóta Józsefné, hímzőasszony, népművész

A nemrég elhúnyt Csukai Józsefné „íróasszony" lánya.

— : Matyóországi politechnika 3

ESTI HIRLAP Bp. 1969. febr. 19.

Bóta Józsefné

népi iparművésznek átadták a Kisjankó Bori-emlékdíjat.

Magyar Nemzet, 1967. VIII. 13. 4. o

Bóta Józsefné népi iparmüvész

Hímzésére kis Jankó Bori
emlékérmet és 3000 ft-ot
kapott az országos pályázaton

Nagyvaja 1967 VIII. 13 16 old.

Bóta Józsefné, hímző

A Népművészet mestere lett.

–: Kiváló népművelők kitüntetése

7.

Népszabadság, Bp. 1973. aug. 18.

Bóta Józsefné, híres

A Népművészet mestere lett.

— : Népművészek, népművészek kiállítása

12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. aug. 17.

Bóta Judit

Bóta Judit

Fotóriállítás Gyulán

Magyar Munszet 1983. VIII. 13.

Bóta Katalin, bőrös

L.: Mónus Sándor

7

– : Kiváló népművelők és népművészek kitüntetése
Népszabadság Bp. 1981 aug. 18.

Bóta Katalin, Körös

L. Mónus Sándor

– A kitüntetettek névsora

Esti Hírlap, Bp. 1981 aug. 17.

8

Bóta Katalin börös

A Népművészet Ifju Mestere cimet nyerte el.

Magyar Hirlap 1981/8/18/6

Bóta László

Ödüsszeusz forrasztólemez 30cm

V. Észak-Magyarországi Területi Képzőművészeti Kiállítás Salgótarján 1969

Bóta László

Ödüsszeusz c. plasztikája (eml)

Szerepel az alábbi tárlaton

Varga Imre: Az Ü. területi
tárlat végén

Nógrád 1969 Ü-11

Bóta László

Odüsszeusz, rézm.

V. Északmagyarországi területi képző-
művészeti kiállítás, Salgótarján, 1969.

Bóta László

Odüsszeusz, forrasztott lemez, 30 cm

V. Északmagyarországi területi képző-
művészeti kiállítás, Salgótarján
1969.

Bóta László

Odüsszeusz, repr.

V. Északmagyarországi Területi
Képzőművészeti Kiállítás, Salgótarján 1969.

Bóta László

Odüsszeusz, forrasztott lemez, 30 cm

V. Északmagyarországi területi
Képzőművészeti Kiállítás
Salgótarján 1969.

Bóta László
Egerből egyéni alkotói díjban
részesült

(b.m.) Képzőművészeti szakkörök regio-
nális kiállítása

Észak-Magyarország 1972/245 4 old.

Bóta László

Villon ciminü szobrával az egyik egyéni díjat hozta el, a képzőmüvészeti körök regionális kiállításáról, amit a kazincbarcikai Egressy Béni Müvelődési Központban rendeztek meg.

Népmüvelés 1972/11 45 old.

Botár Edit, [báb tervező]

A Kolozsvári Áll. Bábszínház vendégjátékához a bábokat tervezte

Bloncsy Kázló: Kazmyóné és árva Pepelen 2.

Esti Hirlap, Bp. 1976. okt. 16.

Botár Edit

Mettalás

Nekám Lajosné: Szabó János
Művészet 1970. január – 32 lap

MDK

Botár István szobrász

Erdélyi kiáll. M.Szal. 1939. jan.

MDK

Botár István szobrász

a Szövetkezet művésztagja

Szász B: Kolozsváron megalakult az Erdélyi Képző-művészek Szövetkezete. Függetlenség, 194o, okt. 2o. 5 l.

M.D.K.

BOTÁR István

1931-ben Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

BOTÁR EDIT

A stuttgarti Filderzeitung és a Sindelfinge Zeitung 1981 decemberi száma beszámolót közöl Botár Editnek a döblingeni Kunstverein Galériában rendezett kiállitásáról, /rövid hir/

Utunk, XXXVII.évf. 7.sz. 1982 febr,12. 8.old.

BOTÁR EDIT

festőművész

A kolozsvári Filo Galériában febr.18.-márc. 2.-ig látható Botár Edit festményeinek kiállitása. /rövid hir/

Utunk, XXXVII.évf. 1982. 9.sz. febr.26. 8.old.

BOTÁR EDIT

A kolozsvári Akadémia könyvtártermeiben okt. elsején megnyilt Botár Edit akvarelljeinek kiállitása./rövid hir/

Utunk, XXXVII.évf, 40.sz. 1982 október 1. - 8.old.

BOTÁR EDIT

A szatmári Müvészeti Galériában augusztus elsején megnyilt Botár Edit akvarell-kiállitása. /rövid hir./

Utunk, XXXVII.évf.32.sz. 1982 aug. 6. 8. old.

Botár Edit

BOTÁR EDIT akvarelljeinek kiállitása a Babes-Bólyai Egyetem Filo Galériájában./rövid hir./

Utunk, XXXIII.évf. 18./1540./sz. 1978. május 5. 8.old.

Botár Edit (született Furdek)

Született Marosváron 1930. január 12-én.

A Kolozsvári „ ION ANDRESCU" Képzőművészeti Akadémia textil szakának végzettje. (1950-1956)
1956-tól több mint harminc éven keresztül a Kolozsvári Bábszínház díszlet-és bábvezetője. A 79 megtervezett darabbal sok nemzetközi díjat nyert a színház.
1955-1991 között részt vett a hazai megyei és országos Grafikai-,Festészet-,Textil-, Díszlet- és Bábtervezési tárlatokon.
1974-ben lett a Művészeti Érdemrend V.-ik fokozatának kitüntetettje.
1955-ben az első kiállítása Bukaresten volt.
Azóta 42 egyéni kiállítása ismertté tette a nevét úgy Erdélyben, mint külföldön.
A 80-as években Németországban (Stuttgart, Böblingen, Datzignen) mutatkozott be.
1991-től már Magyarországon (Kecskemét, Budapest) is rendezett önálló tárlatokat.
Műveinek külföldi kiállításokon való sikere, hogy ma már közel 800 munkája 24 országban van magántulajdonban.

Külföldi kiállításai:

1955 Moszkva	1980 Stuttgart
1966 Brüsszel	1981 Böblingen
1966 Mexikó	1982 Datzingen
1969 Torinó	1986 Stuttgart
1969 Párizs	1991 Kecskemét
1986 Moszkva	1992 Budapest

A művész 1993 óta Magyarországon él.

Szeretettel meghívjuk Önt,
munkatársait és kedves családját

BOTÁR EDIT

festőművész
kiállításának megnyitójára

1998 szeptember 15-én 18 órára

A kiállítást megnyitja:
BANNER ZOLTÁN
művészettörténész

Közreműködik:
BÁLINT MÁRTA
szinművész

A kiállítás megtekinthető a
VOLÁN ELEKTRONIKA RT. székházában
Bp. XI. ker. Karolina út 65 sz. alatt
1998 szept. 16-25-ig, munkanapokon 12-18 óráig,
A kiállítás szervezője: Mázsi József, tel.: 2262-586

A kiállítást támogatja a VOLÁN ELEKTRONIKA RT.

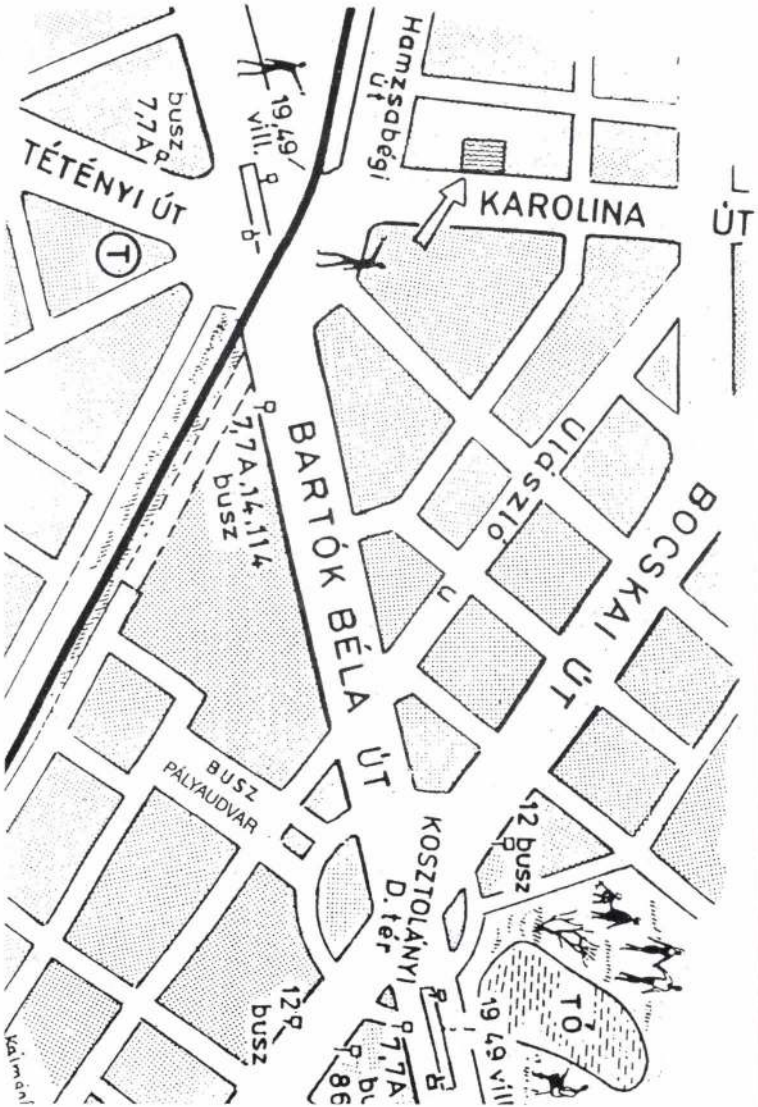
Hamzsabégi út
19,49/ vill.
busz 7,7A
TÉTÉNYI ÚT
KAROLINA
ÚT
7,7A,14,114 busz
BARTÓK BÉLA ÚT
Ulászló
BOCSKAI ÚT
BUSZ PÁLYAUDVAR
KOSZTOLÁNYI D. tér
12 busz
12 busz
TÓ
19 49 vill

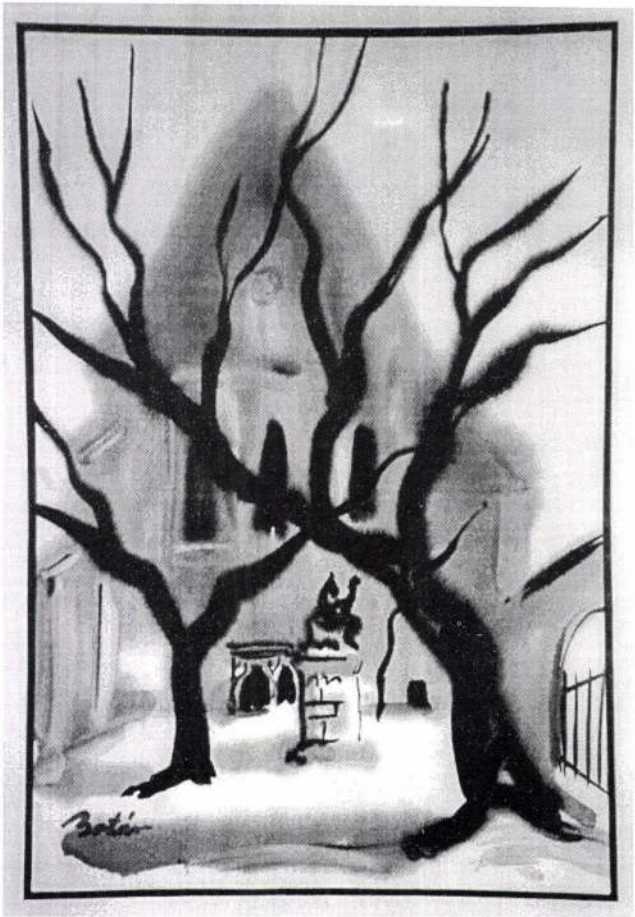

MEGHÍVÓ

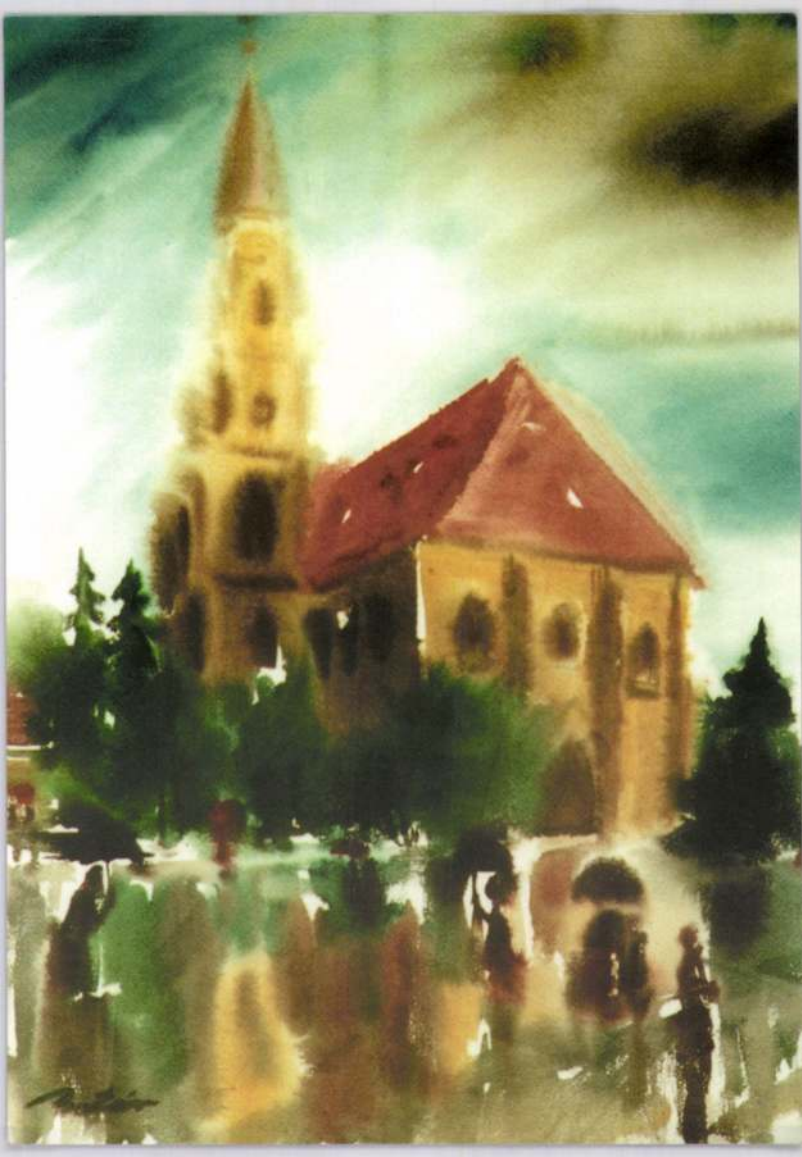

BOTÁR EDIT
Kolozsvár
ESŐS FŐTÉR

GLORIA Kolozsvár, Tel.: 4 - 064 - 197744

BOTÁR EDIT - festő

Botár-akvarellek a Magyar Házban

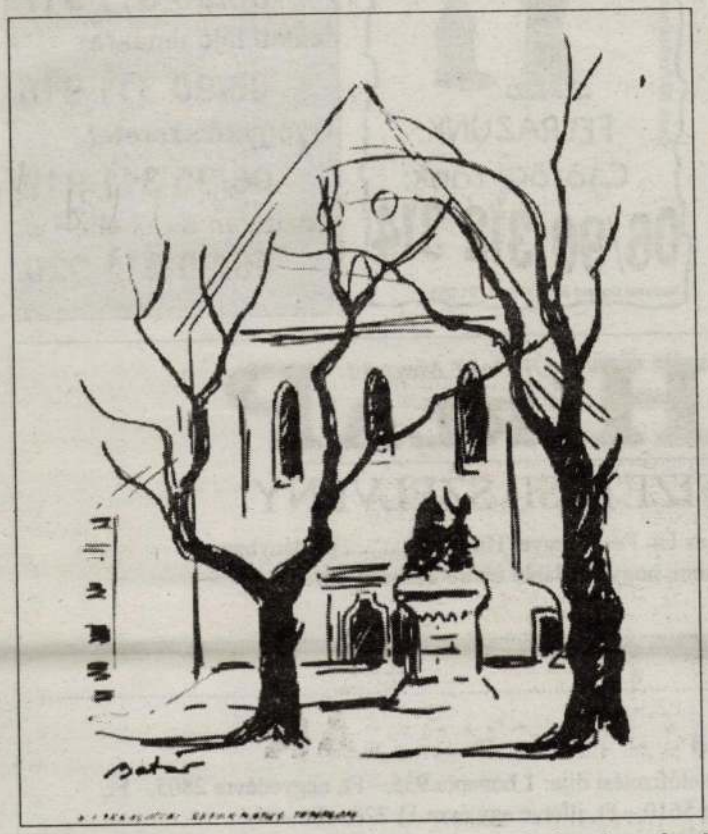

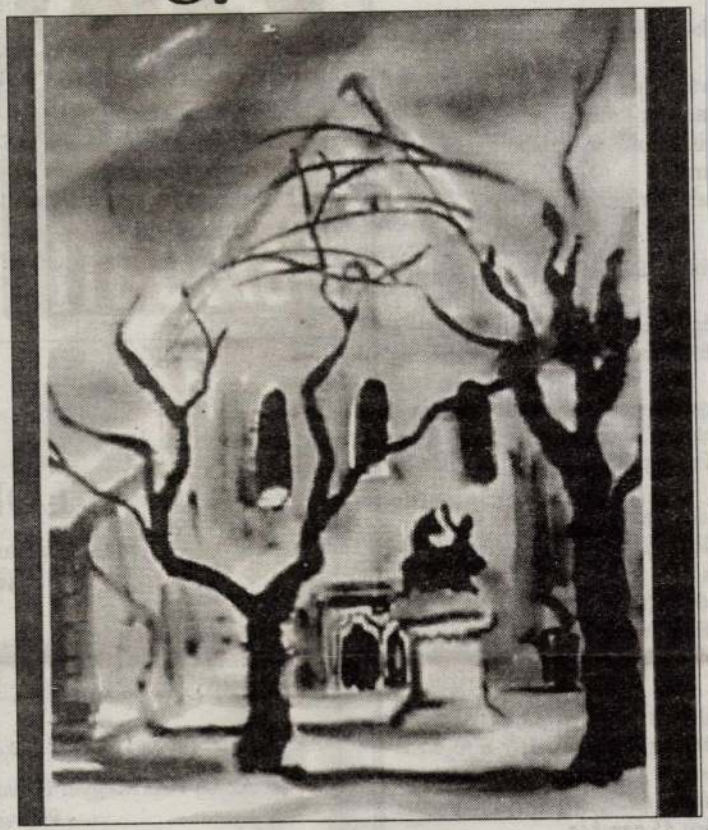

Botár Edit festőművész akvarelljeiből nyílt kiállítás a közelmúltban a Magyarok Világszövetsége Semmelweis utcai székházában a Magyar Köztársaság elnökének kolozsvári látogatásakor. A hajdani Kolozsvár nevezetesebb épületeit és városrészeit megelevenítő festmények társaságában természetesen a mai Szamos-mente is megjelenik, de láthatóak azok a külvárosi „életképek" is, amelyek egy letűnk kort juttatnak eszünkbe.

A tárlatot *Medvigy Endre*, a Szent László Akadémia dékánja vezette be, az Erdélyben született művésznőről pedig Aniszi Kálmán esztéta beszélt. (Képünkön a Farkas utcai templom, előtte a Szent György szoborral.)

Új Pest Megyei Hírlap 1987.05.30

abó Krisztián
ulista – A Dunakanyar Rádió

abó Krisztián

ormációk, érdekességek sok-sok

ványságműsor
abó Krisztián
isz-mix – a legjobb zenék és a
mák
abó Krisztián

formációk, érdekességek sok-sok

égy keréken, karosszékben – a
ési magazinja autósoknak és

rgószínpad – Sportmagazin
atejka Tibor
KR Top 25 – Rapid-fotó eladási

ıskó Beatrix
állambazár – megnyugtató dalla-
k
ıdolf Csaba
féli koncert
ıdolf Csaba

órától az Fm 68,99 MHz-n,
ától az FM 91,9 MHz-n fogható
óráig
ilis és budapesti hírek, időjárás-
óra 45 perckor.
5-kor, 17.15-kor és 18.55-kor
z állandó műsorok kezdetéig
, Tőrincsi Tímea, Vaskó Beat-
ző illetve Lantai Miklós vezeté-
formációk, érdekességek hallha-
el fűszerezve.

nyereményt!
4+1 tipp anyerő!
Játszon és nyerjen telefonon!
06/90 3116
Bp.1399 Pf.701/251 csak 88 Ft+Áfa/p.

Új
Csak 88 Ft+Áfa/perc
FELRÁZUNK:
Csörögj ránk:
06/90 312 314
Natural Sound Bp.1399 Pf.701/251

06/90 311 916
Hittel a daganatok ellen
06/90 311 917
Ízületi fájdalmakra
06/90 311 918
Gyógyító szeretet
06/90 311 919
Pozitívan a rák ellen
06/90 311 920
Studio 10 1399 Pf.701 csak 88 Ft+Áfa/p.

Új Pest Megyei HÍRLAP

ELŐFIZETÉSI SZELVÉNY

Megrendelem az Új Pest Megyei Hírlapot ..... példányban,
s kérem, hogy az alábbi címre kézbesítsék.

A megrendelő neve: .....

Címe: .....

Az előfizetés ideje: .....

Az Új Pest Megyei Hírlap előfizetési díja: 1 hónapra 935,– Ft, negyedévre 2805,– Ft,
fél évre 5610,– Ft, illetve egy évre 11 220,– Ft.

.....
aláírás

Az újság megrendelhető és előfizethető a helyi postahivatalokban, illetve a kézbesítőknél.
Ez az előfizetési szelvény bármely postahivatalban, illetve postaládában díjmentesen elhelyezhető.
(A megrendelőszelvény a szerkesztőség levélcímére is elküldhető: 1364 Budapest, Pf.: 310.)

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

1972 APR 21
UTUNK

1021 Botár Edit

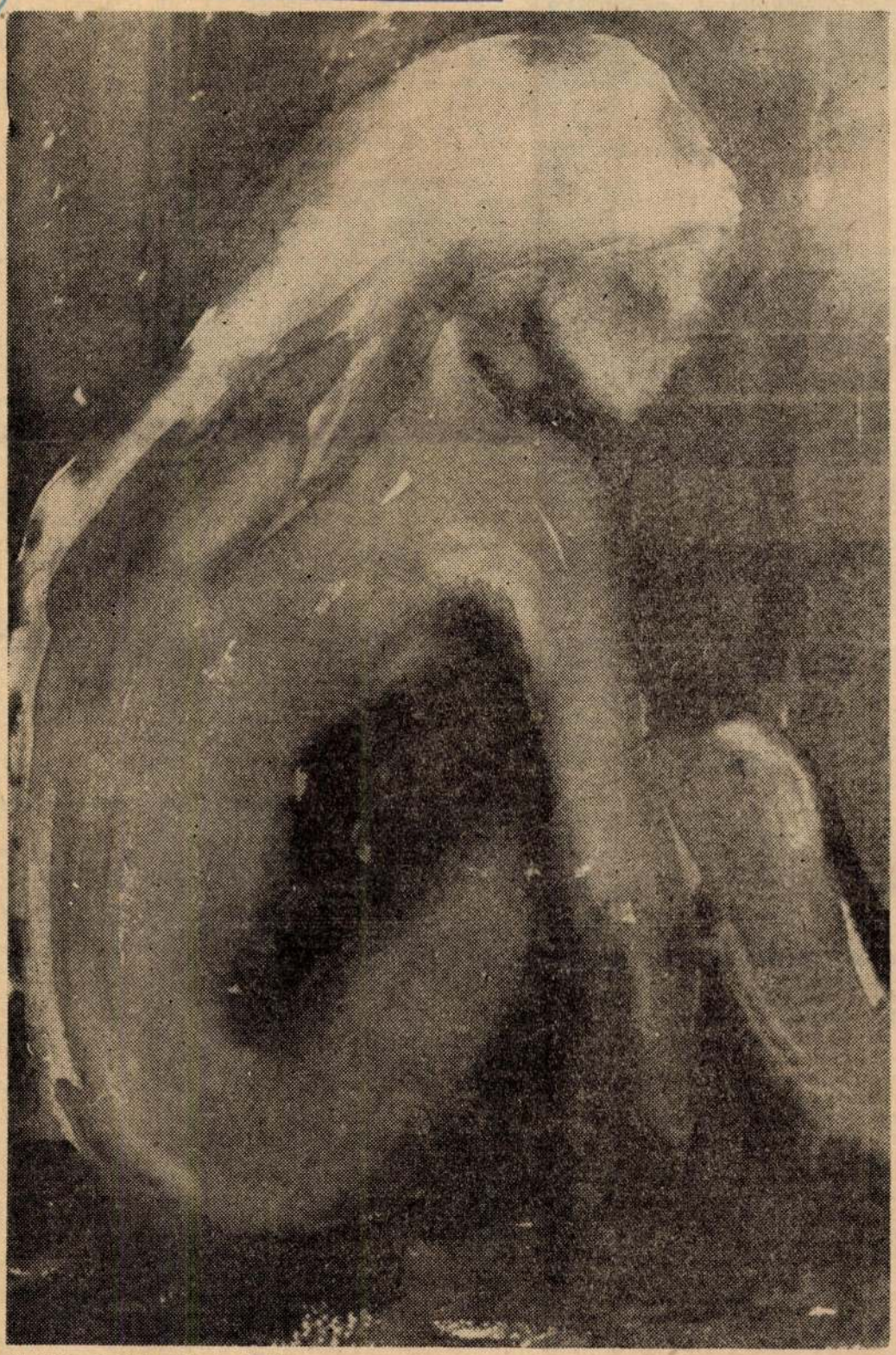

Botár Edit: Fiatalság

Gyula a Brennerén

(Létay Lajos felvétele)

illanatnyilag itt vagyok a legjobban el-
. Olyanformán vagyok vele, mint sze-
pám fejével gyermekkoromban. Valahol
tájon járt ő is, ahol én is kuporgok
képen, Észak- és Dél-Tirol között, s me-
nekem, hogy az a fej, ami az ő nyakán
em az ő saját eredeti feje, mert azt el-
Tirolban, úgy varrtak aztán helyette
Ebből tény s való volt az is, hogy csak-
betörött a feje egy aknától, amint a lö-
okban szundikált a rohamsisakján kupo-
s az is, hogy valamikor kivették a man-
aminek a forradás-hege ott volt kétfe-
nyakán, mintha csakugyan más fejet app-
k volna rá. Minden szava igaz volt a
esülésről, s a heg-látszat is meggyőzően
sítette azt a mesés-abszurd kitalálását,
neki nincs meg a saját feje, s én azzal
ős érzéssel néztem az arcát, hogy immár
nem tudom meg, milyen volt a valódi fe-
ásfelől pedig el sem tudnám képzelni,
neki más feje is lehetett, annyira az apám
olt, amit az ellőtt helyébe kapott... Azt
, az írás folyamán fog majd végleg el-
hogy a szóban forgó fő- vagy mellék-
ek mi lesz a sorsuk. A fő- és jószágvesz-
„nótázás" réme amúgy is ijesztően benne
sorsukban.

i az érzésed: mekkora könyvet „ad ki" anyag? És ihletőnek hoztad-e ezt a fur-övényt a kufsteini vár falából, amely az asztalodon „díszeleg"?

em mekkorát, hanem mekkorákat adna
gy úgy mondjam: egy író a félfogára
ég ennek az anyagnak, kivált ha ilyen rá-
ró. Azzal együtt szeretnék legalább hármat
ni belőle. Csakhogy itt már én sem va-
jövőbe látó „Úr" magamnak. Az ihlettel
baj, azt az eddigiekből már kivehetted.
legyen ihlet, ha még ilyenkor sem, ami-
ember ilyen magasságos teremtő „Úr"-
zi magát? Ez a kufsteini burján is in-
teremtés, mint ihletés. Láttad te is, mi-
ovemberi reménytelenséggel hervadt ott
lon. S most, megszámolhatod, huszon-
en szára-levele van, s három új hajtás
jövőben van úgy, hogy még taszigálják
t. Én ilyen dinamikus zöldséget még
ttam. Pedig ott úgy nézett ki, abban a
századi hervatagságban, hogy élet sincs
Azon már nem csodálkozom, hogy akár-
ordítom, szüntelenül a nap felé fordul,
tudja, honnan jött. Ha költő volnék ma-
, most ketten együtt eldalolhatnók, hogy
még a burján is"...

fus,
szal
vall
azo
szet
tud
bi
len
csa
nal
élet
tán
gés

A könyvészet megjelen... kitűnő alkalmat szolgáltatott arra, hogy a magam munkáját ellenőrizzem, házi dokumentációmat tehermentesítsem. Céduláimat rendezgetve bukkantam rá aztán néhány adatra, amely — a jelek szerint — kihullott a köztudatból. Alább idézem ezeket. Nemcsak a teljesség kedvéért, hanem azért is, mert Gaál Gábor kevéssé ismert költői-műfordítói tevékenységére, illetve egy eddig számon nem tartott munkatársi viszonyára vetnek fényt.

Íme, az adatok:

I. Az *Új Kelet* 1927. február 11-i számában (X. évf. 33. sz. 6. l.) hírfejként jelent meg Iwan Goll *A macska* című versének *G. G.* szignójú tolmácsolása.

II. A *Nagyváradi Napló* XXX. évfolyamában, 1927 májusától augusztusáig, a G. G.-cikkel indított *Nagyváradi Napló Vasárnapja* című mellékletben egész csokorra való Gaál Gábor-írás látott napvi-

8. *Gaál Gábor vers négyszögű; A kétség* aug. 7. (176. sz.) 9. l.

Az *Új Kelet*-ben tolmácsolás, a *Nagyvá ló*-ban közreadott né vers és az *Imaginári getés Lindbergh-gel* tudomásom szerint, elkerülte a kutatók

Mindezek, persze, datok. De ha felütjü kori lapokat, mindjá hogy a jelzett íráso sem érdektelenek. M sősorban a versek lenül vallanak Gaál szonylag hosszúra s ságos korszakáról. idézet:

„A fájdalom a lé kad, s (...) mindig tör. Ráncokból hurk kunk köré. Keressük lyos ligeteket, hol a akad sóhajunk. E kunk öngyilkos lesz. Hiába...

Ha harmincéves

ÚJ KÖNYVEK

ZRINYI MIKLÓS VÁLOGATOTT MUNKÁI I—II.

„Zrínyi úgyszólva szakít a múlttal, a magyar költészet múltjával; a verses históriáktól egy hatalmas ugrással az epopeia csúcsára szökik" — írja Arany János egyik tanulmányában, s ha megállapításának első része nem is teljes mértékben igaz, annál inkább az a második. Mert a *Szigeti veszedelem* megírásakor Zrínyi nemcsak a klasszikus és a korabeli (barokk) példákból merített, hanem a vitézi énekekből is, a formai-stiláris szempontból az eladdig Balassival tetőző magyar költészet legjobb hagyományait haszno-

S ha eposza csa tekinthető politika prózai írásai teljes a leghaladóbb ko szolgálják. Az állandó török, a szükség arra, hogy hadakozz ez minél eredmény gyen, külföldről hoz ket, alapos katonai nyokba mélyed, s elkészülnek első ha nyi munkái *(Tábori ta; Vitéz hadnagy)*... időre esik Béccsel v befordulása — politika di okokból. Programj rát messze megelő nemzeti abszolutizmu még bizakodó korszak letkezik a *Mátyás k téről való elmélke* tervei mind messzebb a megvalósulástól, m lekötik a fárasztó politikai csatározáso *rök áfium ellen val* után már csak rövi

Bóta Klára

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Grafikusművész

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
1981 NOV 15

1021.

BÓTA KLÁRA ILLUSZTRÁCIÓJA

szovet. 93. Bánat. 96. ADK. 98. Rakja a lábait. 100. Szív régiesen. 102. EEE. 104. Néha egyneműi. 106. Régi fegyver, ma sporteszköz. 107. Okozat előzménye.

Beküldendő a fent jelzett sorok megfejtése. Határidő: nov. 24. November 1-i rejtvényünk szövege: De jó lenne, ha legalább felét elhinném nagamról annak, amit má-okkal szeretnék elhitetni.

Könyvutalványt nyert megejtőink: Bálint Lászlóné Bicske, Hajdú Istvánné Gárlony, Dr. Lukáts Andrásné Ajka, Markovits János Dunajváros, Takács Sándor Csákvár, Veress Pál Sárbogárd és Aldott Tibor (Széchenyi u.), Inzsöl Lajosné (Népköztársaság u.) Karloviczi Ferenc (Homoksor), Koncsag László (Münnich ltp.), Südi Mariana (Münnich ltp), Vas Ferencné (Széchenyi u.) Székesfehérvár.

— M —

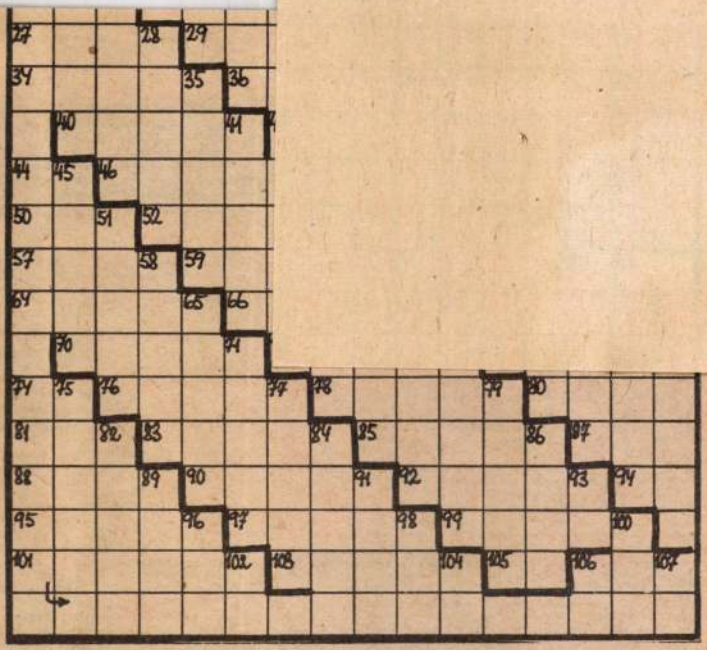

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Bóta Klára, grafikus

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1983 AUG 1 3

Palotaváros — 1983. (Bóta Klára rajza)

1021

SHINE ON!

Bóta Klára
grafikusművész
MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
1983 JAN 15.

1021

Hétvégi melléklet

BÓTA KLÁRA linómetszete

A jog és a gazdaság

Interjú dr. Markója Imre igazságügyminiszterrel

Fontos eredménye a jogalkotásnak, hogy a 70-es évek végére a gazdasági élet területén is kialakítottuk a fejlett szocializmust építő társadalmunk követelményeinek megfelelő magas szintű szabályozást. Ugyanakkor az utóbbi években különösen nyilvánvalóvá vált, hogy — bár gazdaságirányítási rendszerünk alapvető elvei a gyakorlatban jól beváltak — állandó feladatnak kell tekinteni irányítási rendszerünk korszerűsítését. Különösen fontossá teszi ezt, hogy közismerten nehezebbé váltak gazdasági építőmunkánk külső és belső feltételei, s a gazdaságirányításban is elengedhetetlen a gyors alkalmazkodás a megváltozott követelményekhez.

E követelményrendszer hátterét, feladatait megvilágítandó kért interjút dr. Markója Imre igazságügyminisztertől Tóth Ferenc, az MTI főmunkatársa: a jog és a gazdaság kapcsolatáról, a jogalkotásnak a népgazdaság eredményesebb működésében, vállalatok és más gazdálkodó szervezetek gördülékenyebb kapcsolatainak kialakításában betöltött szerepéről kérdezte a minisztert.

— Mindenekelőtt hangsúlyozni szeretném — mondotta dr. Markója Imre —, hogy a jogot végső fokon a társadalmi és gazdasági viszonyok határozzák meg. A jog ugyanakkor nemcsak kifejezi ezeket a viszonyokat, hanem ha-

szervezetek „magatartásának" is. Meggyőződésem, hogy fejlődésünknek itt még jelentős tartalékai vannak, egyebek között a vállalatok, szövetkezetek belső irányítási, érdekeltségi mechanizmusa terén. Egy valóban

hatékony belső mechanizmus

kiépítését nem lehet a jogi szabályozástól várni; hiszen ennek a mechanizmusnak a gazdálkodó szervezet adottságaihoz kell alkalmazkodnia, s nem valamilyen sémához. A jog itt csak a fő irányokat jelölheti meg, s közvetve járulhat hozzá ahhoz, hogy a gazdálkodás szervezeti rendszere reformjának „kiegészítéseképpen" a gazdálkodó szervezetek kialakítsák a belső irányítás és érdekeltség korszerű, sajátosságaiknak megfelelő mechanizmusát.

Hogyan mérhető, miként értékelhető a jog szolgálati szerepe a gazdaságban? Milyen

lenőrzési rendszerünket, különös a minőségellenőrzés területén. és a szankcionálás közötti szoros megteremtése érdekében — e szerint — jogszabály írná elő, h őrző szerv javaslata alapján köte mi eljárás lefolytatása, s ennek tájékoztatni kell az ellenőrzést v Tökéletesíteni akarjuk jogi sza rünket is. Ennek során foglalkoz mi felelősségrevonással kapcsol szabályok módosításával, mert ez tekben indokolatlanul gátolják a lezettségszegések szankcionálását

Tervezzük a gazdasági bírsági szabály módosítását annak érdek a szankció hatékonyabbá váljon kodó szervezet bírságolását köve személyekkel szemben is követ kalmazzák a szükséges szankció kívánjuk a testületi felelősség k

Bóta Klára

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

grafikus művész

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1983 JUN 0 41

„Na és?! — nézett rá az

1021

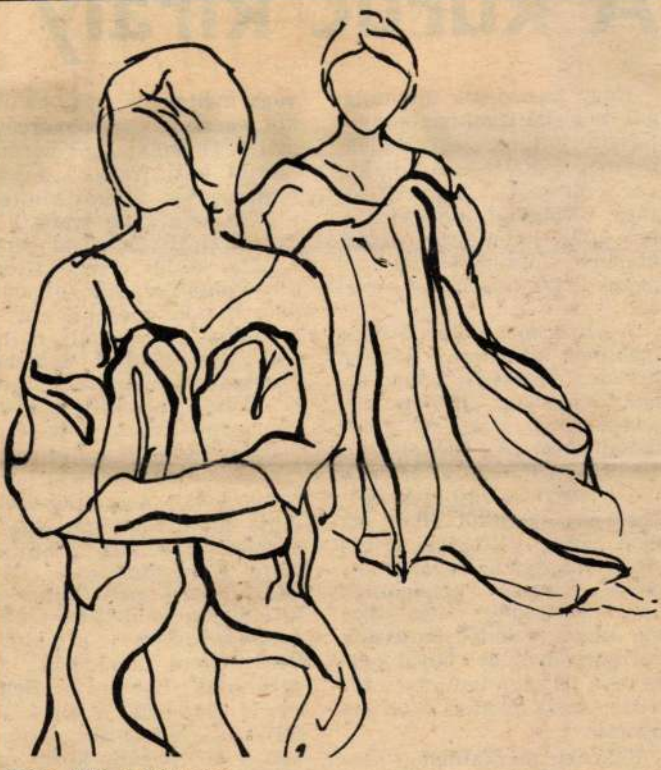

Bóta Klára túsrajza

A

Nagy L[illegible]
gal megle[illegible]
(„Nem jöttünk égi Hadak-útján") a XVII. századi kurucokról szól, a kuruc király Thököly Imrének és hol vitéz, hol kajtor („sákmanoló", fosztogató) hadinépének viszontagságos sorsáról.

A kuruckor, a kuruc világ fogalmát általában Rákóczi Ferenc nagyságos személyéhez társítjuk, a kutatómunka dandárja is ezzel az idővel foglalkozik. A thökölyánus kurucság emléke a történeti tudat peremén bújdosik. (Ebből a szempontból Thaly óta nem sok változást látni.) Ahogy hajdan a szegény bújdosók piros csizmáinak (mert katonához színes csizma illett, feketét parasztok hordtak) nyomát hóval fedte be a tél, úgy lepte be a feledés hava életük, tetteik nyomát.

Rákóczi mozgalmát szabadságharcnak nevezzük, de Thökölyét csak felkelésnek. Nagy László fölismerte: sem-

[illegible]ó-
[illegible]el
mérje Thökölyt, más normák szerint ítélje meg alakját, mint azokét, akiket mintegy a haza szentjeivé avatott. A kuruc király históriai félárnyékba került olyan kritikai szempontok alapján, amelyek nem mindig megalapozottak, és többnyire ugyanilyen joggal fölvethetők lennének azokkal szemben is, akiknél a késői nemzeti kegyelet nem engedi ezek fölvetését.

Ilyen vádpont a „török bérencég", a pogánnyal való cimborálás: a szultán „kaftánja alatt sugorog". Azt is terhére róják, hogy ő bújtatta fel Kara Musztafát Bécs elfoglalására, noha nincs rá bizonyíték, de Bethlen Gábor valóban sürgette a szultánt Bécs elleni támadásra. S egyáltalán: Bocskai és Bethlen is rászorult a török segélyére. Világosan látnunk kell a két pogány közt egy hazáért vívott harcok tényeit, nehézségeit: a Habsburg-ellenes függetlenségi küzdel-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Bóta Szilárd

MAGYAR NEMZET

1962 OKT 28

Az első giccs-büntetés

Három és fél évre ítéltek egy szélhámos képügynököt

A Fővárosi Bíróság ítéletet hirdetett *egy giccs-terjesztő bűnügyében.* Ifj. *Mosóczy* István 26 éves budapesti lakos ült a vádlottak padján, akit 1960 májusában a bíróság üzérkedés bűntette miatt már egyévi és kéthónapi börtönre ítélt. Mosóczy az ítélet jogerőre emelkedéséig szabadlábon volt. Ezalatt főleg szélhámosságaiból élt. Egy ismerősétől harminckét László Fülöp rajztanulmányt, mástól két Csáki-Maronyák olajfestményt és egy XVI. századból való értékes kódexet vett át azzal, hogy majd értékesíti azokat. A két képet és a rajzokat áruba bocsátotta, a pénzt és a kódexet azonban megtartotta. Több áldozatát azzal a csehszlovákiai örökségével szédítette, amelyet már régen elherdált. Egy bányásztól például úgy csalt ki tízezer forintot, hogy ígérte: örökségéből vesz neki egy Skodát.

Mosóczy később egyik munkahelyről a másikra hányódott, míg végül Bóta Szilárd iparengedéllyel nem rendelkező képzőművész-dekoratőr »ügyintézőjének« szerződtette. Mosóczy vallomása szerint itt tapasztalta, hogy paraszt- és bányászemberek *»könnyen megvásárolnak gyengébb festményeket, akár giccseket is«.* Bóta Szilárdot a rendőrség üzletei miatt őrizetbe vette. Mosóczy ekkor a Képcsarnok Vállalatnál helyezkedett el. Mint üzletszerző járta az országot, hogy a Képcsarnok festményeire és rajzaira megrendelőket szerezzen. Így vetődött el Petőfibányára. Jó megjelenésével megnyerte az embereket. Bányászcsaládoktól megrendeléseket és előleget vett fel. Néhány nap múlva valóban megérkeztek Petőfibányára a Képcsarnok képei helyett — *ízléstelenebbnél ízléstelenebb giccsek.* Egyik képen bohócfejű szarvasbika vágtat, egy másikon galambszerű tünemények enyelegnek párosával, a háttérben pedig havasi tájkép látható káprázatos naplementével.

Verpeléten, majd Balaton községben *már mint festő mutatkozott* be. Egy-két háznál megkérték: »művész úr, fesse le a házunkat«. Ezek a festmények leginkább kutyaólhoz hasonlítanak. Másutt szentképekre vett fel megrendelést.

Mosóczy igazi művészet után vágyó bányászokat csapott be, *terjesztette a giccset falun,* ahol a legnagyobb szükség van az emberek művészi ízlésének formálására. A bíróság a büntetés kiszabásánál ezt is figyelembevéve *három és fél évre ítélte Mosóczy Istvánt.* A vádló és az elítélt enyhítésért fellebbezett.

lyeket *Dulles* öntött formá

Például, ami leáris monopó voltunk, hata hatatlan volt lemben, hogy hattunk anél nünket el pusztítani. A volt a Szovjetuniót körülvenni katonai támaszpontokkal támadó célokból. De, amikor elveszett a nukleáris monopólium, a bekerítésre felhasznált népek, mint például Törökország, azután Párizs, London, meg Bonn, s végül a bekerítő hatalom, tehát az Egyesült Államok is egyszeriben sebezhetővé vált. Attól kezdve az előretolt támaszpontok koloncca váltak számunkra.

Törökország például Kubával való kapcsolataink szempontjából nyilvánvalóan ilyen kolonc. Mert, amennyiben megkíséreljük Kuba elözönlését vagy blokadirozását, fel kell készülnünk arra, hogy Törökországban vagy a Szovjetunió határai mentén másutt, ugyanilyen problémákkal találkozhatunk. Előretolt támaszpontjaink, amelyeket bombázókkal vagy rakétákkal könnyűszerrel el lehet érni, sokkal több gondot okoznak, mint amennyi örömet. Ha Hruscsov meg akarja védeni Castrót, nem feltétlenül Kubában kell ezt megtennie, ahol

Ha de Gaulle és az általa képviselt finánccligarchia dialmaskodik, hangoztatja a nyilatkozat, *veszélybe kerülnek a szabadságjogok maradványai*, a városok és falvak dolgozóinak jogai és a dolgozókat védelmező szakszervezetek és pártok léte. A degaulleista hatalom ebben az esetben folytathatja azt a politikát, amely *ellenkezik a dolgozó tömegek, a demokrácia és a béke érdekeivel.*

A választás világos: *diktatúra vagy demokrácia*, a múlt vagy a jövő, a bankárok állama, vagy olyan köztársaság amelyben szava lesz a népnek. A társadalmi haladásért, a szabadságért és a békéért *mondjanak határozott nem-et*

Egy ember dönt Franciaországról

Párizsból jelenti az *MTI* Maurice *Thorez* péntek est beszédet mondott Ivry Párizs környéki munkásvárosban. A Francia Kommunista Párt fő titkára a Kuba elleni *amerikai agresszióról és a vasárnapi népszavazásról* beszélt. Kuba blokádja — mondta — nemzetközi jog és az ENSZ alapokmány dúrva megsértése. Az amerikai imperialisták nem akarnak beletörődni Kuba függetlenségébe, nem tudják elviselni, hogy Kuba *szocializmus világítótornyaként* utat mutat Amerika népeinek a szabadság és a szocializmus felé.

SAJTÓFIGYELŐ
HIRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-068, 337-748, 340-726

Tolna m. Népújság

1976 DEC 17

Bosznai József

102

Utólag egy pályázatról

Dombóvár város felszabadulásának 32. évfordulója tiszteletére hirdetett amatőröknek képzőművészeti pályázatot a városi művelődési központ. A pályázatra 90 pályamű érkezett be. A legjobb 40 pályázó 35 munkájából kiállítást is rendeztek. A kiállított szobrok, kisplasztikák, festmények és grafikák osztatlan sikert arattak.

Első díjat kapott Bosznai József és Pásztor János szénrajzaiért, illetve festményeiért, grafikáiért. Második díjas lett Kelemen Mihályné fafaragó, valamint Varga Ágnes és Bükösdi Gábor festményekkel és grafikákkal. Harmadik díjat szerzett Balázs Istvánné szobrokkal és kisplasztikákkal, Győrffy László festményekkel és Pálmai Endre intarziákkal és falburkolattervel.

A pályázat és a legjobb munkákból rendezett kiállítás nemcsak méltón köszöntötte a város felszabadulásának évfordulóját, hanem képet adott azokról, akik a városban és a környéken amatőr szinten művelik a képzőművészet valamely ágát.

Az épülő, új művelődési központot a rendezők a díjazott művekkel tervezik díszíteni.

Dombóváron ez volt az első ilyen jellegű pályázat. Eredményessége ösztönzi a művelődési központot arra, hogy a város felszabadulásának elkövetkezendő évfordulói alkalmával is meghirdessék amatőrök részére a pályázatot.

Szilvási Sarolta

nek vezetője ismertette
sajtóval a szocialista orszá
gok álláspontját. A nagyki
vet bevezetőben hangsúlyoz
ta a Varsói Szerződés tagá
lamai politikai tanácsko
testülete legutóbb Bukares
ben tartott ülésének jelentő
ségét. A tanácskozásról k
adott nyilatkozatban a szo
cialista országok megerősí-
tették, hogy a fegyverkezési
verseny megszüntetésére tö-
rekszenek.

ban a szocialista országok kezdeményezéseire nem adtak konstruktív választ és ez az oka a tárgyalások elhúzódásának.

i kívánja az enyhülés politikáját

kozni kívánja erőfeszítéseit
az európai katonai enyhülés
elősegítésére és konstruktív
módon, tevékenyen kíván fel-
lépni a haderők létszámcsök-
kentéséről folyó bécsi tárgya-
lásokon, valamint az ENSZ-
közgyűlés 1978-ban megren-
dezendő leszerelési tárgyú
ülésszakán.

A nyilatkozat pozitívnak
minősíti a szovjet—nyugat-
német kapcsolatok alakulását
a hetvenes évek kezdetétől
fogva. A szovjet féllel a szö-
vetségi köztársaság következe-
tesen folytatni kívánja ezt
az együttműködést. Nyugat-
német részről új, erőteljes
ösztönzést várnak az együtt-
működés bővítésére és elmé-
lyítésére. Leonyid Brezsnyev

többi szocialista ország irá-
nyában.

A két német állam viszo-
nyáról szólva a nyilatkozat
leszögezi: az NSZK kormá-
nya folytatja a kétoldalú szer-
ződéseken alapuló politikáját.
A kormánynak egyaránt cél-
ja, hogy megvalósítsa az ed-
dig kötött megállapodásokat
és elősegítse újak megkötését.
Nyugat-Berlin kérdésében a
kancellár egyrészt hangsú-
lyozta a várossal kapcsolatos
négyhatalmi megállapodás
szigorú betartásának és ma-
radéktalan megvalósításának
fontosságát, másrészt meg-
erősítette az NSZK igényét a
városhoz fűződő „rendkívüli
kapcsolatokra".

A kancellár két és fél órás

Bot-Pásztor Gyöngyi

Medgyesegyházi csúcsülés

Medgyesegyháza Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete hétfőn este tartotta soron következő ülését, mely hajnali egy órakor fejeződött be.

A képviselő-testület meghallgatta és elfogadta *Nagy Béla* polgármester beszámolóját az első félév költségvetéséről, s a tájékoztatóból kitűnt, hogy az önkormányzat működése szilárd pénzügyi alapokon nyugszik. Ezután a piaci és vásári helypénzek felemeléséről döntöttek, ugyanis a megye átlagos díjtételeinél jóval olcsóbbak a medgyesegyházi díjtételek. A rendelet módosítása egyébként jövő év január elsején lép életbe. Végül az Oktatási Intézmények Gondnokságának költségvetési tájékoztatója következett, melyből kiderült, hogy sem az általános iskola, sem az óvoda nem lépte túl a megállapított pénzkeretet. Gazdálkodásuk így eredményes félévi mérleget mutat, s ez elmondható a művelődési házról is. A bejelentések sorában tárgyaltak a napközi és óvodai térítési díjakra vonatkozó kedvezményekről. Sajnos egyre több a munkanélküli szülő – sokan segélyben sem részesülnek már –, így rengeteg igénylés érkezett be, melyek nagy részét kedvezően bírálta el a testület.

Másnap, vagyis kedden délelőtt a Békés Megyei Rendőrfőkapitányság megbízottjával folytatott megbeszélést a polgármester a helyi rendőrőrs létrehozásáról. Mint ismeretes, a megyei közgyűlés 500 ezer forintot áldoz a jelenlegi rendőrség épületének átalakításának idei munkálataira, a többi pénzt pedig – mintegy másfél millió forintot – a nagyközség teremti elő. Várhatóan 1994 második felében adják át az őrsöt, ahol tíz rendőr teljesít majd szolgálatot.

Laer

Képviselői adok-kapok Szeghalmon

Szeghalmon az elmúlt héten a képviselő-testületi ülés félbeszakadt. Az ok az volt, hogy a 19 képviselőből csupán 12-en jelentek meg, ami létszám a kétharmados többséghez nem elegendő. Öt témához lett volna szükséges ez a többség.

Az ülést szeptember 13-ra napolták el. Ezen a napon már 14 képviselő megjelent, a városi önkormányzat első félévi költségvetését el is fogadták...

Szeghalmon mindig érezni lehetett a feszültséget az üléseken, még akkor is, amikor néhány toleráns képviselőnek köszönhetően nem robbant az a bizonyos bomba. Most igen: kemény szavak, számonkérés után magyarázkodás, indulatos szemüvegcsapkodás, legyintgetés, teremelhagyás. Mindezt egy szeliden érdeklődő képviselői kérdés váltotta ki, aki bevezetőjében azt mondta, furcsa mendemonda kering a városban, miszerint az eddig a művelődési központban működtetett kábeltelevízió eszközei átkerülnek az Elektroszerviz kisvállalathoz. Kérdése pedig az, igaz-e ez?

Ha már ezt feszegetjük – mondta mindjárt az egyik képviselő –, akkor ezt is el kell mondani: van olyan párt, amelyik a kábeltévében önmagát népszerűsítő közvetítésért hivatalosan ma sem fizetett.

Az Elektroszerviz igazgatója, aki képviselő is, előrántott egy megállapodást, ami cége és a polgármesteri hivatal között köttetett, s amely annak rendje és módja szerint szabályos.

A hangulat egyre feszültebb lett. Ebben a légkörben tárgyalták az immár 9 hónapja húzódó, s eközben kétszer meghirdetett művelődésiház-igazgatói posztra beérkező három pályázatot. Bejelentették: az előírásoknak megfelelnek mind a pályázatok, mind a pályázók.

Lényeg a lényeg: továbbra sincs művelődésiház igazgató Szeghalmon, ugyanis három pályázó közül egyik sem kapta meg a szavazatok kétharmadát.

A polgármester, miután 12-re fogyatkoztak, véget kívánt vetni az ülésenk, már csomagoltak, amikor az egyik eltávozott képviselő – két óra eltelte után – visszajött. De már akkor nem sok erő maradt a munkához, kettőt azért még megtárgyaltak.

Oravszki Ferenc

Fogadóóra

Dr. Sarkadiné Dr. Lukovics Éva országgyűlési képviselő szeptember 17-én 14–16 óráig képviselői fogadóórát tart Jaminában a Madách utcai Általános Iskolában.

Öltögetett szőnyegek

Tegnap a városháza kiállítótermében nyitották meg *Bot-Pásztor Gyöngyi* aradi textilművész tárlatát, melyre közel százan látogattak el. *Banner Zoltán* művészettörténész meleg szavakkal beszélt a fiatal alkotóról, akinek tehetsége már gyermekkorában megmutatkozott. Az általa készített babák alkották osztálytársai marionettszínházának „társulatát".

Az idő múlásával, szorgalmas önképzéssel a nonfiguratív irány felé haladt – térszőnyegeket öltöget. Nem végzett képzőművészeti főiskolát, mondhatni, őstehetség. Ez jól látszik harmonikus művein. Számos önálló kiállítása és másokkal közös tárlata volt hazájában, hazánkban és külföldön is. A mostanit – melynek érdekessége, hogy néhány kisebb darabja megvásárolható – október 5-ig, hétköznap 9-től 16 óráig kereshetik fel a textilművészet szerelmesei.

F. É.

Ne szalassza el ezt a lehetőséget!

PEKÓ

– Önélező ekevas reklámáron
– Öntözőcsövek és csévélhető öntözőberendezések 40%-os állami támogatással

A támogatás ügyintézését végezzük.

GBBR Kft. Békéscsaba, Bartók Béla u. 27. sz.
vagy
Békés, Zrínyi u. 30. sz.

Feszültség alatt!

Értesítjük a lakosságot, hogy Békéscsabán a gáznyomásszabályozó-adatgyűjtő állomás részére épített villamoshálózatot *1993. szeptember 17-én* feszültség alá helyezzük. A létesítményen elhelyezett tárgyak érintése életveszélyes és tilos!

DÉMÁSZ Rt. Békéscsaba

Lottótipp

20 lottószám variációja 12 darab lottószelvényen az 5-ös lottóra 480 Ft-ért.

Alapbeállítás:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20.

A variáció:

1	3	5	7	9
1	3	5	7	10
1	3	5	8	10
1	3	6	8	10
1	4	6	8	10
2	4	6	8	10
11	13	15	17	20
11	13	15	17	20
11	13	16	18	20
11	14	16	18	20
12	14	16	18	20

A 90 számból 20 darab választott számot először az alapbeállításba utána a variációba kell behelyettesíteni.

Amennyiben az alapbeállítás egy-egy sorából 5 számot nem egymás mellett húznak ki, akkor a variáció 5-ös találatot biztosít több melléktalálattal. De beállíthatjuk úgy is a variációt, hogy egymás melletti számok is bejöhetnek, ha például az 1-es helyére a 23-as a 3-as helyére a 24-est írjuk.

Virág György

Csaba hangadója:

Csaba Rádió! a 91,8 MHz-en

6.00–8.00: Reggeli blokk. Félóránként hírek, információk, időjárás–előrejelzés, lapszemle, programajánlat.

8.00–12.00: Délelőtti csevegő. 8.00 és 10.00 Hírek, időjárás–jelentés; 8.05 Önkormányzati híradó; 10.05 A nap vendége.

12.00–16.00: Délutáni hortyogó.12.00 Harangszó, hírek, információk, időjárás–jelentés; 13.10 Telefonos játék.

16.00–20.00: Jó estét, Békéscsaba! Benne: hírek, időjárás–jelentés; Kívánságműsor, telefonos játék, önkormányzati és szlovák nyelvű hírek, komolyzenei összeállítás.

20.00–24.00: Éjszakai csevegés. Benne: telefonos játékhírek, közérdekű információk, éjszakai csevegés meghívott vendégekkel.

Minden egész órában hírek. Egész nap zene.

Világjárók egyesülete Békéscsabán

Április végén megalakult a „Világjárók" Természetbarát és Természetvédelmi Egyesülete, mely a Békés megyei „zöld" sportot hivatott felkarolni. A tizenegy tagot számláló nonprofit egyesület célja, hogy más szervezetekkel is kapcsolatba lépve – például Zöld Pont, Gólya Alapítvány – különféle túrákat és táborokat szervezzen a természetbarátoknak, s mozogni vágyóknak.

Az alapítók minden új ötletet szívesen fogadnak, így örömmel vállalják az állami gondozott gyermekek nyaraltatását is, természetesen szakemberek által vezetett szaktáborokban. Ezek programjában szerepel kerékpározás, gyaloglás, barlangászat, valamint hegy- és sziklamászás.

A „Világjárók" – nevükhöz híven – a föld számos részén jártak már (Amerikában, Afrikában, Európában és Ázsia néhány országában), s az utazásaik során szerzett tapasztalatokat szeretnék megosztani másokkal. Azok is felkereshetik tehát az egyesületet, akik csupán információt, vagy jótanácsot akarnak kérni hosszabb utazásuk előtt. Az érdeklődőknek – és a leendő tagoknak – *Matuska Zsolt* elnök ad felvilágosítást a 322-968-as telefonszámon.

Ahhoz viszont, hogy a szervezet eredeti céljai se szenvedjenek csorbát (természetjárás, túráztatás), támogatókra van szükség, hiszen a havi húszforintos tagdíj nem fedezi a kiadásokat. A „Világjárók" ezúton kérik azon magánszemélyek és cégek segítségét, akik kedvet éreznek a természetjárók pártolásához. Felajánlásaikat a következő bankszámlaszámon tehetik meg: MNB 269-98370 (alszámlaszám: 05134). Előre is köszönjük!

L. E.

A NAP A VILÁGBAN

Nyílnak a kínai börtönök

A kínai hatóságok kedden szabadon bocsátották Vej Cseng-senget, az országban fogvatartott legismertebb politikai elítéltet. Az 1979-ben bebörtönzött ellenzékit büntetésének lejárta előtt fél évvel engedték szabadon. Vej Cseng-seng bűne az volt, hogy bírálta Teng Hsziao-pinget, s demokratikus reformok bevezetését követelte. Az ellenzéki szabadon engedésére 10 nappal azelőtt került sor, hogy a Nemzetközi Olimpiai Bizottság kihirdeti, hogy mely országnak adja a 2000-es Olimpiai Játékok megrendezésének jogát. Megfigyelők szerint Kína, amely maga is pályázik a rendezésre, így is bizonyítani akarja, hogy az országban javult az emberi jogok helyzete.

Oldódik az embargó

Bill Clinton amerikai elnök hétfőn enyhített ugyan a Vietnammal szemben immár tizennyolc éve alkalmazott gazdasági büntetőintézkedéseken, ám magát a kereskedelmi embargót nem oldotta fel. Az „ellenséggel való kereskedelemről" szóló törvény felhatalmazása alapján hasonlóképpen életben tartotta a tilalmat Kubával és Észak-Koreával szemben. A washingtoni kormányzat az embargó bizonyos fokú fellazításával el kívánta ismerni azt, hogy Vietnam újabban együttműködési készséget tanúsít az indokínai háborúban eltűnt amerikai katonák sorsának tisztázásában.

Cot próbálkozik

Jean Cot tábornok, a volt Jugoszláviában állomásozó ENSZ-erők főparancsnoka tűzszüneti javaslatot terjesztett a horvát és a szerb katonai vezetők elé, ennek értelmében a horvát csapatokat visszavonnák a múlt héten elfoglalt településekről, s helyükbe ENSZ-csapatok vonulnának be. A szóbanforgó helységeket a múlt héten vonták ellenőrzésük alá a horvát csapatok, nyilvánvalóan azzal a céllal, hogy kiszélesítsék a Dalmáciába vezető korridort. A horvát lépésre válaszul a szerb erők rakétával lőtték a Zágráb környéki falvakat, s újabb pusztító támadásokat is kilátásba helyeztek. Hétfő este a horvátok Petrinját lőtték, amely a szerb Krajina egyik fontos központja, a szerbek ismét Károlyvárosra (Karlovacra) zúdítottak ágyútüzet.

Az orvos felelőssége

Az élet megmentése, a halál megakadályozása az orvos olyan kötelessége, amely esküje alapján mindennél előbbre való. Hibát követtek el a linzi kórház orvosai, amikor teljesítették a súlyosan beteg csecsemő szüleinek óhaját, nem alkalmaztak vértömlesztést, s ezzel a 10 napos kisbaba halálát okozták – foglaltak állást Ausztria jogi hatóságai, közöttük a parlament jogi bizottságának elnöke. Linzben a hétvégén a Jehova tanui szektához tartozó szülők vallási meggyőződésükre hivatkozva tiltották meg a vértömlesztést. A jogi előírások – miszerint a hozzátartozó beleegyezése szükséges a beavatkozáshoz – életveszély esetén nem értelmezhető ilyen mereven – hangsúlyozzák a szakértők.

Uráli hadiüzemet vesz a Pentagon?

A Pentagon két – 400 000, illetve 1 200 000 dolláros – szerződést ajánlott fel egy Kamenszk-Uralszkijban található hadiüzemnek. Az Egyesült Államok katonai vezetése az Ural környéki gyártól alkatrészeket rendelt amerikai repülőgépek számára. Az ITAR-TASZSZ jelentése szerint, amennyiben az első üzleti kezdeményezések sikerrel járnak, a Pentagon folyamatos gazdasági kapcsolatot épít ki az üzemmel. Az uráli hadiüzem termelése az utóbbi időkben 82 százalékkal csökkent. A helyi sajtó véleménye szerint a Pentagonnal való együttműködés fellendítheti az üzem termelését, és közvetve előmozdíthatja a polgári termelésre történő átállását.

Kánonjogi kongresszus

A Lublini Katolikus Egyetem templomában tartott misével kezdődött kedden a VIII. Nemzetközi Kánonjogi Kongresszus. A szertartáson részt vett Lech Walesa lengyel államfő, és Hanna Suchocka miniszterelnök is. A vasárnapig, vagyis a lengyel parlamenti választások napjáig tartó egyházjogi kongresszust először rendezik meg kelet-európai országban.

Arafat csínyei

Bill Clinton szerint lényegbevágó, hogy a palesztinok – megragadva a washingtoni megállapodás lendületét – mihamarabb nekilássanak az elvi nyilatkozatban foglalt kötelezettségek teljesítésének. Az amerikai elnök azon a négyszemközti találkozón fejtette ki a véleményét, amelyet az aláírás után a Fehér Házban tartott Jasszer Arafattal, a Palesztinai Felszabadítási Szervezet Végrehajtó Bizottságának elnökével.

Az előzetes programban nem szerepelt semmiféle megbeszélés a palesztin vezetővel, csak az izraeli küldöttséggel. Ám mint Martin Indyk, a Nemzetbiztonsági Tanács közel-keleti szakértője később elmondta, az öt-tíz perces eszmecserét maga Bill Clinton kezdeményezte, félrevonva Jasszer Arafatot. – Az elnök külön hangsúlyozta annak égető fontosságát, hogy hozzákezdjenek a megállapodás gyakorlati végrehajtásához – közölte, hozzátéve, hogy ezzel a palesztin vezető is egyetértett.

A hétfői nap még egy váratlan fordulatot tartogatott a közel-keleti dráma washingtoni színpadának forgatagát figyelemmel követők számára. Miközben Jasszer Arafat a külügyminisztériumba hajtatott, hogy Warren Christopherrel az aznap aláírt megállapodás kivitelezésével kapcsolatos kérdésekről tárgyaljon, a PFSZ két magas rangú képviselője – Jasszer Abed Rabo és Mahmud Abbasz – meglepetésszerűen felkereste szállodájában Simon Pereszt, az izraeli diplomácia irányítóját. Uri Savir, az izraeli külügyminisztérium főigazgatója közölte, hogy az eszmecsere általános jellegű volt, konkrét megállapodás nem született. Elmondta azt is, hogy a washingtoni közel-keleti tárgyalások folytatódni fognak, de hogy milyen formában, az még nem eldöntött.

Még néhány órával az aláírás előtt is közvetíteni kellett Jasszer Arafat és Simon Peresz izraeli külügyminiszter között: a Palesztinai Felszabadítási Szervezet vezetője ugyanis ragaszkodott hozzá: az aláírásban a PFSZ neve szerepeljen, ne pedig a „palesztin küldöttség".

Ezt maga a közvetítő, Ahmed Tibi, Arafat tanácsadója közölte az AFP-vel. A palesztin vezető háromszor tette meg hétfőn az utat Arafat és Peresz washingtoni szállodája között, míg végre sikerült a feleket a kérdésben megegyezésre bírnia.

Laurraine Voles fehérházi szóvivő szerint Arafat az utolsó pillanatban – a Clinton elnök, Jichak Rabin izraeli miniszterelnök és Arafat részvételével tartott ceremónia előtti megbeszélésen – érte el hogy a „PFSZ csapata" kifejezés szerepeljen a palesztin aláíró fél neveként a dokumentumon.

Washingtoni megfigyelők szerint egyszerű technikai módosításról volt szó, melynek célja a PFSZ Izrael által történt elismerésének kihangsúlyozása volt.

R. P.

A Financial Times a bankbotrányról

Szabó Iván pénzügyminiszter a terjeszkedő feketegazdaságot okolta a korrupcióért – írta a Financial Times című brit lap keddi számában Nicholas Denton budapesti tudósító, beszámolva arról, hogy a főügyészség sikkasztás, hanyagság, megvesztegetés és más bűncselekmények okozta 170–190 millió dolláros veszteséget talált a bankoknál.

Egyes becslések szerint a feketegazdaság a magyar GDP-nek már 25 százalékát adja – tette hozzá. Meg nem nevezett hivatalos személyeket is idézett, akik szerint a bankkorrupció jelentősége nem nagy, és az ügyek többsége régi, csak éppen idő kellett, míg az igazságügy nyikorgó malma megőrölte őket.

A magyar bankok problémája éppen akkor került elő, amikor Budapesten van a Világbank küldöttsége, a rossz kölcsönökkel terhelt pénzügyi szektor megsegítéséről tárgyalni. A budapesti illetékesek bíznak benne, hogy a Világbank mindazonáltal megadja a 200–300 millió dolláros hitelt a magyar kereskedelmi bankok tőkefeltöltésére – írta a brit lap tudósítója. **Mészáros György**

Szórakozott turisták

Három francia turista utazása a napokban a megfelelő városban, de nem a megfelelő országban ért véget.

Történt ugyanis, hogy a hölgyek gondos előrelátással szállodai szobát foglaltak maguknak, kiváltották valutájukat és nagy várakozással tekintettek a New Hamshpire állambeli Porthmouthban eltöltendő kellemes őszi napokra.

És úticéljuk nem is tünt olyan messzinek – csupán nyolc óra kompon Le Havre francia kikötőtől.

De alighogy kiszálltak a kompból, máris kellemetlen meglepetés érte őket. A taxisofőr egyszerűen nem találta a hölgyek által megnevezett szállodát – a Sheratont, ahol három éjszakára szobát foglaltak és lefizettek 500 dollár előleget. A problémát megoldani képtelen taxisofőr végül is Porthmouth egyik rendőrőrszobájára vitte utasait, ahol az ügyeletes őrmester sem volt képes megtalálni a keresett luxushotelt. De felettesei sem a központban.

A félreértésre végül úgy derült fény, hogy a hölgyek átadtak egy prospektust a derék rendőrnek, amelyből az megállapította, hogy úticéljuk a New Hampshpire állambeli Porthmouth volt (ott valóban van Sheraton Hotel), de ők ehelyett az angliai Porthmouthba érkeztek meg. Vagyis a La Manche csatornán keltek át – az Atlanti óceán helyett....

Szerencsére a hölgyek – akik csak törve beszélnek angolul –, a vidám oldaláról fogták fel a dolgot és kacajra fakadtak, amikor megtudták, hogy mi történt velük.

A New Hampshpire állambeli Porthmouth Sheraton szállójának szóvivője pedig, amikor a történetről értesült, lehetségesnek mondta, hogy küldenek egy térképet a szórakozott francia hölgyeknek, s esetleg valamivel kárpótolják őket, ha odaérkeznek.

Jackson Moszkvába megy

Michael Jackson moszkvai koncertjére eddig már 68 ezer jegy kelt el, ami a koncertet szervező Dessa nyugatnémet cég reményei szerint a kiadásokat fedezi, s így talán nem lesz veszteséges az előadás.

Az előadás előtti moszkvai sajtóértekezleten a szervezők elmondták, hogy a moszkvai jegyek lényegesen olcsóbbak, mint a világ más részén tartott Jackson-koncertek esetében. Más kérdés, hogy a beugrók még így is megfizethetetlenek az átlag orosz tizenéveseknek. Emiatt utóbb már csökkentették az árakat. A legolcsóbb jegy jelenleg tíz, a legdrágább pedig 100 dollárnak megfelelő összegbe kerül. Ennek köszönhetően hétfőn megugrott a jegyeladás.

A Luzsnyiki stadionban a hússzor húsz méteres színpadot tető fedi, arra az esetre ha a rég bevált módszerrel mégsem sikerülne eloszlatni a felhőket Moszkva körül. A néhai piros betűs szovjet ünnepek előtt repülőgépekről vegyszerekkel „kezelték" a felhőket, hogy azok tartalma Moszkván kívül csapódjék ki. A hangosítást 180 hangfal biztosítja és a közönség két óriási képernyőről kísérheti majd figyelemmel az énekes minden mozdulatát. A kétszázharminc tonnányi felszerelést Japánból két AN-124-es orosz szállítógép hozta Moszkvába.

Szerdára minden készen áll az előadásra. Maga Jackson, a sajtóértekezleten felszólaló orvosa szerint kitűnő formában van. Az énekes hétfőn rövid sétát tett a városban. Azt, hogy hol lakik a szupersztár, homály fedi. Jackson a városban egy páncélozott ZIL típusú, a náhai SZKP vezetői által használt országúti cirkálóval utazik. **Kóti Lóránt**

BALATONI NYÁR

Fesztivál Földváron

Berkes László polgármester tegnap nyitotta meg a Balaton-parti város 3 napos rendezvénysorozatát. Hangversenyt tartottak a római katolikus templomban, ezt követően pedig — Földvár történetében először — tűzijátékra csodálkozhattak rá a település lakói és az üdülővendégek. Ma délelőtt térzene és táncház várja, délután pedig tornászok bemutatója és menettánc szórakoztatja a publikumot. Este 17 órakor a vitorlák megáldásával vízszentelésre kerül sor a kikötőben. Holnap pedig body building testépítő-bemutatót tartanak a kertmoziban. A hét végén színes kirakodóvásár várja a Széchenyi Imre utcában az érdeklődőket.

Könnyelműség okozza a tragédiákat

Tavaly kilenc horgászt ért halálos baleset a Balatonon. Többnyire a váratlanul feltámadt szél okozta a tragédiákat, amely elsodorta és felborította a csónakokat. A vízi rendészet szakértői azt javasolják: ne terheljék túl a vízi járműveket, a parttól csak meghatározott távolságra merészkedjenek a horgászok. A fürdőzők pedig mielőtt a vízbe mennének, hűtsék le testüket, illetve bánjanak óvatosan a szeszesitallal.

Sárkányok a Balaton felett

A katonai főző-, illetve pihenősátrak beszerzésével végső szakaszába érkezett a sárkányrepülő nemzetközi csillagtúra szervezése. A verseny a kiliti repülőtérről indul, ötszáz kilométer táv megtétele után június 27-én Balatonlellén lesz az ünnepélyes díjkiosztó. A „sárkányok" minősítő repüléseket tesznek a Balaton körül, sőt távolabb is, hisz a kaposújlaki reptér is szerepel útvonalukon.

5000 forint az autó Siófokon

Siófok város polgármesteri hivatala szerződést kötött a tilos helyen parkoló gépkocsik elszállításáról. A város közterület-felügyelete intézkedik a gépjárművek elszállításáról, amelyek a kresztábla ellenére álltak meg, illetve várakoztak. A vétkes tulajdonosokat a szabálysértési felelősségre vonáson kívül az elszállítás költsége is terheli. Ez egy autó esetében ötezer forintot jelent. A gépkocsikat a Bajcsy-Zsilinszky utcai Volán-telepen vehetik majd át tulajdonosaik a szállítási költségek megtérítése után.

Viharjelzés a Balatonon

Május 1-je óta működik a balatoni viharjelző szolgálat. A Zamárdi Hotel Kerámia és a siófoki meteorológiai obszervatórium tetején elhelyezett hangszórók három nyelven figyelmeztetik a vízen tartózkodókat a vihar közeledtére. A tó 22 pontján magas épületek tetején villogó fényre kell figyelni a fürdőzőknek, mert a „hangos" rendszer pénzügyi nehézségek miatt nem rendszeresíthető a tavon.

Kisegítő kompokat indítanak

A hétvégi, megnövekedett forgalom miatt a Szántód és Tihany között közlekedő menetrendszerű járatokon kívül kisegítő kompokat indítanak.

ZSUZSA KOTORJA

40 ezer köbméter iszapot kell eltávolítani

— A balatoni strandok feliszapolódási szempontból három kategóriába sorolhatók — mondta Fejér Vilmos, a balatoni vízügyi kirendeltség vezetője. — A legnagyobb felület, 2,8 négyzetkilométer első kategóriájú, ahol a víz tisztítása megfelelő, a fenéktalaj felszíne nem süppedő, s jelentősebb hínárosodás sincs. Egy négyzetkilométernyi terület rosszabb állapotú, s csaknem ugyanekkora a harmadosztályú: ott a vízen a lebegő hordalék terül el, s erőteljes a nádasodás, hínárosodás. Ha a teljes strandfelület kotrása válna szükségessé, egyszeri alkalommal 1,8 millió köbméteres iszapot kellene eltávolítani. De tapasztalataink szerint az első osztályú strandon egyáltalán nem kell, a 2. kategóriájún 25 évente egyszer, a leggyengébb minőségűt 10 esztendőként szükséges kotorni. Ebből pedig az következik, hogy évente összesen 35-40 ezer köbméter eltávolítása szükséges.

A Közép-dunántuli Vízügyi Igazgatóság mint a Balaton kezelője az elmúlt évtizedek során olyan gépparkot fejlesztett ki, amellyel a Balatonnal kapcsolatos építési és fenntartási munkák elvégezhetők. Ezek közé tartozik az úgynevezett homokozógarnitúra és a „Zsuzsa" nevű rétegkotró. A tennivalók alapjaiban határozzák meg a tó vízminőségét.

A kikötők fenntartása, strandok kotrása és homokozása, valamint az iszapcsapolás fölszámolása csak úgy oldható meg hatékonyan, ha a kikotort anyagot nagy távolságra elszállítják. Az eddigi tapasztalatok alapján 20-25 ezer köbméter anyag kerül ki a feltöltődött kikötőmedencékből.

A géplánc egy vedersoros kotróból, egy nagyelevátorból, egy lemosóhajóból, egy vontatóból, kilenc 400 tonnás uszályból és egy tanyahajóból áll. A kapacitás nincs kihasználva, a működtető szervezet pedig a vízügy átszervezése során nyereségérdekeltségű lett.

A tó állapota azonban indokolja a géplánc fenntartását, ezért a BVK a Balatoni Szövetséghez fordult segítségért; pénzügyi alap létesítését vagy a tervezett munkák előrehozását kérve.

Czene

Part menti kutakból locsolnak a Balatonon

(Folytatás az 1. oldalról)

Szántó Imre a DRV műszaki igazgatója elmondta: a kapacitással bírja már a DRV a csökkenő vízigények teljesítését, s mivel a tisztítatlan víz a tisztított víznek több mint a felébe kerül, nem igazán érdemes társulással nagy befektetéssel hálózatot létrehozni. Állami támogatásra pedig számítani nem lehet.

— Kenesén, a tó keleti végében létrejött egy kísérleti telep — folytatta —, ahol két vízvezetékrendszer létezik; az egyikből tisztított, a másikból tisztítatlan víz folyik. A mérések azt bizonyították, hogy fele-fele arányban oszlik meg egy telken belül a fogyasztás. Szóval a koncepció jó volt, csak a megvalósításához hiányzott a pénz.

— Sokan tesznek le egy búvárszivattyút a tó fenekére, s így locsolnak.

— Ehhez vízjogi engedélyre volna szükség, amelyet a vízügyi igazgatóság adhat meg. Az utóbbi időkben azonban ennél is jobban elterjedt a part menti kútásás. Ehhez nem kell a hatóság beleegyezését kérni. 15 ezer forintért megásatják a gödröt, ötezerért pedig már kapni szivattyút.

Mekkora hálózatot lehetett volna építeni ebből a sokszor húszezer forintból.

Czene Attila

Autóskemping épül Szemesen

A Balatoni Hajózási Kft 300 autót befogadó kempinget épít Balatonszemesen. A 15 millió forintos beruházás e hónap végéig készül el; a vendégeket hideg-meleg vizes tusolók, főzőfülkék és játszóterek várják.

Egyedi nyílászárók, ajtók, ablakok készítése megrendelés után. Mindenféle épületasztalos munkákat vállalok. Beépített szekrény lambériázás, passzintás
Illés Ákos asztalos vállalkozó
Balatonboglár-Szőlőskislak, Malom u. 1. (9813)

Leitner-kiállítás Földváron

A balatonföldvári városháza házasságkötő termében nyílt meg Leitner Sándor festőművész tárlata. Az alkotások még csütörtökig tekinthetők meg.

Galériát épít a Ligeti-unoka

Lelle kitárulkozott a nyárnak. Vendégváró portái nyitva állnak, utcáit tarka színbe öltöztette a butikok, fagyizók, vendéglők szabadba költözött sora. Zajos neszezés hallatszik mindenfelől; a múlékony szezonidőt ki-ki a tőle telhető legjobb módon igyekszik kitölteni.

Nevezetesség a felújított paraszthá z

A mozgalmas Kossuth utca kétségtelenül legkeresettebb idegenforgalmi nevezetessége az a felújított paraszthá z, amelyet Somogy két örökmozgó juhász-fafaragójáról, idősebb és ifjabb Kapoli Antalról neveztek el. A népi iparművészek egy másik híresség gel, Ligeti Miklós szobrászművésszel „osztoznak" a műemléképület két kiállító szobáján. Utóbbi leszármazottjával, a vállalkozó kedvű unokával, *Ligeti Gáborral* a padlástérben létesítendő képzőművész-galéria terveiről beszélgetünk.

— Mennyire üzlet manapság a Balaton-parton képzőművészeti gyűjteményekkel, tárlatokkal foglalkozni?

— Harmadik éve béreljük az önkormányzattól ezt a házat. Az ajándékboltot —, ott kerámiákat, kézimunkákat, tűzzománc tárgyakat és képeslapokat árulunk — azért nyitottuk, hogy eltartsa a két állandó kiállítást. Tavaly csekély hasznunk volt a nyitva tartásból, de korántsem annyi, amennyi a beleölt munka után elvárható lett volna. Ezt kizárólag üzleti szempontok alapján nem is lehet csinálni.

— A századforduló híres szobrászának leszármazottját nyilván más szempontok is vezérlik...

— A nagyapám istenáldotta tehetség volt, s én igyekeztem a családi örökségből származó műveit összegyűjteni, s méltó körülményeket teremtve közszemlére bocsátani. A IV. Károly szobra kapcsán még Habsburg Ottót is megkerestem, aki frappánsan csak annyit válaszolt: „Kérem, amikor trónfosztott lettem, a gatyámon kívül semmim sem maradt."

Hiteles dokumentumok

— Azért akadtak más beszerzési források is...

— Hogyne, jó néhány múzeummal állandó kapcsolatban vagyunk. (A többesszám feleségemnek és segítőtársamnak szól). A Nemzeti Galériából például rendszeresen járnak le művészettörténészek Ligeti életművét tanulmányozni, hiszen nálunk egy sereg hiteles dokumentumot, újságkivágást, feljegyzést találnak. A Hadtörténeti Múzeum pincéjében bukkantak rá egy halom Ligeti szoborra; de említhetném a Zsolnai Múzeumot, a Szolnoki Művésztelepet és még számtalan, más galériát, amelyekkel rendkívül jó az információcserénk. Ugyanakkor amióta vállalkozásban vezetjük a Kapoli-házat, azóta a Somogy Megyei Múzeumtól még nem voltak itt...

— A tetőtérben még javában dolgoznak a majdani hajópadlón, a fehérre festett pozdorjaburkolatú falakon. Ennek a hagyományosan szűk és kicsiny ablakokkal épített paraszthá znak a felső szintjét nem könnyű tágas-világos galériaként elképzelni.

— Nincs annál rosszabb, mint amikor egy szép paraszthá zat elrontanak a nagy tetőtérablakokkal, a stílusban összeegyeztethetetlen építészeti megoldásokkal. Ennek a háznak a felújítását *L. Szabó Tünde* megyei főépítész tervezte, s a mostani tetőtérbeépítést is ő hagyta jóvá. Az utcafront felől nem nyitunk ablakot, mindössze hátul lesz egy tengerszem ablak. Az egyléggteres galéria falait szórt fénnyel világítjuk majd be.

Csoportos és egyéni tárlatok

— Kik és mikortól állíthatnak ki a balatonlellei múzeumházban,

— Csoportos és egyéni tárlatokat egyaránt tervezünk. Szeretnénk vendégül látni a környéken alkotó művészeket — részben meghívásos, részben pályázati úton. Mindegyikük kapnak egy nyolc négyzetméternyi falfelületet és oda azt rakna ki, amit a legjobbnak ítél. A főszezont az erdélyi művészet jegyében kívánjuk lebonyolítani: *Bot Levente*, Hargita megyei művészt kértük fel egy önálló kiállításra. A galériában kapna helyet az a több ezer darabos képeslapgyűjtemény is, amely a századfordulóról származik, s számos akkori arisztokrata és művész szellemes feljegyzését őrzi.

Csíky K. Erika

Azonnal megvásárolható cégünknél
MTZ–80, piros, kisfülkés traktor
470 000 Ft + ÁFA,
MTZ–82, kék, panoráma fülkés traktor
530 000 Ft + ÁFA,
KSZ–2,1 alternáló fűkasza
65 000 Ft + ÁFA
GYULAI Kft.
Székesfehérvár, Mártírok útja 38.
Tel./fax: 22/325-287
(9881)

Balatonszemes Község Önkormányzata

pályázatot hirdet

jegyzői állás betöltésére

Pályázati feltételek:

– állam- és jogtudományi egyetemi végzettség vagy
– államigazgatási főiskolai oklevél,
– államigazgatási szervnél 5 évi államigazgatási gyakorlat.

Pályázni részletes, a szakmai tevékenységet is bemutató önéletrajzzal és diploma másolat benyújtásával lehet.

A kinevezés határozatlan időre szól.

Bérezés: a köztisztviselői törvénynek megfelelően, megegyezés szerint.

Szükség esetén szolgálati lakást biztosítunk.

Az állás betölthető: 1993. július 1-től.

A pályázat beérkezésének határideje: a hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül.

A pályázat elbírálásáról a pályázó értesítést kap.

A pályázatot Balatonszemes Község polgármestere címére (8636 Balatonszemes, Bajcsy-Zs. u. 23.) kell benyújtani.

(10102)

Bot Levente

Balatoni barométer

Viharok a tóparton

Meleg volt a múlt héten az idő a Balatonnál. A víz és a levegő hőmérséklete olyan volt, mint más években, júliusban. A hét elején, közepén 24, 25 fokos vízhőmérséklet is előfordult. Ugyanakkor a hét végére megérkeztek, illetve érkeznek az igazi, júniusi zivatarok is, amelyeket viharos, olykor orkánerejű szél is kísérhet. A szombati, vasárnapi záporok, zivatarok jelentik a lehülés kezdetét. A nappali felmelegedés a jövő hét első napjaiban az átlagos alá esik vissza. Tartósan szeles idő várható, eleinte még záporokkal.

H. Bóna Márta

A Balatoni szélviharok során fellépő maximális erejű szél az esetek majd 80 százalékában északnyugati, északi irányból fúj. A többi irányból lényegesen kevesebbszer várható viharos szél. A balatoni viharokat a vitorlázók, szörfözők és fürdőzők számára különösen veszélyessé teszi az a körülmény, hogy a szél szinte minden átmenet nélkül fokozódik katasztrofális erejűvé. Olykor 10–20 perc lefolyása alatt éri el a szél a 30–36 m/s/110–125 km/o/ sebességet. Néhány balatoni szélvihart tanulmányozva megállapítható: percek leforgása alatt növekszik meg a szél sebessége a zivatarfront, a hidegfront átvonulásakor is. Ezért kell figyelni a viharjelzést, mert távol a parttól nincs idő a menekülésre, partközelben a tragédia elkerülhető. A nyáron legtöbbször 14 és 18 óra között fordul elő szélerősödés, tehát épp akkor, amikor a legtöbben fürdőznek, csónakáznak, vitorláznak.

VISSZATASZÍTÓ JELENSÉG

Egyre többen lopják a vendégeket !

Be kellene tartani a jogszabályokat – Fellépést sürget az idegenforgalmi szakértő

Egy nemrég tartott idegenforgalmi tanácskozáson szót kért *Fodor János*, a Siótour nyugdíjba vonult, de csöppet sem tétlenkedő igazgatója, és azt mondta:

— Napjainkban, amikor egyre kevesebb a turista, egyre több pénzt kell költeniük az idegenforgalmi vállalkozásoknak már csak a működőképesség megőrzésére is. Hiszen biztosítékot, kauciót kell letétbe helyezniük, probléma esetén ebből kártalaníthatják a vendéget; a felszerelést, irodaberendezést sem ingyen adják, s a munkatársak fizetése után különböző pénzeket, társadalombiztosítást sokkal többi von el tőlük az állam. Annál visszataszítóbb hát az a jelenség, hogy egyre többen lopják el a vendéget magukat, vagy közvetítői jutalékért más feketevállalkozásnak, be nem jelentett szobáztatónak.

— Láttam már olyat is — folytatta Fodor János, — hogy két főút kereszteződésében, az út közepére helyeztek egy asztalkát, s onnan osztogatták őket kerülgető autósoknak a címeket. Pedig ezt a tevékenységet érvényes jogszabályok tiltják, s például külön rendelet foglalkozik azzal, hogy mit lehet csinálni az utak mentén.

— Azt mindenki elismeri, hogy fel kell lépni az alkalmi cigarettaárusok ellen — mondta még az idegenforgalmi szakértő. — S egyik ismerősömnél legutóbb egy fakivágáson négyszer is megjelent két közterületfelügyelő, hogy ugyan már mutassa meg a kivágási engedélyt — bár a fát a saját területén, a saját két kezével ültette.

— Jó lenne hát, ha a turizmus érdekeire is jobban figyelnének az illetékesek, illetve a szakma megpróbálna fellépni a jelenség ellen — szólt még Fodor János, s ha jól láttam, mélyen az Országos Idegenforgalmi Hivatal jelenlévő alelnökének szemébe nézett.

(Czene)

Új kivezető Siófokról

A Strabag Hungária Építő Kft 160 millió forintos beruházás keretében építi a 76/A főút siófoki nyugati kivezető szakaszát. Naponta 7-8 munkagép végzi a munkálatokat. A tervek szerint az útszakaszt június 30-án adják át a forgalomnak.

Balaton-térkép készül a vízminták alapján

A boglári általános iskolások „Neptun" gyermekkönyvűbúvárcsoportja nemzetközi alapfokú vizsgát tett.

— Ha már tudást szereztek a gyerekek, ezt megpróbáljuk hasznosítani — mondta vezetőjük, Tilk Csilla. — A Balatonban 2 méteres mélységig megpróbáljuk összeszedni a fenékre szórt szemetet. Sikerült megegyeznünk a Magyar Tudományos Akadémia Tihanyi Limnológiai Intézetének szakembereivel. Ennek eredményeképpen műszereket adnak, mi pedig rendszeresen vízmintákat veszünk a tóból. A kiértékeléseket követően aztán térképet állítunk össze, ennek segítségével nyomon követhetjük a változásokat. Tilk Csilla tájékoztatott arról is, hogy a városgazdálkodási intézet szemétgyűjtő zsákokat, a BB pedig frissítő üditőt ajándékoz a munkához. Tihanyból és Szemesről is keresik őket, hogy segítsenek tisztán tartani a vizet.

Czene

Megöregedett a furfangos hal

Szakértelemmel folyik a busátlanítás

Lassan tisztázzák szokásait

Húzóhálóval nagyon nehéz busát fogni,mert ez a hal kiugrik a csapdából. Ráadásul roppant érzékeny „antennákkal" áldotta meg a természet; a legkisebb mozgást is jelzik jelfogói, így el tud menekülni.

A tudósok új fogási módszer kialakításán fáradoznak, a halászok addig is szakértelemmel és furfanggal próbálják a busát befogni. Amire azért is szükség van, mert egyre több jelzés érkezik,hogy az állomány elöregedett, 20-25 kilós példányai veszélyt jelenthetnek a vízminőségre, ha hullani kezdenek.

— Három hajóval fogjuk a busákat — mondta *Baráth István*, a Balatoni Halgazdaság igazgatója. — A busa az angolnához hasonlóan nem őshonos a Balatonban, ezért érzékenyebb, mint például a ponty, a keszeg, a kecsege vagy a fogas. Tartózkodási helyét, vonulási irányát és szokásait azonban lassanként sikerül tisztázni. A busa planktonevő, így szűri a vizet — ebből a szempontból elvileg hasznos is lehetne. De trágyázza is. (Az amúr például, amit soha nem telepítettek a Balatonba, s csak a befolyáson létesült tavakból kerülhetett ide, sokkalta veszélyesebb, mert a nád friss hajtásait eszi, pusztítja.)

Számításuk szerint 6-7 ezer tonnányi busa lehet a tóban. S bár szerepük a Balaton életében nem teljesen tisztázott, az állomány nagysága túlzott, ezért ritkítani kell.

(Czene)

Révbe érnek a vendégek a szántódi kempingben

A csodás panoráma és a családias hangulat vonzza a vendégeket a Siótour legkisebb kempingjébe, a szántódi Révbe.

— Ötszázötven embert tudunk elhelyezni. Általában németek, hollandok, osztrákok látogatják, de a vendégeink 30 százaléka magyar — mondta *Fekete István*, a terület ifjú vezetője, és hozzátette: — Nyitáskor csupán tíz vendég érkezett. Most 41 ember pihen nálunk. Vegyesen, sátrakban és lakókocsikban. Vendégeink jó része visszatérő.

— Tavaly 30 százalékos volt a visszaesés, az idén 25 százalékos emelkedés várható, ezt a lekötött helyek száma is mutatja.

Az áraikat az infláció mértékével emelték. Az idén a magyar Karaván Klub tagjai előszezonban 40 százalékos, főszezonban 30 százalékos kedvezményt kapnak.

(Garamvölgyi)

Nyitva tartó kempingek

A Siótour kempingjei közül nyitva van a siófok-sóstói Ifjúság, a siófoki Aranypart, a zamárdi Autós I., a szántódi Rév, a balatonföldvári Magyar Tenger, a balatonszárszói Túra, a balatonszemesi Lidó és Vadvirág, a balatonlellei Aranyhíd, a fonyód-bélatelepi Napsugár, a balatonberényi Kócsag, a lengyeltóti Kék Tó, az igali Hőforrás és a kaposvár-toponári Deseda.

Kistücsök-változások

A több mint száz éve alapították a szemesi Kistücsök vendéglőt. Gazdái az épület teljes felújítása mellett parkosítják a 70-es főúttal szomszédos területet — a leendő sétányt több, mint tízezer darab viakolor — kockából rakják ki a kivitelezők. Az étteremvezető Csapody Balázs 24 esztendős.

— A kollégáim sem kiégett vendéglátósok — mondta. Nem akarják „lekaszálni" a vendégeket. A főszakács, Jahni László a budapesti Taverna szállóból érkezett. Amikor specialitásaikról faggatom azt mondja: egyszerre több mint 100 étel közül választhatnak vendégeik. Hogy a finom fogásokat megfelelő környezetben szolgálhassák fel, november óta naponta tucatnyi szakember fúr-farag, betonoz, vagy ácsolja a faelemeket.

AGROBANK RT

Már csak június 30-ig váltható!

AGROBANK TAKARÉKBETÉT

90 nap évi **16 %**
180 nap évi **17 %**
270 nap évi **17,5 %**
366 nap évi **18 %**
540 nap évi **18,5 %**

Az év végén a kamat tőkésítésre kerül.

A betét visszafizetéséért az állam is helytáll.

Keresse fiókunkat és irodáinkat:

Kaposvár, Bajcsy-Zs. u. 24., Csurgó, Széchenyi tér 18.
Barcs, Bajcsy-Zs. u. 57., Siófok, Szabadság tér 6.

(9519)

A Híradásipari és Kereskedelmi Szakközépiskola és 521. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet

eladásra meghirdeti

a Fonyód, Szivárvány u. 1. sz. alatt felépítendő

10 szabad üzlethelyiséget,

a vásártérnél (piac bejáráatánál),

amely éves üzemeltetésű és saját tulajdon lesz

Üzletek alapterülete 15–32 m² közöttiek.

A kivitelezési költség szerkezetkész állapotban 400–860 ezer Ft + áfa, valamint üzletenként 230 ezer Ft összközmű hozzájárulás.

A kivitelezési költséget kettő részletben kell befizetni.

Jelentkezés az intézetnél, személyesen, június 20-ig, de. 8–12 óráig, Faragó László megbízott műszaki ellenőrnél.

(9633)

BÚTOR-LAKBERENDEZÉSI ÜZLETHÁZ Keszthelyen, a Rákóczi utcában (Untenberger u. sarok), a piac és a Skála között.

HIHETETLEN, DE IGAZ!

ÖN BÚTORÁT MEGÁLMODJA, MI SZÍNBEN, MÉRETBEN ÁLMAIT VALÓRA VÁLTJUK.

ÚJDONSÁG:

- Minden igényt kielégítő kárpitozott ülő- fekvő és sarokülő garnitúrák többfajta kárpitválasztékkal, rövid határidővel, kedvező áron.
- Csőbútorok lakásba, presszóba.
- Krómozott, üveglapos dohányzóasztalok több méretben.
- Fenyő sörpad-garnitúra.
- Fonott fűzbútorok.

TOVÁBBÁ KÍNÁLUNK:

- Nappali, háló, és gyermek szobabútorokat áthidalóval, elemenként is.
- Konyhabútorokat sarokrésszel, elemenként is.
- Egy- és kétszemélyes fotelágyakat, egyszerűbb kárpitos garnitúrákat.
- Román és hazai tálalószekrényeket, sarok étkezőgarnitúrákat több színben és méretben.
- Négy- és hat személyes étkezőgarnitúrákat kihúzható asztallal.
- Székeket, asztalokat, konyhai ülőkéket, külön is.
- Íróasztalokat, dohányzóasztalokat, fésülködő asztalokat, telefon asztalokat, számítógép asztalokat, többfajta méretben és színben.
- Térelválasztókat, polcrendszereket, kisbútorokat nagy szín- és méretválasztékban.
- 200 fajta csillárt, hozzá tartozó kiegészítőkkel.
- Igényes lakásdíszeket, kerámiákat, kézi szőtteseket, ajándéktárgyakat, festményeket.

Sipos Béla vállalkozó **Tel.: 06/60/398-277**

(9729)

Botár Edit /Marosújvár,193o.jan.12. -- /:festő,grafikus,báb- és díszlettervező. -- Sz:Furdek Lajos vasesztergályos,Dezső Erzsébet htb. F:Botár Andor mezőgazdasági mérnök. -- 195o/56: a Kv-i Ion Andreescu Képzőműv. Főisk. szerzett okl. 1956/85: a Kolozsvári Bábszínház díszlettervezője. -- Mindenekelőtt akvarellben dolgozik,de készített olajfestményeket és monotípiákat is. Erdélyi tájakat,műemlékeket örökít meg vízfestményein. 1956-tól a Kolozsvári Bábszínház mintegy hetven előadásának díszleteit és bábuit tervezte. Számos kiállítása volt erdélyi városokban.

C.Ro. -- 34oo Cluj,Str.Republicii Nr.6o. -- T.951/14-524.

Botàn Edit

MURADIN KATALP

BOTÁR Edit festő

Kacsir Mária: „A harmóniát keresem". [Interjú].
= A hét, 1985. aug. 8. 7. ill

nem arról a temetésről ami úgy látszik az egész világban végbemegy.

Én már elég régen nem tartottam előadást, a hetvenes évek elején viszont elég sok előadást tartottam, azzal a hullámmal, amikor rengeteg információra volt igénye egy érdeklődőbb közönségnek az ujabb és ujabb avantgardista, neoavantgardista hul- [illegible] az egész szakma dezorientálódik bizonyos fokig egy információhiány következtében, akkor olyan körülmények közt kell kijelenteni az avantgard halálát, amikor [illegible]

[illegible] magyar neoavantgardban is csak másképp bukott bele az avantgard nyugaton és másképp bukott bele minálunk. Belebukott, mert nem tudott intézményeket létrehozni, belement egy olyan csatározásba, hogy teljesen esélytelenül támadta az intézményeket, tett javaslatokat másfajta intéz- [illegible] gyáltalán esélye lett volna valamit is bizonyitani. Belebukott, mert leragadt, utópisztikus helyett egyszerűen radikális maradt.

[illegible]

Botár Edit festő, grafikus, díszlettervező
(1930 Ocna Mureș -)

A kolozsvári bábszínház díszlet- és
bábtervezője. A Ion Andreescu Képzőmű-
vészeti Főiskolán végzett Kolozsvárt
1956-ban

Igaz Fő 1977 november
776. old

Első nyilvános szereplése
1956 - Kolozsvár. Kolozsvárt 1965-ben,
1968-ban, 1972-ben volt egyéni kiállítása

Igaz hű 1972 november
776. old

Botár Edit 3

1969-ben Csikszeredén, Székelyudvarhelyen, 1970-ben Marosvásárhelyen és Bukarestben volt Ziállítása

Igaz fzó 1972 november

776.old

Bofás Edit

4

1969-ben Törinében volt

Viállitása

Igaz fró 1972 november

776. old.

Botár Edit (festő)

Úly negyed c. akvarelljét ajándékozta A Hét

képtárának.

A Hét, 1974. aug. 16. 5. ef. 33 m. 4 p.

Botár Edit

Új negyed (fotó)

A Het, 1973. dec. 14. 4. evf. 50n. 9r.

BOTÁR EDIT

A kolozsvári Magyar Szinház előcsarnokában Botár Edit akvarelljeiből nyilt kiállitás 1981. márc. 27.-én. /rövid hir,/

Utunk, XXXVI.évf. 16.sz. 1981. ápr. 17. - 8.old.

BOTÁR EDIT

Botár Edit akvarelljeinek kiállitása látható az Egyetemiek Házának klubjában /Kolozsvár/
/rövid hir./

Utunk, XXXIV.évf. 6. /1580./ sz.
1979. febr. 9. 8.old.

BOTÁR EDIT

Rácz Győző:
Lirába álmodott idő. /Botár Edit kiállitásáról a Korunk Galériában./

Utunk, XXXIV.évf. 9. /1583./ sz. 1979. márc. 2. 7.old., képpel.

BOTÁR EDIT

A Korunk Galériában /Kolozsvár/
Botár Edit uj akvarelljeiből nyilt
kiállitás /1985/ május 4.-én.
/rövid hir/

Korunk, XLIV.évf. 6.sz. 1985 junius,
hátsó boritólapon.

.—.

Botár Edit

Viorica Guy Marica:
BOTÁR EDIT festészete.

Utunk, XXXIII.évf. 23./1545./sz. 1978.
junius 9. 7.old. képpel.

BOTÁR EDIT

Cluj-Napoca. Kolozsvár-Napoca.
/Katalogus./ Sztl. /24/ szines kép.

Cluj-Napoca, é.n./1980./

BOTÁR EDIT

festőművész

Herédi Gusztáv:
Véleményem szerint ... /Botár Edit festőművész Kolozsvárról készült képeit bemutató könyvéről./

Korunk, XL.évf.12.sz. 1981 december, 949-951.old.

BOTÁR Edit *159*
Marosújvár, 1930. január 12.
IA Képz. Főisk. Kvár, diszlettervező, textiles és festő

Banner Erdély

izonyult a tiltásnál, s megindult az
dorútja a legeldugottabb falusi
ak mindezt ellenőrizni akarták, és
lemelését előzetesen a tartományi
, s engedélyezték.

közbejötte

örténetében a 993-as esztendő je-
magával, mert a húsz évvel koráb-
üspököt, akivel föntebb, a magyarok
ztunk, XV. János pápa Rómában
A pápa miként nyilatkozhatott egy
n? Augsburg akkori püspöke, Lintolf

BOTÁR Edit graf.

RMIL. 1.

likon. Versgyűjteménye *Jobb a kőnek* címmel jelent meg (Székelyudvarhely 1945). Szegénységben eltöltött gyermekkora, a kisembersors keserűsége, zaklatottsága kap hangot Tompa László lírájához kötődő, a népiek és a szimbolisták hatását mutató költészetében. 1946 óta Budapesten él, ott az Élet és Irodalom, Kortárs, Ország-Világ, Szabad Föld és néhány napilap közölte írásait, valamint műfordításait románból. Francisc Munteanu *A boldog kereskedő* c. regényét az ő fordításában adta ki az Európa Könyvkiadó (1961).

Botár Edit (Marosújvár, 1930. jan. 12.) — képzőművész. ~ Andor felesége. Középiskolát Nagyszebenben, Marosvásárhelyen és Kolozsvárt végzett, a Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben 1956-ban szerzett diplomát. A kolozsvári Állami Bábszínház díszlettervezője; megtervezte Bajor Andor, Benedek Elek, Hervay Gizella, Kovács Nemere, Méhes György, Palocsay, Veress Zoltán játékainak bábjait, díszleteit. Móricz Zsigmond állatmeséihez népművészeti stílusban készített díszleteiről Zágrábban színes film készült (1968). A *Pomologia R.S.R.* c. gyümölcsismerettani szakmunka VI—VIII. köteteinek (1966—69) színes illusztrációival nemzetközi elismerést szerzett Párizsban. Ruha István hegedűművészről olajportrét készített (1978). Akvarelljeivel hazai és nemzetközi tárlatokon szerepel, a Korunk Galériában a régi Kolozsvár hangulatát ébresztő műemlékfestményeivel tűnt fel.

Katalógus: *B. E.* Kv. 1980. — Ditrói Ervin: *Szép vízfestmények.* Utunk 1980/11.

Bölöni Domokos (Dányán, 1946. aug. 11.) — író. A dicsőszentmártoni líceum után a marosvásárhelyi Pedagógiai Főiskolán a román—magyar szakot végezte. 1973 óta tanár Korondon. Az Utunk, Igaz Szó, Jóbarát hasábjain tűnt fel. Forrás-kötete: *Hullámok boldogsága* (novellák, karcolatok, 1980).

Bölöni Farkas Sándor emlékezete — Az egykönyvű Bölöni Farkas Sándor (1795—1842), annak ellenére, hogy *Utazás Észak Amerikában* (Kv. 1834, 2. kiadás Kv. 1835) c. munkája Jakab Elek szerint „egy jótékony erkölcsi forradalmat idézett elé az eszmékben, a politikai és társadalmi viszonyok felfogásában", sokáig csak Kolozsvár történetírójának ma is alapvető tanulmányából volt ismeretes (*Bölöni Farkas Sándor és kora,* Keresztény Magvető 1870/4), valamint Kővári László egy kisebb cikkéből (*Bölöni Farkas Sándor életrajza,* Napkelet 1859). K. Papp Miklós első tu-

BOTÁR EDIT
Kolozsvár
ESŐS FŐTÉR

GLORIA Kolozsvár, Tel.: 4 - 064 - 197744

Botár Emil

MEGHÍVÓ

Botár Edit (született Furdek)

Született Marosváron 1930. január 12-én.

A Kolozsvári „ ION ANDRESCU" Képzőművészeti Akadémia textil szakának végzettje. (1950-1956)
1956-tól több mint harminc éven keresztül a Kolozsvári Bábszínház díszlet-és bábvezetője. A 79 megtervezett darabbal sok nemzetközi díjat nyert a színház.
1955-1991 között részt vett a hazai megyei és országos Grafikai-,Festészet-,Textil-, Díszlet- és Bábtervezési tárlatokon.
1974-ben lett a Művészeti Érdemrend V.-ik fokozatának kitüntetettje.
1955-ben az első kiállítása Bukaresten volt.
Azóta 42 egyéni kiállítása ismertté tette a nevét úgy Erdélyben, mint külföldön.
A 80-as években Németországban (Stuttgart, Böblingen, Datzignen) mutatkozott be.
1991-től már Magyarországon (Kecskemét, Budapest) is rendezett önálló tárlatokat.
Műveinek külföldi kiállításokon való sikere, hogy ma már közel 800 munkája 24 országban van magántulajdonban.

Külföldi kiállításai:

1955 Moszkva	1980 Stuttgart
1966 Brüsszel	1981 Böblingen
1966 Mexikó	1982 Datzingen
1969 Torinó	1986 Stuttgart
1969 Párizs	1991 Kecskemét
1986 Moszkva	1992 Budapest

A művész 1993 óta Magyarországon él.

Szeretettel meghívjuk Önt,
munkatársait és kedves családját

BOTÁR EDIT

festőművész
kiállításának megnyitójára

1998 szeptember 15-én 18 órára

A kiállítást megnyitja:
BANNER ZOLTÁN
művészettörténész

Közreműködik:
BÁLINT MÁRTA
szinművész

A kiállítás megtekinthető a
VOLÁN ELEKTRONIKA RT. székházában
Bp. XI. ker. Karolina út 65 sz. alatt
1998 szept. 16-25-ig, munkanapokon 12-18 óráig,
A kiállítás szervezője: Mázsi József, tel.: 2262-586

A kiállítást támogatja a VOLÁN ELEKTRONIKA RT.

BOTÁR EDIT
Kolozsvár
FARKASUTCAI REFORMÁTUS Ttemplom

GLORIA Kolozsvár, Tel.: 4 - 064 - 197744

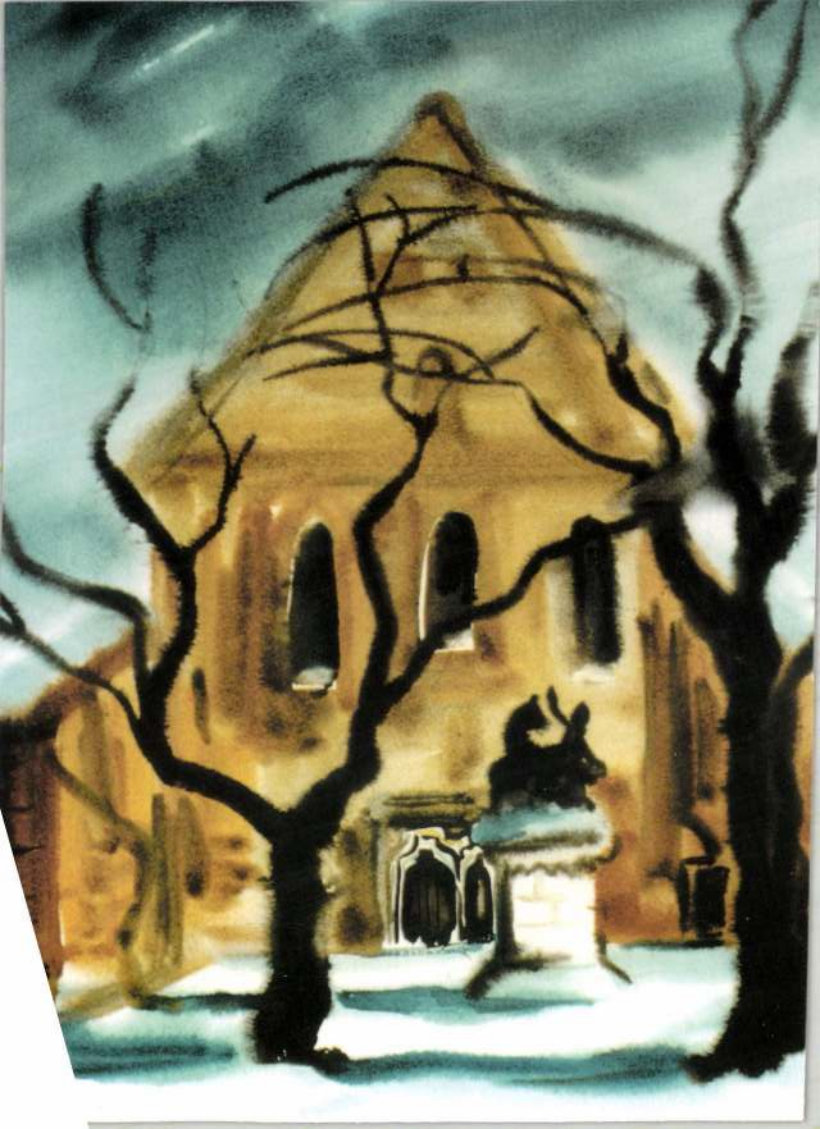

Botár Edit

Confessio 1997/4.

hetsége révén – már taníthatott, 11 éve szakmai-művészeti vezetője a Debreceni Református Tanítóképző Főiskola kerámia műhelyének, s volt időszak, amikor a tanítás mellett. (Diplomát szerzett a Nyíregyházi Tanárképző Főiskolán és a Debreceni Theologiai Akadémián.) Mindezek többszörös erőfeszítést, hitet, kitartást és akaraterőt követeltek meg tőle, de nagy segítségére volt az otthon, a biztos családi háttér, valamint mesterei és munkahelye támogató segítsége is. Alkotói pályáján elért sikereit fémjelzik az 1988 óta rendszeresen megrendezésre kerülő, bemutatkozó kiállításai az ország különböző részein: Debrecenben, Hajdúnánáson, Gödöllőn, Derecskén, Hosszúpályiban, Martfűn, Hajdúszoboszlón – s az országhatáron túl is: Franciaországban, Ausztriában, Németországban; továbbá külföldi – bécsi – művészeti alkotói ösztöndíjas is volt. S feltétlenül meg kell említenünk a keszthelyi Helikon-napokon elért országos első díját is.

Gratulálunk eddig elért eredményeihez, sikereihez, s kívánjuk, teljen minél több öröme alkotói, oktatói, pedagógusi munkájában egyaránt, érjen el azokban újabb és újabb eredményeket, sikereket.

Szathmáry Ibolya

„Csak a múltunkkal vagyunk egész"

– A történelmi Kolozsvárt megörökítő Botár Edit festményei előtt –

A Farkas utcai református templom (akvarell)

Szétszórattunk. Hányszor és hányfelé, zaklatott történelmünk folyamán? S lesz-e még honnan?...

Akár a körülmények kényszerítő hatalma folytán, akár önszántukból távoztak, néma jajokkal szívükben, sokan, bárhol legyünk is a világban – még itt az anyaország szívében, Budapesten is –, mi, erdélyiek, a máshonnaniak keserédes ízével a szánkban éljük, amolyan muszájherkulesként, mindennapjainkat. Úgy tűnik, ez a sorsunk. Az otthonmaradottakéval közös sors ez. Mert nem tudunk – a földrajzi távolságok dacára sem – mást tenni, mint a magunk módján tovább szolgálni azt a nemzeti közösséget, amelyből vétettünk. S ez így is van rendjén. Aki azt hiszi, hogy ez a ragaszkodás a rossz lelkiismeret vagy a bűntudat szava, téved. Egyszerűen arról van szó, hogy gyökerek nélkül nem lehet élni. Csak a múltunkkal vagyunk egész. Őrizzük, ápoljuk hát a gyökereinket, hogy életerős maradjon az erdélyi magyarság törzse! Tehetnénk ennél bölcsebbet? Voltaképpen most is azt tesszük, amikor a Magyarok Világszövetségének budapesti székházában megnyitjuk ezt a nem mindennapi kiállítást.

A visszapillantás csak igen ritka esetekben múltba feledkezés. Más, sokkal fontosabb célja van rendszerint az ilyesminek. Botár Edit kolozsvári akvarellista, festőművész, nemzetközileg elismert bábkészítő sem a megszépítő messzeség rózsaszín üvegén át ré-

vedt vissza szeretett városunkra. Nagyszerű vállalkozásának belső indítéka: A művészet eszközeivel megörökíteni a történelmi Kolozsvárt, vagy ha úgy tetszik, a magyar Kolozsvár történetének sok-sok tárgyi bizonyítékát. *Amíg nem késő!* Mert biblikusan szólva: „Ideje van a szólásnak". Botár Edit remek érzékkel döbbent rá, itt az ideje, hogy ecsetet fogjon, és elvégezze egyszemélyes zarándoklatát ezekre a kedve, marasztaló és mindig visszaváró helyekre, amelyeket immár a képeken is láthatunk. Azokra a helyekre, amelyeket magunk sem mulaszthatunk el meglátogatni, valahányszor Kolozsvárra hazalátogatunk. A több mint 175 képből álló sorozattal Botár méltóképpen hódolt valamennyiünk szeretett városának szelleme előtt. Számos magyar helyszín: műemlék, emlékmű, eleink keze nyomát őrző megannyi neves és nemes létesítmény, meghitt zug vagy girbegurba sikátor előtt, melyeket a dühödt román nacionalista őrület évtizedeken át mindenképpen az enyészetnek kívánt adni. Szeretném nyomatékosítani a múlt időt. Szeretném hinni, hogy az esztelen pusztítás erőit, mellyel szemben oly sok ideig vívott már-már szélmalomharcnak látszó küzdelmet az erdélyi magyarság, végül is legyűri a józan belátás, odataszítva őket, ahol a helyük.

Jó végigpásztázni tekintetünkkel ezeket a szó szoros értelmében vett szemet-szívet gyönyörködtető képeket. Kevés művész van ma Erdélyben és itt, az anyaországban, aki olyan mesterien tud bánni a színekkel, mint Botár Edit. Számomra több mint sejtés, hogy Edit asszony – titkon – fájdalmát és félelmeit enyhítendő, fordult a történelmi Kolozsvár felé. Mert félt, hogy rendre elorozzák, lerombolják, megsemmisítik mindazokat a magyar műemléképületeket, emlékműveket, színmagyar vagy zömben magyar utcákat e hajdani kincses városban, amelyek nekünk a legszebbek, legdrágábbak, legszentebbek. Sajnos, ez nem a képzelet fura játéka, hanem véres valóság. Gheorghe *Funar*, a magyarfaló kolozsvári polgármester bomlott elméjével nemcsak Kolozsvár s egyben Közép-Kelet-Európa egyik legszebb, legkiegyensúlyozottabb főterét akarta, akarja – szándéka szerint végleg – tönkretenni, elrútítani, hanem titkon a város közigazgatási központját is át kívánja helyezni az immár Avram Iancu nevét viselő valamikori Hunyadi térre. Csakhogy ezt a teret is – a maga módján elég impozáns ortodox katedrálison kívül – olyan gyönyörű épületek szegélyezik, amelyek szervesen a magyar történelemhez tartoznak. Elég, ha csak a Nemzeti Színház és a Protestáns Teológia épületére utalunk. Ideje van tehát a szólásnak. Botár Edit így nyilatkozott a barbár pusztítások ellen. Mentette, ami menthető volt, hogy megajándékozzon bennünket és kései utódainkat ezekkel a történelmi Kolozsvárt megörökítő, színes kavalkádban pompázó művekkel. Vajon nem éppen azért érezzük oly közelinek magunkhoz ezeket a remek akvarelleket, mert – a művészi befogadás örök törvénye szerint – beleérezzük a magunk gondolatait, vágyainkat is a képekbe? Bizonyára azért csüggünk sokáig egy-egy képen, szemlélés közben.

Szabadjon itt egy személyes vallomást tennem. Kolozsvárt járva én a Farkas utcában érzem otthon magam igazán. Gondolom, így vagyunk ezzel mindnyájan. *Apáczai Csere* János, *Szenczi Molnár* Albert, *Misztótfalusi Kis* Miklós, az újabb időkből *Reményik* Sándor, *Dsida* Jenő, *Kós* Károly, egyszóval az erdélyi magyar művelődés kimagasló szellemalakjainak a jelenlétét különösen erősen érzem a sok mindenről regélő Piarista Gimnázium és a Református Kollégium ódon falai között, s az öreg hársfák alatt sétálva.

Nem felejthetem, hogy amikor méltán Európa-hírű fametszőnket, *Gy. Szabó* Bélát búcsúztattuk a Farkas utcai gótikus templom hatalmas boltívei alatt, mellettem állva, a kolozsvári irodalmi hetilap főszerkesztője homályos szemekkel énekelte a XC. zsoltárt. (Akkoriban, a nyolcvanas években, Erdélyben a magyar értelmiség csak a templomban és a színházban találkozhatott és nyilatkozhatott meg őszintén, hisz mindenhol figyelték, beszélgetéseit lehallgatták.) Mondom, a főszerkesztő nem mímelte az éneklést, hanem zengte a zsoltárt, jóllehet akkortájt egyáltalán nem volt veszélytelen az ilyesmi. Különösen, ha az il-

letű – mint az egykori főszerkesztő is – több volt, mint egyszerű polgár. Csakhogy vannak idők, amikor az odafércelt álarcnak le kell hullnia, mert szorultságában vagy kétségbeesésében az ember számára az oly féltett társadalmi pozíciónál is fontosabbá válik az igazság kimondása, az őszinte megnyilatkozás. Egy végső archimédeszi pont, ama Bizonyosság megragadása: „Tebenned bíztunk eleitől fogva..." – zengett az ének, miközben, mint a költő mondja: „dörgő fenséggel búgott le rája / a kálvinista templom orgonája".

Kedves Barátaim, Olvasóim: csak az tekinthet visszafelé, akinek van hozzá ideje, vagyis aki mögött olyan események sorakoznak, amiket felidézhet, érdemes vagy fel kell idéznie. Nekünk van ilyen időnk. A művésznőnek nemkülönben. Botár Edit azért idézte fel a képeken Kolozsvár múltját, történelmét, hogy az unokáinkban és a kései utódokban is jelenvaló legyen.

Száz képből álló sorozatból gyönyörű album készül, amelyhez Nyugaton élő magyar testvéreink is hozzájuthatnak majd.

Kívánjuk, hogy Botár Edit még sokáig és sokat álmodjon – helyettünk is, nekünk is – ilyen szépeket.

Aniszi Kálmán

Sajtóközlemény

Vallásszabadság és új vallási mozgalmak

Ökumenikus konferencia. Manréza, Dobogókő, Magyarország
1997. szeptember 21–25

A *Vallásszabadság és új vallási mozgalmak* című ökumenikus konferencián a közép- és kelet-európai római katolikus, ortodox és protestáns egyházak mintegy nyolcvan képviselője vett részt nyugat-európai szakértőkkel együtt. A konferenciát, amelyet a Római Katolikus Püspökkari Konferencia és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa közösen hívott össze, az Ökumenikus Tanulmányi Központ rendezte, az Egyházak Világtanácsa Nemzetközi Ügyekkel Foglalkozó Bizottsága és a Pápai Vallásközi Dialógus Tanácsának támogatásával.

A téma fontosságát kiemelte a különféle szakértők (szociológusok, pszichiáterek) részvétele, valamint az előadások: Thomas *Gandow* (igazgató, Berliner Dialog) átfogó összegzést adott a mai Európa új vallási mozgalmairól; Dr. Michael *Nüchtern* (igazgató, a Németországi Protestáns Kutatóközpont) teológiai értékelést nyújtott azokról a kihívásokról, amelyek az egyházakat érik ezeknek a mozgalmaknak a részéről; Dwain C. *Epps* (igazgató, Egyházak Világtanácsa Nemzetközi ügyekkel foglalkozó bizottsága) áttekintette a vallásszabadságról való gondolkodás ökumenikus fejlődését, kiemelve a meglévő nemzetközi szabályokat, és ezt az emberi jogot a mai Közép- és Kelet-Európa kontextusába helyezte; Johannes *Aagaard* (professzor, Aarhus-i [Dánia] Nemzetközi Dialógus Központ elnöke) részletesen tárgyalta a fenyegetettséget, amelyet néhány új vallási mozgalom jelent a társadalom számára.

A munkacsoportokban a problémák teológiai, jogi, társadalmi és lelkipásztori szempontjait tárgyalták, és számos gyakorlati ajánlást tettek az egyházak további munkájához. Az új vallási mozgalmak (ÚVM) ilyen vagy olyan formában mindig is jelen voltak a történelemben, mivel az emberek egyéni és közösségi életükben is keresték életük értelmét és célját, de ezeknek a radikális mozgalmaknak az elmúlt 30 évben a Nyugaton megjele-

nő hirtelen emelkedése – különösen az Egyesült Államokban – példa nélküli ebben a korszakban. Az is rendkívül zavaró, hogy jelen vannak olyan mozgalmak is, amelyek veszélyeztetik azt a társadalmi struktúrát, amelyet századokon keresztül az egyházak és más történelmi vallások, valamint az állami intézmények türelmesen szőttek. A neoliberális gazdasági modellekkel együtt – amelyeket ezekben a gazdaságilag meggyengült országokban bevezettek – az ÚVM közül egyesek új erőkkel járultak hozzá a társadalmi szétszakadozottsághoz és destabilizációhoz, kihasználva azoknak a népeknek a lelki sebezhetőségét, akik megpróbálnak kigyógyulni az agresszív ateizmus, a történelmi egyházak hivatalos üldözése, valamint történelmi hitelveik szervezeti megnyilvánulásainak évtizedes sérelmeiből.

A konferencia ugyancsak felhívta a figyelmet az ún. keresztyén misszionáriusoknak, keresztyén szektáknak és álkeresztyén mozgalmaknak Közép- és Kelet-Európába való majdnem ellenőrizhetetlen beáramlására, amely azoknak az egyházaknak a szolgálatát fenyegeti, amelyek a kommunista hatalom okozta sérülésekből kívánnak kigyógyulni. Minthogy a társadalomban sok ember nehezen tesz különbséget az építő és a destruktív ÚVM-ek között, a keresztyén bizonyságtétel hitelessége is egészében megkérdőjeleződhet. A konferencia ismételten ökumenikus együttműködésre szólította fel a Kelet- és Közép-Európán belüli és a többi társegyházakat, hogy ebben a régióban közös erőfeszítéseket tegyenek a népek nyomasztó szociális és lelki szükségleteinek megoldására.

Ez az elképzelés állt a konferencia megnyitó istentiszteletének középpontjában, amelyen *Harmati* Béla evangélikus püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke és *Seregély* István érsek, a Magyarországi Római Katolikus Püspökkari Konferencia elnöke teológiai és bibliai áttekintést adott a mai társadalomban élő egyházak missziójáról és bizonyságtételéről. A vendéglátó ország egyházainak az ökumenikus együttműködésben mutatott elkötelezettségét hangsúlyozta *Paskai* László bíboros is, aki fogadta a konferencia résztvevőit Esztergomban, a magyarországi keresztyénségnek ebben az ősi központjában. A konferencia felismerte annak a fontosságát is, hogy az állammal hatékony együttműködést kell kialakítani a vallásszabadság társadalmi tekintélyének visszaállítását illetően, és örömmel üdvözölte *Platthy* Iván, a Magyarországi Miniszterelnöki Hivatal egyházi kapcsolatokkal foglalkozó államtitkárának a jelenlétét, aki a konferencia nyitó ülésén beszédet intézett a résztvevőkhöz.

*

A jelenlévők Ausztriából, Boszniából, Csehországból, Dániából, Finnországból, Németországból, Magyarországról, Lengyelországból, Romániából, Oroszországból, Szlovákiából, Szlovéniából, Svájcból, Ukrajnából, a Vatikánból és Jugoszláviából jöttek, és a római katolikus, ortodox és protestáns (református, metodista, evangélikus és baptista) felekezeteket képviselték. A záró istentiszteletet *Mayer* Mihály magyarországi római katolikus püspök tartotta. A konzultáció utolsó programpontja a Magyar Újságíró Szövetség központjában rendezett sajtókonferencia volt Budapesten. Elhatározták, hogy a konferencia teljes anyagát több nyelvű könyv formájában kiadják.

Botár Edit

Confessio 2004/1

hozott. Magyar kollégiumainkban humán és természettudományi műveltséget szerző végzett diákjaink nemcsak ékesszóló igehirdetőkké, kiváló költővé – gondoljunk *Balassi* Bálintra –, prózaivóvá – mint *Szenci Molnár* Albert –, kiváló tanítómesterekké és humán tárgyakat magas szinten tanító tanárokká váltak, hanem természetkutató tudósokká is, mint *Méliusz Juhász* Péter botanikussá, vagy egyéb természettudomány és matematika jeles képviselőjévé. *Győri* János debreceni tanár, az ORTE alelnöke 1997-ben megjelent könyve: „A magyar reformáció irodalmi hagyományai" e nagyjaink kiváló ismertetője. Tudós polihisztorral minden ősi kollégiumunk dicsekedhet. Mi itt, Debrecenben, többek között *Maróthi* Györggyel, aki hét évi külföldi – közben 3 évi svájci – tanulmányait követően az akadémia 4. tanszékén 1738-tól latin nyelv és irodalom, történelem humán tárgyak mellett *botanika és matematika* tudományt is magas szinten tanított. Új arithmetikát alkotott, és 1746-ban közreadta az „Arithmetica, avagy a számvetések mestersége" könyvét. Ezen kívül létrehozta a Musica Collegiumot, amelyben a kórus négy szólamban is énekelt. – Vagy gondoljunk egy másik tudós tanárra, *Comenius*ra, aki 1650–54 években Sárospatakon a kollégiumban új oktatási módszert vezetett be, a *szemléltetést*. „Didactica Magna" könyvével a tanárokat segítette, az „Orbis pictus" = A világ képekben c. könyv a tanulóknak biztosította, hogy amit lakóhelyükön nem láthatnak, idegen városokról, tájakról, mesterségekről és egyebekről, azokat osztálytermi faliképekről, tankönyvben található képekről ismerhessenek meg.

McGrath professzor írja, hogy Kálvin fent ismertetett felfogása hatására a református iskolákban a természettudományoknak nagy óraszámban és magas szinten, jó módszerekkel folyó tanítása századokon át biztosította, hogy ezekből az iskolákból, kollégiumokból sokkal nagyobb számban kerültek ki kiváló természettudósok, matematikusok, mint mások által fenntartott iskolákban. Ez különösen a múlt században nálunk, hazánkban is így volt. Világszerte hívogattak előadásokra, vagy alkalmaztak külföldi egyetemeken, kutató intézetekben magyar matematikusokat, természettudósokat – köztük a Nobeldíjas református *Szentgyörgyi* Albertet, *Bay* Zoltánt és másokat. E témákról bővebben tájékozódhatunk *Gaál* Botond debreceni hittudományi professzor tanulmányából, ami szintén a Református Kollégium története c. könyvben jelent meg.

Mindezeket tudva *összefoglalásként* elmondhatjuk, hogy Kálvin és iskolája legfőbb szellemi hagyatéka református iskoláink mind régi és új tanítómesterének és tanárának. Kövessék hazai kollégiumainkban is meghonosodott ama lelki beállítódást, hogy akár humán, akár természettudományi tantárgyakat oktatnak – mindig láttassák meg tanítványaikkal mind a Szentírásban, mind a világegyetemen és benne a Földön Isten világteremtő és törvényadó hatalmát, az Isten képmására teremtett emberek, így tanítványaik iránt is megnyilvánuló gondviselő szeretetét, Fia által megváltó kegyelmét, hogy mindez hálaként arra indítsa életre szólóan őket, hogy Jézus tanításait követve, néki engedelmeskedve – a „Civitas Dei" = az Isten országa építésével, népünk és az emberiség javára munkálkodjanak, és Isten dicsőségét szolgálják.

Hazánkban a múlt ateista-kommunista államvezetés csupán egyetlen iskolát, a debreceni Református Kollégiumot hagyta meg. Az elmúlt évtizedben engedélyem volt konzultensként e kollégium mindegyik iskoláját látogatni. Örömmel nyilvánítom ki, hogy ezek hűséggel őrzik értékes hagyományaikat, Kálvin szellemét, és a legkorszerűbb, hatékony módszerekkel, példamutatóan nevelik a tanítványokat bátor hitvalókká, Jézus tanítványaivá, általa megjelölt célra irányulóan. Az ilyen nevelés és oktatás általános elterjesztésében az ORTE nagy tapasztalattal rendelkező, az ősi kollégiumaink értékes hagyományait jót ismerő tagjai járhatnak élen, példamutatóan, akik ezeknek szellemi örökösei.

Képzőművészet

Keszthelyi képeslap egy erdélyi művészről

– Botár Edit festőművész kiállítása elé –

Csak az érzi igazán a természet éltető, megtartó erejét, aki fájdalmasan elszakadt tőle. Városokban, kőrengetegben élünk, kényszerűen egymáshoz ragasztva, mind távolabb őseink természetközpontú világától. Hétvégi kirándulásokkal, tenyérnyi helyekre, sőt, bármily elképesztő, felhőkarcolók tetejére rögtönzött mini-parkokkal, miegyebekkel áltatjuk magunkat, igaz ugyan, hogy fenemód gépesedik, urbanizálódik a világ, de azért még nincs minden veszve, ha elvékonyodott is az a bizonyos köldökzsinór. Bizony, nagy szükségben vagyunk. Ám öncsalásaink közt egy-egy bölcsebb is akad. Például tájképeket aggatunk szobánk falára. Tesszük ezt abban a hiszemben, hogy lakásunkba lopjuk a természetet. Hogy legalább így tartsunk kapcsolatot vele. A tájkép, immár negyedfél százada, egy, a mai kor emberére oly jellemző lelkiállapotnak, hiányérzetünknek a kifejezője és kompenzálója.

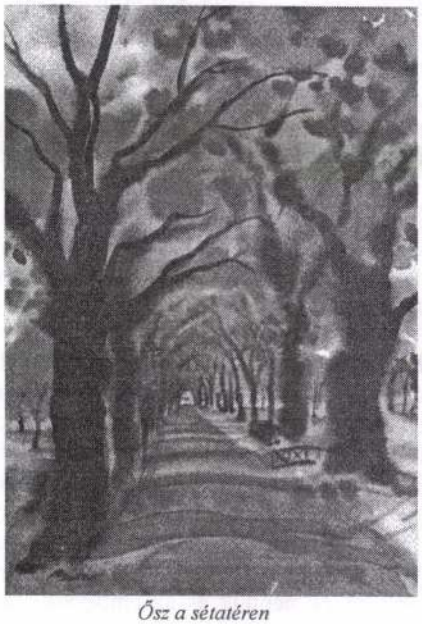

Ősz a sétatéren

A Szamos a Vágóhídnál

Nem véletlen, hogy a mai értelemben vett – vagyis a dicső múlt, heroikusság szellemét árasztó – tájképfestészet épp a polgárosodással, városiasodással indult el későbbi diadalútjára, mindenekelőtt Hollandiában, Németalföldön. S karrierje, jelek szerint, mindmáig töretlen. Mi több, ma újabb reneszánszát éli.

Botár Edit igen gazdag festői munkásságában is a tájképek alkotják a meghatározó részt. Mellékesen, de nem lényeg nélkül valóként állapítjuk meg, hogy minden művészi alkotás önálló, önmagának elégséges univerzum, amely önértékkel bír. Ez helytől, időtől és körülménytől független. Azt jelenti ez, hogy például egy festmény, ha keletkezése pillanatában, mondjuk négyszáz évvel ezelőtt értékes volt, ma is az. Természetesen akkor is remekmű, ha annak idején vagy később nem tartották annak. Csakhogy ez nem a fest-

mény vagy a festő hibája volt, a mű meg nem értésének oka másutt keresendő. Arról van szó ugyanis, hogy a művészi alkotásoknak önértékük mellett úgynevezett hatásértékük is van. Ennek fokát pedig, vagyis azt, hogy valamely műalkotás adott történelmi pillanatban mennyire népszerű vagy népszerűtlen, lényegében a külső körülmények határozzák meg. Nos, éppen a hatásérték az a valami, ami a befogadót, a műélvezőt a műalkotással azonos hullámhosszra állítja be. Ez az, amire a képtár, a kiállítás látogatója mintegy varázsütésre megnyílik, mert úgy érzi, mintha a művész épp az ő érzéseit, gondolatait, vágyait ábrázolná, fejezné ki. Persze korántsem minden mű előtt állunk odagyökerezve – lett légyen szó akár festményről, akár szoborról, zenei vagy irodalmi alkotásról –, ami egyaránt írható a mű vagy a látogató rovására. Mert vagy az a festmény üres, és akkor nincs köze a művészethez, ha ezerszer annak reklámozzák is, vagy a befogadó készülékében van a hiba. Azért nem hat rá, mert műveletlenség, empátiakészség híján vagy egyéb okokból nem ér fel a műhöz. Vagy a társadalom nem ért még el oda, hogy tagjai, az emberek befogadhatnák azt vagy azon olyan jellegű műalkotásokat. Tudjuk, nem egy nagy alkotó egyikmásik műve bemutatáskor csúfosan megbukott. Elég, ha *Beethoven*, *Puccini* nevét említjük. Hasonló dolog *Bartók*kal is megesett. Genfben élő melomán festőbarátom mesélte, hogy Franciaországban működik egy olyan rádióadó, amely a nap huszonnégy órájából huszonnégyet Bartók-muzsikát sugároz. Mert a franciák felismerték Bartók zsenijét. Sajnos, mi még nem tartunk ott. *Van Gogh* nyomorgott, mert egy lyukas garast se adtak a festményeiért, melyek közül ma csak egy is vagyont ér. Bonyolult dolgok ezek, de mi most ne bonyolódjunk bele.

Nos, *Botár* Edit több vonatkozásban is a sors kegyeltje. Először azért, mert az Isten jókora tehetséggel áldotta meg. Amivel, ugyebár, vagy vele születik az ember vagy nem, megtanulni nem lehet. A festészetnek, a művészi alkotásnak kizárólag a technikai része tanítható, de azt az isteni szikrát, azt a minőségi pluszt, ami a szakmai szempontból ügyesen elkészített munkát megkülönbözteti a művészi alkotástól, magával hozza az alkotó. Hiába ismeri valaki kifogástalanul a versírás technikáját, a költemények szerkezetét, attól még nem biztos, hogy jó költeményeket is ír. Tehetség híján az az alkotásnak nevezett valami csinálmány, aminek legföljebb erős izzadságszaga van, semmi egyéb. Ellenkezőleg, a tehetséggel megáldott alkotó művének láttán a műélvezőt a katarzis pillanat alatt szárnyára veszi, és olyan világba kalauzolja, amilyenbe egyébként sohase juthatna el, amilyen nem nyílna meg előtte.

Hostátiak az egykori piacon

Edit asszonyt nemcsak tehetséggel áldotta meg az Úr, hanem mesterien tud „muzsikálni" is a hangszerén. Nem tudom, mely érzékével, hogyan, de megsejti, miként ragadtathat el bennünket. Tájképei, ezek a szívet, lelket gyönyörködtető szín-kavalkádok, odaröpítenek bennünket, ahova vágyaink szólítanak. Adjuk hát át magunkat a hangulatuknak, s tapasztalni fogjuk, hogy valósággal beleérezzük magunkat a képekbe. Mi, erdélyiek, meg különösen magunkra ismerünk bennük. Még akkor is, ha történetesen nem szülőhelyünket, vagy gyermekkorunk helyszíneit, meghitt zugait látjuk viszont bennük.

Erdélyi tájak – ismételjük nosztalgiával. Tündérkert, ahogy *Móricz* Zsigmond írta volt. Lelki szegénységre vall, ha az ember egyszer elhangzott idéz, engedelmükkel én most mégis ezt teszem. Nemcsak a jelen levő erdélyiekért, hanem főleg azért, mert az akkor kimondott gondolat nagyon is hozzánk szól, rólunk regél: Szétszórattunk. Hányszor és hányfelé hányatott történelmünk során? Akár a körülmények kényszerítő hatalma folytán, akár önszántunkból távoztunk, néma jajokkal szívünkben, bárhol éljünk is a világban, lám, még itt az anyaországban is, mi, erdélyiek, a máshonnaniak keserédes ízével szánkban éljük, amolyan muszáj-Herkulesként, mindennapjainkat. Ez a sorsunk. Az otthonmaradottakéval közös sors ez. Mert nem tudunk – a földrajzi távolságok ellenére sem tudunk – mást tenni, mint a magunk módján tovább szolgálni azt a nemzeti közösséget, amelyből vétettünk. S ez így is van rendjén. Nem a rossz lelkiismeret szava ez, sokkal inkább arról van szó, hogy gyökerek nélkül nem lehet élni. Csak a múltunkkal vagyunk egész (*Illyés* Gyula). Őrizzük, ápoljuk hát gyökereinket, hogy életerős maradjon az erdélyi s a mindenhoni magyarság törzse. Tehetnénk-e bölcsebbet ennél?

Botár Edit is ezt teszi. Hazazarándokol és újraálmodja az erdélyi tájakat. Minden rezdülésében kitörölhetetlenül benne rejlik azoknak a helyeknek a szelleme, ahol észrevétlenül azzá formálódott, ami. Erdélyi festővé, magyar művésszé. Mert bár a nemzet nagy egységében egyek vagyunk, azért gesztusaiban, szellemi habitusában, így hát alkotásaiban is letagadhatatlanul benne van az a bizonyos couleure locale, a másokkal össze nem téveszthető helyi sajátosság.

Botár Edit Budapesten élő kolozsvári akvarellista, festőművész, nemzetközileg elismert bábkészítő erre a kiállításra is elhozott egy kis ízelítőt valamennyiünk kedvenc városából, Erdély magyar szellemi központjából, Kolozsvárról. Nem annyira a mai, hanem inkább a tegnapi városképet idézik ezek az akvarellek, a történelmi hangulatú Kolozsvárt. Templomokat, ódon épületeket, amikhez a magyarfaló, őrült polgármester fizetett csákányosai és magyar zászlóorzói akkor még nem férhettek hozzá. Mert még nem tették a lábukat erre a történelmi tájra.

Erdélyi festőnek neveztem *Botár* Editet, de világlátott művész is egyszersmind. Azt hiszem, kevesen mondhatják el magukról, hogy annyi országba kerültek ki munkái, magángyűjteményekbe, magánszemélyek otthonaiba, múzeumokba, mint ő. Járta, járja a világot ma is. Jelzik ezt az itt látható spanyolországi képei: a tűző napban vakító fehér falvak, a kiégett augusztusi földek rőt vöröse, az okker sárgák, a hatalmas mélykék ég, a végtelenbe vesző tenger távlata, az *El Greco* szellemét idéző toledói katedrális gótikus ablaka is.

Botár Edit egyaránt nyitott a tünékeny és a múlhatatlan szépségekre, az ember és a természet egzisztenciális összetartozására, a természet örök körforgásának színeváltozásaira. A négy évszak tüneményes csodáinak láttán. *Vivaldi* halhatatlan muzsikája csendül fel titokban bennünk.

Művészünk oly mesterien tud bánni a színekkel, mint kevesek e honban. *Botár* Editet mindenekelőtt akvarellistaként tartja számon a szakma és a közvélemény, bár hasonló magabiztossággal mozog a festészet más területein is.

Mivel az akvarell gyorsan készül, sokan azt hiszik, akvarellezni könnyebb, mint olajfestményt készíteni. Tévedés. Az akvarellben ugyanis nincs lehetőség utólagos kiigazításra, javítgatásokra. Ide biztos kéz, biztos érzék és jó szem kelletik, mert amit a művész az ecsettel egyszer oda tett, az végleges. Talán azért is van úgy, hogy bár sokan próbálkoznak vele, kevesen művelik jól.

(Elhangzott Keszthelyen, a Festetics Kastélyban, 2003 augusztusában.)

Aniszi Kálmán

likon. Versgyűjteménye *Jobb a kőnek* címmel jelent meg (Székelyudvarhely 1945). Szegénységben eltöltött gyermekkora, a kisembersors keserűsége, zaklatottsága kap hangot Tompa László lírájához kötődő, a népiek és a szimbolisták hatását mutató költészetében. 1946 óta Budapesten él, ott az Élet és Irodalom, Kortárs, Ország-Világ, Szabad Föld és néhány napilap közölte írásait, valamint műfordításait románból. Francisc Munteanu *A boldog kereskedő* c. regényét az ő fordításában adta ki az Európa Könyvkiadó (1961).

Botár Edit (Marosújvár, 1930. jan. 12.) — képzőművész. ~ Andor felesége. Középiskolát Nagyszebenben, Marosvásárhelyen és Kolozsvárt végzett, a Ion Andreescu Képzőművészeti Intézetben 1956-ban szerzett diplomát. A kolozsvári Állami Bábszínház díszlettervezője: megtervezte Bajor Andor, Benedek Elek, Hervay Gizella, Kovács Nemere, Méhes György, Palocsay, Veress Zoltán játékainak bábjait, díszleteit. Móricz Zsigmond állatmeséihez népművészeti stílusban készített díszleteiről Zágrábban színes film készült (1968). A *Pomologia R.S.R.* c. gyümölcsismerettani szakmunka VI—VIII. köteteinek (1966—69) színes illusztrációival nemzetközi elismerést szerzett Párizsban. Ruha István hegedűművészről olajportrét készített (1978). Akvarelljeivel hazai és nemzetközi tárlatokon szerepel, a Korunk Galériában a régi Kolozsvár hangulatát ébresztő műemlékfestményeivel tűnt fel.

Katalógus: *B. E.* Kv. 1980. — Ditrói Ervin: *Szép vízfestmények.* Utunk 1980/11.

Bölöni Domokos (Dányán, 1946. aug. 11.) — író. A dicsőszentmártoni líceum után a marosvásárhelyi Pedagógiai Főiskolán a román—magyar szakot végezte. 1973 óta tanár Korondon. Az Utunk, Igaz Szó, Jóbarát hasábjain tűnt fel. Forrás-kötete: *Hullámok boldogsága* (novellák, karcolatok, 1980).

Bölöni Farkas Sándor emlékezete — Az egykönyvű Bölöni Farkas Sándor (1795—1842), annak ellenére, hogy *Utazás Észak Amerikában* (Kv. 1834, 2. kiadás Kv. 1835) c. munkája Jakab Elek szerint „egy jótékony erkölcsi forradalmat idézett elé az eszmékben, a politikai és társadalmi viszonyok felfogásában", sokáig csak Kolozsvár történetírójának ma is alapvető tanulmányából volt ismeretes (*Bölöni Farkas Sándor és kora*, Keresztény Magvető 1870/4), valamint Kővári László egy kisebb cikkéből (*Bölöni Farkas Sándor életrajza*, Napkelet 1859). K. Papp Miklós első tu-

A KORUNK RÉGI UDVARA — 50×64
A DIENES-HÁZ — 50×64
A BOLYAI-HÁZ — 50×64
MAJÁLIS UTCA — 50×64
ZENEI LÍCEUM — 50×64
GÓTIKUS ABLAK — 50×64
A BÁSTYA — 50×64
BÁSTYAFAL — 50×64
BEFALAZOTT VÁRKAPU — 50×64
TÉL A FELLEGVÁRON — 50×64
FELLEGVÁRI KASZÁRNYA — 50×64
SZAMOS-HÍD — 50×64
AZ ESŐS FŐTÉR — 50×64
A HAJDANI „PIARI" — 50×64
VIRÁG UTCA — 50×64
FARKAS UTCA — 50×64
A FARKAS UTCAI TEMPLOM — 50×64
TEMPLOMKERT — 50×64
SZENT GYÖRGY-SZOBOR — 50×64
HAVAS TETŐK — 50×64
MÁJUS 1. UTCA — 50×64
A BÁBSZÍNHÁZ UDVARA — 50×64
UTOLSÓ LEVELEK (ONKOLÓGIA) — 50×64
A RÉGI PIAC HÓSTÁTIAKKAL — 50×64

116.

KORUNK GALÉRIA

1979. MÁRCIUS

I. P. Cluj, Mun. Cluj-Napoca 1979-6065, 800 ex.

LÍRÁBA ÁLMODOTT IDŐ

Nem tudom pontosan, hány egyéni és közös tárlat után, amelyek Botár Edit lírai tájakba álmodott akvarelljeinek az országhatárokon túl is tisztelő híveket szereztek, most a Korunk Galériában ennek a sajátos festői látásmódnak egy eddig alig ismert vetületét fedezzük fel:

Túlnyomórészt a régi Kolozsvárt ábrázoló, poétikus hangulatú képeket azokról a tegnapi, mai és a múlttá válás sorsára váró különleges romantikájú műemlékekről, érdekes házakról, utcákról és terekről, amelyeket szinte naponként láttunk

BOTÁR EDIT festő

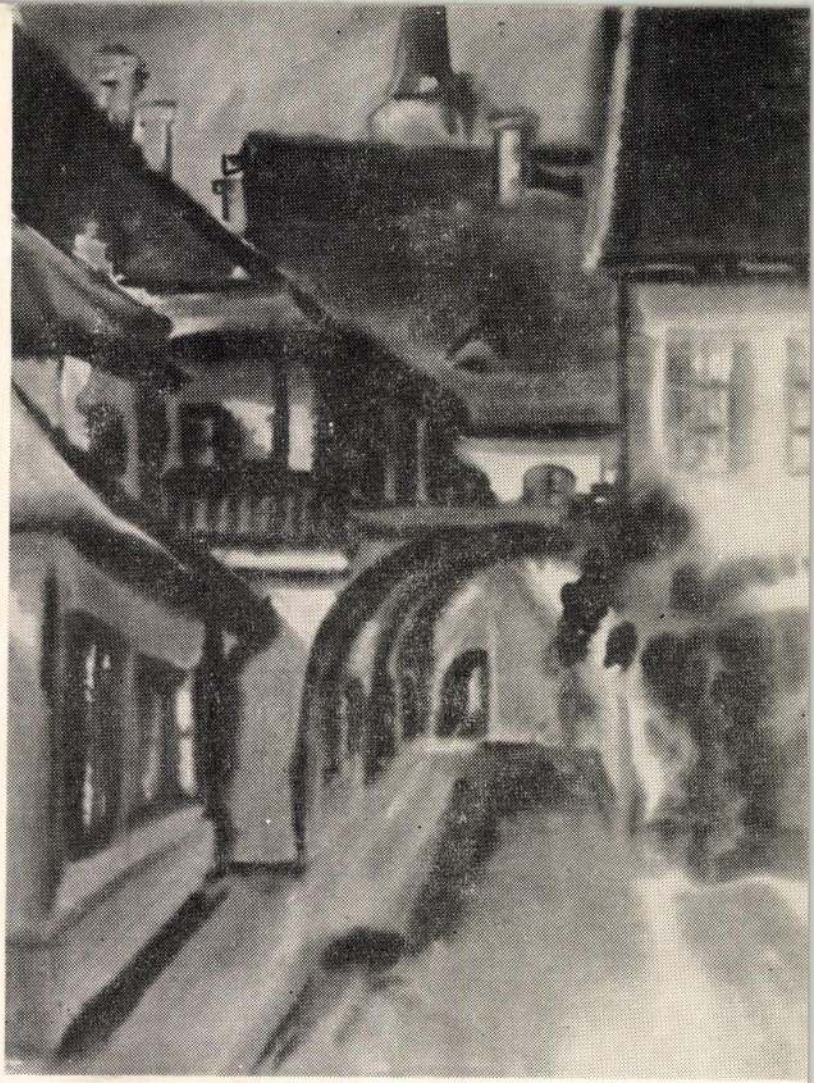

vagy látunk, de minden bizonnyal másként, más szemmel, mint itt, ezen a tárlaton.

Ez a másként látás aligha magyarázható pusztán azzal a ténnyel, hogy Botár Edit nem a naturalizmus vagy a klasszikus realizmus igényeivel eleveníti meg ezt a világot. Ha csak erről volna szó, Botár Edit képeinek igazi értéke, festői kultúrájának egyszeri és megismételhetetlen lényege maradna rejtve. Mert ami ezeket az itt látható munkákat — művészi érettségük okán — már a technikák és stílusok bonyolult összefüggéseit boncolgató szakelemzések igényén túl, a tárlatlátogatók számára is a művészi élmény forrásainak rangjára emeli, az éppen a címben jelzett tartalom:

a lírába álmodott idő.

Az idő, ahogyan ez a költői képzelettel megáldott festő láttatja, aki íme, képes arra, hogy azt az ő lírai énjében rejlő szubjektív valóságot mutassa meg, amelynek a látható, tapintható, egyszóval a fizikai valóságban tapasztalható léttel leheletfinom érintkezési határai vannak.

Ha arra a kérdésre kell válaszolnunk, hogy kiváltsága-e ez a sajátosság Botár Edit alkotói világának, azt kell válaszolnunk: természetesen nem. Nem, mert minden igazi művészi univerzum ott kezdődik, ahol a művész képes arra, hogy a reobjektivált valóságban a világból azt a „csodát" mutassa meg, amit csak a művészi tehetség lát és láttat.

De ha arra a kérdésre kell válaszolnunk, hogy a művészetnek ez az egyetemes jellegzetessége milyen sajátosságokkal van jelen Botár Edit képein, elég megfigyelnünk csak a Bábszínház vagy a Korunk korábbi, főtéri szerkesztőségének udvaráról festett munkáit, és rögtön kiderül, mi az, ami **csak** Botár Edit képeinek jellemzője:

az akvarelltechnikában olyan ecsetkezeléssel, színekkel és formalátással ábrázolja az ihlető pillanat élményeit, mint senki más.

Így válik szüntelenül formálódó festészetének egyre számontartandóbb értékévé, a történelmet megidéző képein is döntő tartalommá — a lírába álmodott idő.

RÁCZ GYÖZŐ

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

UTUNK
Botár Edit,
1980 MÁR 4
Képzőművész

1021

Szép vízfestmények

Kiállítóhelyiségeinkben gyakran látni római vagy arab számal jelzett, úgynevezett „experimentumokat", kísérleteket egy vázlat előmunkálataihoz. A kiállító szerényen sejteti, hogy ez még nem maga a Mű, a néző csak bírja türelemmel, míg egyszer, talántán az is megszületik. Addig pedig elégedjen meg az „experimentummal". Valahogy úgy, mintha egy zongoraművész a koncertidő alatt azt mutatná be, hogyan szokott ő skálázni. Vagy mintha az operaénekes az ária helyett csupán az előköhintésekkel és torokköszörülésekkel örvendeztetné meg hallgatóságát. Az áriára pedig várjanak, amíg beérik.

Az ezúttal kiállító Botár Edit nem „maszkírozza magát", s nem tör új utakat a művészetben. A jövő évezredben nem őróla fogják ezt a mi mai korszakunkat elnevezni. Ő szerényen beéri azzal, hogy *szeretik*. Szereti a közönség jó része, mert mindenkihez szól és szépen szól, becsülik a szakmabeliek, mert a mestereitől becsülettel megtanultakat saját, összetéveszthetetlen egyéni stílussá tudta fejleszteni, semmit meg nem tagadva, semmi már elért eredményről le nem mondva, egy kierőszakolt muszáj-eredetiségért.

Nemrég, mikor a kiállítás anyaga már együtt volt, elmentem Botár Edit műtermébe. Mikor elváltunk, ezzel búcsúzott: „Legalább mi, művészek szerezzünk egy kis örömet az embereknek". Szó szerint. Ebből az alapállásból kiindulva jöttek létre ezek a szép és vonzó képek. És hogy létrejöttek, az sokat számít ma, amikor a „szép" és a „vonzó" olyan fogalmak lettek, amelyek mintha nehezen találnák helyüket a kiállítótermekben.

Ezekben a termekben most mintha otthonosabban lennének. Akárcsak a közönség. Ez pedig nemcsak azért, mert ráismer Kolozsvár, a *szép* Kolozsvár valamelyik utcájára vagy jellegzetes épületére. Ez is, mindenesetre, de emellett vagy felett, mert ezeket az ismert motívumokat átkomponálva látja, egy magasabbrendű átköltésben. Így lesz a ráismerésből felismerés, a dolgok szépségének és jelentőségének felismerése, azáltal a plusz által, amit a művész a gyan ő, és legyen öröme benne.

Hasonló dolog történik, mikor kevésbé ismerős tájakról szólnak Botár Edit akvarelljei. A Duna deltájában sokan nem látnak semmit, csak vizet és nádat. Ég persze ott is van, mint mindenütt másutt. Ezeken az akvarelleken pedig a víz maga a gyönyörűség, ahogyan a fénnyel együtt játszik, és nyugodt, és nyugtalan, és vibrál, és alszik, és bár csak víz, mintha az univerzum felét tenné ki. A víz, a levegő, néhány szál nád, mi más kell egy élményhez, mi más kell egy képhez? Csodálatos táj lehet belőle, ha megfelelő az utazó. Mert csak a csodálatos utazó talál csodálatos tájakat.

És itt van a görög élményből született sorozat. Az irreális fénybe és színekbe öltözött irreális tájak, az irreális templomromokkal, a halott istenek sírjaival. Annyira valószínűtlenül szép a sötétkék ég vagy a narancssárga naplemente alatt vonuló fehérmárvány oszlopsor, hogy az ember ott lévén, alig hisz a saját két szemének. Az élmény intenzitása álomszerű, mert csak álomban érezzük át ilyen, a valóságon túlmenő erővel a dolgokat. Ezekből a görögországi élményekből is átment néhányat Botár Edit — magának és minekünk.

Botár Edit nem kizárólag általa használt, de igaz úton jár. Azon az úton, mely elviszi a szépet szerető emberek ezreinek szívéig.

DITRÓI ERVIN

● A korondi művelődési körben Bán Péter artott előadást a Szergej Jeszenyin szülőfaujában tett látogatásáról. — A falusi könyvhónap rendezvényei során Molnos Lajossal készíett hangosinterjút Bölöni Domokos.

● A temesvári Várbástya kiállítóhelyiségeiben kolozsvár-napocai képzőművészek festményeit, grafikáit, szobrait, könyvillusztrációit, színpadterveit állították ki.

● Siménfalván Ambrus Lajos, Bölöni Domokos és Molnos Lajos vett részt író—olvasó találkozón. — Kászonaltízen és Homoródszentmártonban Cseke Péter találkozott olvasóival.

● Nagyváradon a Körös-vidéki Múzeumban Kristófi János festőművész alkotásaiból nyílt kiállítás.

● Marosvásárhelyen a *Vatra* szerkesztőségében Balázs Imre portrékiállítását tekinthették meg a látogatók.

● Az *Igaz Szó* Irodalmi Körében Tófalvi Zoltán *Pogány fohászok faluja* című kötetét vitatták meg.

●

● Berlinben február 29-én fejeződött be a XXX. nemzetközi filmfesztivál. A fesztivál nagydíját, az Aranymedvét az amerikai Richard Pearce *Parlag* és a nyugatnémet Werner Schöter *Palermo, avagy a farkasok városa* című filmje között osztották meg. A rendezésért járó díjat Szabó István kapta *Bizalom* című filmjéért. A jubileumi díjjal Athol Fugard (Dél-Afrikai Köztársaság) filmjét tüntették ki.

radalom s *Az igazság* cím
de nagy freskóinak színes
hatók.

● Tizenkilenc ország 12
tása után véget ért Párizs
nemzetközi seregszemléje.
hert belga rendező *Új mi*
nyerte el. A rendezés díj
cherot francia rendezőt tüntették ki *Panoplie* című alkotásáért.

● Az osztrák szövetségi kormány díjat alapított a közelmúltban elhunyt Oskar Kokoschka emlékére. A 200 000 schilling értékű díjat kétévenként külön zsűri ítéli oda kiemelkedő képzőművészeti érdemekért.

● Varsóban 86 éves korában elhunyt Jaroslaw Iwaszkiewicz költő, író, publicista, a Lengyel Írók Szövetségének elnöke. Iwaszkiewiczet a tavaly tüntették ki életművéért az olasz Mondello-díjjal.

● Az Egyesült Államok Filmművészeti Akadémiájának adminisztratív tanácsa tiszteletbeli Oscar-díjjal tüntette ki Alec Guinness brit színészt. A 65 éves művész számos kiváló alakítással járult hozzá a filmművészet fejlődéséhez. Első Oscar-díját 1957-ben kapta *A Kwai folyó hídja* című film Nicholson kapitányának megformálásáért.

VILÁG

ellátta. 3. A Zagyva mellékeleje! 5. Árok. 6. CS S. 7.). Megtisztítja a portól. 10. lul. 12 ... házy Dávid: Thökö- 13. Közelebb hozzám. **14. Az** A, L). 22. Ezekből áll a strófa. 27. Kén és vanádium vegyjeangzói. 33. Európai nép. 36. él használják. 38. Finom az esküvés egyik írójának neve; nek kezdőbetűje. 43. NT. 45. n veti papírra a betűket (két t ki a naprendszer. 52. Fékejhagyma foglal benne helyet. . sok meglepetés fogadta Cso- és ... i-hegység is a Nyugati e, akiért alászállt az alvilág- (zárt betűk: M, E, S, L). 64. Bányásztelepülés az Ünökő alses fékrendszer. 73. ... fair Villanykörtével történik oly- Bíró teszi. 80. Helyrag, a -re ittrium vegyjele. 87. Tolsztoj Fordított névelő. 92. A házba.

(Készítette Lőrinczy Edit)

ímű rejtvény megfejtése: **Meg s észre sem veszi! / Mért vat oly pici?**

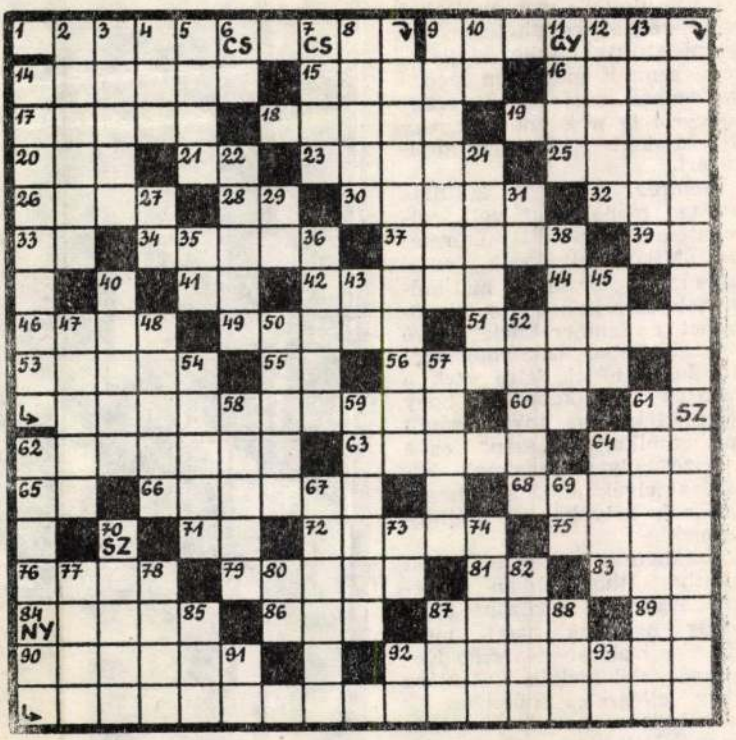

s nem küldünk vissza.
évre 52 lej.
-Napoca,
on: 951/1 24 20.

Külföldi olvasóink a következő címen fizethetnek elő:
ILEXIM, departamentul export-import presă:
P.O. Box 136—137. Telex 11226 Bucureşti,
str. 13 Decembrie nr. 8.

40 440

Botár Edith

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1021 Utca

Botár Edith: Duna-delta

városának,
— is! — a l
nak, aki alig
dig Tasnád jó
Biró Lajos n
niai magyar o
zett. **BENEDEK**
TÓL ÚJ-GUINE
nem 26 ezer péld
terion Kön
mányos tartásában
egyként kiváló. Ali
válnunk magunknak
ómühely megismerőiv
csak Nagykárolyban e
artással és avatott toll
rja vándorló kontinense
ről, a Föld életéről, Nagy
éppen ezért oly közeli? —
hoz e távoli világok és a
föld okán is vonzódott mi
óta publikált róla tanulmány
zadfordulón tett felfedező uta
részletét megbízhatóan megism
dó könyvbe foghassa egy nagy
letútját

minden
e, maradan-
természettudós

scu: T
re: *Lóváte*
olgozva), Sütő A
ma), Vári Attila:
játék), Friedrich
Babilonba (komé
port egy amerika
● A *Steg*

Botár Edit képei Kolozsvárról

Ez a Báthori-líceum! Látta Apáczai Csere János síremlékét a Házsongrádi temetőben? A lépcsőutca fentről, amit már lebontottak... A régi városfal, ott meg a Hostáti piac... A sétatéri tó, mennyit jártunk erre... és beszélgetések indultak idegenek között a művészet ébresztette emlékek során Budapesten a kis Vármegye Galériában *Botár* Edit festőművész képei előtt.

Negyven festmény Kolozsvárról, ahol a művész évtizedekig élt, tanult és dolgozott, *Kelemen* Lajos történész városi sétáin ismerte meg a történelmi város múltját, értékeit, s ekkor kezdte rajzolni a város épületeit, utcáit, s ezt folytatja ma is egy-egy visszatértekor. Töretlen munkája nyomán szerte a világban sokan ismerhetik meg szűkebb hazája, Erdély mesés tájait, történeti képeit, Mátyás király hajdani városát, monumentális szobrát a Szent Mihály-templom mellett, Kolozsvár még megmaradt szépségét. E festmények, akvarellek Kolozsvárt az évszakok és napszakok változásában mutatják, örömteli sétára hívja a látogatót. A valóságot, a mindennapokat örökíti meg a Marosújváron ezerkilencszázharmincban született művész képein, mégis néha úgy érzi az ember, mintha egy álomvilágból bontakoznának ki a tájak, az épületek, az utcák, a terek.

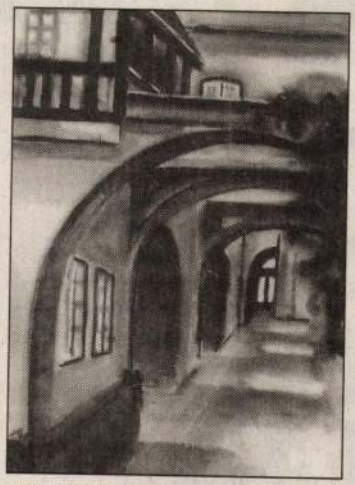

Régi árkádok egy főtéri udvarban

– Egy lírai hangulatú emléket szeretnék átadni arról a Kolozsvárról, ahol sokan éltek, dolgoztak, tanultak, vagy csak átutazóban gyönyörködtek szépségében, élvezték történelmi levegőjét – mondta Botár Edit. Szavait megerősíti a kiállításra készült száz festményét tartalmazó, kitűnően szerkesztett Kolozsvár című albumával is. Száz festmény eredeti grafikájával együtt, négynyelvű szöveggel és dr. *Gaal* György előszavával, a művésznő vallomásával. (Glória Kiadó, Kolozsvár, a belső borítón Kolozsvár címere – 1377.)

A művész hatvannégy egyéni tárlaton mutatkozott már be, közülük tizenkettőt külföldön rendeztek meg. Magántulajdonban lévő közel ezernyolcszáz munkája huszonnégy országba került, és szerez örömet tulajdonosainak. Budapesti kiállítása a Vármegye Galériában október 22-ig látható. Kiállítás és könyv – csendes, emlékébresztő utazás a közel-távolba... **(s. p.)**

Magy. Nemz. 280. 1991.10.09.

Az orosz divat a főbb áramlatokba simulva, sajátos jegyeket felmutatva létezik A SZERZŐ FELVÉTELE

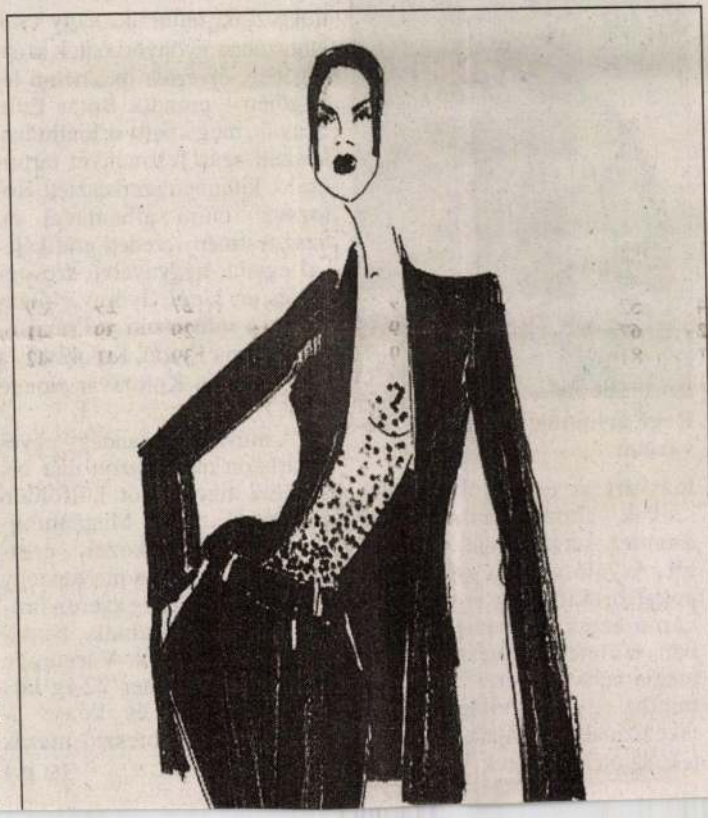

séges, saját stílushoz ragaszkodik. Emez a tervezésben, az az eladásban látja az üzletet. Úgy megy ez, mint bárhol a világban. A vevők a már jó előre, általában egy esztendővel korábban kész kollekciók alapján megrendelik a ruhát a következő szezonra. A kliensekről Judaskin nem szívesen beszél. „Ebből nem csinálunk reklámot!" – mondja.

Ezután a mai orosz társadalom ízlésvilágára terelődik a szó. „Általánosságban nehéz erről beszélni, hiszen minden ember más és más. Ami az egyiken nevetséges, természetellenes, az a másikon stílusosan áll – veti fel. – Minden belülről jön, s függ attól, miként érzékeli magát az ember a világban, hogyan mozog benne, hol tartózkodik. A mi országunk pedig multikulturális, így például genetikailag rögzültek a színvonzalmak is" – hívja fel a figyelmet. S hogy miként áll a helyzet az „újgazdagok" ízlésvilágával? „Ha az »új orosz« kife-

san fölismerik az erotikus fantáziában rejlő korlátlan lehetőségeket. Fölszabadítják egymást, megszínesítik saját életüket és a másik egyéniségét. A dolog különös és intellektuális pikantériája, hogy magukból a szexjelenetekből semmit sem láthatunk. Zárt szállodaajtó mögött játszódik le minden... A történések a néző fantáziájára vannak bízva. E visszafogott, ágyjelenettől mentes pszeudo-szexfilmet nagy *Campion* Holly Smoke (Szent füst) című filmjét hatalmas várakozás előzte meg. Campion rajongói azt remélték, hogy a tizennyolc versenyfilm közül a Holly Smoke viheti haza az Arany, de legalábbis az Ezüst Oroszlánt. A Holly Smoke című filmben is szerepelnek sztárok. Így a Titanicból közismert *Kate Winslet,* a Zongoralecke férfi főszereplőjeként világhírű *Harvey Keitel* és *Pam Grier* egyaránt játszik. A misztikus felhangokat pengető, bonyo-

Kong, A keselyű három napja) huszonnegyedikként nem akárki után részesült e megtiszteltetésben. Tavaly a század filmművészetének grandiózus alakja, *Michelangelo Antonioni* vehette át a trófeát.

A velencei fesztivál szeptember elsején kezdődött. Amit már most tudunk: szeptember tizennegyedikén a nagy komikus színész, rendező és filmíró, *Jerry Lewis* életműdíj-átadásával fejeződik be.

Kutassy Máté

hon és külföldön című fotókiállítást. A kiállítási anyag a Vácott élő *Messik Miklós* műemlékvédő munkáját dicséri. Évtizedekig járta a világot Monoktól Törökországig, Anglián és az Egyesült Államokon át Torinóig, ahol Kossuth élt vagy időzött, s ott valamilyen emlék maradt utána. Több száz utca, tér, emléktábla, szobor hirdeti világszerte a magyar történelem nagy alakjának hírnevét. A gyűjtemény október 3-ig tekinthető meg Pápán. **MTI**

Egy fél évszázad tájképei

Botár Edit akvarelljei a Vármegye Galériában

Kolozsvár képekben címmel *Botár Edit* erdélyi származású festőművész képeit, illetve 101 akvarelljét és ugyanennyi tusrajzát egybefoglaló albumát október 22-ig bemutató kiállítás nyílt a Vármegye Galériában kedd délután. „Egy ezeréves város utolsó fél évszázadának tájképei, nyári vagy inkább téli hangulatai tekintenek ránk ezekről a képekről" – írja a Kolozsvár képekben című albumhoz történeti áttekintőt adó történész, *dr. Gaal György* Botár akvarelljeiről. S valóban. Mindaz megjelenik a festményeken, ami Kolozsvárt tárgyaiban értékessé teszi. Éppen ezért nem véletlen, hogy Botár Edit 64. kiállításának megnyitóján zömében a művésznő még Kolozsváron, Erdélyben élő, vagy már hazánkba áttelepült barátai voltak kíváncsiak ifjúságuk hajdani városára és arra, hogy a festőnő miként emlékszik vissza Kolozsvárra. A Botár-akvarelleknek köszönhetően nosztalgiával gondoltak a kolozsvári utcákra, a Fellegvárra, az öreg Lépcső utcára, melyből mára csak a lépcső maradt. A meghívott vendégek között volt *Jancsó Adrienne* előadóművész, aki *Reményik Sándor* Benéz a Havas és Mohács után című költeményeivel köszöntötte a kiállítást és az érdeklődőket, majd *Kányádi Sándor* költő, – aki egyenesen a Hargitáról utazott Budapestre, hogy eleget tegyen Botár Edit felkérésének –, nyitotta meg a Kolozsvár képekben című kiállítást. Kányádi beszédében hangsúlyozta, hogy miként az élet, úgy a Botár-akvarellek is azt bizonyítják – Kolozsvár jelenlegi állapotának és hangulatának dacára –, hogy lehetett derűsen élni a történelmi városban, hogy sem a mohácsi vész, sem Trianon után nem szállt örök sírba az erdélyi magyarság. A költő örömmel nyugtázta, hogy az ősi kolozsvári mesterség, a nyomdászat ismét fellendülőben van, amit mi sem bizonyít jobban, mint a Botár-album, mely a kolozsvári Gloria Kiadó és részben a Vármegye Galéria gondozásában jelent meg. Önmagához hűen, Kányádi saját versével, a Vannak vidékek cíművel zárta köszöntőjét. Mindezek után Botár Edit festőművész kötelességének érezte, hogy köszönetet mondjon mindazoknak – többek között a Vármegye Galériának és vezetőjének, *Kulcsár Editnek* –, akik hosszú évek óta dédelgetett álmának, a Kolozsvár képekben című albumának és a Vármegye Galériában látható kiállításának létrehozásában segítettek. **F. T.**

Kányádi Sándor (középen) Vannak vidékek című versével zárta köszöntőjét

FOTÓ: SOMOSKÖVY BÉLA

BOTÁR Edit

Napi Magyar. 1999 szept. 9

ZÁCIÓS ÉS
IKEZELŐ RT.

ÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A pályázat beadásának helye:
az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. hivatalos helyisége
(1133 Budapest, Pozsonyi út 56. I. emelet 160. szoba,
bejárat az Újpesti rakpart 31–33. felől)

5. **A pályázaton** a devizajogszabályok alkalmazása szempontjából **belföldi és külföldi természetes és jogi személy,** valamint **jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, egyéni vállalkozó,** továbbá **az 1995. évi XXXIX. törvény 1. § (4) bekezdése szerint magántulajdonosnak minősülő más személyek vagy ezek konzorciuma vehet részt.** A konzorciumban pályázóknak a versenyeljárásban és a szerződéskötés, valamint a szerződés teljesítése során egyetemleges a felelőssége.

6. **A vételár kiegyenlítése:**
A vételár 100%-a készpénzben és egy összegben fizetendő. A vételárba beleszámít a befizetett bánatpénz. A teljes vételárat a szerződés létrejöttét követő 15 napon belül kell megfizetni.

Halasztott vagy részletfizetés, E-hitel, lízing nem fogadható el.

Az ajánlathoz a megajánlott vételár erejéig feltétel nélküli bankgaranciát kell csatolni.

7. **A pályázónak az ajánlat benyújtásának határidejétől számított legalább 90 napi időtartamra ajánlati kötöttséget kell vállalnia.**

8. **Az ajánlattevőnek vételi szándéka bizonyítására 100 millió forintot** a pályázat benyújtásának határidejéig **be kell fizetnie,** ill. át kell utalnia az ÁPV Rt. által a Magyar Külkereskedelmi Bank Rt.-nél (MKB Rt.) a bánatpénz fogadására nyitott számlára. A kiíró ezzel az összeggel a bánatpénz szabályai alapján rendelkezik.

9. A jelen pályázati felhívás elválaszthatatlan részét képezi a pályázat elkészítéséhez és benyújtásához szükséges minden információt tartalmazó részletes pályázati kiírás, valamint a társaságról szóló és az ajánlat szempontjából lényeges adatokat tartalmazó részletes tájékoztató.

Érvényes pályázatok benyújtásának elengedhetetlen feltétele a részletes pályázati kiírást is tartalmazó ajánlati anyag 100 000 Ft + áfa összegért történő megvásárlása, és a titkossági nyilatkozat aláírása. Az ajánlati anyag megvásárolható közvetlenül a kiírótól az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. Ügyfélszolgálatán (1133 Budapest XIII., Pozsonyi út 56. földszint) személyesen vagy meghatalmazott útján, titoktartási nyilatkozat aláírása mellett, hétköznapokon, munkaidőben. A meghatalmazott köteles közokirattal vagy teljes bizonyító erejű magánokirattal igazolni képviseleti jogosultságát, illetve annak mértékét. A meghatalmazás meglétét az ÁPV Rt. Ügyfélszolgálata ellenőrzi.

10. Az ajánlatok felbontására az ajánlatok benyújtására nyitva álló határidő lejártát követően azonnal sor kerül, kizárólag a kiíró képviselőinek és közjegyzőnek a jelenlétében. A kiíró a tenderbontás után a pályázóktól írásbeli kiegészítést kérhet, de ennek során csak az ajánlat egyes feltételeinek tisztázására, az írásban tett ajánlat értelmezésére kerülhet sor.

11. **Második fordulóra kerül sor, ha a beérkezett érvényes pályázatok azonos vételárat ajánlanak, vagy a legmagasabb és az azt követő vételárajánlatok különbsége nem haladja meg a 10,0%-ot. Ez esetben a kiíró a pályázat eredeti benyújtásának határidejétől számított 30 napon belül ezeket az ajánlattevőket közjegyző jelenlétében lebonyolítandó árverésre hívja meg.**

12. A pályázat értékelését követően a végső döntést a kiíró hozza meg. A kiíró fenntartja a jogot, hogy a pályázatot – kivételesen – eredménytelennek nyilvánítsa.

13. A Magyar Állammal kötött megállapodás alapján az ÁPV Rt.-nek lehetősége van arra, hogy a versenyeztetés során a legjobb ajánlatot tevővel azonos vagy a magyar államra nézve kedvezőbb feltételekkel az adásvételi szerződést maga kösse meg.

14. A pályázatról és a társaság főbb adatairól, jellemzőiről **információ szerezhető be a következő helyeken:**

dr. Csiki Károly vezérigazgató
Autóker Holding Rt.
1133 Budapest XIII., Gogol u. 13.
Telefon: (1)239-0300, (1)239-0120
Telefax: (1)349-3936

Lázár Károly
Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. Ingatlanhasznosító Igazgatóság
1133 Budapest XIII., Pozsonyi út 56.
Telefon: (1)359-7600/1083-as mellék
Telefax: (1)359-6994

15. A társaság gazdálkodására vonatkozó dokumentumok, illetve ingatlanai a társaságnál történő előzetes bejelentkezés, egyeztetés alapján megtekinthetők. A társaságnál Adatszoba áll rendelkezésre azoknak az érdeklődőknek a számára, akik az információs memorandumot megvásárolták, ennek tényét igazolják, és az Adatszoba igénybevétele kapcsán külön titkossági nyilatkozatot írnak alá. Az Adatszobában a társasággal kapcsolatos minden lényeges dokumentum megtekinthető és tanulmányozható, kívánságra azokról – átvételi elismervény ellenében – másolat kérhető.

16. A pályázat kiírása az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. Versenyeztetési Szabályzata alapján történik. Minden esetleg felmerülő kérdésben – így a jelen kiírásban nem szabályozott kérdésekben is – az ÁPV Rt. Versenyeztetési Szabályzatának rendelkezései az irányadók.

„Minden magyar felelős,
minden magyarért."
Szabó Dezső

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY

Vármegye **S**zalon
H-1052 Budapest, Vármegye utca 11.
Tel/fax: 318-8148
Honlap: www.hungarian.net/ema
E-mail: ema@mail.matav.hu

Botár Edit kiállítása
2001. március 28-tól május 23-ig látogatható
Kedd-péntek 10-18 óra között

Adókedvezményre jogosító támogatásukat az
OTP 11786001-20054214 számú számlájára várjuk.
Levélcímünk: H-1675 Budapest Pf. 133

A könyv a megvásárolható a fenti címen
vagy
Botár Edit • 1118 Budapest Hegyalja út 48.
Tel: 3853311

Kiállításszervező:
Kulcsár Edit

BOTÁR EDIT

CLUJ–NAPOCA

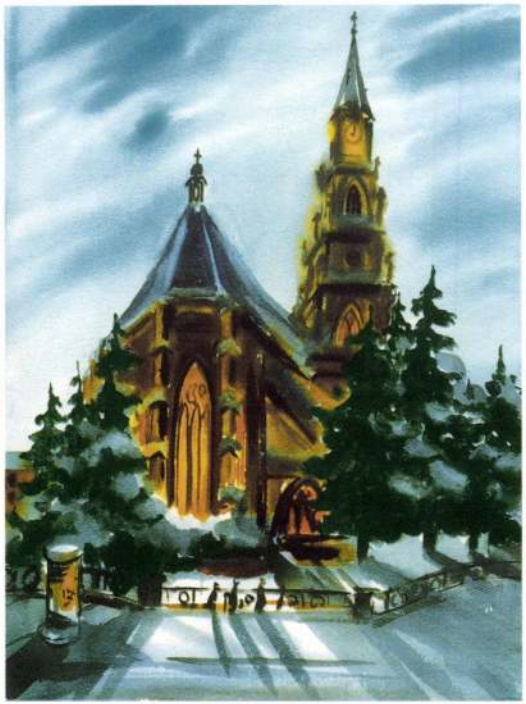

KLAUSENBURG

A történelmi Kolozsvár versben és képben

KOLOZSVÁR

Töretlen munkája nyomán szerte a világban sokan ismerhetik meg szűkebb hazája, Erdély mesés tájait, történeti képeit, Mátyás király hajdani városát, monumentális szobrát a Szent Mihály-templom mellett, Kolozsvár még megmaradt szépségét. E festmények, akvarellek Kolozsvárt az évszakok és napszakok változásában mutatják, örömteli sétára hívja a látogatót. A valóságot, a mindennapokat örökíti meg. Néha úgy érzi az ember, mintha egy álomvilágból bontakoznának ki a tájak, az épületek, az utcák, a terek.

Megkezdett emlékgyűjtő munkáját ma is folytatja, egy-egy visszatérésekor újabb történelmi vagy természeti táj megörökítésével gyarapszik festői életműve. *Kolozsvár* c. 101 képes albumának értékét növeli, hogy a festménylapok előtt a kép grafikája látható. Igazi művészi munka, nyomdatechnikailag is a kolozsvári Gloria Nyomdát dicséri.

Schelken Pálma (*Magyar Nemzet*)

Botár Edit így tiltakozott a barbár pusztítások ellen. Mentette, ami menthető volt, hogy megajándékozzon bennünket és kései utódainkat ezekkel a történelmi Kolozsvárt megörökítő, színes kavalkádban pompázó művekkel. Vajon nem éppen azért érezzük oly közelinek magunkhoz ezeket a remek akvarelleket, mert – a művészi befogadás örök törvénye szerint – beleérezzük a magunk gondolatait, vágyainkat is a képekbe? Bizonyára azért csüggünk sokáig egy-egy képen, szemlélés közben.

Nagyszerű vállalkozásának belső indítéka: a művészet eszközeivel megörökíteni a történelmi Kolozsvárt, vagy ha úgy tetszik, a magyar Kolozsvár történetének sok-sok tárgyi bizonyítékát. *Amíg nem késő!* Mert biblikusan szólva: „Ideje van a szólásnak". Botár Edit remek érzékkel döbbent rá, itt az ideje, hogy ecsetet fogjon, és elvégezze egyszemélyes zarándoklatát ezekre a kedves, marasztaló és mindig visszaváró helyekre, amelyeket immár a képeken is láthatunk. Azokra a helyekre, amelyeket magunk sem mulaszthatunk el meglátogatni, valahányszor Kolozsvárra hazalátogatunk.

Aniszi Kálmán

Tisztelettel meghívjuk

Botár Edit

A történelmi Kolozsvár versben és képben

című kiállításunkra
és könyvbemutatónkra
2001. március 28-án 18 órakor
a Vármegye Szalon estjére

Közreműködik:

Jancsó Adrienne

Kossuth-díjas előadóművésznő

Azokat a verseket adja elő,
amelyek a könyvből kimaradtak

A könyv a helyszínen megvásárolható
március 28-tól május 23-ig

Töretlen munkája nyomán szerte a világban sokan ismerhetik meg szűkebb hazája, Erdély mesés tájait, történeti képeit, Mátyás király hajdani városát, monumentális szobrát a Szent Mihály-templom mellett, Kolozsvár még megmaradt szépségét. E festmények, akvarellek Kolozsvárt az évszakok és napszakok változásában mutatják, örömteli sétára hívja a látogatót. A valóságot, a mindennapokat örökíti meg. Néha úgy érzi az ember, mintha egy álomvilágból bontakoznának ki a tájak, az épületek, az utcák, a terek.

Megkezdett emlékgyűjtő munkáját ma is folytatja, egy-egy visszatérésekor újabb történelmi vagy természeti táj megörökítésével gyarapszik festői életműve. *Kolozsvár* c. 101 képes albumának értékét növeli, hogy a festménylapok előtt a kép grafikája látható. Igazi művészi munka, nyomdatechnikailag is a kolozsvári Gloria Nyomdát dicséri.

Schelken Pálma (*Magyar Nemzet*)

Botár Edit így tiltakozott a barbár pusztítások ellen. Mentette, ami menthető volt, hogy megajándékozzon bennünket és kései utódainkat ezekkel a történelmi Kolozsvárt megörökítő, színes kavalkádban pompázó művekkel. Vajon nem éppen azért érezzük oly közelinek magunkhoz ezeket a remek akvarelleket, mert – a művészi befogadás örök törvénye szerint – beleérezzük a magunk gondolatait, vágyainkat is a képekbe? Bizonyára azért csüggünk sokáig egy-egy képen, szemlélés közben.

Nagyszerű vállalkozásának belső indítéka: a művészet eszközeivel megörökíteni a történelmi Kolozsvárt, vagy ha úgy tetszik, a magyar Kolozsvár történetének sok-sok tárgyi bizonyítékát. *Amíg nem késő!* Mert biblikusan szólva: „Ideje van a szólásnak". Botár Edit remek érzékkel döbbent rá, itt az ideje, hogy ecsetet fogjon, és elvégezze egyszemélyes zarándoklatát ezekre a kedves, marasztaló és mindig visszaváró helyekre, amelyeket immár a képeken is láthatunk. Azokra a helyekre, amelyeket magunk sem mulaszthatunk el meglátogatni, valahányszor Kolozsvárra hazalátogatunk.

Aniszi Kálmán

Tisztelettel meghívjuk

Botár Edit

A történelmi Kolozsvár versben és képben

című kiállításunkra
és könyvbemutatónkra
2001. március 28-án 18 órakor
a Vármegye Szalon estjére

Közreműködik:

Jancsó Adrienne

Kossuth-díjas előadóművésznő

Azokat a verseket adja elő,
amelyek a könyvből kimaradtak

A könyv a helyszínen megvásárolható
március 28-tól május 23-ig

„Minden magyar felelős,
minden magyarért."
Szabó Dezső

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY

Vármegye **S**zalon
H-1052 Budapest, Vármegye utca 11.
Tel/fax: 318-8148
Honlap: www.hungarian.net/ema
E-mail: ema@mail.matav.hu

Botár Edit kiállítása
2001. március 28-tól május 23-ig látogatható
Kedd-péntek 10-18 óra között

Adókedvezményre jogosító támogatásukat az
OTP 11786001-20054214 számú számlájára várjuk.
Levélcímünk: H-1675 Budapest Pf. 133

A könyv a megvásárolható a fenti címen
vagy
Botár Edit • 1118 Budapest Hegyalja út 48.
Tel: 3853311

Kiállításszervező:
Kulcsár Edit

BOTÁR EDIT

CLUJ–NAPOCA

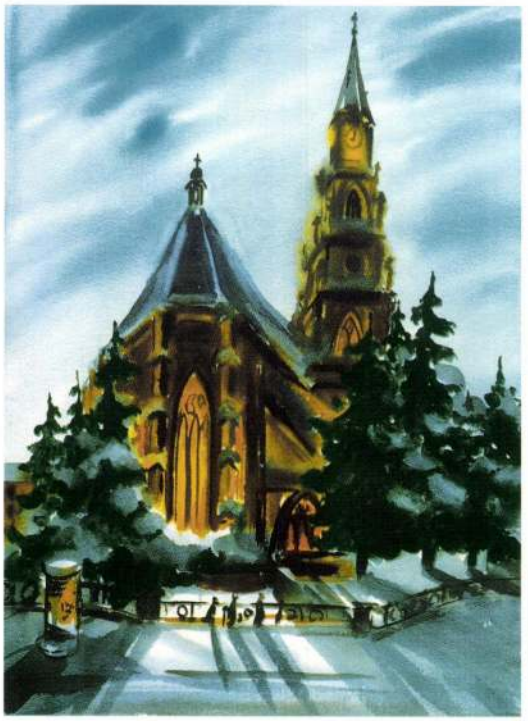

KLAUSENBURG

A történelmi Kolozsvár versben és képben

KOLOZSVÁR

A keszthelyi Balatoni Múzeum tisztelettel meghívja
Önt és kedves Családját
1999. augusztus 27-én, pénteken 17 órára

BOTÁR EDIT
festőművész

tárlatának ünnepélyes megnyitójára

Köszöntőt mond:
DR. ANISZI KÁLMÁN
ny. egyetemi adjunktus

Közreműködik:
a keszthelyi Helikon Versmondó Kör

A kiállítás megtekinthető
1999. október 10-ig hétfő kivételével naponta 10—18 óráig

Meghívó

A kűlső borítón Botár Edit: Tél című akvarellje látható

A Magyarok Háza
Szeretettel meghívja Önt

BOTÁR EDIT
festőművész

„SZŰKEBB HAZÁM ERDÉLY"

című kiállítására

2002. október 8-án, kedden
17 órára
a Semmelweis u. 1. sz. alatti
BARTÓK TEREMBE

A kiállítást megnyitja:
DR. MEDVIGY ENDRE
a Magyarok Háza
művészeti igazgatója

és

ANISZI KÁLMÁN
adjunktus, író

Helyszín:
1052 Budapest, Semmelweis u. 1.
Bartók Terem (1. emelet)
Látogatható:
2002. október 8-tól november 8-ig
keddtől-péntekig 10-18 óra között

Cím:
Botár Edit
1118 Budapest, Hegyalja út 48.
Tel.: 385-3311

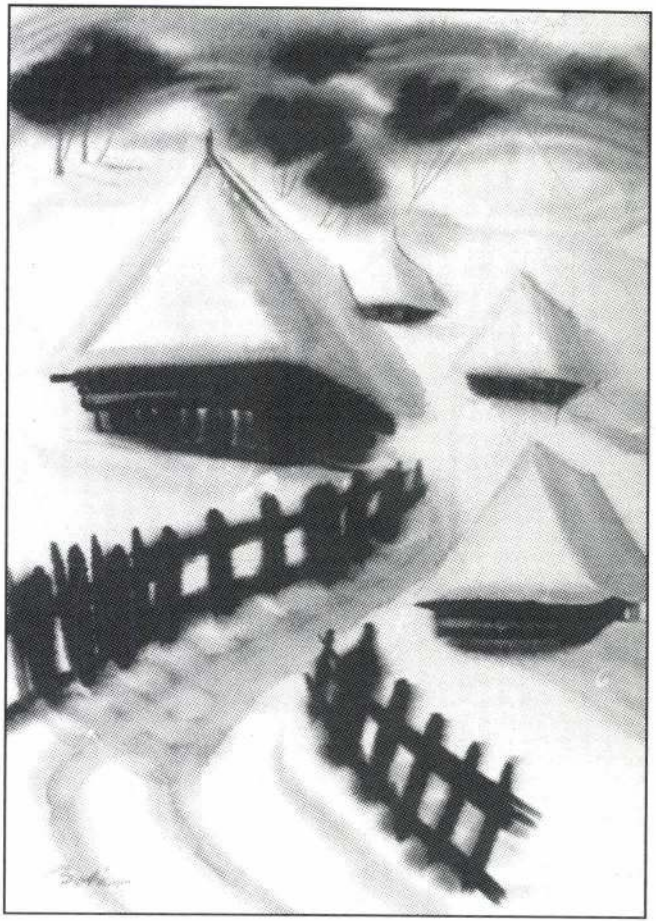

MEGHÍVÓ

Székely Ház - Budapest

A

KÖZDOK Kft.
Székely Háza

szeretettel meghívja
Önt és kedves
családját

1999. február 11-én
17 órakor

tartandó rendezvényére

Program:

Okos Márton:
Kalotaszentkirály-Zentelke
című művét bemutatja:

Pomogáts Béla
a Magyar Írószövetség elnöke

Botár Edit
festőművész
kiállítását megnyitja:

dr. Szíj Rezső
művészeti író

a kiállítás megtekinthető:
1999. február 11–24-ig
hétfőtől péntekig 10–18h-ig

Cím: 1074 Budapest, Csengery u. 15.

BOTÁR EDIT

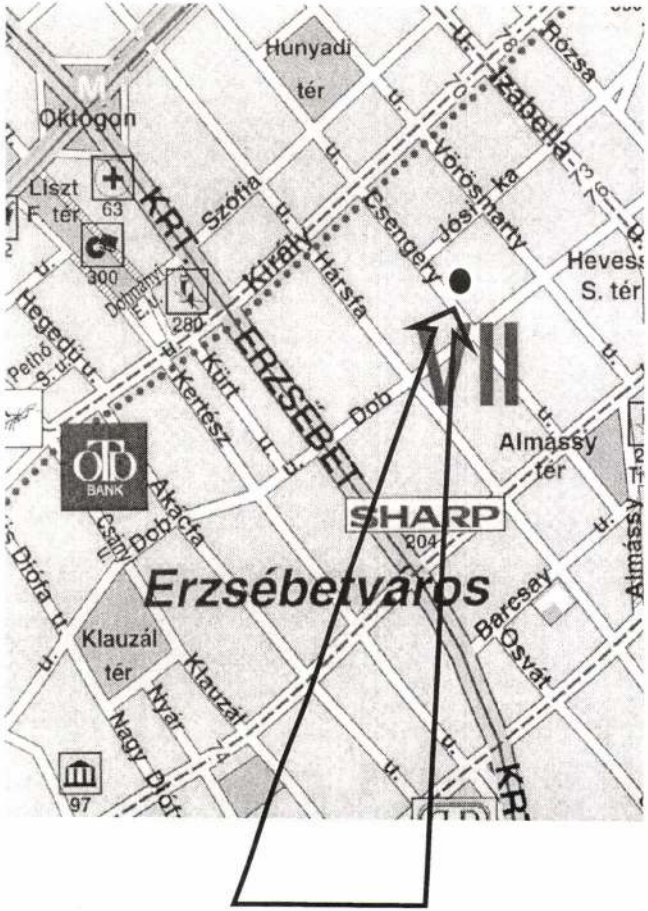

Székely Ház
1074 Budapest, Csengery u. 15.

MEGHÍVÓ

„Akik az utóbbi félszázadot Kolozsvárt élték le, azoknak aligha kell magyarázni, hol, mi ragadta meg a művésznő képzeletét, melyik kép mit ábrázol. Egy ezeréves város utolsó fél századának tájképei, nyári, vagy inkább téli hangulatai tekintenek ránk ezekről vízfestményekről. Úgy ahogy azokat egy magyar ember átélte. (...) Mindenkinek, aki itt élt és él van egy Kolozsvárja. Az amit meglátott, magába zárt a városból. Amit, ha távozik, nosztalgiával felidéz. Hiszem azt, hogy sokan vallhatjuk magunkénak Botár Edit Kolozsvárját."

(dr. Gaal György – történész, Kolozsvár 1999)

A kiállítás megnyitóján kerül bemutatásra Botár Edit 100 színes akvarelljét és 100 tusrajzát tartalmazó album, mely a kiállítás ideje alatt önköltségi áron megvásárolható.

Az Erdély Művészetéért Alapítvány
Vármegye Galéria
(Budapest V. Vármegye utca 11.)

szeretettel meghívja

Botár Edit

festőművész

Kolozsvár képekben

kiállításának megnyitójára

1999 szeptember 7-én 17 órára.

A kiállítást megnyitja: ***Kányádi Sándor*** *költő*

Közreműködik: ***Jancsó Adrienn*** *előadóművész*

„Minden magyar felelős,
minden magyarért."
Szabó Dezső

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY

Vármegye **G**aléria
H-1052 Budapest, Vármegye utca 11.
Tel/fax: 318-8148

Adókedvezményre jogosító támogatásukat az
OTP 11786001-20054214 számú számlájára várjuk.

Honlap
http://www.hunpro.hu/mmf/ema/

Botár Edit kiállítása
1999 szeptember 7-től október 22-ig látogatható
a Vármegye Galériában

Kedd-péntek 10-18 óra között

A kiállítás támogatói:

Nemzeti Kulturális Alap

BOTÁR EDIT

CLUJ-NAPOCA

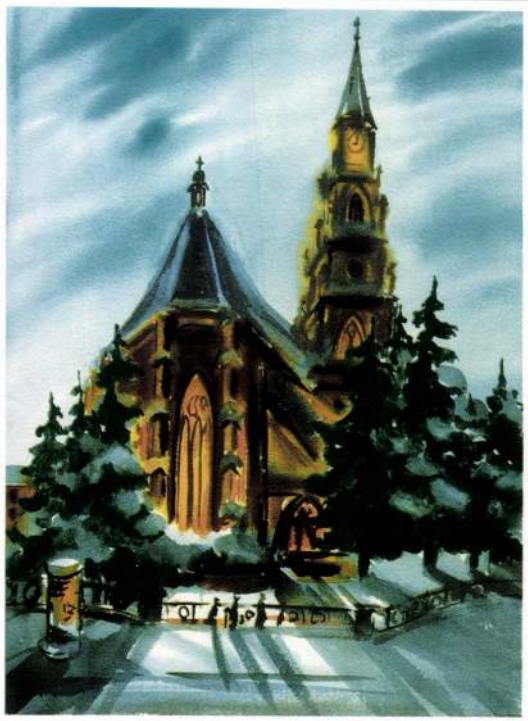

KLAUSENBURG

A történelmi Kolozsvár

KOLOZSVÁR

BOTÁR ISTVÁN.

* 1903. Élesd. (Bihar vm.) Középiskoláit Kolozsváron végezte, majd Budapesten a Közgazdasági Egyetem hallgatója. Kolozsvári és budapesti művészeti tanulmányok után Rómában Zanelli mester mellett dolgozott (1935). Atléta c. munkája az Olasz Állam tulajdonában. Arcképmásokat és síremlékeket készít.

14. I. S. mérnök képmása, gipsz. 200.—

Nemzeti Szalon 1939. jan.
Erdélyi kiáll -

Botár István szobrászművész, Kolozsvár—Cluj, Str. Elisabeta 29.

Botár István

nobrán

l. Szépmüvèszet

1942 126. l.

II. Maksay Albert:
Kolozsvár m. művészeti
élete. 1919 - 1942.

I U. a. Kolozsvár kéjszőmü-
vészeti élete a kisebbségi
sorzban. Művészeti Hetek
Kolozsvár, 1942. 43. l.

UYTTERSCHAUT VICTOR. ERDŐ BELSEJE.

Botár István

nobrász.

lásd

Nagy Zoltán.
Az erdélyi m. mu-
vészet kisebbségi élete

Szépmüvészet.

1940. 18. l.

~~Nagy Zo~~

Nagy.

Dr. Szentiványi Gyula
főlitkár urnak

Bpest

III Hőgyész Endre u. 10

Botár István szobrász

Grzöszt 1934/35

W. P.

Vendégtagokként dolgoztak a Collegiumban: *a)* magyar honosok Egy szemesztert meghaladó ideig: *Bartl Lőrinc,* aki a Pontificium Institutum Biblicumban szentírástudományi tanulmányokat folytatott. — *Botár István,* aki szobrászművészeti műhelymunkát végzett. — *Hosszu László,* aki a Pontificia Universitas Gregorianán egyház-

Róma: Coll. Hungaricumban

Mozsolics Amália, 15
Oláh László, 18
Olgyay Aladár, 24
Olgyay Viktor, 26
Orbán György, 55
Papp György, 24
Pap Zoltán, 13
Pataky Ernő, 39
Páll Antal, 28
Pétergál Izabella, 34
Popovics Pál, 43
Pődör László, 34
Pröhle Károly, 22
Raýman Katalin, 35
Rédei László, 22
Róna Emmy, 28
Rónay László, ifj. aranyosmaróthi, 27
Ruzicska B. Pál, 29
Schmid Rezső, 18
Sinkovics István, 6
Surányi Júlia, 44
Szabó Lajos, 22
Szalay Sándor, 22
Száhlender Károly, 19
Szegő (Gyergyai) Albert, 35
Szendi Balázs 19
Szentes Ferenc, 55
Szentpétery Imre, ifj., 6
Széchényi Nagy László, 37
Szép Jenő, 14
Szily József, 23
Szladits Imre, 51
Szladits Károly, ifj., 40
Szöllősy Zoltán, 27
Takáts Tibor, 19
Takács Zoltán felvinczi, 43
Teller Frigyes, 24
Tompa György, 56
Tóth Imre, 29
Urhegyi Emilia, 14
Vanyó Tihamér Aladár, 8
Vargha György, 20
Voit Judit, 29
Voit Pál, 9
Vutskits György, 32
Waigand József, 25
Wárlám Árpád, 54
Wohl György, 20

Botár István

nobrais

Kuncz Aladár mell-
nobra repr.

Pásztortúz. 1937.
17. n. Cimlap

Ülő női akt
repr.
u. o. 1937. 327. l.

Botár István

szobrász

Kuncz Aladár Lépmása,
repr.

Pásztortűz

1937. szept. 15.

Női akt, repr. u. o.

Botár István

vobrány

Siremlék c. vobra

repr.

Pásztortűz.

1938. 4. 4.

cimlapján.

) *MUNOZ: Velazquez. Leipzig, 1941. 4°.*
ibla.

Goldmann kiadásában legutóbbi időben nagy-
életrajzok jelennek meg gazdag képanyaggal.
dványnak szánt kötetek közül a Velazquezről
szövegrésze (továbbá a Murillo, Rembrandt,
eké) Antonio Muñoztól, a kiváló olasz műtörté-
ik. A két ívre terjedő életrajzi ismertetés nem
mányos teljességre, inkább csak összefoglalóan
özli a nagy spanyol mester életére és munkás-
ó kutatások eredményeit. Röviden vázolja a
et kezdetét, jellemzi a kor spanyol kultúr-
d végigvezet Velazquez fényes pályafutásán
elkedő alkotásait, az egyetemes európai festő-
störténetének mérföldköveit. Munoz szövege
tben fuldokló XVII. századi spanyol udvart,
knyákat viselő hercegkisasszonyait, mulattató
orzult udvari bolondjait. Egy kényszerűség-
özt mozgó, béklyókba kötött művész munkás-
ait tárja elénk s rámutat, hogy Velazquez
lástól elvonatkozva az igazi emberi és művészi
melkedni. A XVII. századi spanyol mestert
mindig újszerű művészetét a XIX. század
állapította meg, hogy a legfestőibb festő,
XIX. század hozta létre a nagy Velazquez

Kolozsvári mincsanok
megnyitva kiall.

1943 marc

Ferfi fej, gipsz

1941. készítette
Hirschler József ~~[illegible]~~
kolozsvári praelatus
tiremlékét.

Connection

which

PÁSZTORTŰZ

FŐSZERKESZTŐ: REMÉNYIK SÁNDOR
SZERKESZTI: CSÁSZÁR KÁROLY

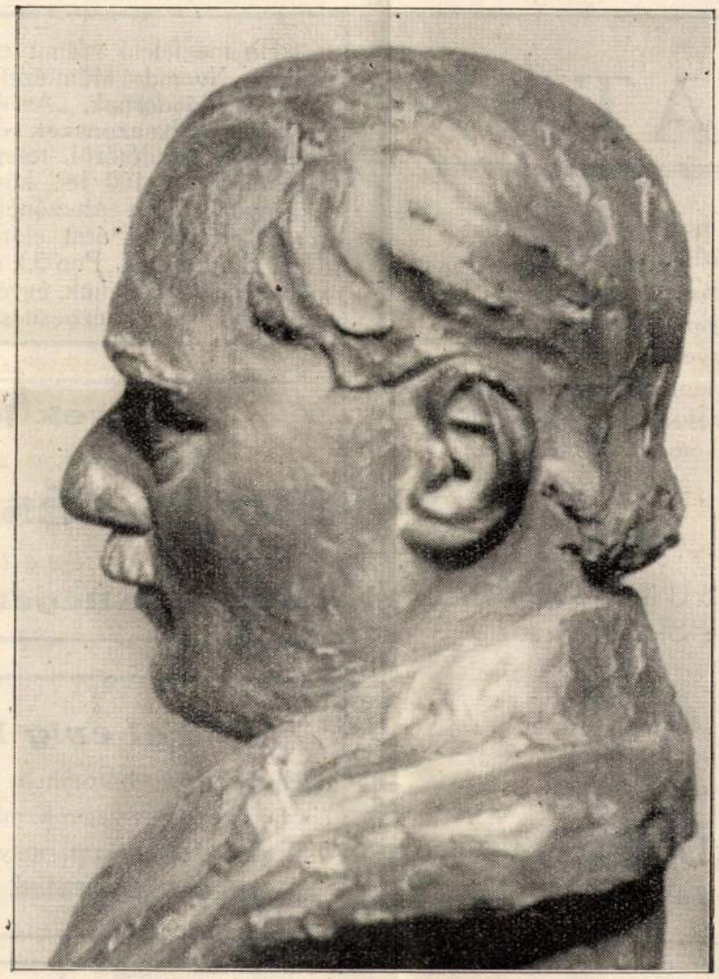

Kuncz Aladár Botár István szobormüve

XXIII. ÉVFOLYAM. 17. SZÁM 1937. SZEPTEMBER 15.

A Pásztortűz megjelenik havonta kétszer.

•

Cikkek, novellák, versek, ismertetésre szánt könyvek a szerkesztőség címére küldendők:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5.

•

Minden cikkért írója felel.

Kéziratokat, képeket nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

•

Szerkesztőségi órák:
minden kedden és csütörtökön délelőtt 12—1 órakor.

TARTALOM

Tavaszy Sándor: Mikó Imre lelke és munkája — *Dsida Jenő:* Buzdítás könnyűségre (vers) — *Dsida Jenő:* Képeslapok Magyarországról — *Kiss Jenő:* Múló nyár ege (vers) — *Ointz Catiz:* Paál (elbeszélés) *Szabó István* fordítása — *Kéki Béla:* Koós-Kovács István. 1910—37 — *László Dezső:* Magyar nevelés, magyar műveltség. *Makkai Sándor* új könyve — *Biró Vencel:* Vass Pál katonaélete — *Fülöp József:* Két szempár — egy tekintet (vers) — *Kovács György:* A cigaretta (elbeszélés) — *Járosi Andor:* Vasárnapról-vasárnapra. *Vásárhelyi János* prédikációs könyve — *Cs. Szabó László:* A doveri átkelés — Jancsó Elemér: Az Erdélyi Múzeum-Egyesület vándorgyűlése

Előfizetések, tudakozódások, könyvrendelések a kiadóhivatal címére küldendők:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 500 L.
Félévre . . . . . 260 „
Negyedévre . . . . 140 „
Lelkészeknek, tanároknak, tanítóknak egész évre . . 400 L.

Magyarországon:
Egész évre . . . . . 18 P.

Magyarországi bizományos:
Studium R.-T. Budapest,
Kecskeméti-u. 8.

LÁTHATÁR

a kisebbségi magyar nemzettömbök szellemi figyelője. Megbízható és rendszeres áttekintést ad a romániai, csehszlovákiai és délszlávországi magyarság kulturális életéről. Ismerteti a környező népek szellemi életét. Munkatársai a legjobb nevű kisebbségi írók, valamint a magyar kisebbség-tudomány irodalmának legkomolyabb munkásai.

Felelős szerkesztő: CSUKA ZOLTÁN
Romániai terjesztő: Slova—Oradea.

Mutatványszámot szívesen küld a

LÁTHATÁR KIADÓHIVATALA
Budapest, VII. Rákóczi-út 60.

Ha megfelelő számú előfizető jelentkezik, a Minerva Nyomdai Műintézet októberben nyomtatja ki *Ferenczi Sándor*nak, „Az énlaki rovásírásos felirat" szerzőjének, **Kászonszék régészetéről és a kászoni székelyek eredetéről, településéről** írt tanulmányát. Előfizetési ára 100 lei, könyvárusi ára 150 lej. — Előjegyezhetni a szerzőnél (Cluj, Str. Dónát 124.) Ha az előfizetési árat előre beküldi a Minervához (Cluj, Str. Baron L. Pop 5.), akkor postaköltség felszámítása nélkül szállítjuk, egyébként — amint szokás — a postaköltséget, kézbesítési díjat külön felszámítjuk.

Hölgyek jelszava:
legolcsóbb a
Heller és Molnár
női divatáruház
Cluj, Calea Regele Ferdinand 15.

Fél évig betegen
ágyhoz kötve; háromheti TOGAL-használata után époly egészséges vagyok, mint azelőtt. Ez a TOGAL-tabletta oly gyógyszer, melyet gyors, biztos hatásáért minden **rheumában szenvedőnek** nyugodtan ajánlhatok.

KORUNK LEGÉGETŐBB KÉRDÉSEIVEL FOGLALKOZIK A
MAGYAR NÉPEGÉSZSÉGÜGYI SZEMLE
SZERKESZTI:
DR. SCHMIDT BÉLA

Kérjen mutatványszámot!
Szerkesztőség:
Tg.-Mureş,
Str. Eminescu 4.

— De nem rendesen, — próbálta igazolni magát a fiú, — csak egyszer-egyszer cigarettázom...

— S kitől tanultad?

Hogy kitől tanulta? Ez nagyon kínos kérdés. Kitől is tanulta, mit feleljen? A középiskola szabályai tiltják a cigarettázást a diákoknak. Ha ezt megmondja, az édesanyja végérvényesen kétségbe esik. De mit feleljen? Kitől tanulta? Nem emlékszik rá. Tízen-tizenötön a tízperces szüneteken összegyültek az iskola illemhelyén és cigarettáztak. A tanárok is tudták. Nem szóltak érte, mert nem akarták megbüntetni őket. Ez hozzátartozott a napi programmhoz. „Finiseket" „stoppoltak". Mert csak a künnlakóknak jutott cigarettára. Ellopták az apjuk íróasztalának fiókjából, néha fínom külföldi cigarettákat hoztak magukkal, mert ezek a fiúk rendszerint tehetősebbek voltak, ügyvédeknek meg orvosoknak a gyermekei. Ők páran legtöbbször csak a csutkát szívták, amit azok meghagytak. De, hogy kitől tanulta, azt nem tudná megmondani. Csak úgy céltalanul odadobott egy szót, hogy mentse magát:

— Egy tanártól...

Az asszony arcán valami ijedtség féle borzongott végig, kitátotta a száját, de első pillanatban nem tudott szólni. Nehezen találta meg a hangját.

— Egy tanártól? Hát titeket a tanáraitok cigarettázni tanítanak? Ilyesmikre tanítanak a tanárok, mi? No, tisztelem én azokat a tanárokat... Aztán még sírjanak, hogy a szülők hozzák csak iskolába a gyermekeket... Hát... Hát...

Nem tudott tovább beszélni. Felkavarta lelkét a meglepetés. Torkán megbicsaklottak a szavak. Jóska érezte, hogy nagyon valószínűtlenül hazudott.

— Úgy volt, hogy uzsonnára voltunk híva a latin tanárhoz és... és... neki nem esett jól a cigaretta... Nem akart egyedül cigarettázni... Én éppen mellette ültem és... és... megkínált... S tudtam, hogyha nem fogadom el, hát másnap berugok latinból...

— Szép... Nagyon szép, — legyintett a papné.

Terka végignézte az öccsét. Látni lehetett, hogy vergődik a szavak között. Megsajnálta. Békéltető hangon odaszólt a nénjének:

— Ezért igazán nem érdemes haragudni... Elvégre már nagy fiú... Más is cigarettázik ebben a korban, csak éppen neki ne legyen szabad, szegénynek?... Miért éljen ő is remeteéletet, mint mi? Miért mondjon le ő is mindenről?... Legalább ő legyen boldog... Az öreg úgyis eleget szekírozza...

— Hát éppen ez! — hadonászott az asszony, — az öreg... Ha megtudja, hogy az unokája cigarettázik, hát mindenikünket elkerget a háztól... És én leszek a hibás, azt fogja mondani, hogy én tanítottam meg erre is, hogy én engedtem meg neki, én kényeztettem el, én vagyok a bűnös...

— Ne félj, nem fogja megtudni...

— Nem? Hiszen mindent megtud előbb-utóbb, jól tudod, hogy nincs titkunk előtte...

— Nem fogja megtudni, — jelentette ki kemény határozottsággal Terka, én mondom, hogy nem fogja megtudni...

Csend támadt. Mindhárman az előttük lévő dolgokat nézték. Kis idő mulva az asszony felkapta a fejét, zsebkendőjével végigtörült az arcán s még mindig nem tudott beletörődni abba, hogy Jóska cigarettázik.

— És méghogy az öregtől kérjünk... Mit mondjak, hogy kinek kell a cigaretta?... Tudod, hogy megkérdezi... Nekem pedig már nincs is bátorságom hazudni előtte...

— Nem fogunk tőle kérni, hanem...

Botár István szoborműve

Itt elgondolkozott.

— Hanem? Mit csinálunk?

— Kitalálok én valamit. Jóskának mégis lesz cigarettája...

Mosolygott, amint ezt mondta, lehajolt Jóskához és dédelgette:

— Úgy-e, öcskös, hogy lesz cigarettád? Nénje kerít neked a föld fenekéből is...

De Jóska nem válaszolt. A Terka bársonysíma, szappanszagú bőrének érintésére összerezzent. Ismét rajtakapta magát, hogy a képzelete által elővarázsolt fehér lábszárakat nézi. Pillanatok alatt világokat kalandoz be a fantáziája, újra és újra visszatér ide, a Zsuzsi két habfehér lábszárához. Durcásan megfordította fejét a divány karján. Bosszantotta, hogy megzavarták.

A papné szólalt meg:

— Könnyen beszélsz, Terka.

— Miért beszélnék könnyen?

— Azt hiszed, hogy csak úgy hoppra cigarettát lehet előteremteni. Hiszen az öreg is sokszor órákig vesződik, hogy füstölnivalóhoz jusson. Vagy a szomszédoktól akarsz kérni? Azokat most nem kapod otthon. Mindenki a mezőn van, most legtöbb a dolog.

Terka fölényesen legyintett:

— Áh, bízd csak reám! Ád az Isten! — és mosolygott hozzá.

Terkának csudálatos ügyessége volt ahhoz, hogy a semmiből is előteremtse a házhoz szükséges dolgokat. Sokszor, amikor hónapokon át nem fizették ki a tanító úr nyugdíját, a család már odajutott, hogy nem egyszer a félig kész ebéd főzését kellett beszüntetni. Mert nem volt az ételhez cukor, rizskása, vagy más egyéb,

olyan dolgok, amiket a falusiak nem tartanak a háznál, így kölcsön sem lehetett kérni, és a boltokban is beszüntették a hitelt. A papékhoz is hiába küldtek kölcsön-cukorért. Azoknak is ritkán volt s ha volt, nem szívesen adtak. A jegyzőék pedig fent laktak a falu másik végében, azokkal nem is voltak annyira bizalmas barátságban, hogy kölcsön kérhettek volna tőluk. Mert a jegyzőné parasztleányból vedlett úri asszonnyá s kibírhatatlanul gőgös, meg csiszolatlan volt... S ilyenkor Terka negyedóra alatt elővarázsolta a kérdéses konyhacikkeket, a nénje pedig felderülő arccal csudálkozott: „Milyen ügyes és életrevaló is vagy te, Terka, még a jég hátán is meg tudnál élni s mégis, hogy nem tudsz egy férjet fogni magadnak?“ Terka felületesen elhúzta száját s fitymálva felelt: „Kell a fenének. Ha akarnék, tudnék. Még fiatal vagyok, elérkezik...“

Most, hogy Terka olyan felebbezést nem tűrő határozottsággal kijelentette, hogy lesz cigaretta, az bármily hihetetlennek tűnt is, a papné nem mert hangos szavakkal kételkedni. Unalomtól körülbástyázva ült, tenyerét — benne zsebkendőjét szorongatva, gyűrve — arca mellett tartotta, mintha készenlétben állana egy újabb sírásrohamhoz. Ez minden percben kitörhet, a papné hamar elérzékenyedő természete, s most még a hangulat is, nagyon alkalmas ehhez.

És valóban, amint beállt a csend és belédermedt a szobába a mozdulatlanság, újra megeredtek az asszony könnyei.

Terka felnézett:

— Miért sírsz megint?

— Hogy mié-ért? — szipogott. — Hát élet ez? Élet? Hogy minden baniért külön kelljen megszenvedni? Olyan az az öreg, mint egy ezeridegen... Semmit sem mer megmondani neki az ember... Mintha nem is volna édesapám... Mintha börtönben élne az ember...

E szavakra Terkán hűvös borzongás cikázott át. Tényleg, olyan az öreg, mint egy börtönőr. És ők a rabok. Különösen Terka. Ha este sötétig marad valahol, mikor hazajön, a nagyapja a vacsora mellé még az Úristent is lekáromkodja... És hogy elmehessen egy bálba, óh, ahhoz a leleményességnek s a hazugságoknak egész sora szükséges...

Feláll s nekiesik az első fióknak. Az éjjeliszekrény fiókját kezdi turkálni, amelyben apró ruhadarabok vannak, a színskála minden elképzelhető változatában.

A sírás elhalkul.

— Mit keresel?

— Pénzt.

A papné megcsóválja a fejét:

— Te bolond vagy, Terka. Hiszen tudod, hogy...

— Bízd csak rám!

S megkezdődik a razzia a pénz után. Mindössze két, három, legtovább öt lej a célja. Izgalmas jelenetek szoktak lenni ezek a családban. Minden fiók, minden zúg, minden ruhazseb sorra kerül. Megtörtént már az is ilyen alkalommal, hogy két év óta levetett kabát zsebében talált régi papír ötlejest Terka. S mikor már a pénz felett nyugvópontra jutott volna az öröm, kiderült, hogy évekkel ezelőtt kivonták forgalomból a papír ötlejeseket. A kellemetlen csalódás közepette egyetlen mód maradt a vigasztalódásra: háta megett szidták az öreget, hogy milyen könnyelmű, hogy miért nem adott túl idejében azon a pénzdarabon, hogy akkoriban negyedkiló kockacukrot lehetett volna vele venni, dehát ő világéletében ilyen volt, ilyen végzetesen könnyelmű, elhanyagolta a családját, pazarolta a pénzt, semmivel sem törődött, csak a hozzátartozók életét tudta rágni, lám, most is ez az öt lej, amely már kiment divatból és nem lehet petróleumot hozatni rá, de bezzeg az öregnek nincs egy fityingje sem, nem tud pénzt adni petróleumra, satöbbi, satöbbi... S mivel volt pozitiv bizonyíték a Bóka Dezső könnyelműségére, a két nő napokig dühöngött ellene a konyhán. Azután pedig Terka odavitte a pénzt az öreghez, hogy ő is megdöbbenjen.

— Nini, régi öt lejes, — mosolygott neki a tanító úr. — De jó, hogy találtad, legalább elteszem emlékbe... Még látom, új is, — és betette a pénztárcájába, hol pár háborúelőtti kék, meg zöld bankó is őrizte a régi jó világ emlékét.

Az éjjeliszekrény fiókjának megmotozása csak pár percig tartott. Terka serényen szedte ki belőle az apróságokat s mindeniket külön megrázta. A fiók már teljesen üres, csak régi, elhasznált tollhegyek vannak az alján, melyeket előrelátó gondosságból gyüjtögetett a tiszteletes asszony. Mert néha nagy fennakadás van a háznál a tollhegy miatt... Hátha majd még hasznát lehet venni ezeknek, — gondolta, amikor iderakta őket. Ilyen számításokon épült fel a fiók egész tartalma: a pléh- és csontgombok, meg rongydarabok halmaza. „Hátha majd szükség lesz reájuk“ — és gyűltek, míg megtöltötték a fiókot.

Azután következett a varrógép fiókja. Itt gyakran szokott hányódni egy-két lej, amit csak úgy szórakozottságból dobnak be ide, mikor hónap elején a cseléd aprópénzt hoz vissza a boltból. Cérnakarikák hányódnak itt. Némelyikről még évekkel ezelőtt lefogyott acérna. S a tiszteletes asszony mégis gyüjtötte őket. Szokásból. Fiatalabb korában szokta meg ezt, amikor még tényleg meg kellett gyüjteni a cérnakarikákat, hogy Jóskának legyen miből játékot faragnia... Ez régen volt ugyan, de az ember nem tud szabadulni a szokásoktól, fél, hogy életében a legkisebb újdonság is, — valami, ami nem úgy történik, mint tegnap, — felborítja az egész rendszert, amelyre felépítette napjait... A falu eltorzítja a gondolkozást, az unalom, a szürkeség babonássá alakítja az embert . . .

Terka a fiók tartalmát kiborította az asztalra s szaporán turkált a holmi között... És a papné is, meg Jóska is, szorongó kíváncsisággal ott állott Terkának minden mozdulata mellett. Pénz azonban nem bukkant elő a limlomok közül.

Végül Terka kissé lehangoltan, mintha reményét vesztette volna, megállt az utcára néző szoba homályában. Felsóhajtott. Szétnézett. Most a szekrény következik, amelyben az öreg ruhái lógnak. Négy rend ruha, de mindenik kopott. Legjobb állapotban van még köztük az a ferencjóska, melyet negyvenhét esztendővel ezelőtt az esküvőjére csináltatott. De azóta kihízott belőle s már több, mint húsz éve nem tudja használni. A ferencjóskát mégsem alakíttatta át. Ott ette az idő s a moly a szekrényben. Mert benaftalinozni sem volt szabad az öreg nem szerette a naftalin szagot. S még hozzá ebben a szobában, ahol alszik. A ferencjóskáról mostanában már senki sem beszél a családban.

Terka kinyitotta a szekrényajtót. De nem fogott hozzá a kutatáshoz, hanem hátrafordult. És ekkor öröm lobbant fel az arcán:

— Ni-ni! — mutatott a székre, amelyen az öreg nyári kabátja lógott. Ezt csak akkor vette fel, ha elment hazulról, vagy napközben kiállott a kapu elé.

A papné már régebben észrevette a kabátot s most, hogy Terka is felfedezte, megrettent.

— Baj lesz abból, fiam... Baj lesz... Hagyj békét annak a kabátnak...

(Folyt. köv.)

megírva // Botár István
szobrász

Nemzeti Szalon

B o t á r I s t v á n.

1934. Erdélyi Magy.Képzömüvészeti kiáll.

I.S. mérnők képmása,gipsz.

Botár Istvánné

Kolozsvár

Szász Béla: Kolozsvá-
ron megalakult az Er-
délyi Képzőművészek
Szövetsége.
Függetlenség
1940. okt. 20.

Vasárnap
13
Kat. F22 Ede kir.

Hétfő
14
Kat. Kalliszt. p.

Ó-görög Okt. 1. B. A. védel.

Kedd
15
Kat. Teréz sz.

Szerda
16
Kat. Gál ap.

Holdtölte 9 ó 15 p.

Csütörtök
17
Kat. Alaco. Marg.

Izr. 15. Szukk. 1. n.

Péntek
18
Kat. Lukács ev.

Izr. 16. Szukk. 2. n.

Szombat
19
Kat. Alkant. Pét.

Izr. 17. Sabbath

Botár István

szobrász

U 4042

BOTÁR ISTVÁN.

* 1903. Élesd. (Bihar vm.) Középiskoláit Kolozsváron végezte, majd Budapesten a Közgazdasági Egyetem hallgatója. Kolozsvári és budapesti művészeti tanulmányok után Rómában Zanelli mester mellett dolgozott (1935). Atléta c. munkája az Olasz Állam tulajdonában. Arcképmásokat és síremlékeket készít.

14. I. S. mérnök képmása, gipsz.

200.—

Nemzeti Szalon

1939. jan.

Erdélyi kiáll.

~~Ásatás, marosgombási VII. 149~~

dr. BOTÁR ISTV

den /Bihar-m./ 1903-ban. Ösztöndijjal
küldték ki 1934/35.-ben. Főleg portré
Mint országgyülési képviselő, jelenleg
tagja. Okl. közgazda.

133.

Bihari Sándor (Alexander), (1856—

57. HEGEDÜLŐ CIGÁNYFIU (G
Vászon (Leinwand). 58 × 39 cm

Bihari Sándor (Alexander), (1856—

58. ÖNARCKÉP (Selbstbildnis). A
seite Gutachten von).
Vászon (Leinwand). 45 × 36 cm

Biset, Jean Baptiste, (1672—17??).

59. ELŐKELŐ CSALÁD ARCKÉ
J. Biset F.
Rézlemez (Auf Kupfer). 69 ×

Blaas, Eugen von, szül. (geb.) 1834

60. FIATAL LÁNY ARCKÉPE (B
Fa (Holz). 27 × 21 cm.

n). Jelezve (Bez.): fest. Böhm Pál,

Illusztr. XVIII. tábl.

A N szobrász. Született Fles-
a római Collegium Hungaricumba
zobrokat és siremlékeket készit.
a képviselőház egyetlen művész-

Böhm

rnehmen Mannes). Jelezve (Bez.) orsos József 842.

köv. szám párdarabja (Gegenstück zur folgenden

Dolár István

Kolozsvárt

Művészeti hetek
Kolozsvár 1942.

43. c.

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

BOTÁR István
Kolozsvár,? – Dél-Amerika,?
festő

Banner Erdély

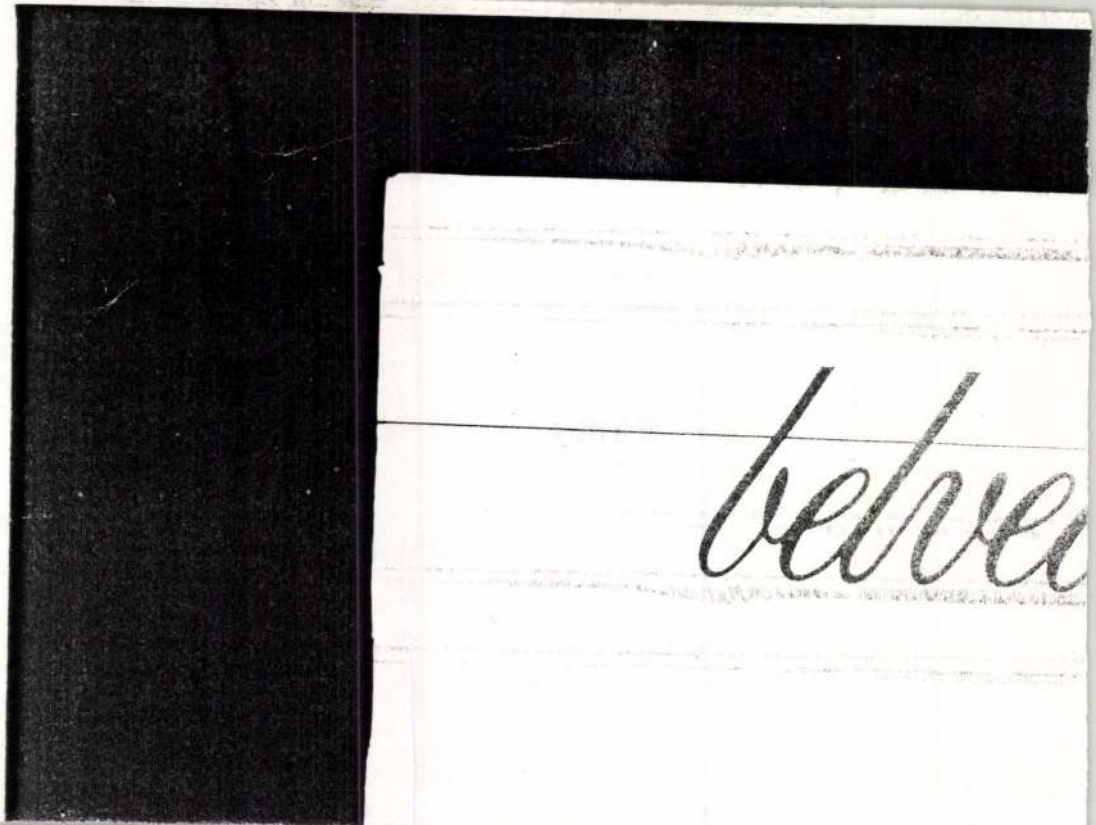
betwe

M.D.K.

BOTÁR Istvánné

1931-ben Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

MDK

Botár István

Alkotásai a Nemzeti Szalonban rend.Erdélyi Magy.Képzőművészeti kiállitáson.

B.P.L.: Erdélyi Magy.Képzőművészeti kiállitás.

Nemzeti Ujság 1939.jan.1. 27.o.

MDK

Botár István

Lyka K.: Erdélyi művészek a N.Szalonban. Pesti Hirlap 1939. jan. 3.

BOTÁR László *138*
Csíkszereda, 1959. július 20.
Tképz. Főisk. Iaşi, formatervező

Banner Erdély

fontos? Ez a folyamat pá
mokkal. Vagyis akkor men
liai feudális harcok föl
szárok hatalmi igényei e
tekintélyre tett szert;
az Egyház egységének érd
mas keleti egyházszakadá
gyakrabban fordultak a p
jóváhagyását kérni, jóll
irta elő.

A XII. század átmenet
demes fölfigyelni arra,
1083-ban - legalábbis a
pápa engedélyével, vagy

Bátás György festő
a Szegedi Fegyveres Erők Klubjának keretében működő „Derkovits" képzőművészeti körének tárlatán szerepelnek alföldi tájképei és háborús témájú rézdamborításai.
(cenzúrázva)

Szelesi Zoltán: Tárlat Szegeden.
Népkadsereg, 1944. okt. 19.

Both Menyhért, festő; szül. 1857 február 26-án Eördarnán, megh. 1916 november 12-én.

Both Menyhért

mill. kiall.-
elismerő oklevél

megvan

Both Menyhért, festő; sz.

1857 febr. 26. Ördarnán (Ung m.), mh. 1916. nov. 12. Bpesten: Középiskoláit elvégezve, a bpesti egyetemen tanult. Esztétikusnak készült, s művészeti tanulmányok céljából watkozott 1884. a bpesti mintarajziskolába, hol 1887 ig Székely Bertalan és Lotz Károly növendéke volt. ~~Közben~~ Keleti Gusztáv ajánlatára kapott ~~mintörténeti~~ ösztöndíjjal külföldön járt, s Párizsban Jean Paul Laurens iskolájában tanult. 1887 őszén a párizsi magan festőiskolák mintájára festőiskolát nyitott Bpesten s annak művészi vezetésére Karlovszky Bertalant ⊥ hívta meg. ~~Ez~~ Egy ~~vid~~ ideig ⊤ tagja volt a Pesti Hirlap szerkesztőségének is. Eleinte polgári élethűséget fes-

⊥ az akkor már jönevű fiatal festőt.

⊤ mint műkritikus

each other. He never did seen
the doctor before it, but he
greeted him as an old patient
and placed two guineas (to) on
the desk. The doctor understood
that why (do) did so the visitor,
and pocketing the money
and said that he must
continue the treatment as
before and (you will) come again
after a month.

6 b (jeles) h.

Lett 's sas ilyen munkájával 1892-
mutatkozott be a Műcsarnokban.
Az ezredéves kiállítás képzőmű-
vészeti csoportjában Nő c.
már korábban kiállított ~~alap-~~ életképe
~~festményére~~ ire kapott elismerő
oklevelet. A millenium után
arcképeivel vonta magára a
figyelmet. Széll Ignác kép-
mását a belügyminisztérium-
nak. Beniczky Ferencét Kecs-
kemét városának, Zsilinszky
Mihályét Csongrád megyének
Gerlóczy Károlyét a fővárosnak
festette meg. Titkára ~~volt~~
a Nemzeti Szalonnak, e tisztségéről azonban 1901. lemondott.
1900. Képzőművészeti rovat-
vezetője volt a M. Genius
c. folyóiratnak is.

Életének utolsó szakában
visszavonultan élt vidéki
birtokán. Sulyos betegsé-
gének gyógyítása miatt jött
fel a fővárosba, ahol ~~vá-~~
~~rosban~~ szanatoriumban hunyt el.

October 4,

1948.

First exercise.

A Clever Doctor.

(Translation).

Once a mean man went to the doctor. He knew that the specialist charged five guineas for the first visit, and two guineas each consulted. Never had the doctor before

(mint anya, apáca és világi hölgy) 3

Nő c. tryptichonja a Szép-
művészeti muzeum ♀ Pesty
Frigyes arckepe a M. Tud. Aka-
démia tulajdonában van.

♀ (Letétül kiadták a nagyváradi muzeumnak).
Both Menyhért csaladja
c. of. a Fővárosi
Képtárban.

1949. X. 20.

I.

Szilveszter elmondja a várkisasszonynak ifjúkori szenvedéseit.
(Iskolai.)

Szürke, esős, őszi este volt. Én ott álltam egy forgalmas utca sarkán és kerestem.

Both Menyhért.

műkritikus 1887. festőiskolát nyitott Bpesten. a párizsi magán festőiskolák mintájára. Az iskola művésztanárának Karlovszky Bertalant hívta meg.

1884–87. tanult a képzőm. főiskolán Székely B. és Lotz K. vezetése tanárai

Pesty Frigyes archeje a M. Tud. Akad. Dulajd. mill. kitett elismerő oklevél.

München, Párizs (1894)

Nőt. olajjl. a Szépm. Muzeumban

~~Asztallábpa, régi~~ VIII. 130.

miniszterinnoknak

Varosok és vármegyek
és egyesületek
zamára kamos arc-
kepet festett.

Benczky Ferenc arckepet
Kecskemetnek, Zsilinszky dicsiny
arckepet Csongrád vmnek.
Gerlóczy Károly arcké-
pet a fovarosnak

Szell Ignácz arck a belnegyni-
niszterinnak

1900-1901.

Tilkára volt a Nemzeti
Szalonnak, 1901-ben
lemondott.

Oktober 4, 1948.

First Exercise.

A Clever Doctor.
(Translation.)

"Once a very mean man went to the doctor. He knew, that the specialist (doctor) charges five guineas for the first visit,

Both Menyhért

Fův Képt

Both Menyhért családje
of

Both Memphérs

festő.

Nemzeti Szalon

Eggenberger aukció

1923 márc. 1. a.

Kandalló előtt

50 x 35

set sail across

few of his best
slew
in a great struggle

Denmark.

9

(2)

Both Menyhért

1857 – 1916.

69. A műterem ablakában, olaj. 70×55.

Almásy-Teleki X. 1942

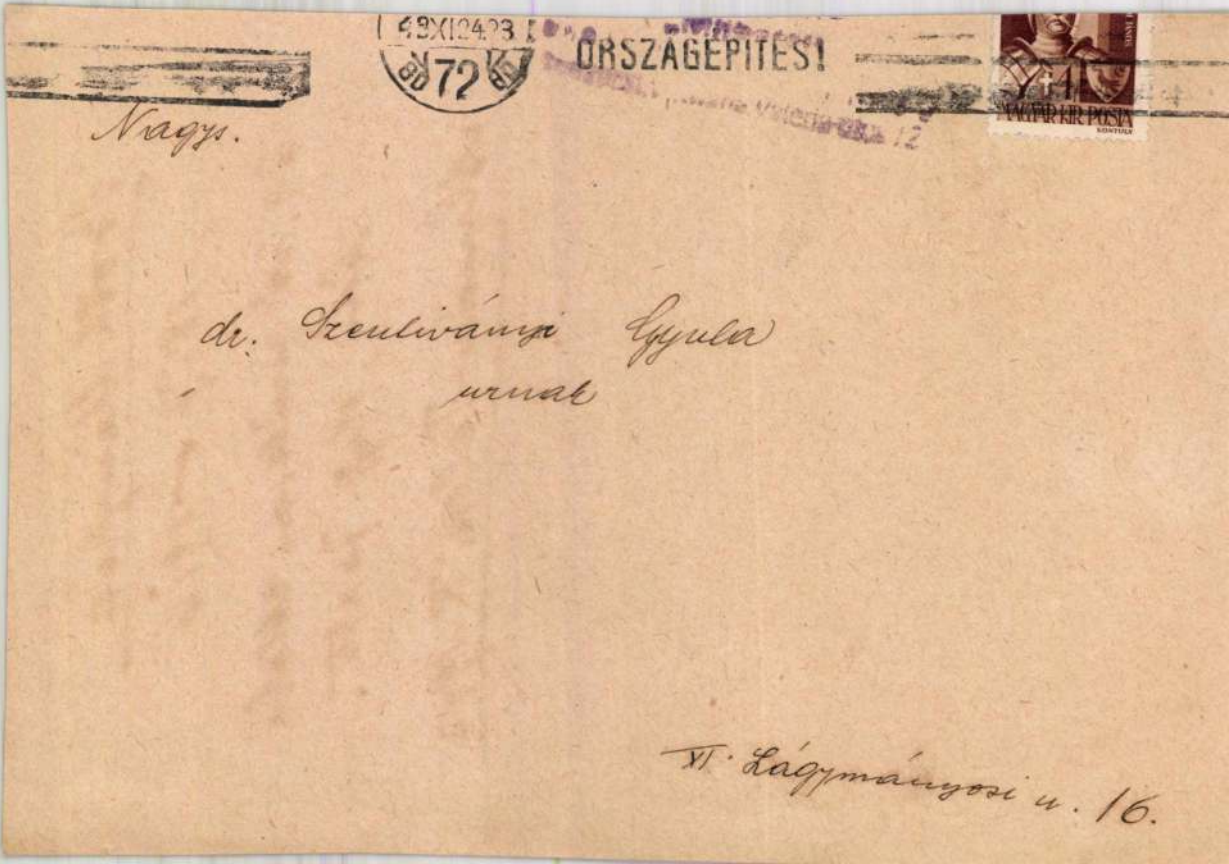

ORSZÁGÉPÍTÉS!
72
MAGYAR KIR. POSTA
Nagys.
dr. Szentiványi Gyula
urnak
VI. Lágymányosi u. 16.

Both Menyhért (1)

Aukciók:

Szt. György Cék. 1910. jun. II. a.
Női tanulmány fej, vizf

Tarkányi-aukció 1919. jan.
Kályha előtt gőzgoló lány, of

Ernst Muz. 1921 ápr. XVI. a.
A festő és modellje, of
1925. ápr. XXIX. a.
Táj lovassal, of.

Árv. Csarnok. 1935. 2. rk.
Család, of
1937. 4. rk. a.
Fürülyázó fiú, of

fia mellé fogadott szolgának. Mur
azt hittem, hogy végre jóra fordul sorsom
de mikor megismertem az (o) úr fiát,
minden reményem szétfoszlott. A „gazdám
mint ahogy nevezte magát, borzasztó
hegyetlen, nehéz embertelennek mutatkozott.
Nyugodtan mondhatom, hogy én voltam a bün-
bakja ~~voltam~~. Ha száját megégeté a
leves, engem pofozott meg érte. Ezekhez
a pofonokhoz még más hínzás is járult.
Sárral behent és rámordított: „Te szenny
piszkos szolgafaj, mért vagy ily tisztátalan

(3)

~~Alm. Tel. L~~

MüRKV. 1946 máj. II. a

Mutcremablakban, of

Both Menyhért

festő, 1857. febr. 26

mül. Ő~~radna~~ darnán (Ung vm)

1916. nov. 13.

l.

Gulyás Magyar írók

III. k. 1085. h.

1900. képzőművészeti
rovat vezetője v ell
a M. Géniusz c.
folyóirat.

thoni katonaélet jellegzetes mozzana-
os ~~xxxxxxxxx~~ sorsuk kivitt a harcte-
tják előttünk a különféle harctereken,
ikában,Szovjetoroszországban, sikságo-
ain, sárban,hóban, porfergetegben,fa-
ben,s a sivatagok fojtogató homokvi-

veinek a kiválogatásánál nem arra tö-
értékének ~~a~~ pontos meghatározását mu-
n ~~xxxxxx~~ arra,hogy bemutassuk az egyes
,s tájékoztatást adjunk legfőbb élmé-
olatának meghatározásakor nem szabtunk
ilyen szempont
zek számára,s ~~ez~~ az anyag összeállitá-
leg arra törekedtünk,hogy a müvészek
l lelküket,minél őszintébben és szaba-
az élményeket és érzéseket, amelyeket
ottak ki bennük. A müvészek igazi fela-
mint
etben,hogy összegyüjtsék a háborunak,

66. Both Menyhért. Zsilinszky Mihály arczképe.

186. Kacziány Ödön. Az enyészet kapuja.

1579. Both Menyhért.

A nő.

E hármas képsorozat a nőt mint anyát, jótevőt és világi hölgyet tünteti fel. Az első képen a pamlagon ülő fiatal asszony táplálkozó kisdedében gyönyörködik. Előtte a háromlábú asztalon, mely alá perzsa szőnyeget teritettek, szobrot, könyveket és palaczkokat látunk. Szobája falán két kép lóg. Közülök a pápaszemes öregasszonyt ábrázolóra palmaág hajlik. A másodikon egy fiatal apácza a hozzá simuló vak leánykát vezeti a kertbeli és a mozaikkal kirakott oszlopos előtornáczon. A harmadikon pedig a modern izlés szerint berendezett teremben egy hölgy ül divánon csipőre tett kézzel és szájában szivarkával. Előtte a kerek márványasztalon tányér, több pohár, hüsitő és gyufatartó van. Felül lustre lóg és a kredenc feletti kép szabadban mulató társaságot tüntet fel, melynek férfi tagjait nők vezetik. Az elsőn alól jobbra és a másodikon balra alól a mester jelzése: Both M., a harmadikon pedig alól Both olvasható.

Jelzése az balra:

Mah. fa, méretei 32: 23.5, 32.5: 24 és 32.5: 24.5 cm.

Vétetett 1897: I. 7-én a 69859/96 sz. rendelet alapján 600 frton (12/97.)

Az 1899: V. 29-iki 37021 sz. leirat (275/99) alapján 1899: VI. 11-én (323/99) kiadatott a Biharmegyei és Nagyváradi történeti egyletnek (405/99).

Az átadást 1899: IX. 26-án a 44017 sz. leirat vette tudomásul (560/99.)

L. a Tiszántúl 1899: VI. 13-án megjelent 132 számát.

A Képzőművészeti Társulattól átvétetett 1897: II. 5-én, mit a vall. és közokt. minister 1897: VI. 24-én 26876 sz.a. vett tudomásul (361-97)

535

1579. Both Menyhért.

A nő.

E hármas képsorozat a nőt mint anyát, mint jótevőt és mint világhölgyet tünteti fel. Az első képen a pamlagon ülő fiatal asszony az épen táplálkozó kisdedében gyönyörködik. [illegible] árom lábú asztalon szobrot, könyveket s palacokat látni [illegible] A szoba falán [illegible] a szapanemet (oregasszony ábrázol) ora [illegible] pálma [illegible]. A másodikon: egy fiatal apácza (vak leánykát vezeti) a mozaikkal kirakott oszlopos előtornáczon. A harmadikon pedig a modern vilés szerint berendezett terem egy hölgyül a divánon csipőre tett kézzel és szivaszkával szájában. Előtte a kerek márvány asztalon tányér, több pohár, hűsítő és gyufatartó van. Feje felett lustre lóg s a credenz feletti kép szabadban mulató férfi s nő tarsasagot tüntet fel, melynek férfi tagjait nők vezetik. Az elsőn jobbra és a másodikon balra alól (ez a mester jelzése): „Both M", míg a harmadikon alól balra „Both" olvasható.

Olajfestés, szah. fára, méretei 32 : 23.5, 32.5 : 24 és (32.5 : 24.5)

Vétetett 1897 I. 7-ev, a 69859/96 sz. rez. delet alapján (12/92)

Ára 600 frt.

~~A nagyváradi muzeumnak a 37021 sz. rend. Vid. Muzeum.~~ F.

L mely alá perzsaszőnyeget tentettek,

⊥ lóg s körülök a

L a kertbeli és

16331.

L. a „Tiszántúl" 1899. évi junius 13-án megjelent 132. számát.

Az 1899. V. 29-diki 37021 sz. leirat (275/99) alapján 1899. VI. 11 én (323/99) Kiadatott a Buharmegyei és Nyáradi tortenetti egyletnek (405/99)

Az átadást 1899: IX. 26-án a 44017 sz. leirat vette Tudomásul (560/99)

Both Menyhért

10. Both Menyhért: Baghy Imre arcképe.

KMTárs. 1900/1. Sebi
Kiáll.

32. Kriesch Aladár: Dobó István megvédi Eger várát a törökök ellen.

Both Mengfert

Berczik Árpád arch-
repr.

Képröm. Társ. 1899-
fav. nemzetk. kiáll.
Kat.

HORNYÁNSZKY VIKTOR
CSÁSZ. ÉS KIR.
UDV. KÖNYVNYOMDÁJA
BUDAPESTEN

VI., Aradi-utcza 14. Telefon 22–87.

V., Akadémia-u 4. Telefon 30–34.

Ajánlkozik mindennemű könyvnyomdai munka díszes és ízléses kivitelére.

Kiváló gonddal készít dísz- vagy alkalmi műveket, illusztrált munkákat és folyóiratokat, képes árjegyzékeket, valamint bármilyen kisebb kereskedelmi nyomtatványt is.

Illusztráczió mintafüzetét kivánatra ingyen és bérmentve készséggel megküldi.

Rajz- és szedésvázlatokkal, papirmintákkal és költségvetéssel díjmentesen szolgál.

A tárgymutató fényképfelvételeit az Uj Idők fotografusa, klisélt Kutor I. és Tes műintézete készítette.

Nyomatott Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdájában.

Both Menyhért

Urod
2

Az Est. 1916 nov. 15.
(Both Menyhért festő-
művész meghalt.)

U. 2112

Both Menyhért

Divald Akad. palotája

6i. l.

35. **Pesty Frigyes** r. t., osztálytitkár, történetíró, kir. tanácsos (* 1823 † 1897). Festette: Both Menyhért. Mellkép. Jelzése: egymásbafont B. M. Kifüggesztését elhatározta az 1897. évi nagygyűlés. (L. Ak. Ért. 8. k. 320. l.)

Both

B. 3. *Menyhért*, festő. * Eördarna (Ung vm.) 1857 febr. 26., † Budapest 1916 nov. 13. A bupesti mintarajziskolában Székely Bertalan, majd Lotz Károly vezetése alatt, utóbb pedig Münchenben és Párizsban tanult. 1892-től Budapesten főleg genreképekkel és képmásokkal vett részt a Műcsarnok kiállításain. A nő c. hármas képe a Szépműv. Múzeumban van, arcképei közül Pesty Frigyes mellképe a M. Tud. Akadémia tulajdona.

K. G. I, 133. l

655.

I

301.

655. Philiberte Le Doux.

Élt Párisban a XVIII. század végén és a XIX. elején.

Könyvre támaszkodó leány.

A mellig látható és asztalkánál ülő leány bal kezét a nyitott könyvre tette és fejét reáhajtotta. Rövid szőke haját selyemszalag szorítja, vállaira fátyolkendőt vetett és inge lecsúszott. Az asztalka fiókjában krétatartó látszik, a könyv mellett pedig szalag hever.

Vászon, méretei 45 : 37 cm. — Mündler: I. 28. — 1875. átad. lajstr. 4. — 1877. átv. lajstr. 22.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812: III. 25. *Mlle le Duc:* Ein junges Frauenzimmer, die sich mit einem Arme auf ein offenes Buch lehnt. — 1815: II. 9. *Mlle le Duc:* Ein junges Frauenzimmer, die sich mit einem Arme auf ein offenes Buch lehnt. — 1835: V. 36. *Mlle le Duc:* Ein junges Frauenzimmer, mit einem Arme auf ein offenes Buch gelehnt. — 1844: V. 35. *Mlle le Duc:* Ein junges Frauenzimmer, mit einem Arme auf ein offenes Buch gelehnt. — 1865, 1866, 1867, 1869: I. 28. *Le Duc:* Fiatal hölgy, könyvre könyökölve.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: I. 28. *Le Duc:* Fiatal

Both Menyhért

elismerő okl.

Közlezrkiáll

1268. l

Eredeveiorsz-kiáll

Kösl

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Both Menyhért
festő

Fővárosi Lapok 1895. ápr. 6., 1091. old.
(Műveszetek.)

Rakmán

Both Manyhért
festő

Fővárosi Lapok 1886. május 10., 6. old.
(Nyíregyházi. Szilágyi Dezső arcképe.)

Kalmár

Both Menyhért

1884/85 – 1886/87 I.

Ferképzőmfőiskeék

1932-33. 70. l.

KEMÉNY PORCELLÁN az európai, szemben a keletázsiai (kínai és japáni) porcellánnal, mely utóbbi összetételénél fogva jóval lágyabb és alacsonyabb hőmérsékleten olvad, mint az európai.

KEMPENER, *Peter van*, Spanyolországban *Pedro de Campana* néven, flamand festő, * Brüsszel 1503, † u. o. 1580. Korán elkerült hazulról. Előbb Olaszországban (Bologna 1529, azután Róma), 1537—1562. Spanyolországban, főleg Szevillában, azután haláláig Brüsszelben, ahol a szőnyegszövő vezetője és Alba hg. főmérnöke. Romanista festő, ki Olaszországban Raffael és Michalangelo után képezte magát. Egyike azon flamand festőknek, kiket V. Károly Spanyolországba hívott, hol kora andaluziai festőire hatással volt. Főmunkái Szevillában: Levétel a keresztről (1547/48, Székesegyház, Sacristia mayor, hasonló mű a montpellieri képtárban), továbbá ugyanott Bemutatás a templomban (1555), az oltárpolcon a megrendelő Caballero-család kitűnő arcképeivel; a megkapó drámaiságú nagy oltár Mária életéből vett jelenetekkel, Szt. György, a Caritas Romana és Szt. Krisztina alakjaival (1561/62 Triana Sa. Ana), valószínűleg Antonio de Alfian segítségével. Egyéb oltárképei Szevillában, Cordovában, stb. Mint építész, matematikus, csillagász és szobrász is híres volt. Anatómiai agyagmodelljeit sokáig használták a szevillai műtermekben még azután is, hogy elhagyta Spanyolországot.

Bóth Menyhért

szül. 1857 dec. ... az ung-
megyei Kördarnán ~~[illegible]~~ Estévé

Rk.

1884/85. I. vendeglát

1884/85 II. I - szakoutáj

1885/86 I. II. " "

1885/86 II - festenci outáj

1886/87. I - III. szakoutáj

1886/87 II. " " "

Képtőmi Fóisk E. vk.

1932-33

Hajózási szerszám IV. 158.

Kiall. Ton.

Forster Gyula báró: Az ingó műemlékek
védelméről szóló törvényjavaslat
negyedik tervezete VI. 38 – 41.

Both Manifest

festö

irod

Krück I. 140. l.

74 sincs szülelési

dátum

Both Meyhesh

Nemzeti Szalon Alma
machja
Bp 1912
154. l.

~~Aszódi östelep~~

Both Mompert

Wód

Magyar Géniusz

1901. 256. l.

(B. M. karikatúrája Mark Lajostól.)

Pálffy János hagyom.
Budapest 12.
Kis szalon

~~) 1812 október 12-én. II Münchenben~~

VII: 159.

ol a
~~elő~~ patak vize az előtérben esést
ova. Partjának mentén balról kuny-
alom a hozzá tartozó deszka-bodéval,
, jobbról pedig egy farakás mellett ~~le~~
k közül egy a víz felé közeledik és
háttérben jobbról két fehérre meszelt
z égbolt felhőzött. Jelzése alól jobb-

ort keretben,
~~12~~ cm.-- Száma a törzsleltárban 73 és
n 3. — Becsértéke 6000 K.

138

42

24

rag 356

6.0

Művészarnok. 1898. 95 l. —
1899. 279 l. (Stefánia trónörökösi arck.) — ~~1900.~~
1900. 302 l. (Széll Zsuzsi arck.) — 1900 349 l.

Both Memphis

l.

Mücsarnok

1901. 101. l

(A Nemzeti
Szalon ügye.)

Both Menyhért, festő. Művészeti tanulmányait 1884-ben a budapesti mintarajziskolában Székely Bertalan és Lotz Károly vezetése alatt kezdte. Ezután Münchenben és Párisban tanult. Nő (1894) cz. olajfestménye a Szépművészeti Múzeum, Pesty Frigyes mellképe a M. Tud. Akadémia tulajdona.

A Műcsarnok kiállításain 1892-től a következő műveit állította ki:

1892—93. téli kiáll.: A kassza mellett, vízf.

1894—95. téli kiáll.: Nő, olajf., 1000 frt. (Ugyanez kiállítva az ezredéves kiállításon).

1895. tavaszi kiáll.: A csüggedés, olajf., 400 frt.

1897. tavaszi kiáll.: »Soh'se halunk meg!«, olajf., 250 frt. — A kis hamis, olajf., 150 frt.

1897—98. téli kiáll.: Férfi arczkép, olajf., Fleisl Károly tulajdona. — Férfi arczkép, olajf., Katona Béla tulajdona. — Női arczkép, olajf., Gilio Ida tulajdona.

1898. tavaszi nemzetk. kiáll.: Gyermekarczkép, olajf.

1898—99. téli kiáll.: Tabódy József cs. és kir. kamarás arczképe, olajf. — Női arczkép, olajf. — Várszincz a munkácsi várban, olajf., 300 frt. — Bástyabejárat a munkácsi várban, olajf., 400 frt. — Kazinczy börtönének ablaka a munkácsi várban, olajf., 200 frt. — Nyáresti hangulat, olajf., 300 frt.

1899. tavaszi nemzetk. kiáll.: Női arczkép, olajf. — Berczik Árpád arczképe, olajf.

1899—1900. téli kiáll.: Zsilinszky Mihály államtitkár arczképe, olajf. — Őszi hangulat, olajf., 300 frt.

1900—1901. téli kiáll.: Baghy Imre arczképe, olajf.

1901. tavaszi nemzetk. kiáll.: Kozma Andor arczképe, olajf. — Emlék, olajf. — Férfi arczkép, olajf., Keszthelyi Ernő tulajdona.

1901—2. téli kiáll.: Férfi arczkép, olajf. — Arczképtanulmány, olajf., 800 K.

1904. tavaszi kiáll.: Székely Ferencz dr. koronaügyész arczképe, a budapesti kir. főügyészség tulajdona.

1904—5. téli kiáll.: Székely Ferencz dr. arczképe, szénrajz. — Vázlat a »Családi idyll« cz. képhez, olajf. — Rozgonyi Sándor dr. arczképe, olajf. — Családi idyll, olajf.

1907—8. téli kiáll.: Alkonyat, olajf., Léderer Gyula tulajdona.

1908—9. téli nemzetk. kiáll.: Unatkozó modell, olajf.

Akadémiai Értesítő. 1913. 538. l. (A M. Tud. Akadémia képei és szobrai.) — *Mintarajziskolai értesítők.* — *Kiáll. tárgymutatók.* — *Műcsarnok.* 1898. 95. l. — 1899. 279. l. (Stefánia özvegy trónörökösné arczképe.) — 1900. 302. l. (Széll Ignácz arczképe.) — 1900. 349. l. — *Művészet.* 1904. 312. l. (képpel). — 1911. 149. l. — *Nemzeti Szalon Almanach.* Budapest, 1912. 154. l. — *Vas. Ujs.* 1899. 278. l. — 1900. 713, 729. l. (képpel).

Both Manyhist

+ Bpest 1916. nov. 13.

nekr.

Müvészet 1916. 79. l.

Lelet, sorulyói VI. 129.

Both Menyhért

Both Menyhért, a ki alig három év óta foglalkozik tüzetesebben az arczképfestészettel, —

Berczik Árpád jeles irónk arczképével nagy hivatottságot árul el e téren. Szinezésén meglátszik, hogy a régi mesterek voltak hatással művészi tehetségére. Mostani képével egyúttal bizonyságát adja fokozatos fejlődésének is.

Pan Góra

P. Gy. Nemzetközi kiállítás a Műcsarnokban. Vas. Ujs. 1899. 278. l.

KIRÁLYI MAGYAR

EGYETEMI NYOMDA

1939

Both Menyhért

festő

meghalt Budapesten

1916 nov. 13-án -

Évek óta nem hallatott magáról. Vidéken gazdálkodott s nemrég asztmatikus bántalmai miatt fölutazott Budapestre, ahol egy szanatoriumban kezelték és szívszélhűdésben meghalt.

Irod

Pesti Hírlap

1916. nov. 15.

(Halálozás)

M. 2701.

Sz-Sz.

239.l.

Andor IX. 85.

Both Menyhért

Berczik Árpád arc-
képe, repr.

Vas. Ujs. 1899. 273. 2.

Békesség az olvasónak!

A mi Urunk Jézus Krisztus halálának emlékére üljük meg gyászünnepként a *Nagypéntek*-et, amikor is mi, református keresztyének, áhítattal gondolunk a miérettünk megfeszítettett Megváltóra. Szinte elképzelhetetlen az olyan református, aki ezen a napon ne borulna le bűnbánattal a gyülekezeti közösségben, a templomban az Isten előtt.

Tisztelettel arra kérem a gondjaira bízott tanulóját, hogy ezen a napon méltóztassék felmenteni mindenféle munka, dolog, megbízás alól, hogy vallási kötelességének eleget tehessen.

Atyafiságos köszöntéssel:

Incze Gábor dr.
református vallásoktatási
igazgató.

Bethlen-nyomda rt.

Both Menyhért
Uj Idők 1899. V. 17.

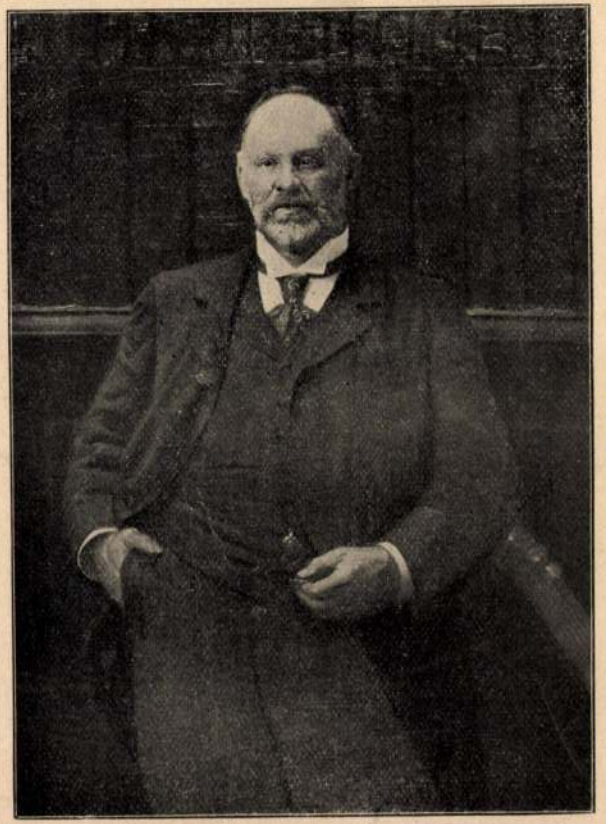

BOTH MENYHÉRT: Bercik Árpád arcképe

Both Menyhért

Uj Idők 1899. V. 30 sz.

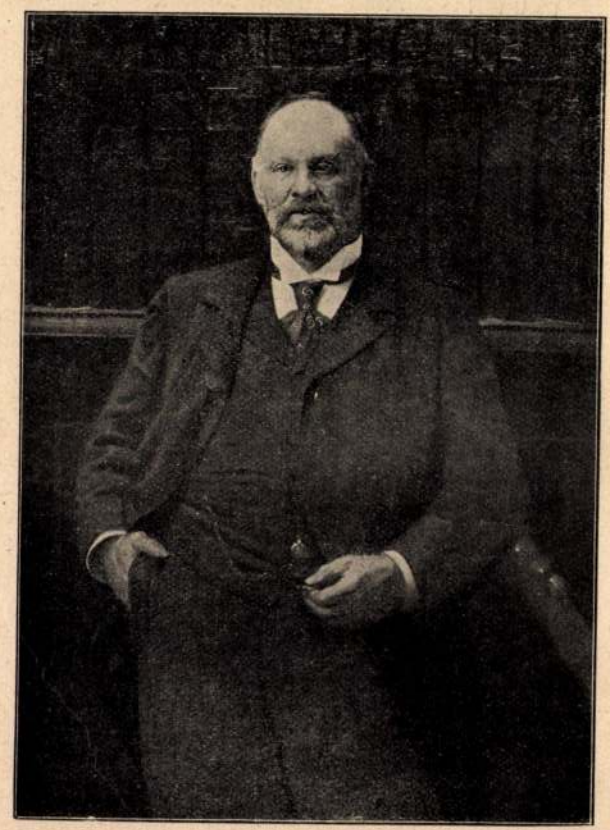

BOTH MENYHÉRT: Bercik Árpád arcképe

bosse, szurkevő vár [illegible]
nyult lassanként mindszoknak arca, kiket
szeretlem, nilóta az az egyetlen, tündöklő, vak
fiúkint egemen, megértenélek, hogy ez a vilatk
csak azért érdekel, mert kétségbe akarná v
szerelem kénytulmát, mely egyedüli hatalmas,
lan, éden ura a szívnek.

A mérnök, ki évek óta gyászruhában jár
sötét hajában már ősz szálak csillogtak, gúnyos
vállat és tompa hangon felelt:

— Én ismertem azt a napot és hiszem,
hogy nincs kivülé más világosság. De fedint
emésztő sötétség vesz azóta körül, nem látom
színét, nem érzem illatát. A szerelem napjának
úgy beragyogja a mindenséget, hogy új, bő
gyönyörködtetőbe színben látjuk az eddig kö
dolgokat is, szeretünk mindent, amire fényét r
szertelen boldogságunkban magunkhoz ölemén
dent, amit fényessége szemünkben szebbe va
Oh, a szerelem nem önző, hanem önzetlen
nem zár ki szívünkből semmit, hanem befog
dent, sőt új, eddig ismeretlen, igaz, hogy mi
kellemes, jóleső érzések forrásává válik. Tar
minden kohoszjevő, kit valaha a szerelem ér
tott, minden lehe, kicsapongó, kit valaha egy
leány szerelmének tisztosága megtisztított, —
jék le egyszer az a nap — akár erőszakosa
önmagától — lepjen meg váratlanul a gyász
sége, majd érezni fogod, hogy egyedül —
bolyongasz a nagy világban, egy den nyomasz
nehezedik ágyadra, szívedre, hogy kivész onna
den más gondolat és érzés. És nem is tör

Oškovi edeny VII. 143.

Both Menyhert,
Cotfalusi, festő

+ 60 éves korában
Budapesten

Vas. Zsj. 1916 750 l

Both Menyhért MDK

Nyáresti hangulat, olf.

Kazinczy börtönének ablaka a munkácsi várban, olf.

Mücsarnok 1898/99. téli kiáll.

Both Menyhért MDK

Nő, olf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

MDK

Both Menyhért, festöm.

760. Bébé.

Mücs. - A bp.-i Orvosszövetség Mü-ki állitása. 1902.
Kat. 66.l.

M.D.K.

Bóth Menyhért

Berczik Árpád-ról készitett festményét dicséri Lázár Béla: "Tavaszi tárlatról" szóló kritikájában.

Magyar Salon, Bp. 1899. május hó
321-352. lap

M.D.K.

Both Menyhért

"Csüggedés" c. képét birálja N. Istvánffy Gyula festőművész "A Képzőművészeti Társulat kiállitása" c. kritikájában.

Magyar Salon, Bp. 1895. május hó , 23. kötet 230-254. lap

MDK

Both Menyhért

Yertin: Tav. műtárlat. A Hét, 1899. 270-71. o.

Both Menyhért

Berczik Árpád arcképéről/ír/ igen nagy elismeréssel Yartin: "A tavaszi mütárlat" c. kritikájában. A müvész fokozatosan, biztosan halad, karakterizáló képessége, technikája egyaránt kitünő.

A HÉT, Bp. 1899. ápr. 23. X. évf.
17. sz. 270-271. lap.

Both Menyhért

A müvész nagyon halad, Tabódy kamarás arcképében "finoman alárendelte a diszmagyart", viszont a háttért keménynek tartja Yartin József: "A téli kiállitás, II" c. kritikájában, melyet a Müvészet c. rovat közöl.

A HÉT, Bp. 1898. dec. 18. IX. évf.
51. sz. 821.822. lap.

Both Menyhért

Zsilinszky Mihály arcképét festette a müvész, melyet a kritika jónak talál.
A "Téli tárlat"-cimmel "Egy tárlatlátogató" aláirással számol be a kiállitáson szereplő müvekről.

A HÉT, Bp. 1899. dec. 31. X. évf.
53. sz. 904-905. lap.

Both Menyhért

Nevét megemliti Marco: "Téli tárlat" c. beszámolójában, de a kiállitáson szereplő müveiről nem beszél.
Müvészet c. rovat közli a kritikát.

A HÉT, Bp. 1904. nov. 20. XV. évf.
47. sz. 753-754. lap.

MDK

Both Menyhért, festőm.

Kecskemét közgyülése határozata alapján Kecskemét város főispánjának Beniczky Ferenc arcképét B.M. festi meg a város tanácsterme számára.

Ugyancsak vele festteti meg Csongrád vm. Zsilinszky Mihály közokt.államtitkár arcképét, ki régente e megye főispánja volt.

B.M. ezidőszerint Baghy Imre , az Alföld ismert nábobjának arcképét festi.

Uj arcképek. - Mücsarnok.1900. 25.sz. 349.l.

MDK

Both Menyhért

Gerlóczy Károly arck., o.

Fővy. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp.1952

Both Menyhért (1857-1916)

Gerlóczy Károly arcképe.
Olj f. 201x151 vászon. Ltsz: 1396. Sign. 1903.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke Budapest 1952.

M.D.K.

Both Menyhért.

Festőművész Beniczky Ferencről festett portréja a kecskeméti városháza dísztermében van.

Városok Lapja. 1934. XXIX.évf. 23.szám. Hirek.
646.0

M.D.K.

Both Menyhért /1857-1916/

82. Gerlóczy Károly arcképe. Olajf. 201x151 vázon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 6.1.

Both Menyhért Jestő.

K. V. 1137/1897.
1897. jul. 15.

Festészet.

„Soh' se halunk meg" c.

kép.

(Both Munyhért-től).

Kr. V. 1137/1897.

1897. jul. 15.

MDK

Both Menyhért

Lyka : Téli tárl. 1900/-1. 42. l. kép

Both Menyhért, graf. MDK

"Arcképtanulmány" c. szénrajza a 312. oldalon.

Müvészet. 1904. 340. l.

MDK

Both Menyhért fertő

Magán fertőiskolát tart fenn. Bpesten. 1887.

MDK-A-I-1/1924.

MDK

Both Menyhért, festő

Női tanulmányfej. Akvarell.

Szent-György-Céh. M.Am.és Gyüjt. Egy II. mütárgy
~~tárának~~ árverésének katalogusa. 6.l.
Szüry Dénes hagy. -Divald Kornél gyüjt. a Szt.Gy.C.
191o.jun.17-18. számára.

MDK

Both Menyhért, 1857-1916.

Család, of.

Árv. Közl. 1935. 2.rk.sz. 74. sz. 18 l.

MDK

Both Menyhért, festöm.
1857-1916

Furulyázó fiu. Olf. Jelz.

Árv. Csarn.1937.okt. 83.sz./Árv. Közl. rk.sz./ 18.1.

MDK

Both Menyhért, festö
1857-1916

Both Menyhért családja. Olf. v. Jelz.l.j.
"Both M."

Nem.Szal.Müv.Egy.-Suékfv.Kpt. és Tört.Muz. uj szerzemé
nyei 1937/38. 1939.jun.-máj. Kat.

Both Menyhért
Várrészéet
Vársánc
Estalkonyat

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiáll. 1900.
85 l.

Both Menyhért
A munkácsi vár

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiáll. 1900.
85 l.

MDK

Both Menyhért, festö.

Pesty Frigyes. Mellkép.

A Magy. Tud. Akad. Képoi és szobrai.
Akadémiai Értesitö. 1913. évf. 8-9.füzet. 538.l.

MDK

Both Menyhért

A nő, mint anya stb.,fa, 3 db.

Állami képletétek a Nagyváradi Muzeum számára.
Muz.és Könyvtári Ért. 1918. 158.l.

Both Menyhért festő.

A csüggedés. Olajf.

OMKT.1895.tav.

Both Menyhért.

OMKT.1895.tav.

MDK

Both Menyhért

Tabódy József arcképe, of.

KMT 1898-99. téli kiáll.

23.l.

Gy.E. 1958.V.

HÁZASSÁG

MDK

Both Menyhért

Unatkozó modell, of.

Képzőm. Társ. 1908/9. téli kiáll. kat. 42.l.

MDK

Both Menyhért

Alkonyat, of.

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat. 38.l.

Both Menyhért, festőm.

456. Férfi arckép. olf. mgt.

457. Arcképtanulmány. olf.

Képzőm.Társ. 1901-2. téli kiáll. Kat. 48.1.

MDK

Both Menyhért, festöm.

Zsilinszky Mihály államtitkár arczképe. Olf.

KMTárs. 1899-1900. téli kiállitása. Kat. 26.1.

MDK

Both Menyhért, festöm.

Öszi hangulat. Olf.

KMTárs. 1899-1900. Téli kiáll. Kat. 28.1.

MDK

Both Menyhért

Kozma Andor arcképe, olajf. (Kozma Andor tul.)
Emlék. olajf. Mgt.
Férfi arckép, olajf. (Keszthelyi Ernő tul.)

KMT 1901. tav.nemzetk.kiáll. 35.1.

MDK

Both Menyhért

Alkonyat, of.

KMT. 1907/8. téli kiáll.

Both Menyhért, festőm. MDK

118. Bástya bejárat a munkácsi várban. Olf.

119. Kazinczy börtönének ablaka a munkácsi várban. Olf.

130. Nyár-esti hangulat. Olf.

KMT. 1898/99. téli kiáll. Kat. 27.

MDK

Both Menyhért

Berczik Árpád arcképe c.műve.Repr.

Képzőm.Társ. 1899.tav.nemzetk.kiall.

MDK

Both Menyhért, festöm.

66. Zsilinszky Mihály arcképe. Repr.

Képzöm. Társ. 1899-1900. téli kiáll. Kat.

MDK

Both Menyhért

Női arckép, of.

Várszánc a munkácsi várban, of.

KMT. 1898/99. téli kiáll. kat. 26.1.

MDK

Both Menyhért

Magy. Képzőművészek Egyesülete gyülése. Mücs. 1900.
19.sz. 265 l.

MDK

Both Menyhért

Választmányi ülés 1907. ... Mücsarnok 1907. dec. 15. 3.sz. 13-14. l.

MDK

Both Menyhért, festöm.
1857-1916

Furulyázó fiu. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1937.4.rk.sz. 19.1.

MDK

Both Menyhért

Női arckép.Olajf.Magánt.
Berczik Árpád arcképe.Olajf.Magánt.

Képzőm.Társ.1899.tav.nemzetk.kiáll. 41.l.

Both Menyhért

A müvész "..nevével most találkoztunk elő-
ször.." -irja M.: "A Mücsarnok téli kiállí-
tása" cimmel közölt beszámolójában és felso-
rolja az első kiállitók neveit.

Képes Családi Lapok, Bp. 1892. dec. 18.
XIV. évf. 51. sz. 812. lap

MDK

Both Menyhért, festőm.

Női arckép. Olf.

Berczik Árpád, arcképe. "

KÉM 1899. tav.nemzetk.kiáll. Kat. 41.1.

MDK

Both Menyhért, festőm.

Széll Ignác. Festm.

A repr. Kornitzer Béla rajzát mutatja be, ki Both Menyhért festménye után készitette rajzát. 38.1.

Kornitzer Béla: Széll József belügyminiszter beszél élete apjáról Széll Ignácról, a legendás hirü belügyi államtitkárról.
Pesti Napló. 1938. dec. 25. 38.1.

Both Menyhért MDK

Kozma Andor arcképe, olf.

Emlék, olf.

Férfiarckép, olf.

Műcsarnok 19ol. tavaszi nemzetközi kiáll.

MDK

Both Menyhért

Magyar kiállító művészek névsora. Műcsarnok, 1899. 22.sz. 346-348 l.

Both Menyhért
egy zsánerkép

Az 1904-iki téli tárlat. 14 l.

Bóth Menyhért MDK

Férfiarckép I-II. olf.

Műcsarnok 1897. téli kiáll.

MDK

Both Menyhért,

ö is aláirta az ivet, melyet a miniszternek küldött Ujváry, tiltakozásul Hock avatatlan reformkodásáért.

Ujváry Ignác: Válasz az "Okiratos válaszra". Műcsarnok c.hiv.lap. 1893 nov. 27. I.évf. 17.sz. 155.l.

Both Menyhért MDK

Soh'se halunk meg, olf.

A kis hamis, olf.

Mücsarnok 1897. tavaszi nemzetk. kiáll.

Bóth Menyhért MDK

A kassza mellett, vizf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Both Menyhért MDK.

Az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat 1899 évi rendes közgyülésen vett részt.

Mücsarnok 1899. 215. l.

Both Menyhért MDK

Gyermekarckép, olf.

Műcsarnok 1897. tavaszi kiáll.

Both Menyhért

MDK

A nő, repr.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Both Menyhért MDK

Tabódy József arcképe, olf.

Műcsarnok 1898/99. téli kiáll.

MDK

Both Menyhért

Dr. Székely Ferenc arcképe. Szénrajz.

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll. kat. 51.l.

Both Menyhért MDK

Alkonyat, olf.

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

Both Menyhért

Zolo György: Művészek lakomája. Nagyvarnok, 1936. nov. 20. 16. sz. 144-145 l.

MDK

Both Menyhért

Künn a farkas, benn a bárány, életkép, festm.

Mütermekből. Mücsarnok, 1898, okt. 2o. 95 l.

Both Menyhért, festőm.

197. Unatkozó modell. olf.

Műcsarnok.1908/9.téli nemzetk.kiáll. Kat. 42.l.

Both Menyhért

MDK

Zsilinszky Mihály államtitkár arcképe, olf.

Mícsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Both Menyhért

MDK

A csüggédés, olf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Both Menyhért MDK

A nő, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Both Menyhért

Vázlat a "Családi idill" c. képhez, of.

Dr. Rozgonyi Sándor arcképe, of.

Családi idill, of.

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll. kat. 52.l.

MDK

Both Menyhért

Műcsarnok 1899. 13. sz. 191.l.

Both Menyhért

Vázlat a "Családi idll" cimü képhez,

Dr. Rozgonyi Sándor arcképe, olf.

Családi idill, olf.

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll.

Both Menyhért MDK

Dr. Székely Ferenc arcképe, szénrajz

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll.

Both Menyhért MDK

Unatkozó modell, olf.

Mücsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Both Menyhért MDK

Dr. Székely Ferenc koronaügyés arcképe,

Műcsarnok 1904. tavaszi kiáll.

MDK

Both Menyhért

Baghy Imre arcképe, repr.

Műcsarnok 1900/1. téli kiáll. kat.

MDK

Both Menyhért

Mücsarnok 1904/5. téli kiáll. kat. 58.l.

Both Menyhért MDK

Őszi hangulat, olf.

Műcsarnok 1899/1900.téli kiáll.

Both Menyhért

Baghy Imre arckép, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

BOTH MENYHÉRT

130. Dr.Székely Ferenc koronaügyész arcképe.

Műcsarnok 1904.tav.kiáll.kat.29.oldal

Both Menyhért MDK

Baghy Imre arcképe, repr.

Műcs rnok 1900/1901. téli kiáll.

Both Menyhért

MDK

Zsillinszky Mihály arcképe, vepr.

Műcsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Both Menyhért MDK

Női arckép, olf.

Vársánc a munkácsi várban, olf.

Bástyabejárat a munkácsi várban, olf.

Műcsarnok 1898/99. téli kiáll.

Tanulmányi segéllyel beutalt tagok:

Kalmár János (1899, Mád, Zemplén m., róm. kath.), okleveles gépészmérnök, a Magyar Nemzeti Múzeum szakdíjnoka február elejétől a tanév végéig volt a Kollégiumnak tanulmányi segéllyel beutalt tagja. Két év előtt megkezdett fegyvertörténeti kutatásait folytatta az Österreichisches Heeresmuseumban, a Kriegsarchivban, Greiffenstein, Kreuzenstein és Liechtenstein gyüjteményeiben. A hadirakétákra vonatkozó kutatásait befejezte, különös gondot fordítván a magyarszármazású Augustin Vince korszakalkotó rakétáira. Feldolgozta továbbá a török hadjáratok idején várostromoknál nagy szerepet játszott hadi petárdák történetét. E tanulmánya a Zeitschrift für Historische Waffenkundeban jelenik meg. Levéltári kutatást végzett a XVI—XVII. század tüzérségének technikai fejlődésére vonatkozólag, felkutatta a Magyar Nemzeti Múzeum e korbeli emlékanyagának osztrák analógiáit s ennek eredményekép megírta „Der Mordschlag in der Kriegstechnik des XVI—XVII. Jahrhunderts" című dolgozatát, mely szintén a Zeitschrift für Historische Waffenkundeban jelent meg.

Dr. Straub János (1893, Budapest, róm. kath.), bölcsészdoktor, egyetemi magántanár, a debreceni tudományegyetem orvosi vegytani intézetének adjunktusa, Debrecenből (Bodnár János professzor), három hónapig időzött a vallás- és közoktatásügyi minisztérium tanulmányi

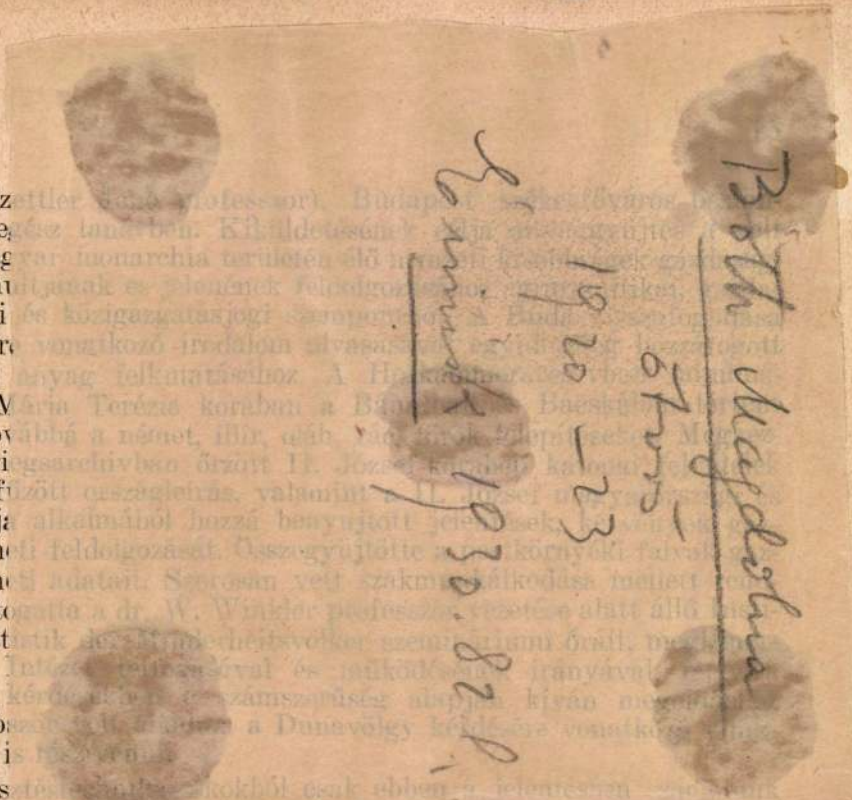

pestről (Cz
díjasa az e
osztrák-mag
történeti mu
ságpolitikai
utáni időkr
a levéltári
nyozta a M
katonai, tov
dette a Kri
és a hozzáf
erdélyi útja
daságtörté
daságtörté
szeresen lát
tut für Stat
kedett az
kisebbségi
jutni. Több
ban aktíve i

Szerkes
be Sopron

BÓTH LÁSZLÓ, csizmadia

A győri csizmadiacéh az 1815.jan.17-i országos vásaron kiparancsoltatja sátrai közül Bóth László elárusitóasztalat, majd kérésérevmárc.23-án a magistratus-karhatalom igénybevételével -szedi le a nevezett házáról a "cimert" cégtablat. 282.old. 8.jegyz

BALÁZS PÉTER: A céhrendszer problémái Győrött a XIX. század első felében 279. old

ARRABONA, A Győri Xantus János Muzeum Évkönyve, 17. Győr. 1975.

MDK

Both László

A grund, of.

Felszabadult Bp művészete N.Szal. 196o.

Bóth László

A grund, 1960, olaj, vászon, 70 x 80 cm

A felszabadult Budapest művészete.
Kiállítás-katalógus, Budapest, 1960.
27 l.

Both Lajos

P.M.: Lakóház, Budapest, I. Hegyalja út. - Építész: V.Pázmándi Margit. Statikus: Szabados Pál, gépészek: Kohlmann Miklósné, Both Lajos, Ács Béla. Mélyépítés: Halászy Jenő. - Ismertetés /fotók: ÁÉTV, Ságí, és Pázmándi M./

Magyar Építőművészet, 1970. 5.sz. 18-19. l.

Vas. Ujs

1899. 278. l.

1900. 713. l. 729. l.

(Карев-

~~VIII. 103.~~

19 80.X.25. Kossuth 13.30 /Anél.
Festőiskolák nyomában.

- És, ha a multban nem is volt akkora pedagógiai jelentősége Vásárhelynek, mint Nagybányának, vagy a pesti szabadiskoláknak, mára már változott a kép.

Both László festőművész

Mártélyon, a Vásárhely melletti kisközségben minden nyáron alkotótelep működik. Az itt élő festők nyitottak itt kaput az amatőr mozgalom felé. De maradjunk még az Alföldön, és a Tisza mentén. Szolnok nagy multu telepe már kiforrott egyéniségeket fogad ma is. A kötődésről Baranyó Sándor vall.

- Kosztának igaza volt abban, hogy aki megtalálja a festészetének a tómáját és megtalálta hozzá az otthonát, az megcsinálta festészetének felét.

- Both László ugyan jelenleg vendégként tartózkodik a telepen, de itthon van.

- Én itthon vagyok, mert én is Szolnok megyei vagyok. Karcagon születtem, az a táj emlékeztet a szolnoki tájra, és amikor idejövök, akkor tulajdonképpen ugyanabban a közegben, ugyanabban az élményvilágban vagyok, amit gyermekkoromban Karcagon szereztem, és amitől nem tudok elszakadni és nem is akarok. Nem lehet elszakadni. Valamilyen módon rokonitható az én festészetem azzal, ami az itteni művészeknek a festészetét jellemzi. Sokat tanulok, rendkivül sokat. És irigylem is őket, azért, hogy ugy, ahogy Baranyó Sanyi mondta, megtalálták a végleges miliőt, amiben művészetüket ki tudják fejteni, én Pesten élek, tehát egészen más élményvilágok vesznek körül, de megmeritkezni az élményekbe Szolnokra, illetve Karcagra járok haza. Nagy szerencse az, hogy én olyan emberekkel találkozom itt, akiknek a festészete valamilyen formában közel áll hozzám. És példaképnek is tudom őket tekinteni, tanácsokat is kérhetek tőle, én is megmutathatom, hogy én hogy látom ezt a világot, és ezért hallatlan sokat jelent. Tehát ez azért mégiscsak valamiféle művészeti alkotó műhelyrendszer ez a szolnoki művésztelep. Nem egyszerüen csak szállás, vagy müterem, vagy egyéb lehetőség.

1973. [illegible] 2. Televizió 19,30 /11/ KGyné

102/

Both Gyula pécsi szobrász

Tv-híradó

- Művészek alkotó-táborába hivjuk nézőinket. A Villányi hegyek közé a Szársomlói katlanba. Hat éve, öt hónapon át egymást váltva hazai és külföldi szobrászok találkoznak itt s dolgoznak együtt mindenki a saját elgondolása szerint. A környező bányák adják az anyagot. Beremend és Nagyharsány a kemény mészkövet, Rózsabánya a sárga és a vörös márványt. A baranya megyei és a Siklós-i tanács a vendéglátó. A vendég látottak cserébe adják a kőbe, márványba vésett munkáikat.

Igy született meg hazánk első, szabadtéri nemzetközi szoborgyüjteménye. Both Gyula pécsi szobrász az egyik alapitó tag. Itt ez volt az első munkája a rózsa-márványból faragott jégvirág. Második a hegysziklából készült kompozició. Ezt követte a Sirály. Az egészet egységbe szeretné ötvözni, ma és még hosszú évekig ezen dolgozik. Ez a kő olyan, mint a felnagyitott dunai kavics, simogatásra késztet. Alkotója pesti szobrász, Bencsik István. Időt, fáradtságot nem ismer, ide már ő is hazajár.

S/ egy távoli földrész fia, Go-icsi I-tagava, Dél-Japánból, Di-Fusi városából érkezett.

- Magyar'szágon, nágyon csodálatos.. jó napot kivánok! /eredeti h.

/ Négy esztendővel ezelőtt ismerkedtem meg Székely Péterrel Pári zsban. Mellette dolgoztam. Sokat mesélt Magyarországról, amit Japánban és Európában kerestem, azt itt végre megtaláltam. Ugy érzem együtt lélegezhetem a természettel, ez a szobor azzal, hogy ittmaradt azt jelenti, hogy én is ebben az országban maradok.

1974. Janina 2. Televizió 15,30 /11/ Kögné

Tv-Híradó

- Kiváltak elkötő-tábora hívjuk mondjuk. A Vállányi hegyek
mögé a Szárcsolói katlanba. Mert éve, öt hónapon át egymást vált-
va hasai és kálföldi szobrásszal, találkoznak itt a delgoznak együtt
mindenki a saját elgondolása szerint. A környező bányák adják az
anyagot. Szeremond és Magyarszány a kemény mészkövet, Nézsabánya
a márga és a vörös márványt. A beránya megyei és a Siklós-i ta-
nácsa a vonzáglátó. A vonzáglátottak csárébe adják a kőbe, már-
ványba vésett munkáikat.

Így született meg hazánk első, szabadtéri nemzetközi szobergyűj-
teménye. Beth Gyula pécsi szobrász az egyik alapító tag. Itt az
volt az első munkája a rózsa-mágványból faragott jégvirág.
Második a hegysziklából kéérült kompozíció. Azt követte a Király.
Az egészet egységbe szeretné Utrúani, ha és még hosszú évekig
ezen delgozik. Ez a kő olyan, mint a Felmagyitott dunai kavics,
simogatóra kémtet. Alkotója pontú szobrász, Bencsik István.
Idét, fárattságot nem ismer, ide már 6 is hanajár.
Az egy távoli földrész fia, Co-ioci 1-tagáva, Dél-Japánból,
Pi-Duci városából érkezett.

- Magyarszágon, nagyon escdálatos.. jó napot kívánok! /eredeti h.
/ Nagy csatandával emlött ismerkedtem meg Szekely Péterrel
Pári szban. Mellette dolgoztam. Sokat mesélt Magyarországról,
amit Japánban és Európában keresztém, azt itt végre megtalálta.
Ugy érzem együtt lélegezhetem a természettel, ez a szobor azzal,
hogy ittmaradt azt jelenti, hogy én is ebben az országban maradok.

- Vladiszlav Tonkiewicz harmadszor jött el, egyébként Voroszlavban tanit.

- Azért szeretek idejönni, mert a magam kedvére dolgozhatok, olyan anyaggal, amit alaposan meg kell munkálni.És ,ami legalább ennyire fontos, kitünő a klima és nagyon finom a villányi bor..

- Tóth Sándor Szegedről érkezett ide. Érdemes vállalni ezt a néhány hónapot, hiszen ugy tudom, hogy tiszteletdijat nem kapnak? a mu[illegible]áért..?

- Hát azt nem adnak, Annak idején kaptam ezt a meghivást, mintegy lehetőség azért, hogy egy régi gondolatomat, amikor a gyermekeim születtek, akkor elképzeltem, hogy nagyban megfaragok egy ilyen várakozás szobrot. Erre itt megkaptam a lehetőséget, egy nagy darab követ,otthon nem volt se kövem, se helyem, hát eljöttem, hogy megcsináljam.

21,

Jegyzék

3 vödör úz

papír üzletben

1815 v

Ø Both György

menök.

l

Viszota Lanchid

42. l.

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

BOTH ESZTER
TEXTILTERVEZŐ

BELLONI ÁKOS
BÚTORTERVEZŐ

IPARMŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1984. JÚLIUS 19-ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA

SZABÓ IVÁN
SZOBRÁSZ
MUNKÁCSY-DÍJAS KIVÁLÓ MŰVÉSZ

MEGTEKINTHETŐ: 1984. VII. 19–28.

KÉP CSAR NOK

GULÁCSY LAJOS TEREM
SZEGED, KÁRÁSZ UTCA 17.

F. k.: Köteles István

84-1213 GENERALART Dórogi Ny

Both Éva Lekomnikus

Kiáhitása nyílt tragedia a
hóra Ferenc Mukenzi bom

Tiszatáj 1966 Tx n. 784 red

BOTFAN MÓRICZ

Németh F.: A bánáti fényk.

2002.

115.o., 117.o.

Both Eszter ipam

[BOTH]

emlités

→ Gorka Géza ipam

Művészet 1985/10/7

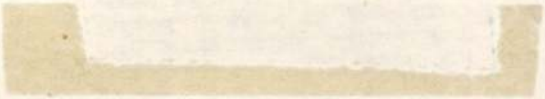

Both Eszter

Both Eszter textiltervező és Kun Éva keramikus kiállítása augusztus 6. és 14. között tekinthető meg a Budavári Galériában (I., Úri u. 26—28.).

Magyar Nemzet 1987. VIII. 4.

5 Március

megirva

Both Béla

Mangoserdiszitő

Élet-

Schnejuh Fejérvm

415.1

BOTH Béla/ érdemes művész

Nemzeti Színház iparegatója

Résztvett az Épitésügyi Minisztérium Épitészeti és Épitéstervezési Tanácsa, valamint a Müvelődésügyi Minisztérium Müszaki Bizottsága együttes ülésein, melyek határozatai elősegitették a Nemzeti Szinház tervezését.

A budapesti Nmezeti Szinház terve 1966. kidolg. Hofer Miklós, Halmágyi Ildikó, stb. Bp. 1966.

Both Attila M.D.K.

Részt vett a pályázaton megvásárolva 10 000 Ft-ért

Társtervező: Szabó Iván- Papp Gábor- Lázár Ferencné- Környei Ottó- Ménis Lajos

Kihirdették a visegrádi Fellgvár két terem pályázat eredményét

Magyar Nemzet 1964. augusztus 8. 5.l.

Ø Botfalvi templom

kastély

kepe repr.

Mika Sándor

Weiss Mihály -

M. Tört. Elektr.

Bp. 1893. 189. l.

Ober-Oesterreich. Baujahr 1800.

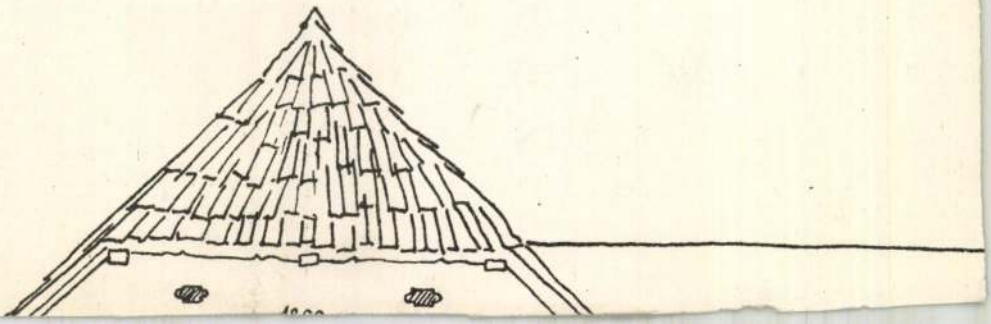

Botfalvi B.Ilona

MDK

1924- textil szaktanitónő

Az Ipm.Isk. ...tanárai...szakoktatói... Iparmüv. Isk. Évk. 1934-36. Bp. 1936. 46 l.

Botfalvi B. Ilona, Molnárné, iparművész

Az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola tanárai,tanársegédei,/segédtanárok/,-Textil szaktanitónő: Molnárné, Botfalvi B.Ilona, 1924-től,1938-1944, szakoktató. 57.old

Mezei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparműv.Iskola/1880-1944/ oktatasi rendszere és forrasai 37.old

Műv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

B oth A tila M.D.K.

Résztvett a pályázaton , 5 000 Ft-érz megvásárolva

Társtervező: Papp Gábor-Szabó ván- Gábor Tiborné-
Füzér Margit- Ménis ajos

Kihirdették a visegrádi Fellegvár étterem pályázat
eredményét

Magyar Nemzet 1964. augusztus 8. 5.l.

MDK

Botfai Hüvös László, szobrász

Székács Elemér.	Bronz.
Ódry Árpád.	"
Petrovics Elek.	"

OMKT.-Műcsarnok. IV. Nemzeti Képzőmüv. kiáll.
BP. ápr. 29.-jun. 20. Kat. 5 l.

Szúfalás megvva

Botfai Hüvös László

l.

Hüvös László

alatt

Telkessy Valér, f., II., Hunyadi János-u. 9. 258.
Telcs Ede, sz., I., Gömbös Gyula-u. 41. 398, 413, 425.
Tipary Dezső, f., VII., Baross-tér 10. 100.
Toth Károly, Pestszentimre, Batthyány-u. 79. 478.
Traply István, sz., IX., Kmetty-u. 14. 522.
Tolnay Ákos, f., Máriabesnyő, 332.
Turáni Kováts Imre, sz., VI., Andrássy-út 71. 424, 462, 508.
Udvary Dezső, f., Szolnok, 376.
Udvary Pál, f., I., Kelenhegyi-u. 12. 157, 180.
Ugray György, sz., VI., Szív-u. 39. 427.
Ujvári Béla, f., I., Zenta-u. 5. 298.
Vadász Endre f., V., Visegrádi-u. 21. 55, 85, 86.
Varga Ferenc, sz., Lendvay-u. 3. 403.
ilosvai Varga István, f., Szentendre, Művésztelep, 127.
Varga Mátyás, f., VII., Hermina-u. 20. 146.
Varga Oszkár, sz., X., Pongrác-u. 17. 486.
Várkonyi Ferenczy László, f., Kispest, Széchenyi-u. 7. 76, 79.
Vass Elemér, f., Zebegény, 5, 167, 169.
Vastagh Éva, sz., Tigris-u. 55. 481.
Vastagh György, sz., Tigris-u. 55. 393, 446.
Vedres Márk János, sz., I., Fery O.-út 55. 396, 425.
Veszprémi Rózsi, f., VIII., József-krt. 66. 368.

tévesen magyarázott stilszerűség fogalma valóságos kerékkötője egyházi művészetünknek, de általában művészetünk erőteljes és eredeti irányba való fellendülésére is csak akkor lehet kilátásunk, ha minél szélesebb köröket sikerül meggyőzni arról, hogy minden stilszerű, ami szép s a legkülönbözőbb korok stilje igen jól megfér egymás mellett még akkor is, ha különböző kaliberű mesterek buzgólkodtak s különböző időben egyazon cél érdekében. A forgalmasabb vidékek régi templomaiban a „stilszerű" restaurálások miatt a művészet igazi híveinek nem lesz mit keresniök. A bártfai szt. Egyed-templomot is nagyon megviselte a „stilszerű" restaurálás, fölszerelésében is jóformán csak középkori miseruháinak páratlanul szép sorozata maradt ment ettől. Most e múzeumba méltó kazulákat is restauráltatni s tovább viselni akarják. Könnyű elképzelni, hogy fognak festeni a miseruhákat diszítő s leheletszerű finomsággal hímzett alakok, amelyeken egy-egy jámbor apáca a XIV—XV. században talán évekig dolgozott, ha visszakerülnek az egyházi műkereskedőtől, aki szabott áron pár nap alatt új alakokat férceltet a régiek helyére.

Mint a felsorolt példákból kitünik, a tudatlanság s a műemlékek szakavatott ismertetése egyaránt veszedelmes mindennemű műkincseinkre nézve s mindaddig, amíg egészséges művészi szellem nem hatja át társadalmunknak legalább vezető rétegeit, ingó műkincseinket csak olyan intézkedésekkel védhetjük meg, mint aminőket a monumentális emlékek védelmére hozott törvény biztosít. E törvény végrehajtásának alapföltétele azonban az, hogy ismerjük, mink van. S ha monumentális épületeink sorában is tömérdek az ismeretlen, könnyű elképzelni, hogy mennyi ingó emlék lappang az országban szerteszét. Sáros vármegyében néha igazán oly helyeken bukkantam egész múzeumokra, amelyeken kutatni eddig talán még senkinek sem jutott eszébe. Mint érdemes úttörőink, mindeddig magam is csak olyan templomokba tértem be, amelyeknek már külseje is elárulta, hogy évszázadok előtt épültek. Csak Sáros vármegyében tűnt föl, hogy még a félreesőbb régi templomok fölszerelése is többnyire merőben új, holott az ország más vidékein, Erdélyben még a protestánsok kezére került középkori templomok is telvék régi katholikus egyházi szerelvényekkel. A véletlen vezetett rá, hogyha alig pár évtizedes is egy templom, de régi plébániatemplomnak a filiája, okvetlenül tüzetesen átvizsgálandó. Az anyatemplomból ugyanis a régi kopott vagy töredezett holmit a fióktemplomok számára selejtezik ki s ott tovább használják, amíg csak lehet. S a félreeső falu népe még akkor sem dobja el, ha használhatetlenné vált. Legrosszabb esetben is a templom padlására viszi s ha a templom időközben nem égett le, meg is találjuk ott. A régiségkereskedők ügynökei ily helyekre nem igen tévednek.

Bártfa közelében, egy alig negyven év előtt épült falusi templom padlásán egy szétszedett szárnyasoltárt, egy XV. századbeli, domború alakos hímzésekkel diszített miseruhát s egy ezzel egykorú bronzból öntött tömjénfüstölőt találtam. Ez utóbbi az egyetlen emlék e nemben, amely e vármegyénkben a középkorból fenmaradt. Ugyane templom anyaegyházának egy másik filiájában, mely 1803-ban épült, ismét egy szárnyasoltárból származó három szobor volt a padláson; a torony alatt pedig a nyílt előcsarnokban szent Mihály lován fekete vászonterítő hevert, amelyre a jámbor falusi nép egy talán még a XIV. századból származó kazuláról lefejtett s csigás alapon egész sor érdekes technikájú hímzett alakkal ékes keresztet varrt föl.

Maga az anyaegyház szentélyében boltozott, hajójában deszkamennyezetes, csúcsíveskori épület s architektonikus szempontból véve jelentéktelen. Hogy hajdani kegyurai révén mégis mily élénk művészi életnek volt élesztője századokon át, azt a filiáin szétszórt műkincseken kívül hímzéseinek gazdag sorozata is bizonyítja, amelyet a templom mögötti deszka-színben ládákba zárva találtam s amelyen a XVI. századon kezdve, szinte a mult század derekáig és nem egy igazán remek példán, szinte nyomról-nyomra követhetjük e hajdan nálunk ugyancsak pompásan virágzott technika fejlődését.

S ha egy-egy középkori templom filiáin sem találunk régiséget az egyházfi teendőivel

ARCKÉPTANULMÁNY
BOTH MENYHÉRT RAJZA

Művészet 1904.

BOTH ESZTER

textiltervező iparművész

1978-ban végzett az Iparművészeti Főiskola Szövöttanyag tervező szakán. Tagja a Művészeti Alapnak, a Fiatal Iparművészek Stúdiójának.

Csoportos kiállítások:

1978. Végzett Textiltervezők Pályázata – I. díj

1980. III. Nemzetközi Mini Textil Biennálé, Szombathely

1981. KISZ Kiállítás – díj, Vigadó Galéria, Budapest
V. Ipari Textilművészeti Biennálé, Szombathely

1982. Világkiállítás, USA
Mini Textil Kiállítás, Doublin Galeria

1983. Nemzetközi Mini Textil Kiállítás, Handwerksform, Hannover
Országos Iparművészeti Kiállítás, Műcsarnok
Mini Textil Kiállítás, Erlangen

1984. Magyar Iparművészek Kiállítása – szövött terítők, München

Szegedi kiállításán kéziszövött kender-len alapanyagú függönyökkel és terítőkkel vesz részt.

Képcsoorvil meghiot: Iparművészek Kiállítása
Gulácsy Lajos terem Szeged, Kárász u. 17
1984 VII. 19–28.

A miniszter fia.

Írta: Beőthy László.

A klub vacsora utáni társasága már jórészt összeverődött a kandalló körül. A villámos lámpák elfátyolozott fénye vörös reflekszszel világította meg a szivarozó, nevetgélő társaságot, a melyet ezúttal Bodajki, a híres ügyvéd tartott szóval.

— Érdekes elévülési esetem volt ma, — mondta a szivarja mögül az ügyvéd. — Egy vidéki direktor fölmondás nélkül eresztette el a primadonnáját, arra hivatkozván, kogy a kisasszony már elévült. Nagyon vén. Nem tetszik senkinek. Fóthy Melanie erre velem beperöltette az igazgatóját.

— Fóthy Melanie? — kérdezte kíváncsian Bódits Béni, a képviselő, a kit már kétszer kandidáltak miniszternek s a ki előbb-utóbb bele is űl a bársonyszékbe.

— Igen, Fóthy Melanie. De be kell vallanom, hogy én is az igazgatónak adtam igazat. Nagyon hervadt már a szegény.

— Istenem, hogy múlik az idő, — mondta Bódits Béni és nyujtózott egyet. Erős, hatalmas, szép, barna ember volt a miniszterjelölt.

— Hát ismerted?

— Eléggé jól, hanem meglehetős régen.

Azzal elmondta ismeretségük történetét. Az ő első személyü elbeszélése következik itt harmadik személyben.

I.

A Csurgató-féle magángimnázium hálószobájában rettenetes csend volt. A kályha mellől erős horkolás hallatszott s a takarók alatt elbujt gyerekfejek olyan mélyen szedték a lélekzetet, mintha legalább egy hete aludnának. A folyosóra vivő nagy ajtó óvatosan megnyilt: Csurgató ur, országgyűlési képviselő és nyilvánossági joggal felruházott igazgató bedugta a fejét.

— Alusznak az urak? — kérdezte félig hangosan.

A halotti csendet egyszerre pokoli zsivaj váltotta föl:

— Alszunk! — kiabálták kórusban az ágyak tulajdonosai, Csurgató úr növendékei.

— De uraim, az istenért, gondolják meg, — rimánkodott az igazgató. — Feküdjenek le!

— Vigyázz! Cél az igazgató úr! — harsogta Bódits Béni, a nyolcadikosok vezére.

A húsz-huszonöt diák fölkapta a párnáját, hogy a következő pillanatban a Csurgató úr bevilágító feje felé röpítse.

— Uraim, ne tegyék, csak most ne tegyék! A miniszter, az ön papája, Bódits úr, itt vacsorázik, szerencsém van őt asztalomnál tisztelni. Mit fog gondolni, ha meghallja az urakat!

— Igazgató úr, alkudjunk meg! Ha holnap vakáció lesz, ma este veszteg maradunk! Ellenkező esetben nem állok jót semmiről, — harsogta Bódits Béni.

— Meglesz, — mondta megkönnyebbülten az igazgató.

— Szavára?

— Szavamra!

— Fiúk, lefeküdni!

A huszonöt koponya megint belebujt a paplanába és elkezdett aludni. Ők akkor aludtak, a mikor nekik tetszett. Csurgató úr megnyugodva húzta be maga után az ajtót.

A direktor nehéz lépései visszhangzottak még egy darabig a folyosó kőkockáin, s a mikor beállott az abszolut csend, Bódits Béni kiugrott az ágyból. A többiek vigyáztak, hogy mit tesz a vezér. Először is kinézett a folyosóra, a melynek egyetlen lecsavart gázlángja úgy pislogott, mintha eleven szemrehányás lenne Csurgató úr takarékosságáért.

— Egy lélek sincs itt. Géza, előre!

Géza úr, a rengeteg *Birkner és társa* cég egyetlen gyermeke egy ugrással az ajtónál termett, s aztán Bénivel együtt eltünt a folyosó homályában.

Két perc mulva visszajöttek mind a ketten egy roppant kosarat cipelve.

— Csavarjátok föl a gázlángokat, mondotta Béni.

A világoson aztán kitünt, hogy mi van a kosárban: csupa aranyos nyaku, vörös fejü, fölül karcsu, alul pohos palack, ezekkel a bájos fölirásokkal: Charles Heidsick. G. H. Mumm, Pommery et Greno, stb. stb.

A kiderült titkot zengő hurrá-kiáltással üdvözölte a társaság. Bódits Béni fölállt egy ágyra.

— Uraim! Polgártársak! Fiúk! Megigértük a kopasznak, hogy csendben leszünk. Gentlemanek megtartják a szavukat. Fölkérlek tehát benneteket, hogy ezt a kis nedüt a legnagyobb csendben fogyaszszuk el. Mert megigértük ugyan, hogy tisztelni fogjuk az igazgató úr mai vacsoráját, de azt nem igértük meg, hogy tisztelni fogjuk a pezsgőjét is. Oly alkalmas helyre rakták ezeket az üvegeket, hogy nem tudtunk ellenállni a csábításnak. Különben is a pezsgő a papának volt szánva s így nekem is van némi jogom hozzá. Nos, én erről a jogomról a ti javatokra lemondok.

A diákok csillogó szemmel hallgatták a szónokot. Kettejük már bontogatni kezdte a palackokat. Bódits Béni leszállt az ágyról.

— É . . . é . . . éljen! — suttogták kórusban. Birkner Géza már tele töltött egy pár vizes poharat a habos, sárga borral.

— A kis Melaine egészségére Béni, — köszöntötte föl a vezért.

Bódits Béni kihajtotta a poharát.

— Fiuk, ha szerettek, fenékig!

A huszonöt pohár a Béni kedvéért fenékig ürült.

— A kis Melaine egészségére, — mondották súgva.

A folyosón futkosás és lárma hallatszott. A kövér szakácsné feleselt az inassal.

— Mondom, hogy a konyha előtt volt.

— Akkor most is ott van.

— Eltünt kosarastól együtt.

— Talán a föld nyelte el.

— Elnyelték ám azok a gézengúzok.

Bódits Béni kiadta a jelszót:

— El kell torlaszolni az ajtót!

Két ágygyal biztosították magukat a kívülről jövő támadások ellen, ami nagyon üdvös intézkedés volt, mert nemsokára rá nyikorgott a kilincs.

— Alszanak az urak? hangzott odakünn az igazgató alázatos szava.

Semmi felelet. Még a lángokat is lecsavarták. Az igazgató magában dörmögött.

— Eltorlaszolták az ajtót a gazemberek.

Aztán hangosan folytatta:

— Bódits úr! Bódits úr!

Néma csönd. A kis Jakabovics gyerek, a ki nagyszerűen tudott horkolni, a sarokban koncertezni kezdett.

— Bódits úr, a pezsgő! Kisül a szemem ő excellenciája előtt. Minden bolt be van már csukva. Csak négy üveggel adjanak ki. . .

Bódits Béni álmosan, mintha most ébredt volna föl, kiszólt:

— Ki az? Mit akar? Már aludni sem hagyják az embert!

Az UJ IDŐK egyedül jogos reprodukciója. **Nincs munka!** Both Menyhért képe.

— Csak három üveggel adjanak ki, Bódits úr! A többit igyák meg az én egészségemre.

— Mi baja van! Nem értem, — felelt Béni nyugodtan. Ebben a pillanatban a Deér Tivadar ágyából rettentő pukkanás hallatszott. Az a pezsgős üveg, a melyet mint valami babát, maga mellé fektetett az ágyba, s a melyet már előbb bontogattak, a jó melegben kirugta a dugóját. Deér Dóri fölordított és kiugrott az ágyból, csak úgy csurgott róla a bor.

Bódits Béni erre levetette az álarcot.

— Egy fél üveggel sem, igazgató úr! A mit értünk fizetnek, abból mindennap pezsgőt lehetne kapnunk és a legjobb esetben szódavizet iszunk. Mondja meg a papának, hogy mi is szomjasak vagyunk.

— De Bódits úr, az érettségi előtt!

— Ha tüstént el nem megy, olyan lármát csapunk, hogy a papa rögtön kivesz az intézetből.

Az igazgató dühösen megfenyegette öklével a bezárt ajtót:

— Ne volnál csak a miniszter fia.

II.

— Itt az elhatározó perc, Géza. Meg fogjuk tudni, hogy ki ő.

Ezeket a szavakat ugyancsak Bódits Béni mondta a pezsgős estét követő napon, a melyet az igazgató egy kierőszakolt nagylelkűségi rohamában vakációnak engedett. A két ifjú hős a legfelsőbb leányiskola kapujával szemben foglalt állást, s ádáz türelemmel várta, hogy a csengetyűszó kiszabadítsa a legfelsőbb lányokat, köztük a Csurgató úr gimnáziumának ideálját, Melanie kisasszonyt, a ki szőke volt és fekete szemü, karcsu és mégis gömbölyü, egyszóval olyan, hogy megérdemelte nemcsak egy nyilvánossági joggal ellátott főgimnázium, hanem egy jogi fakultás rajongását is. És semmi egyebet nem tudtak róla, csak azt, hogy szép, és hogy Melanienak hívják. Ez is fáradtságos kutatások eredménye volt. Már hetedszer kisérték haza, a mikor elég közel voltak hozzájuk, hogy meghallhassák egyik barátnőjétől ezt a két szót:

— Kedves Melanie . . .

Tehát Melanie volt a szőke istennő, a ki egy csomó könyvvel és kottával mindennap végiglebegett az intézet és a Hunnia-szálló közötti utcákon. Mert ő a Hunnia-szállóban lakott: ezt már tudta róla Bódits Béni. Ma fogja megtudni, hogy ki ő és milyen minőségben lakik az előkelő világ fogadójában, a Hunnia-szállóban.

Birkner Géza meglökte Bénit. A szemköztös gyalogjárón Melanie ment odább, hosszu, nyújtott, rengő lépésekkel, mint egy igazi vérbeli leány.

— Te Béni, nagyon előkelő leány lehet ez a Melanie. Jó lesz vigyázni!

Béni egy darabig némán bámult a fehér nyári ruhás leány után, a kinek pirospipacsos kalapja messziről mutatta az utat, mint valami világítótorony, aztán vállatvont:

— Ejh, az én apám meg miniszter.

Azzal utána eredtek a leánynak, a ki biztos léptekkel ment előre az aszfalton. Egyszer, mintha véletlenül hátra nézett volna. Béni elvörösödött fülig

Uj Idők 1896. II. 7. d.

A sondersbergi csata.

Írta: Szomaházy István.

Sauters Willyt, a világhírü hegedűművészt, két kellemetlenség érte a sondersbergi rezidenciában. Mikor moszkvai utját megszakítva, egy napra megszállt a kis német székváros fogadójában, VII. Albert Henrik, az uralkodó nagyherceg, hízelgő levélben kérte föl, játszana valamit a fejedelmi palotában a hajadon hugai számára. Sauters, néhány tüneményes hegedüvonással, egyszerre elragadta az egész sondersbergi udvart, az ebéden pedig, a melyre a hangverseny után meghívták, szerelmi vallomásokat csempészett a szőke Ádél nagyhercegnő tányérjára. Ekkor történt, hogy Crailsthal gróf, a főudvarmester, karonfogva kivezette a nagy hegedűst a III. Albert Henrik lovasszobrához, a mely a márványmedencés szökőkut előtt áll a rezidencia főterén, s megemelvén a kalapját, egyszerűen ott hagyta a faképnél, a szabad ég alatt. Willy Sauters, a ki csúful be volt csipve, csak ekkor ébredt annak a tudatára, hogy kidobták, még pedig annyi finomsággal és eleganciával, hogy egyenesen unikumszámba mehet a század összes kidobásainak történetében.

Ez az első sondersbergi kaland hasonlíthatatlanul kellemesebb volt a másodiknál, a melynek rövid két hét előtt volt színhelye a szép kis sondersbergi székváros. Ha a jelek nem csalnak, Willy Sauterst aligha fogják látni többé a nagyhercegség területén.

Julcsa.
Bóth Menyhért festménye.

Két év előtti csúfos kudarca után, Sauters egyenesen Moszkvába utazott, a hol ekkor került színre először a Wagner nagy tetralogiája. Mikor az ujdonság hullámai elsimultak, a művész egy nagy pétervári hangversenynyel fejezte be ezidei tournéját. Az orosz zenekedvelő hölgyek mámorosan tértek haza a koncertről és a pétervári arisztokrácia úgy szólván egymás kezéből kapkodta ki a szerencsés Sauterst, a ki isteni közönynyel küldte el bécsi takarékpénztárának az összehegedült ezreseket. E télen annyira divatban volt, hogy a pétervári lapok óriási mellékletekben osztották szét arcképeit a közönség között, egy előkelő havi folyóirat pedig ötezer rubelt ajánlott föl neki, ha tíz nyomtatott ívet ír a hangversenykörut részletei felől. Sauters csakugyan papírra vetett valami emlékiratfélét, s az orosz főváros híres revueje nagy garral közölte következő számában az érdekes feljegyzéseket. A cikkek élénk tetszést keltettek, mert Sauters, a ki a Mont-Blancnak vagy a Davalagirinek is megveregette volna a vállát, impertinens gúnynyal beszélt minden városról, a hol utazásaiban megfordult. Annyi önteltség, de egyúttal annyi mulatságos malicia volt ebben a dilletáns munkában, hogy Európa összes lapjai bő kivonatokban ismertették. Igy került bele egy részlet a százhuszéves *Sondersberger Tageschronik* tárcarovatába, de bár széttörött volna az a gyorssajtó, a mely ezt az ominózus számot kinyomtatta!

Ha Sauters csunyán bánt el a többi európai fővárossal, egyenesen galádság volt, a mit a szegény Sondersberggel elkövetett. Pedig a nagyherceg és az egész rezidencia századok óta istápolói minden művészetnek, s a Goethe halhatatlan kötetei nem egy helyütt beszélnek lángoló lelkesedéssel a kis Sondersberg nemes fejedelmeiről, a kik már az elmosódott multban is háziuri jogokat formáltak az üldözött múzsákkal szemben. Sauters úgy beszélt a sondersbergiekről, mint a parvenü szatócsokról szokás. Maliciájának és haragjának egész fekete folyamát a nagyhercegi rezidenciára zúdította s mikor a fejedelmi város szőke fürtü, hosszuhaju műpártolói a *Chronik* reprodukcióját végig olvasták, mérgesen fenyegették meg a levegőt, s így szóltak baljóslatu hangon:

— Csak az a himpellér kerüljön még egyszer a kezünk közé!

Az élet tudvalevőleg rossz és kegyetlen humorista, — és ennek tulajdonítható, hogy a Willy Sauters imprezariója a sondersbergi székvárost is belefoglalta az idén abba a hosszu földrajzi vonalba, a melyen a hírneves művész a farsang heteiben akart végigvonulni a hegedüjével. Mikor a sondersbergi templomi karnagy egy reggel a vérvörös plakátot elolvasta, hitetlenül dörzsölte meg a félszemét.

Uj Idők 1895. I. 13 sz.

— Álmodom-e, suttogta, avagy csakugyan idemerészkedik ez az alávaló Mefisztó?

Félóra mulva az egész Sondersberg a reménybeli vendégszereplésről beszélt, s a nagyhercegi könyvkereskedés gótbetüs kalendáriumai és gyönyörü rézkarcai között alattomosan üdvözölték egymást a kis bolt szemüveges habituéi:

— Hallotta?

— Igen, — de pszt, egy szót se többet!

Január huszonkilencedikére volt kitüzve a Willy Sauters vendégszereplése, s huszonnyolcadikán este két prémbundás idegen ugrott le a szánról az *Arany Oroszlán* üveges csarnokaiban. Sauters volt, meg az imprezáriója, a kik Berlinből jöttek egyenesen a délutáni gyorsvonattal. Mikor egy kissé lemosták magukról az expressz füstjét, Sauters végigvezette Mühlhausen urat a sondersbergi főutcákon, s hamarosan megismertette vele III. Albert Henrik lovas-szobrát, a Goethe-házat és a nagyhercegi palotát, a hires szökőkuttal. A szökőkut előtt egyszerre eszébe jutott a két év előtti jelenet és nevetve fordult vissza a hotel felé.

— Jöjjön, mondta, kellemetlen emlékeim vannak kötve ezekhez a pikkelhaubés majmokhoz.

Megvacsoráltak és lefeküdtek. Mikor másnap a könyvesboltban jelentkeztek, Hueppe ur vigan kotorászott a pénztári fiókjában.

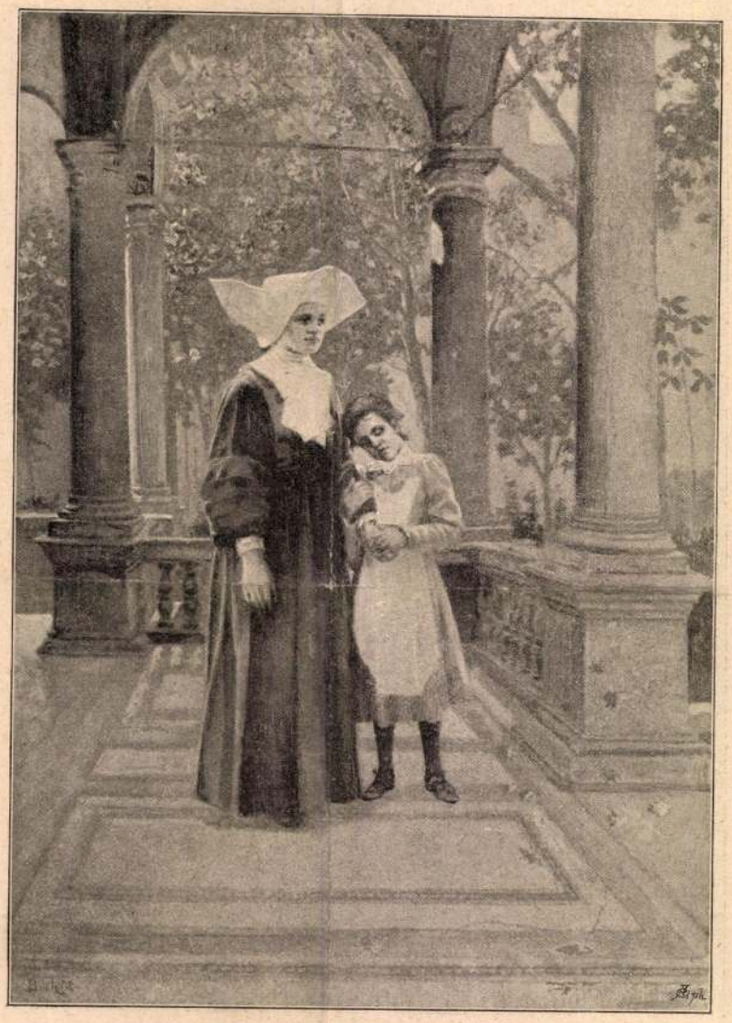

Julia.
Bóth Menyhért festménye.

— Minden jegy elkelt, ujságolta, a legutolsó zártszékig.

Sauters elégedetten szívta a cigarettjét.

— Igen, szólott, a sondersbergiek szeretik a jóravaló muzsikát.

Mélyen tisztelt olvasók, reánk, irókra, néha nehéz kötelességeket ró különös és kegyetlen hivatásunk. Ilyen kötelesség előtt állok most, mikor a Willy Sauters sondersbergi hangversenyéről referálnom kell, — de bár inkább sohase tanultam volna meg az irás mesterségét, semhogy ártatlan tollamat ez est krónikájának kelljen könyörtelenül a szolgálatára adnom.

A szinház világoskék páholyai zsufolásig tele voltak emberekkel és Sauters szivén egy rövid pillanatra melankolikus érzés suhant keresztül. A míg rozettás frakkját a szinházi társalgóban magára öltötte, így szólott kissé ellágyulva:

— Ha jól emlékszem, valaha kegyetlen cikket irtam erről a tisztességes városkáról. De ezek a jó emberek alkalmasint mitsem tudnak az én irodalmi műveimről. Mindegy, szépen fogok hegedülni, hátha így kiengesztelem az égieket!

Megstimmelte a hegedűjét, de a színpadról most lágy zongorahangok röpültek be a kivilágított társalgóba. Gruintz úr játszott, a sondersbergi filharmonikusok karmestere és a Sauters zenei érzékének örökre becsületére fog válni, hogy már a legelső tételnél szimatolva tekintgetett a levegőbe.

— Mi ez, — suttogta borzongva — hiszen így nem játszik nagykoru ember! Talán tűz ütött ki vagy valaki rosszul lett a színházban?...

Egy színházi szolgától gyanakodva megkérdezte:

— Nincs odakinn valami baj?

— Dehogy, — Gruintz úr játszsza a bevezető számot.

Mikor a zongora utolsó futamai elhaltak, az igazgató meghajolt Sauters előtt. E pillanatban úgy rémlett a művésznek, hogy Lucifer áll előtte, a ki frakkján a sondersbergi fejedelmi ház *kék holló-rend*-jét viseli, — de a habozásra nem volt többé idő. Sauters kilépett a szinpadi emelvényre, a melynek lábánál, a csillárok hófehér világosságában, sok száz ember forgatta a hangverseny programmját. Sauters fölemelte a jobb kezét, a melyen káprázatos szineket játszott gyürüjének híres gyémántja és Gruintz úr megütött egy hangot a fekete zongorán .... E pillanatban, mint egy adott jelre, pokoli lárma töltötte meg a csillogó terem ellipszisét, s a karzat szédületes feketeségéből egy merész kar nyult ki. És mintha egy eldugott ágyuból lőtték volna ki, egyszerre végigsüvített a levegőn az első rothadt narancs...

Sauters sápadtan bocsátotta le a hegedüjét, de rögtön tisztába jött a helyzettel, mikor a földszinti

közönség vérbenforgó szemeit meglátta. Egy frakkos, ezüsthaju úr dühösen rikácsolt az első sorban:

— Hinaus mit den Kerl!

Száz és száz rothadt narancs röpült föl a színpadi pódiumra és a művész fehér mellcsokráról piszkos sárga lé csurgott le a hímzett ing virágaira. Mindenki felugrott a helyéről, a páholyokból gúnyosan kiabáltak:

— Itt a sondersbergi cikk honorárіuma!

Sauters szédülve állt a helyén, — de egyszerre eszeveszett düh nyargalt végig az erein. A hegedüjét letette a girandole mellé, majd zsebredugott kézzel jött előre a színpadi lámpákig. Ez a váratlan pose egy pillanatra rendet csinált a borzadalmas khaoszban és hangtalan, nyomasztó csönd támadt, mikor Sauters szemtelenül végignézett az izgatott, nyolcszázfőnyi közönségen . . .

Egy percig farkasszemet néztek egymással — a közönség és a művész — majd Sauters így szólott hangosan:

— Canaille!

És nem várva meg, hogy mi következik erre a kijelentésre, fölkapott egyet a földön heverő narancsokból és teljes erejével behajította a jobboldali proscénium-páholyba. A proscéniumpáholyban Crailsthal gróf űlt, VIII. Albert Henrik föudvarmestere, a ki egyszerre megvakulva kapkodott ide-oda a kezével. Sauters pedig fölkapott egy második narancsot, majd egy harmadikat, egy negyediket, egy ötödiket és merészen fölvette a harcot a nyolcszázfőnyi ellenséggel. Volt valami megragadó ebben az impertinenciában és a történelem múzsája bizonynyal megilletődve gondolt a hősökre, a kik egy nevetséges csapattal akarták leverni az ellenség beláthatatlan hordáit. Egy szempillantásig úgy látszott, hogy az ostoba csetepaté célhoz vezet és Sauters rekedten kiáltotta:

— Ki fogom őket hajigálni az utolsó szál emberig!

De csak egy szempillanatásig gondolhatta ezt, mert a jobboldali és a baloldali kulisszánál két exotikus férfiu jelent meg. Nehéz acélsisakjukat fényes réztaraj ékesítette, testükön daliásan feszült meg a sondersbergi tengernagyok uniformisa. A szinházi tűzoltók voltak, a kik két hosszu, vékony gummikígyót szorongattak a kezükben . . .

A tűzoltók fölemelték borzalmas fegyverüket és ekkor . . . Óh tisztelt olvasók, mivé lett a szegény Willy Sauters! Mikor az első vízsugár érte, a szerencsétlen művész ijedten fordított hátat, de a baloldalon egy második, még keményebb vízsugárba ütközött. Gyámoltalanul kapkodott ide-oda, de a könyörtelen vizsugarak nyomon követték a színpad minden részére . . .

A szívtelen sondersbergiek, a kik e jelenetet mulatságosnak találták, olyan tapsviharba törtek ki, mintha egy megható szerelmi jelenet játszódott volna le előttük a szinpadon . . . Miért folytassam az egyenlőtlen küzdelem leirását? Willy Sauters egy szál csuronvizes, megtépett frakkban érkezett meg a pályaudvar várótermébe, s ódon, kincseket érő hegedüjét az önfeláldozó imprezárió hozta el nagy fáradsággal a csatatérről.

Így végződött a Willy Sauters második sondersbergi kalandja. Ha a jeleknek hinni lehet, a hírneves hegedüművész aligha fog többé a nagyhercegség területén mutatkozni.

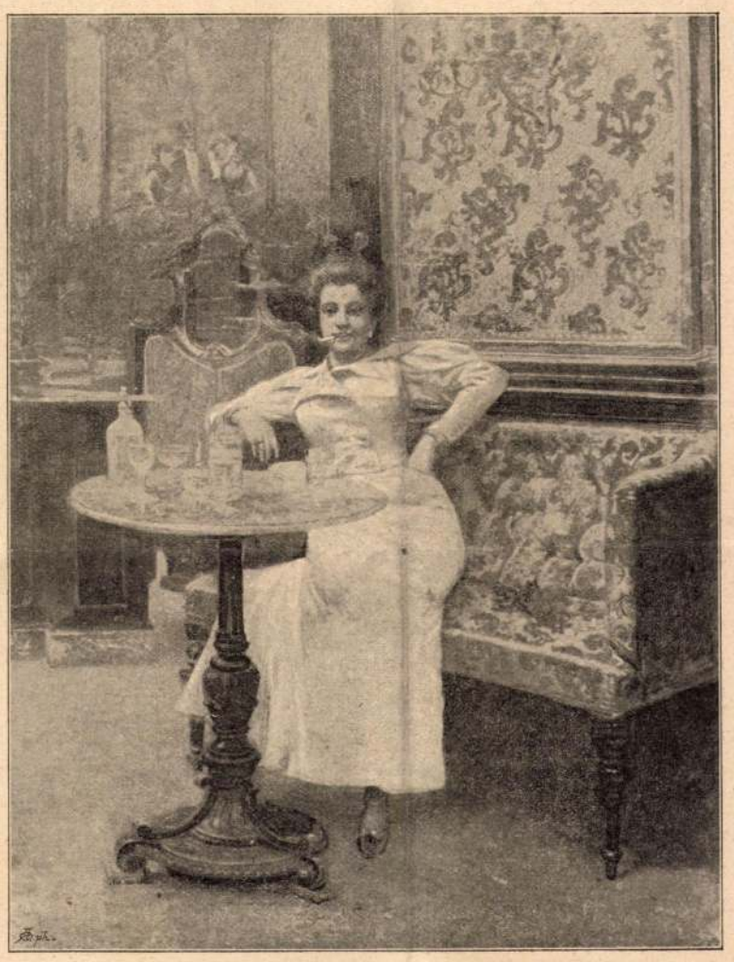

Juliette.
BÓTH MENYHÉRT festménye.

Vágy.

— MÁRCIUS 15. —

Szeretnék egy nagy napot megérni,
Egy igazán fényes, nagy napot:
Mikor ez a boldogtalan ország
Boldog lesz és ünnepelni fog.

Ott állanál fölemelt homlokkal
A legelső, legdicsőbb helyen —
Szabadon a küzdő nemzetek közt,
Diadalmas, büszke nemzetem!

S míg a népek álmélkodva néznék
Tündöklésed', mint egy uj csudát:
Mennydörögve harsognád feléjök
A szabadság harsány himnuszát . . .

ENDRŐDI SÁNDOR.

A márciusi ifjuság.

Áldott legyen emléke a
Márciusi ifjuságnak!
Kibontották összegöngyölt
Zászlaját az igazságnak.
Minden szavuk égzengés volt,
Végigdörgött hazánk felett...
Koporsói mély álmából
Fölkeltette a nemzetet.

Áldott legyen emléke a
Márciusi ifjuságnak!
Uj élet kelt a nyomukban,
Mint a meleg napsugárnak.
Fenn lengették a lobogót,
Egy csöpp vér se hullott rája...
És kihajtott egy nap alatt
A szabadság rózsafája.

Áldott legyen emléke a
Márciusi ifjuságnak!
Egyszerre a gondolatok,
Mint a sasok, szállva szálltak.
Föl az égbe, le a földre,
Eget-földet csókolgatták...
És leverték egy kis dallal
A sajtónak vaslakatját.

Áldott legyen emléke a
Márciusi ifjuságnak!
A fakadó tavaszt fútták
Ormaira ős Budának.
Fölpattant a börtönajtó,
Csörgött a lánc összetörve...
Dicső nevük', haló poruk'
Dal övezze, virág födje!

PÓSA LAJOS.

OLGA.

Eredeti regény.

Írta: WERNER GYULA.

(Folytatás.)

A félreeső szobából kihozatta a nyeregszerszámot, a lovagló ruhákat, s az Olga kedvenc hátaslovát felnyergelve a lépcsőhöz vezettette. Ő maga lovaglócsizmában jelent meg a hölgyek nappali szobájában s lovagolni hívta Olgát. A leány meglepett arcán látta, hogy nem várt tőle ily ajánlatot.

— Lemondtam a lovaglásról, jogtanácsos úr.

László arcán melankolikus mosoly villant át.

— Óh igen, van idő, mikor sok mindenről lemond az ember, ha valakire emlékezteti. De talán azon már túl vagyunk.

A leány elpirult, nem felelt mindjárt. Kinézett az udvarra, tekintete ráesett a Gyöngyöm fínom, száraz fejére, hosszú, szép nyakára, aranypej szőrére s a hivogató női nyeregre, melyben oly kényelmesen lehet ülni. A lovász, a ki vezetéken tartotta a lovat, felköszönt az ablakba, örülve, hogy úrnőjének ujra szolgálatára lehet.

A frissen esett hótól olyanok voltak a fák, mintha minden águkat fehér virág borítaná. A hó még szállingozott, de a szürke hófelhők világosodni kezdtek, a bágyadt téli napfény itt-ott már átküzdötte magát.

— Jó kérem. Egy negyed óra mulva átöltözöm, mondá vidáman a leány. Nincs semmi értelme, hogy ily egészséges sportról végleg lemondjak. Megvár?

Nem sokára kilovagoltak az udvarból. A pihent ló jókedvűen vágott neki a havas tarlóknak, Olga alig tudta visszatartani és tüzét, futását mérsékelni.

Nem sokat beszéltek együtt, mindenik a maga gondolatával volt elfoglalva.

Egy helyen, a cserjéshez közel, rókanyom látszott, korán reggel mehetett a koma, de a friss hóesés a nyomokat már jórészben eltakarta.

Olga oda mutatott lovagló ostorával a félig elfedett nyomokra s nevetve fordult Lászlóhoz.

— Ki mondja meg holnap, hogy itt járt a róka?

László megértette a célzást s vidáman válaszolt.

— Pár órai havazás elég volt arra, hogy nyoma vesszen. Pedig szegény róka azt hitte, hogy emléke belekerül a — világtörténelembe.

Egyik se ejtette ki a Muki nevét, de mind a ketten reá gondoltak.

Olga rózsás arccal, felfrissülve érkezett haza. Egész nap jókedve volt, dicsérte Lászlót, hogy mily jó lovas s minden zavar nélkül hasonlította össze lovaglását a Tenky Muki lovaglásával.

— Kevesebb poseval üli meg a lovat. Mint mindenben, ebben is természetesebb és férfiasabb nála.

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

Csendes téli esték.

Olga úgy akarta és akaratát apja vakon teljesítette, hogy ne járjanak sehová. A kis lány most kívánta a magányt.

Szűk családi körben töltötték a napokat és Olga nem vette észre, olyan természetesnek találta, hogy László is ehhez a szűk családi körhöz tartozik.

Mindez magától jött. A nábobnak nem sok része volt benne, mert nem volt szokása gyöngédséggel fűzni azokat magához, a kik önzetlenül és hűsége-

44. SZÁM. 1900. BUDAPEST, NOVEMBER 4. 47. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt { egész évre **24** korona, félévre — **12** „

Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre **16** korona, félévre — **8** „

A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) { egész évre **10** korona, félévre — **5** „

Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

SZÉLL IGNÁCZ.

A SZABADELVŰPÁRT klubjában estenként gyakran látható egy komoly, immár öreges úr, kinek csak értelmes, fiatal fényben lobogó szeme mutatja, hogy legfeljebb delén jár a férfi kornak. Nyilt, csontos arczán valami szokatlan olympusi nyugalom ül, a minőt már csak a régi embereknél láttunk, a kik egy öltővel még közelebb álltak ahhoz az időhöz, mikor a magyar faj idejött keletről, de a minő nyugalmat a mai ideges korban már nem ösmerünk. Mozdulatai lassuk, itt ebben a körben, a hol mindenki fürge, virgoncz; ruházata egyszerű, szinte a puritánságig itt, a hol mindenki többet akar mutatni, mint a mennyi; ha megszólal, hangja vontatottan, kimérten, szűken cseng ki a tömött bajusz alól, itt, a hol csurog a nyájasság az ajkakról mint a méz.

Van valami patriárkhális a modorában. Minden nagyképűség nélkül való tekintély. Erő nyilvánúl a mozdulataiban a szerénység mellett, s határozottság a szavaiban: Ez így van, vagy: nem úgy van, és punktum!

Ott ül táblabirói módon elterpeszkedve a pamlagon, vagy sétál a klubban csöndesen. Nem vár senkit. Azzal áll szóba, a ki a legközelebb esik hozzá. Nem siet senki elé, lépett legyen be az ajtón akármily nagy úr. Ez az arcz nem mosolyog senkire, — ha csak nem valami anekdota nevettette meg. Ez a gerincz nem hajlik. Nincsenek friss hírei a napi politikára vonatkozók, nincsenek czukros megjegyzései a délelőtt szónokai számára, és ha megáll egy-egy csoportnál, a hol egy kis trics-tracs, egy kis parlamenti pletyka folyik, — a klub inyenczeinek ízes csemegéje, — egy titkon elsurrant lenéző mosolylyal megy tovább, mint a nagyapó, a ki egy darabig nézte a gyerekeket, a kik azt játszák egymás közt, hogy kis bögrikékben és tepsikben ebédet főznek.

Vajjon ki lehet ez a férfi? tünődöl magadban, ha idegen vagy e politikai klubban. Mit keres ezen a helyen, a hol mindenki lenni akar valami, s a ki már valami, az még többet akar? Mit akar itt azzal a nyugodtságával, azzal a flegmájával, itt a nyugtalanság országában? Ő bizonyára már *valaki* most is, mert mindenki meglátja, sokan fognak kezet vele, sokan *viszik sarokba* (ez a mértéke annak, hogy ki mit nyom), mind a mellett idegen ő itt és rejtélyes.

Ha tovább is kutatod, megmondják:

— Ez Széll Ignácz.

Mondhatnák, hogy ez a miniszterelnök öcscse, de nem mondják, mert Széll Ignácznak *elég titulus a saját neve is.*

A nyolczvanas évek óta lett jóhangzásúvá a közigazgatás terén. Már mint Vasmegye alispánja is feltűnt hatalmas talentumával az adminisztrálásban, a kiben szerencsésen párosúl a tapasztalás az elméleti ismeretekkel, s a ki soha sem téveszti szem elől, hogy a közigazgatási intézmény az élő embert szolgálja és nem a tudósok rendszereit. Mióta 1883-ban a belügyminiszteriumban fogadott el állást, nagy munkabirásával, egybefoglaló és gyorsan a mélybe látó magyar eszével, szolgálati éveinek

SZÉLL IGNÁCZ. Both Menyhért festménye.

számával nőtt tekintélye, híre. A legutóbbi évtizedben, mikor a belügyminiszterium fényes, társonyos termeiben, a hol a miniszter és az államtitkár asztalai vannak, sűrűn jöttekmentek kisérletezésképen az új meg új gazdák, addig az egyik osztálytanácsosi szobában csöndesen szívta a portorikókat és gyürte le a restanciákat a közigazgatás egy kiváló, nagyobb kaliberű szakembere, Széll Ignácz. Valódi oraculum, intra muros. Nehéz, ágasbogas kérdésekben tőle kérnek tanácsot a miniszteri tanácsosok. A miben nem tudnak eligazodni, azt «majd megmondja Náczi». De ez csak intra muros van. Extra muros nem hat ki ebből semmi, az újságok nem emlegetik Széll Ignácz nevét, a nagy dob nem kopott miatta soha.

Azon ritka példányok közül való Magyarországon, a kik szenvedélyből hivatalnokok. A kinek minden unalmas és kicsinyes, csak épen az a hatáskör nem, a mit betölt. Szép birtoka van Táplánfán, a vasmegyei paradicsomban, a Gyöngyös patak mentén, s bizonyára nagy anyagi veszteséggel jár rá nézve, hogy nem ő gazdálkodik otthon, a ki gazdának is kitűnő volt, de még se gondolt rá soha, hogy mostani környezetétől megváljék. Jobban szereti azt mindennél s nem tudna megélni irodaszobája nélkül. Valóságosan élvezi azokat a száraz aktákat, azt az ezernyi meg ezernyi ügyet, mely reparáczióra vár, azt a rettenetes munkát, mely soha sincsen készen.

Igazi ügyszeretettel hallgatja a feleket, mert soha nem pihenő esze ezalatt kivezető útakat keres a paragrafusok labirinthusán át az igazsághoz s ez neki olyan mulatsága, a mit el nem cserélne semmi mással. Úgy van a felek panaszával, hogy soha el nem unja, épen, mint a szenvedélyes órás az órák ketyegését.

De bár azt mondtuk, hogy Széll Ignáczot méltánytalanság lenne úgy mutatni be a klubban, hogy a miniszterelnök öcscse, — be kell ösmerni mégis, hogy ha nem volna a miniszterelnök öcscse, ritkábban volna ott.

Széll Ignácz is csak ember és nem ment az általános gyengeségektől. Ő is kihasználja a hatalmas államférfihoz való testvéri viszonyát, hogy szenvedélyét kielégítse, s szórakozás vagy pihenés helyett még az esti órákban is a közigazgatással foglalkozhassék.

Mint a kormányelnök s illetve a belügyminiszter testvére s mint a belügyminiszterium államtitkára nagyban segíti a gépezet gyorsaságát, ha estenként itt megjelenik s részint átveszi a belügyminiszter utasításait (ezzel sok időt nyer a miniszter), részint pedig meghallgatja a képviselőknek kerületeik és választóik érdekében tett panaszait, kivánságait, a mivel ő maga nyer sok időt, mert ha itt kibeszélik magokat este, másnap délelőtt aztán nyugodtan hagyják dolgozni.

Érdekes őt elnézni, a mint végig hallgatja az illető képviselőt és pislog egy kicsit szemeivel (nem olyan erősen, mint Tisza). Hallgatja, hallgatja az információt és ravaszúl mosolyog befelé. Jobban ösmeri ő az ügyet, mint az, a ki informálja. Azután jön a másik, másik ügygyel. Azt is ösmeri. Mind ösmeri s örül nekik, mint valami kedves pajtásoknak, a kik ime megint előkerültek.

Ilyenkor kell Széll Ignáczot meghallgatni, hogy oldja fel az összegubanczolt kérdést helyes, tiszta látásával, nyugodt, hideg itéletével. Egyet szól, — egyetlen mázsás mondatot vet oda s a képviselő elejti a kérelmét. Néha egy humoros ötlettel tér ki a kivánság elől. Ha valaki igazságtalanságot akar, valami különös fensőségével az igaz léleknek úgy sarokba szorítja, hogy az megresteli a dolgot. Ha pedig valaki igazságnak hiszi a maga igazságtalanságát, azt olyan szépen tudja argumentumaival kifordítani álláspontjából, hogy harag nélkül teszi zsebre a «kosarat». Szóval nagy ő abban, hogy a képviselői kéréseket még csecsemő korukban kiönti a teknőből a fürdővízzel.

Általában a milyen szivesen segít s bizonyos elfogultsággal hajlik a magán felek vélt vagy valódi sérelmeinek meggyógyítására, épen olyan óvatos a képviselőkkel szemben. Ott, hisz a ravaszoknak is, mert gyengének tartja az egyes polgárt az állammal szemben, inkább ahhoz szít a jó szive, — de a képviselők informácziói valóságosan mikroszkoppal vizsgálja, mindig azt keresve: miféle rejtett czélzatuk van.

A görbe úton járó politikus, úgy tetszik, nem egészen embere a belügyminiszterium «Náczi bácsijának.» Körülbelől olybá tűnik fel előtte a mandátummal biró ember, mint a velenczei macska, a kinek csengetyű van a nyakán. A csengetyű figyelmeztető jel a Márk-tér galambjainak, hogy «vigyázz, a macska jön.»

Mindent összevéve Széll Ignácz igen érdekes, igen eredeti és igen hasznos ember. Azokból a masszív, okos, egyenes, hótiszta lelkű régi emberekből való, a kikből már csak itt-ott maradt egy példány.

Sok ellenmondó van benne. A miniszterelnöknek az öcscse, de úgy látszik, mintha a bátyja volna. Hideg, szinte mogorva ember, de a szive puha, ha megnyilik, és mélyen belűlről melegség árad ki belőle. Mozdulatai lassúk — holott gyorsan és lázasan dolgozik. Egész külseje, modora, ruházata az ódonságot és maradiságot jelezi, pedig a haladás és a tökéletesülés egyik legtevékenyebb úttörője a közigazgatási téren, a ki a legmodernebb tanokat játszi könnyűséggel olvasztja be a magyar nemzeti tradicziókból sarjadzott közigazgatási dogmák közé.

Életrajzát, tevékenységének főbb mozzanatait, vas szorgalmát, nagy tájékozottságát a «Rendeletek» Bakony erdejében, a társadalmi érintkezésnek sok kedves intim részleteivel fűszerezve, már akkor közölte a «Vasárnapi Ujság», mikor államtitkárrá nevezte ki Ő Felsége.

Most, midőn a népszerű férfiút jubileuma alkalmából ünnepelték tisztviselő-társai, a kik becsülik érdemeiért és szeretik szeretetreméltó modoráért, jó szivéért, egyszerű, hivalkodástól ment egyéniségéért, mi is részt veszünk az ünnepben s bemutatjuk őt abban a hatáskörben, a hol új a közönség előtt: mikor esténként a klubban «dolgozik.»

M. K.

ŐSZI HANGULAT.

A nyáron át hegy-völgyön barangoltam,
S lelkem zenéjét tüzesben hangoltam.

Szivembe annyi méla emlék rajzott,
S minden elnyűtt hurt erősen felajzott.

Hogy őszre a városban vagyok ujra,
Egy henye, langyos szellő mind elfujta.

Aranyhálót font az utczai séta,
Te vagy itt élet, te kedves, te léha!

Csupa enyelgés most ez őszi fény,
Bohó véletlen, édes játszi kény.

Mi előbb oly sivár volt, a nagy város
Kőtömbjeivel most igézőn bájos.

A kő virágzik: rózsa s liliom,
S a percz tüzétől gyúl minden szirom.

Sétálok össze-vissza, — semmi czél!
Csak szórakoztat mind, mi nyüzsg, mi él.

Majd fény önt el, majd rám borul az árnyék;
Öröm, busongás csak szeszélyes játék.

A fénynyel suhan a bűvös megejtés,
S az árnyék rögtön rá hűvös felejtés.

És várok, várok . . . Ah vajjon mire?
Mit én tudom? Mindenre! Semmire!

Röpköd minden csáb s én mind megkivánom,
S ha elsurrant mellettem, mit én bánom.

Dermedtség, forróság mind messze, messze!
Tavasz álmába, nyár lázába veszve.

Csak érzem, a nagy életár ragad,
S könnyü lábam sehol meg nem akad.

Idő mulik. Levél hull. Fejem őszül.
S én álmodom, — *az el nem muló őszről.*

Mezei Ernő.

KISFALUDY SÁNDOR ÉS SZEGEDY RÓZA.

Irta Eötvös Károly. (Folytatás.)

A büszke szép leány szivében ott volt már a deli testőr képe. Hogy egyedül az volt-e ott: ki tudná azt megmondani? Hisz addig még igazán nem is látta az ifjút; mások, kitünő ifjak pedig ott röpködtek már évek óta körülötte.

Az 1795-ik év augusztus havának egyik napján ott volt a leány Hosszúfaluban Rostyéknál. Ott volt atyja is, bátyja is, sok más vendég s atyafi is. Épen ebédnél ültek a hosszú asztal mellett.

Kocsi robog be az udvaron, cseng a csengő, két ifjú leugrik a kocsiról s hangos kopogással jön az ajtó felé. Sarkantyú pengése, kard csörrenése hallatszik az ajtó előtt. Skublics Imre jön, nagyreményű ifjú, később Zala főjegyzője s hires követe, Deák egykori barátja. Vele jön Kisfaludy Sándor.

Rosty odaszól a lányhoz:

— Róza, oda nézz csak, ki jön ott?

Róza fölnéz, meglátja Skublicsot, megörül, fölugrik az asztal mellől s megy az ifjú elé, hogy kezet fogjon vele. S ebben a pillanatban meglátja Skublics mögött Kisfaludyt.

«Ő az!»

Megáll, mintha megmerevedett volna. Még senki se mondta, hogy ez a délczeg ifjú az ő hőse, de ő már tudta. Az ész gyakran még alszik, mikor a sziv már mindent tud, mindent látott, mindent érez.

«A szív ezer hangokkal kiáltá kebelemben: Ő az!»

Így irja le e szempillantást maga Szegedy Róza négy év múlva.

Kisfaludy maga is megnémúlt, midőn azt a leányt meglátta. A csillagos ég minden szépsége rajzott szemei előtt. Úgy állt ott, mint egy Fajankó. Hiába üdvözölték az asztal körül levők, hang nem jött ajkára. Hejh, de ostoba is a lángeszű ifjú a rajongó szerelem föllobbanásának első pillanatában!

De jó, hogy ilyenkor a lánynak mégis több esze van. És sokkal több ereje önmagán uralkodni. Róza kezet szorított Skublicscsal, de szivének háborgása közben úgy megszorította az ifjú kezét, hogy ez nem tudta, mire vélni a dolgot. Ha tudta volna, kinek szólt az a kézszorítás! Erről a kézszorításról később a vallomások édes perczeiben sokszor megemlékeztek a szerető szivek.

Míg a kézszorítás tartott s míg Rosty üdvözlé az új vendégeket s nekik az asztalnál helyet és terítéket készítettek: azalatt a lány egészen magához jött s érzelmeinek eltitkolására mo-

Botár László

Új Dunántúli Napló 1994. X. 7

A mai nap

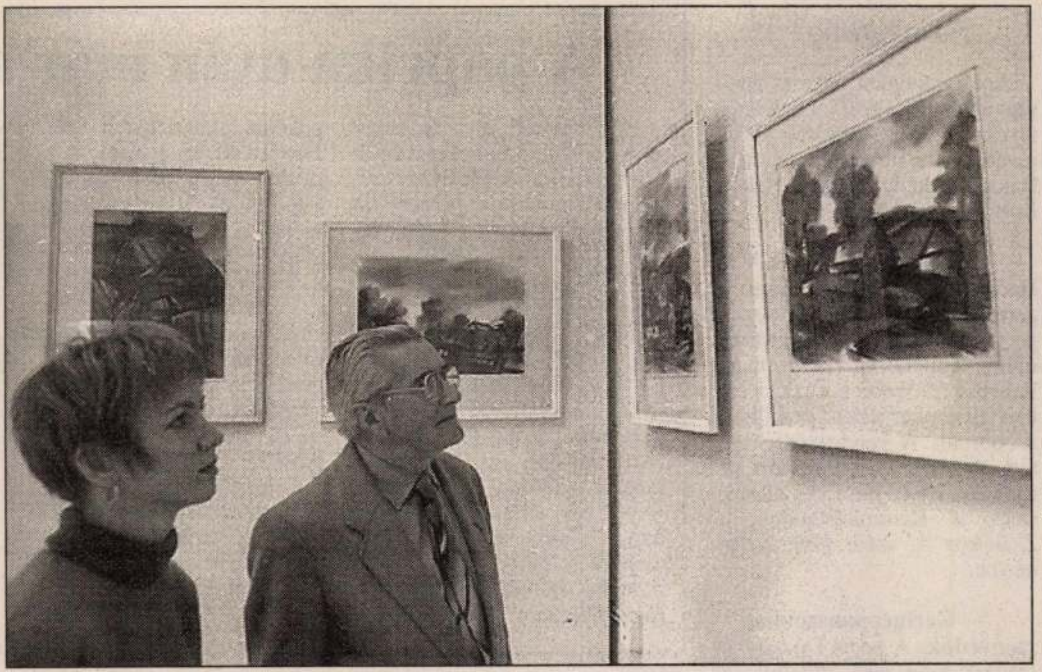

A csíkszeredai születésű, grafikai és ipari formatervező, Botár László munkáiból nyílt kiállítást tekinthetik meg az érdeklődők Komlón, a Május 1. Művelődési Házban Fotó: Müller Andrea

Buzgóság

Amália nevünk önémet alapszavának értelme: buzgóság, tevékenykedés. Naptáron kívüli további mai névnapok például: Baksa, Bekény, Gerold, Girót, Rodion, Vendelina.

— **Villakerti ünnep.** A Volt Hadifoglyok Bajtársi Szervezete és a Pannon Volán Nyugdíjas Klubja ma az aradi vértanúkra emlékezve koszorúzási ünnepséget szervez a pécsi Lékai-villa kertjében található szobornál. A rendezvény nyitott. A résztvevők 9.35-kor indulnak a 34-es busz végállomásától a Kisszókó-dűlőbe, a Zsák-köz 4. szám alatti villakertbe.

— **Gerincpanaszokban szenvedők.** A pécsi Dozso-ban Dévény-módszerű alkalmazott művészi torna indul a gerinc-panaszokban szenvedők

A paprika után már a

Egy hét telt el már, hogy nem kapható a boltokban őrölt piros paprika. A pécsi ÁNTSZ laboratóriumába percenként érkeznek Baranya minden részéről őrlemény-minták.

Dr. Molnár Pál, az ÁNTSZ laborvezetője elmondta: egy nap alatt 100 behozott „piros por"-mintát vizsgálnak meg. Eddig az ólmot és a krómot keresték, de kiterjed már a figyelmük a májat károsító színező anyagra is. Ez jócskán meghosszabbítja a vizsgálat idejét, így a lakosságnak pár napot várnia kell az eredményre. Október 5-én a 100 mintából három bizonyult kifogásolhatónak. Az elmúlt napokban találkoztak a Szegedi Paprika Rt. és a Kalocsa Környéke Agráripari Egyesület Paprika és Konzervgyár termékeivel, de tapasztalataik alapján ezek mind hibátlanok és jó minőségűek voltak.

Újabban már a vegeta hamisításáról is hallani híreket, azaz túlsózásáról. Szerencsére ez nem káros az egészségre. A vásárlók ilyen jellegű vizsgálatokat még nem kértek az ÁNTSZ-től. Bár úgy tűnik, az információ igaz.

Az őrölt paprika vizsgálata a lakosság részére ingyenes. A mintákat reggel 8-tól délután 3-ig lehet leadni.

S. V.

Botár László

Déli Hírlap 1994. X. 26

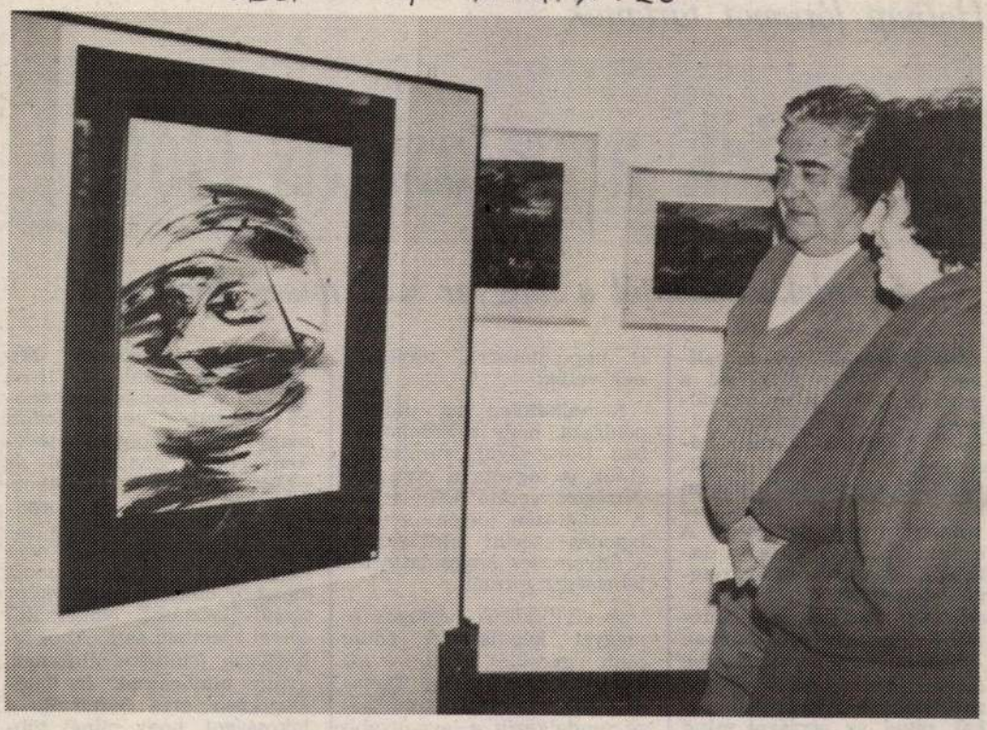

A képek Magyarországon maradnak...

Csík a Kós-házban

BOTÁR LÁSZLÓ KIÁLLÍTÁSA

Október 21-én nyílt meg a kiállítása Botár László képző- és iparművésznek a Kós Károly-házban. Alkotásait az előző napon rakta fel a paravánokra apósa segítségével. Kettőjük személyisége valóságosan sugározza a székelység két generációjának jegyeit. Botár László feleségének édesapja hallgatag, erős a kézfogása és hosszan néz az ember szemébe, amikor bemutatkozik. Veje impulzívabb, a szót azonban szűken méri ő is az idegennek. 1959-ben született Csíkszeredán, már itt foglalkozott művészeti tanulmányokkal, amelyeket Marosvásárhelyen folytatott. 1984-ben szerezte diplomáját Kolozsvárott, designe szakon. Grafikai és ipari formatervezőként ma is Csíkszeredán dolgozik egy magánvállalkozásban.

Alkotásaival minden évben megjelenik szülőföldjén, a Székelyföldön és Erdélyben egyaránt, Magyarországon eddig Budapesten, Gyulán, Keszthelyen, Székesfehérvárott és Komlón voltak láthatók a képei. Önmaga lehetőségeit a képző- és vizuális művészetek sok területén keresi.

Ezen a tárlaton a művészeti alapállása látható, táj nélküli ember, ember nélküli táj; személyesen, magányosan és társadalomba, időbe, helyszínbe szorítottan. Tájképei nem viselnek címet. Zárkózottságában is szemérmesn kitárulkozó érzésvilágot közvetít mind. Témái a csíki táj elemei; hullámzó, szelíd lankák, dombok, s mégis zaklatottak. Félközeli képek, itt a táj nem terjed határtalanul, mögötte mégis érződik az egész, a megtartó szülőföld.

Nagy István világa ez a sötét tónusaival, a határozottan lezárt térelemekkel. A dolgok itt megneveztetnek. A színek a lehetőség határáig sűrítettek, telt króm-oxidok, kékek, feketékkel zártak. Belőlük mégis előrezeg valami melegség, krapplakkok, okkerek tételei a hűvösben tartott világban. Kiterjedésük szűk térbe kényszerül, amelynek mindig felhős egén a szélirány jól érzékelhető. Fái belefoszlanak a levegőégbe, lehatárolatlanul hagyott szabad formáik nyugtalanságukkal borzolják a zárt teret. Az utak együtt hullámzanak a tájjal, lüktetésük Réti Zoltán akverelljeit idézi. Házak, amelyek kinőnek a földből vagy belesüppednek a tájba — megközelítés kérdése csupán. Az emberi kultúra életterei. Szigorúak, zártak, embernélküliségükkel szólnak az emberről. Figyelőek, az alapjukkal ízesülnek, hullámzanak bele a földbe. Zárt ablakúak, az ember keze nyomára, életre utalóan csak néhol vöröslik fel egy-egy cserepes virág.

Azt érezzük; igazán a mély, hűvösebb színvilágban érzi magát leginkább otthonosan Botár László. Élénkebb, melegebb színei itt-ott nosztalgikusak, nem olyan őszinték.

Önarckép mind, Botár László tájba vetített, utakat és magamagát kereső önarcképe. Mind ugyanazt az életérzést mondja makacsul, sokszor megismételve. Többféle okát sejthetjük annak, hogy miért.

Aztán a társadalmi lét fenyegetettsége, a főfalon lévő három vegyes technikájú kép. A hit, a vallás ősi parancsának szembeszegülése a hatalom abroncsaival, embertelen, kusza totemjeivel. Szélvészként forognak a saját tengelyük körül, elemeiket centrifugális erő repíti.

Különös, hogy 1989-ben éppen ezeknek a képeknek egyike lett díjazott Romániában, még az általuk távolságtartó módon „eseményeknek" nevezett változások előtt. Botár László meg tudta magyarázni a hatalom számára annak az ellenkezőjét, amiért a kép született.

Érdekelt, milyen volt az útja, hogyan hozta el a képeket. Elmondja, a határon a román fél átengedte simán, a magyarok akadékoskodtak. Bár vízum, engedély mind rendben találtatott, mégis azt mondták; Magyarországra nem lehet értéket behozni. A képeket nem viszi haza, reméli, nagy részük elkel, a többit barátja őrzi majd Miskolcon.

Halmainé Fehér Margit

Holnap fórumot tartanak

Civilek a választás előtt

Az érdekvédelemtől a magyar szellemiség ápolásáig

Nyugati politológusok vallják: ma már nemcsak a munkaadók és a munkavállalók, nem is csupán a különböző pártok között húzódnak a társadalmi—politikai törésvonalak, hanem mind erősebben jelentkező vonulat a civil szféra is. A zömmel pártsemleges, a lakosság meghatározott rétegei, csoportjai által az azonos vagy hasonló érdeklődés révén életre hívott, valóban „alulról", tagjaik akaratából épülő szerveződések fokozottabban hallatják hangjukat, mind az országos, mind a helyi közéletben, jóllehet a politikai küzdőtéren a polgári demokratikus berendezkedésű államokban a pártoké marad a főszerep.

A civil körök nem helyettesíteni kívánják a pártpolitizálást, inkább segítve továbbgyűrűztetik azt, új színekkel a hatókör bővítésével gazdagítva, hisz a mégoly széleskörű tömegbefolyással rendelkező párt is csak a lakosság kis hányadával képes kapcsolatot tartani. Ismert, hogy nálunk Borsod-Abaúj-Zemplén megyében is jócskán vannak községek, ahol egy pártnak sincs szervezete.

Magyarországon változatos múltra tekinthetnek vissza az ilyen törekvésű szervezetek. A különböző egyesületek, körök már a század elejétől jeleskedtek a kultúra terjesztésében, a magyar szellemiség ápolásában. Számuk és hatásuk a 30—40-es években gyors növekedést mutat. Bár az olvasókörök, dalárdák, kulturális egyletek, sport- és turisztikai körök, valamint az ezekkel rokon egyesületek egy része közel állt egy-egy szakszervezethez, egyházhoz, mégis megőrizték viszonylagos szuverenitásukat, és tagságuk szándéka szerint tevékenykedtek.

Jócskán hiba volt a kisközösségek szétverése, avagy állami intézményes keretekbe kényszerítése 1945-öt követően. Ezzel természetes emberi igényt korlátoztak. Azt történetesen, hogy a hasonló gondolkodású, azonos helyzetben élő, tevékenykedő polgárok rendszeresen találkozzanak, összefogjanak. 1980-tól jelentkeznek újra eme civil szerveződések. Gondoljunk csak Miskolc környékén a kertbarát-moz-ri kapcsolatokra törekszenek velük.

Remélhetőleg az utóbbit példázza, hogy a közelmúltban Horn Gyula miniszterelnök is fogadta a civil szövetségek vezető képviselőit. A találkozón történt megállapodás szerint kidolgozzák a folyamatos kapcsolattartás lehetséges formáit.

A civil körök országos és megyei képviseletet eddig több egyesülés, fórum vállalta fel. Közülük a Társadalmi Egyesülések Szövetsége rendelkezik a legnagyobb taglétszámmal. Az ország minden megyéjében tart fenn irodát — ez nálunk Miskolc—Diósgyőrben, a Borsod-A.-Z. Megyei Pedagógiai és Közművelődési Intézet székházában működik — és egy tanácsadó-ügyvivő testület koordinálja a megyei munkát. A civil szerveződéseknek természetesen adott a sajátos tevékenységi kör. Például kertbarátok a szakmai ismeretek terjesztését, a jó tapasztalatok áramoltatását tartják fő feladatuknak. Az egészségkárosultak csoportjai pedig érdekeik szerint szerveződnek, és újabban a fogyasztók, az adózók érdekeinek védelmére is alakulnak egyesülések. Mivel azonban minden ilyen körben a lakosság különböző rétegeiből verbuválódott magyar állampolgárok tevékenykednek, óhatatlanul az egész lakosságot foglalkoztató kérdésekkel is törődnek, képviselik a széles lakosság érdekeit, ezért nem lehetnek közömbösek a most időszerű önkormányzati képviselőválasztások előkészületeivel szemben sem. Ahol lehetséges, jelölteket állítanak, avagy támogatnak és hatókörükben arra ösztönzik a lakosságot, hogy minél többen vegyenek részt a választáson. A Társadalmi Egyesülések Megyei Szövetsége ezt segítendő rendezi meg e hét csütörtökén délután 2 órakor a Társadalmi Civil Fórumot Miskolcon, a Szakszervezeti Székházban, ahol a választópolgárok megismerkedhetnek a módosított választási törvénnyel, a pártok választásokkal összefüggő törekvéseivel, valamint néhány, a széles civil szféra képviseletét is felvállaló képviselőjelölttel.

Nagy Zoltán
a Társadalmi Egyesülések
Megyei Szövetség elnöke

Az Európa-szerte nevezetes Barlangfürdő vonzó Tapolcán

...lcáért

...y csak nekün...

megbízható kiadványokkal, hiszen csak úgy várható el, hogy a hazai és külföldi vendégek ellátogassanak a szórakozóhelyekre, ha azt is tudják, hol találhatják ezeket.

Megfontolandó egy tapolcai konferenciaközpont ki-

Magyar Napló Olvasókör

A PANNÓNIA KÖNYVEK KÖTETEIBŐL:

Tüskés Tibor: Az utolsó évszak
Csorba Győző költészetének kiteljesedése 1981—1995

Kartonborító, 150 oldal, 498 Ft

A szerző 1981-ben megjelent Csorba Győzőről szóló könyvének sajátos folytatása ez a kötet, amely a költő pályájának utolsó tizenöt esztendejéről nyújt áttekintést.

Csorba Győző: Drámafordítások

Keménytábla, 256 oldal, 900 Ft

Egy új könyvsorozat nyitó kötetét veheti kezébe az olvasó. *Irodalmunk forrásai* címmel olyan hagyatékban maradt alkotások, naplók, levelezések, irodalmi művek és interjúk megjelentetését tervezi a kiadó, melyek mind ez idáig nem voltak hozzáférhetőek.

Czigány György: Itt van Pompeji

Kartonborító, 126 oldal, 498 Ft

A szerző tizenharmadik önálló kötete jól érzékelteti az eddig megtett utat és a továbbhaladás lehetséges irányát, bizonyítja, hogy Czigány György érett költő, aki „póztalan érdeklődéssel és gyengéd szeretettel figyel a világra ..." (Baranyi Ferenc)

Nagy Imre: Utazás egy regény körül

Kartonborító, 200 oldal, 850 Ft

Új könyvében a szerző ismét izgalmas kísérletre vállalkozik: Bessenyei György *Tarménes utazása* című regénye hiteles szövegének rekonstruálására és sokoldalú analízisére,s egyben keresi a választ a modern szemiotika szövegfelfogása által felvetett új kérdésekre.

Marilynre várva
Mai skót novellák

Kartonborító, 185 oldal, 950 Ft

Egy sokszínűen ellentmondásos világról tájékoztat ez a magyar nyelven első, Skócia irodalmi térképét és egyben belső, lelki határvonalait megrajzoló válogatás, amelyben a kortárs skót irodalom legkiemelkedőbb írói vallanak népük nemzedékekben átörökített sorsáról.

SZERZŐINK KÖNYVEIBŐL:

Albert Gábor: „Nem fáj az a kőnek"

Kartonborító, 226 oldal, 795 Ft

Albert Gábor olyan író, akinek művei a magyar szellemi élet alapkérdéseit érintik. Regényeiben esszéisztikus részeket találunk, szociográfiai mélyinterjúból dokumentumnovellát formál, tanulmányait szépírói megfigyelések gazdagítják.
Pannónia Könyvek

Bella István: Ábel a sivatagban

Kartonborító, 92 oldal, 650 Ft

A nagy sikerű — két kiadást megért — *Szeretkezéseink* című verseskötet után új könyvvel jelentkezik az ismert — kétszeres József Attila- illetve Magyar Művészetért-díjas költő. Új könyve az emberi nem egyik alapkérdésére keres választ: ki az igazi bűnös és ki a bárány: Káin-e vagy netán Ábel?
Beza Bt.

Bratka László: Ecce volt, hol nem volt

Kartonborító, 158 oldal, 690 Ft

„Mindig elbűvölt, ahogy a mesék, a mítoszok, archetípusos, metafizikai készletések szerint elrendezik a létező tárgyi világ fogalmait. Szándékaim szerint hasonló varázstörténetek, -mondókák szerepelnek ebben a könyvben" — mondja könyvéről a szerző.
Széphalom Könyvműhely

Jávorszky Béla: A kettéfűrészelt csónakok földjén

Kartonborító, 168 oldal, 580 Ft

Történelmük során számos alkalommal kerültek hasonló helyzetbe Közép-Európa és a Baltikum népei. Egyikükkel-másikukkal (pl. az észtekkel, livekkel, az itt élő finnekkel) mi, magyarok, rokonságban is vagyunk, mégis nagyon keveset tudunk küzdelmes múltjukról, megpróbáltatásokkal teli jelenükről.
Széphalom Könyvműhely–Komp Kiadó

Kovács István: Világok töréspontján

Kartonborító, 116 oldal, 590 Ft

A szerző 1984 tavaszán készítette első interjúját a világ egyik legjobb újságíró-riporterének tartott Ryszard Kapuścińskival. A kötet az elmúlt másfél évtized beszélgetéseit tartalmazza — világunkról, amelyet ki tudja hányadiknak hívhatunk.
Rejtjel Kiadó

Az ismertetett művek megrendelhetők a szerkesztőség címén levélben. Lapunk előfizetői 20%-os kedvezményben részesülnek. A megrendelt könyvek ellenértékét és a postaköltséget a szerkesztőség által küldött postautalványon kérjük befizetni. A kedvezmény a korábbi számokban hirdetett kötetekre is változatlanul érvényes.

Botár László

Székelyföld
KULTURÁLIS FOLYÓIRAT

A **Székelyföld** októberi számának egyik legfontosabb és legizgalmasabb írása **Tófalvi Zoltán** igen alapos történelmi tanulmánya az 1956-os magyarországi események erdélyi áldozatairól. A közzétett dokumentumokból és elemzésekből megismerhetjük a romániai pártszervezet és szekuritáté propagandagépezetét, terrorintézkedéseit, ahogy az irredentizmus vádjával próbálták a forradalom ellen hangolni a vékonyka reformer értelmiségi réteget, valamint a retorzióhullámot, melynek során nemcsak a kisebbségi magyar, de az erdélyi zsidó, szász és ukrán értelmiséget is lefejezték. A magyarok ellen két kirakatperben hoztak halálos ítéletet: Szoboszlay Aladár katolikus püspök perében tíz vádlottat, az „érmihályfalvi-csoport" esetében kettőt ítéltek halálra, míg százakat ítéltek hosszú börtönbüntetésre. Ehhez az íráshoz kapcsolódik **Palczer Károly** csíksomlyói tanár visszaemlékezése börtönéveire, koncepciós perének forgatókönyvére. E lapszámban olvashatjuk még **Bogdán László** szép esszéjét Pasoliniről *A kentaur lét és az Édenkert* címmel, **Beke György** regényrészletét a századfordulós Székelyföld szocializációjáról, **Hermann Gusztáv Mihály** portréját *Schubert János* pékmesterről, aki az erdélyi szociáldemokrácia egyik úttörője volt. *Senálszky Endre* színésszel **Zsehránszky István**, *Botár László* képzőművésszel, a szám illusztrátorával **Szatmári László** beszélget. A szépirodalmat többek között **Lázáry René Sándor, Jánosházy György** versei és **Ficsku Pál** öndefiniáló prózája képviselik.

BÉCSI NAPLÓ

A **Bécsi Napló** november-decemberi száma közli **Erhard Busek** *Magyarország Ausztria sógora vagy távoli rokon?* című írását a vasfüggöny lebontásával beköszöntő korszakról és azokról a változásokról, amelyek nemcsak az átalakuló országokat érintik, hanem a földrész nyugati felét is, s amelyeknek átfogó értékelése máig hiányzik. „Ki vagyunk téve annak a veszélynek, hogy Európát újra felosszák. Van Schengen-Európa, Euro-Európa, van a koncentrikus körök Európája és Európa magva, amihez szükségszerűen egy Európa széle járul, és a főfoglalkozású európaiak képzeletvilágában van még néhány hasonló ötlet" — figyelmezetet a politikus. **Cserján Károly** az ausztriai magyarok identitását kutató vizsgálatokról közöl beszámolót, köszöntve a 70. születésnapját ünneplő Dr. András Imre SJ szociológust, a bécsi Magyar Egyházszociológiai Intézet vezetőjét. **Radics Éva** a 96 éves, Cinfalván élő zeneszerzővel, **Takács Jenővel** beszélget, **Siegler Endre** recski, 1950-53 közötti éveit idézi *Ami ezután következett* címmel (visszaemlékezésének első része a Bécsi Napló előző számában olvasható), **Vincze András Dr. K. Lengyel Zsolttal**, a Müncheni Magyar Intézet gondozásában megjelenő *Ungarn Jahrbuch* kiadóbizottsági tagjával és felelős szerkesztőjével közöl interjút (*A közvetítő hungarológia müncheni fóruma*), **Komlóssy József**, FUEV alelnök az EBESZ októberi varsói konferenciáján elhangzott hozzászólásának — *Az anyanyelvű oktatás mint az alapvető emberi jogok egyike* — szövegét teszi közzé.

PÁNSÍP

A **Pánsíp** című folyóirat megjelenése 1998 2. számától bizonytalan ideig szünetel. A megfelelő anyagi háttér biztosítása egyre teljesíthetetlenebb feladatot jelent, de meg kell említeni a csökkenő olvasói érdeklődést és az igazán színvonalas kéziratok hiányát, s ez utóbbi okok hátterét érdemes megvizsgálni. A kiadó ezért döntött az *UngBereg Első Pánsíp Almanach 1999.* megjelentetése mellett, melynek szerzői **Bagu László, Balla D. Károly, Balla László, Beregszászi Anikó, Berniczky Éva, Cséka György, Füzesi Magda, Gyárfás Endre, Györke László, Horváth Anna, Horváth Sándor, Jankovics Mária, Kádár Katalin, Koszták István, Lászlóffy Aladár, Lengyel Tamás, Medveczky Ágnes, Nagy Zoltán Mihály, Penckófer János, Pócs István, Popov Aleksey, Rollay Deák Béla, Tari István, Szepesi Attila, Tóth Péter** és **Vári Fábián László**. Két tanulmányra külön felhívjuk a figyelmet: **Fedinec Csilla** a kárpátaljai 1945 és 1965 közötti magyar iskolahálózatot tekinti át falvakra lebontva, **Csernicskó István** pedig (*Egy jelenség és ami mögötte van*) azt vizsgálja, hogy a függetlenségét a közelmúltban kivívott államban a nemzeti nyelv államnyelvi státuszba emelése milyen fokozatokban zajlik a kisebbségi oktatás területén, mindez hogyan érinti a kárpátaljai magyarság jogait, kilátásait, túlélési esélyeit, s milyen viszonyban áll a nemzetközi kisebbségvédelmi normákkal.

Az **UngBereg Alapítvány** az 1995-ben alapított **Kárpátaljai Magyar Irodalmi Nívódíj (Kármin-díj)** mellé 1999-től születésének 75. évfordulója alkalmából **Váradi-Sternberg János-díjat** alapít. Az 1992-ben elhunyt történész jelentősége messze túlmutat Kárpátalja határain. Munkássága ismert volt Szovjetunió-szerte, és a magyarországi tudományosság is számon tartotta. Több nemzet kultúrájából táplálkozó hatalmas műveltsége, többnyelvűsége ösztönözte, hogy a nemzeteket összekapcsoló történelmi vonatkozásokra, kultúrtörténeti összefüggésekre hívja fel a figyelmet, és szót emeljen a kirekesztett társadalmi rétegek, nemzeti-etnikai kisebbségek jogaiért. Zsidó származását ugyanúgy vállalta, mint magyarságát. Elsőként szorgalmazta a magyar történelem oktatásának bevezetését a kárpátaljai magyar iskolákban. A díj alapításával az UngBereg Alapítvány emléket állít a tudós kutatónak, és a társadalomtudományok azon (elsősorban kárpátaljai) művelőinek kívánja odaítélni, akik tevékenységükkel tanúságot tesznek a torzításoktól mentes történelem- és társadalomszemlélet mellett.

A díj átadására évente egyszer, a névadó születésének évfordulója, január 10-e táján kerül sor ünnepélyes keretek között. Az alapítvány jelenleg a díj anyagi hátterének biz-

Hirek

MA:

TÁRSADALMI ESEMÉNYEK, ELŐADÁSOK, ÜNNEPSÉGEK:

D. e. ½11-kor: a kolozsvári tüzoltók ünnepélyes zászlószentelése és közgyülése az Unitárius Kollégium dísztermében.

D. e. ½12-kor: Parády Ferenc dr. nyugalmazott kórházi igazgató-főorvos előadása a református férfiaknak a református egyház tanácstermében (Farkas-utca 21. sz.)

D. e. ½12-kor: a Kolozsvár-monostori Jézus Szive Szövetség zászlószentelési ünnepélye a Gazdasági Akadémia dísztermében. (Monostori-ut 3.)

Délben 12 órakor: néhai Hirschler József dr. prejátus-kanonok síremlékének leleplezése a házsongárdi temetőben.

D. u. 5-kor: Müsoros vallásos ünnepély Krisztus Király ünnepségei keretében a római katolikus gimnázium dísztermében.

D. u. 6-kor: Jótékonycélu müsoros templomi ünnepély a felsővárosi református gyülekezet Mussolini-uti templomában.

TEADÉLUTÁNOK:

A Kolozsvári Tenis Club teadélutánja a New-York Grillben.

Az Erdélyi Párt teadélutánja a tagozat Farkas-utca 7. sz. alatti helyiségében.

KIÁLLITÁSOK:

Hénel Gusztáv és Margit festőművészek kiállitása a vármegyeháza üvegtermében. Megtekinthető d. e. 10—1., d. u. ½3—7.

MUZEUMOK:

Erdélyi Nemzeti Muzeum. (Bástya utca 3.) Nyitva: délelőtt 9—1-ig, délután 3—6-ig. Megtekinthetők: őskori, római, népvándorlás, és honfoglaláskori gyüjtemények, római és középkori kőtár. (Képtár, fegyvertár és éremtár rendezés alatt.)

48-as Ereklyemuzeum, Unió utca, Redout-épület. (Rendezés alatt.)

MOZIELŐADÁSOK:

CAPITOL: Gulliver (Amerikai szines rajzfilm.)

EDISON: Aljpang, a fekete szultán. (Amerikai).

EGYETEM: Rád bizom a feleségem. (Magyar).

RIO: Texas I. (Amerikai).

ROYAL: Hét tenger ördöge. (Amerikai.)

URANIA: Cafe de Paris. (Francia).

SZOLGALATOS GYÓGYSZERTARAK:

Október 31-ig az alábbi gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Dr. Hintz gyógyszertára, Mátyás király-tér 27. Telefon: 31-82. Dr. Halász gyógyszertára, Bocskay-tér 5. Telefon: 31-75. Flohr gyógyszertár, Horthy Miklós-ut 50. Telefon: 26-99. Dr. Mártonffy gyógyszertára, Jókai-utca 19. Telefon: 21-51.

— **Fontos közellátási intézkedések Olaszországban.** Rómából jelentik: Október elsejével fontos közellátási intézkedések léptek életbe Olaszországban. Igy jegyre adagolják a kenyeret, amelynek értelmiségi osztályba tartozók számára napi 200 gram a fejadagja. Megtiltották a világhirü édes száraz sütemény (pasta) készitését. Az olasz cukrászipar azonban cukrozott gyümölccsel s hasonló készitményekkel tökéletesen tudja pótolni ezt a hiányt. Ugyancsak 15 napra zár alá vették a ruházati cikkeket leltározás céljából.

— **Bonczos Miklós államtitkárnak** a termelésről és a szociális gondolatról irt cikkét közli a Magyar Föld most megjelent legujabb száma. A magyar falunak ez a kitünő képes hetilapja nagyobb cikkben arról ir, hogy az őszi mélyszántás a földet gazdagitja, közli egy modern baromfiól tervrajzait: az ilyen ól épitéséhez az állam segitséget ad, továbbá a bolgár kertészet jövedelmezőségéről, egy különleges boronálási módról, Darányi Ignác emlékéről ir, kisgazdák cikkeit közli, ismerteti a rendeleteket, stb. Vers, elbeszélés és igen sok eredeti fénykép egészíti ki a Magyar Föld legujabb számát. Mutatványszámot szivesen küld a Magyar Föld kiadóhivatala, Budapest VII., Erzsébet körut 7.

Megkezdődtek az Országos Protestáns Napok

A református egyházi lapok munkatársainak egésznapos konferenciájával megkezdődtek a III. Országos Protestáns Napok. *A főünnepségek vasárnap délelőtt kezdődnek,* valamennyi budapesti protestáns templomban tartandó ünnepi istentisztelettel. A Deák-téri evangélikus templomból *Raffay* Sándor ev. püspök prédikációját a rádió is közvetiti. A Protestáns Napok eseményrendjéből igen érdekesnek és épitőnek mutatkozik az evangélizációs előadássorozat, amelynek közös gyüjtőcime: „Magyarok imádkozzatok!" Igen érdekesnek igérkeznek a különböző értelmiségi konferenciák, amelyek 30-án kezdődnek. A lelkész-, közgazdász-, jogász-, orvos-, mérnök-, tanár- és ujságiró-konferencián a protestáns élet kiválóságai tartanak előadást. Igen nagy érdeklődés nyilvánult meg a 30-án este pontban fél 8 órakor kezdődő Protestáns Irodalmi és Müvész Est iránt, amelyet a Magyar Müvelődés Házában rendeznek, Ravasz László, Makkai Sándor, Pálló Imre, Koréh Endre, Tasnádi Ilona, Nagy István, Kiss Ferenc, Sinka István, Somody Pál, báró Kemény János közreműködésével. Október 31-én, a reformáció évfordulóján a pesti Vigadóban ezuttal is gazdag tartalommal töltik meg a Reformációi Emlékünnepélyt az illusztris előadók: Tasnádi-Nagy András, Bognóczky Géza, Turóczy Zoltán, Bodás János, Basilides Mária, Benkő István és Karády István. A Protestáns Napok keretében összegyülnek még a cserkészek, a protestáns nők, az ifjuság, a munkások, hogy megvitassák időszerü kérdéseiket. A cserkészek koszorut helyeznek a protestáns nagyságok emlékmüvére. Az Országos Református Lelkész Egyesület, az Ev. Papnék Orsz. Szövetsége is a Napok keretébe illesztette találkozóját. A Soli Deo Gloria, a Korál Kamara Társaság, a protestáns egyetemi ifjuság szinvonalas müvészesteket és délutánokat rendez; a különböző protestáns templomokban érdekes előadások hangzanak el.

Vidéki felutazók részére az 50 százalékos vasuti kedvezmény már életbelépett a Mávon, a villamoson, a Héven és a Mefteren. A Protestáns Irodalmi és Müvész Est jegyei még korlátolt számban kaphatók a Szövetség központi székházában (IV., Semmelweis-u. 17). Ugyanitt a Protestáns Napok részletes napirendje is rendelkezésre áll. Kivánatra ingyen megküldi a rendezőbizottság.

Poloskát és minden férget

hét óra alatt kipusztit a hires PARAGAZ! Garantált hatás, veszélytelen eljárás! Báthory-u. 3. (Főpostánál). Tel. 34—75

— *BEFEJEZTE SZAMOSUJVÁRI SZINIDÉNYÉT A SZABÓ-TÁRSULAT. Tudósitónk jelenti: Szabó H. Márton kerületi szinigazgató jó erőkből álló szintársulata esütörtökön fejezte be 16 napos szamosujvári sziniidényét. Az évad inkább csak erkölcsi sikert eredményezett, ami a szinpártoló egyesület mielőbbi megalakulásának szükségességét mutatja. A sziniévad során egyébként Lenhardt Ilonka, az ismert, kiváló rádióénekesnő is nagy sikerrel vendégszerepelt.*

— **Halálos szerencsétlenség áldozatául esett Szamosujvár utolsó román polgármesterének testvéröccse.** Balint Aurel 20 éves szamosujvári fiatalember, a város utolsó román polgármesterének testvéröccse, eladó vadászfegyvert ajánlott Göcsején Antal nevü barátja számára. A fiatalemberek elmentek Bodor Gábor szamosujvári fényképésznek, a fegyver tulajdonosának lakására s ott — a fényképész távollétében — Bodorné az egyik szobába küldte őket a fegyver megtekintésére. Göcsején kezébe vette a vadászfegyvert és vizsgálgatni kezdte, de nem tudta, hogy fojtásos sörét van benne. A fegyver véletlenül elsült s a sörétek tenden felülig csapatokra szaggatták Balint Aurel bal lábszárának izomzatát. Bár azonnal kórházba szállitották s egyik lábát el is távolitották, fertőzés lépett fel s a fiatalember belehalt sérüléseibe. Halála előtt hangoztatta, hogy barátja nem felelős semmiért és kérte, hogy ne essék bántódása. Az ügyben a hatóságok vizsgálatot inditottak.

Cianoz DEÁR mérnök, Mátyás kir.-t. 7. Telefon: 27-00.

— **5000 népkönyvtárat létesitettek a háboru alatt Németországban.** Berlinből jelentik: A Weimarban megrendezett német könyvhéttel kapcsolatosan, amelyen Magyarországot Nyirő József képviseli a német birodalmi népkönyvtár vezetősége közli, hogy a német népkönyvtárak száma a háboru alatt nagyban emelkedett. A párt, az állam és a városok közreműködésével a népkönyvtárak száma a nemzetiszocializmus uralomrajutása óta 6000-ről 21.000-re emelkedett. A 15.000 uj népkönyvtár alapitásából 5000 könyvtár létesitése a háborus évekre esik. (MTI)

— **Megszakadtak a tárgyalások a kolozsvári füszerkereskedők és alkalmazottaik között.** A kereskedelmi és iparkamarában szombaton immár harmadszor ültek össze a kereskedők és a kereskedelmi alkalmazottak képviselői a füszerkereskedő segédek fizetésének megállapitására. A tárgyaláson a füszerkereskedők részéről Kiss Károly, a Baross Szövetség füszerkereskedelmi szakosztályának elnöke, az alkalmazottak részéről pedig Miklósy László főtitkár és Röder Ciril, a Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete füszerszakosztályi elnöke vett részt. A tárgyalások során a füszerkereskedők képviselői mereven elzárkóztak az alkalmazottak követelései elől. Minthogy ismételt felszólitásra sem sikerült a két felfogást összehangolni, a tárgyalások megszakadtak. Az Erdélyrészi Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete a tárgyalások eredménytelenségéről jelentést tesz az ipar és kereskedelmi minisztériumnak és kérni fogja, hogy a füszerkereskedő segédek fizetését az érdekelt felek meghallgatása nélkül hivatalból állapitsa meg.

Kihágások betüsoros kézikönyve. A. B. C. összeállitásban, lexikonszerüen az összes létező jogszabályok és kihágások összefoglalása. Irta: Dr. Szacsvay Endre budapesti főkapitányhelyettes. 412 oldal, diszkötésben 16 P. A kézikönyv első pótfüzete (1940) 3 P. Lepagenál. Postán utánvéttel. Kérjen teljes uj jegyzéket.

— **Argentina fegyvereket vásárol az Egyesült Államokban.** Buenos Ayresből jelentik, hogy az argentin kormány fegyvereket vásárol az Egyesült Államokban. A vásárlásokra egy milliárd pezetát forditanak.

— **Továbbfolytatódnak az olympiai ásatások.** Berlinből jelentik: Az olympiai ásatásokat, amelyeket Kunze professzor vezetésével a németek 1937-ben megkezdtek, ismét teljes erővel folytatják. Az ásatások főcélja a Zeus-templom környékének feltárása és a stadion felszinrehozása. Az utóbbi feladat nagyrészben már meg is valósult. A napvilágra került régészeti leletek gazdagsága minden várakozást felülmul. A leletek tulnyomórésze — fegyverek, terrakották és kegytárgyak — a történelemelőtti és a klasszikus korból származik.

Vadászkürt Szálloda Budapest

Tévedni emberi dolog!

De nem téved, aki azt állitja, hogy ideges fájdalmak, fejfájás, női gyengélkedés stb. idején kitünő gyógyszer az 1, 3 és 8 ostyás dobozokban minden gyógyszertárban kapható

ALGOCRATINE

— **Budapesti csekkcsalót tartóztattak le Kolozsváron.** A budapesti rendőrség rádiókörözése alapján Kolozsváron elfogták Székely-Steiner Zsigmond 26 éves vállalati alkalmazottat, aki október 15-ikén, az Erdélyrészi Fakitermelő Szövetkezet budapesti hivatalából, ahol altisztként dolgozott, ellopott egy csekklapot és arra az egyik bankból felvett 4500 pengőt. Megszökött Budapestről és vidéki városokban bujkálva a pénzt az utolsó fillérig elköltötte. Amikor Kolozsváron elfogták, már teljesen lerongyolódott. A kolozsvári rendőrség értesitette elfogatásáról a budapesti rendőrfőkapitányságot. Székely-Steiner Zsigmond egyébként azt adta elő védekezésül a kolozsvári rendőrségen, hogy a vállalata el akarta bocsátani s a csekklap ellopásával akarta fedezni jövőjét, illetve további megélhetését...

* **A KOLOZSVÁRI NŐI-SZABÓK SZAKOSZTÁLYA** értesiti tagjait, hogy október 28-án este 8 órakor fontos ügyben saját érdekükben megjelenni sziveskedjenek az Ipartestület helyiségében. Vezetőség.

— **Dolgozik a szamosujvári rendőri büntető bíróság.** Tudósitónk jelenti: Pesta Ejemér dr. városi aljegyző, Szamosujvár rendőri büntető birája elé a napokban egész sereg kihágási ügy került. Reuter Salamon és Weisz Mór, a zsidó hitközség metszői ellen azért indult eljárás, mert állatorvosi és pénzügyi ellenőrzés nélkül leölt állatok husát hozták forgalomba. A metszők csak 30—40 bárány leölését ismerték el és azzal védekeztek, hogy Grün Menyhért hitközségi elnök utasitására tették. Grün, polgármesteri engedélyre hivatkozva, ártatlanságát hangoztatta. Az érdekes ügyben november 7-re tüztek ki tárgyalást. Pongrátz Gábor forgalmi adóellenőr és Ambrus Zoltán vágóhidi kezelő, a feljelentők, azt kivánják igazolni, hogy a leölt állatok száma a négyszázat is meghaladja. — Hodis János szamosujvári fuvarost tiznapi elzárásra és 10 pengő pénzbüntetésre itélték, mert sertésekben állatorvos körébe tartozó mütéseket hajtott végre. — Bendeán János 70 éves napszámos 30 pengő pénzbüntetést kapott, mert iparengedély nélkül vágott állatokat.

Parkettezési munkálatokat jutányosan vállal **Lőrinczi**

Megrendelések a SEBŐK cukrászda, Szentegyház-u. 1 és Zápolya-utca 6.

A bánffyhunyadi kir. járásbiróság Pk.1250/1941/4. szám.

II.

HIRDETMÉNY.

A bánffyhunyadi királyi járásbiróság közhirré teszi, hogy özv. Vernes Jánosné szül. Méhes Flóra zilahi lakos részéről a 28.000/1919. I. M. sz. rendelet 2. par.-a alapján előterjesztett kérelem folytán az állitólag az 1914—1918-as világháboruban eltünt Méhes Ferenc, aki született Kissebesen 1895 szeptember 9. napján (Kolozs vármegyében), volt gazdasági alkalmazott foglalkozásu, nőtlen, apja: néhai Vernes János, anyja: Méhes Flóra, holtnak nyilvánitása iránt az eljárást a mai napon megindította. Nevezett állitólag 1916. évben Kissebes községből Nagyváradra vonult be katonai szolgálatra, ahonnan Egeres községbe küldetett a m. kir. honvéd 21-ik gyalogezredhez és 1916 julius 4-ikén a Borisz község körüli harcokban eltünt, illetve akkor látták utoljára.

Felhivja a kir. járásbiróság az eltünteket és mindazokat, akiknek az eltünt életbenlétéről, tartózkodási helyéről, halálának, vagy eltünésének körülményeiről, s igy különösen arról lenne tudomásuk, hogy az eltünt a hirdetményben jelzett 1916 julius 4-ike utáni időben még életben volt, hogy ezt a körülményt a hirdetménynek a bíróságnál történt kifüggesztésétől számitott 60 (hatvan) nap alatt jelentsék be és közöljék azokat az adatokat, amelyekből az eltüntnek életbenléte megállapitható mert amennyiben a bejelentések és adatok a kifüggesztéstől számitott 60 nap alatt be nem érkeznének, a biróság az egyébként kideritett tények alapján fog a holtnaknyilvánitás kérdésében határozni.

Bánffyhunyad, 1941 augusztus 22.

Dr. Csanády Pál s. k.
kir. járásbiró.

Minden magyar vegyen részt a haszonéhes árdrágitók ellen indított harcban!

Győrffy-Bengyel Sándor közellátási miniszter rádiószózata a magyar nemzethez

Budapest, október 25. *Győrffy-Bengyel* Sándor *közellátási miniszter* szombaton 18 óra 45 perckor a budapesti rádióban *a következő rádióbeszédet mondotta „Harc a drágaság ellen" címmel:*

Magyar véreim!

Annak hó derekán, amikor Magyarország Főméltóságu Kormányzója engem a közellátási minisztérium élére állitott, az éther hullámain keresztül ismertettem közellátási tevékenységem célkitüzéseit és irányvonalát. *Arra kértem fel* akkor erről a helyről *magyar véreimet*, hogy az igazságos közellátás biztositására irányuló *nehéz munkámban áldozatos szivvel és megértő lélekkel támogassanak.* Az azóta eltelt négy hét tapasztalatai azt mutatják, hogy *a haszonéhes árdrágitók és a zugforgalom frontjának megtörése kemény, elszánt harcot igényel.* A forgalombahozatali célokra rendelt *közszükségleti cikkeket sokan eltitkolják, elrejtik és arra spekulálnak, hogy mesterséges készlethiány felidézése révén áremelkedést árdrágitást kényszeritsenek ki és hogy ilymódon legálisan szipolyozhassák ki vásárlóikat.* Ezekkel párhuzamosan *felbukkannak a zugforgalom hiénái*, akik *elképzelhetetlen magas árakat* szednek a közszükségleti cikkekért és a méltányos hasznot *sokszorosan meghaladó nyereséggel uzsorázzák ki a kishitü és megtévesztett vásárló közönséget. Azonban okozója ennek részben maga a vásárló közönség is.* Mert hiszen *kettőn áll a vásár a zugforgalomban is.* Nem tudná olyan széditően magas áron az ugynevezett zug- vagy fekete forgalomban portékáját eladni, ha nem találna kishitü, megtévesztett vevőre. A vevőközönség javarésze talán nem is tudja, hogy az ilyen hatósági árakon felüli drága vásárlásaival *maga is részesévé lesz a gazdasági rend felforgatására irányuló árdrágitó kinövésnek.*

De nemcsak mérhetetlen haszonlesés sugalmaz ilyen hivatalból üldözendő, egészségtelen áruelrejtéseket, hanem bizonyos *elvetemült kezek azért vásárolnak elsőrendü közszükségleti cikkeket, hogy azokat a forgalomból elvonják és ezáltal zavarokat okozzanak.* A vásárló közönség jórészt azért titkolja a hatóságok előtt a zugforgalomban árusitók és árdrágitók neveit, mert attól tart, hogy máskor nem fog árut kapni, vagy pedig azért nem jelenti fel az árdrágitókat, uzsorásokat, üzérkedőket, áruhalmozókat és rejtegetőket, mert *nem tartja magát erre illetékesnek és mert közönyös.* Ez pedig mindkét esetben azt jelenti, hogy az árdrágitás ellen folytatott harcunkban *a közönség egyrésze kárhozatosan megadja magát az esztelen drágaságnak.*

Magyar véreim! *Katona fiaink ma keleten haláltmegvető bátorsággal küzdenek a szebb és boldogabb magyar jövőért.* Hősiesen állják kemény harcok hosszu sorozatát *és mindenhol győzelmet aratnak, mert nem ismernek megalkuvást és nem adják meg magukat soha. Az országos közellátás nagy küzdelmébe is ezt a megalkuvást nem ismerő harcos magatartást és megadást nem türő, győzni akaró szellemet kell belevinni.* Erre hivom és kérem fel minden magyar véremet. Álljatok mellém a csatasorba. Az áruelrejtés és árdrágitás elleni nehéz harcokban. *Közönyösséget, nemtörődömséget félretéve, fogjon összse az egész becsületes magyar társadalom, nemcsak a saját önös, de a haza érdekében is. Az áruelrejtés és árdrágitás sokfejü hidráját egyesült erővel minél előbb ki kell irtani. Mindenféle ártullépést, áruzsorát, áru elvonást, különösen készlethalmozást és árdrágitási üzérkedést haladéktalanul be kell jelenteni a hatóságoknál. Az ilyen feljelentés megtehető akár személyesen, akár irásban Budapesten és vidéken is. Budapesten a főkapitányságnál, kerületi kapitányságoknál, a közellátási rendészet közegeinél és az árkormánybiztosnál, vidéken pedig a rendőrségen, a főszolgabirónál, szolgabiróknál; községi elöljáróságokon, jegyzőknél és kereskedelmi hivatali kirendeltségeknél, illetőleg közellátási hivatalokná*l lehet és kell a visszaélőket feljelenteni. *Gondoskodtam arról, hogy e feljelentések a legrövidebb időn belül nyerjenek kivizsgálást és elintézést.* Minden bizonyult ártullépést, áru uzsorát, áruelrejtést, a közszükségleti cikkeknek a forgalomból bármilyen módon történő különös elvonását, egyszóval árdrágitást *drákói szigorral fogok megtorolni.* És hogy a becsületesen érző, hazafiasan gondolkodó magyar véreim drágaság elleni küzdelmét megkönnyitsem, ezért *a hatósági árellenőrzést országos viszonylatban ujjárendeztem. Minden városban és minden faluban megállapittattam és kifüggesztettem a helyi legmagasabb árakat. Ez az ár jelenti az árdrágitás legfelső határát.*

Arra kérem tehát hazánk sorsát szivén viselő minden magyar véremet, hogy legyen részesévé annak az elszánt küzdelemnek, amely harc lesz a drágaság ellen és harc lesz mindnyájunk könnyebb, jobb és biztosabb megélhetése érdekében. A magyar belső arcvonal akkor lesz méltó diadalmas külső arcvonalához, ha a termelő, kereskedő és fogyasztó összefognak a drágaság ellen és egyesült erővel egészséges közellátási szellemet terjesztenek a közös cél: nagy magyar Hazánk jövője érdekében!

A szerb rendőrök ártatlan magyarokat, németeket, olaszokat, bolgárokat és románokat fogtak le kommunista tuszokként

Belgrád, okt. 25. Belgrádban a német katonai hatóságok parancsot adtak, hogy minden megölt német katonáért 50, vagy 100 kommunista tuszt kell agyonlőni. A német parancsnokság rendelete értelmében a tuszokat a belgrádi rendőrségnek kellett a német hatóságok rendelkezésére bocsájtania. *A belgrádi rendőrség azonban a megszokott balkáni módszert alkalmazta e parancs végrehajtásában*

Ártatlan magyarokat, németeket, románokat, bolgárokat és olaszokat szolgáltatott ki kommunista tuszokként a német rögtönitélő bíróságnak. A rendőrség megtöltötte fogházait ezekkel a szerencsétlen emberekkel, hogy kéznél legyenek, amikor kommunistát kell agyonlőni. *A belgrádi rendőrségnek bünös üzelmeiről egy magyar anya rántotta le a leplet*, akinek fia üzleti utja során eltünt Belgrádban. A magyar anya a m. kir. konzulátushoz fordult, amely azonnal érintkezésbe lépett a német parancsnoksággal, valamint az olasz és bolgár főkonzulátusokkal. *Együttesen indították meg a vizsgálatot a körülmények tisztázására* A kiszabadított foglyok elmondották, hogy szerb detektivek tartóztatták le őket *nyilt utcán, anélkül, hogy erre az eljárásra valamely alapjuk lett volna* Egybeterelték őket a rendőrség fogházában és közülük választották ki azokat, akik a kommunista szerbek üzelmei miatt életüket kellett feláldozzák. *Most a német parancsnokság folytatja a vizsgálatot annak megállapitására, hogy az ártatlan magyarokat, németeket, bolgárokat és olaszokat kinek a parancsára szolgáltatták ki a szerb kommunisták helyett.*

Kommunista csoportok bujkálnak a középszerbiai erdőkben

Belgrád, okt. 25. *A középszerbiai Sepce közelében az erdőben nagyobb kommunista csoportot fedeztek fel*, amely azonban a kormány csapatok érkezésének hirére elmenekült. Felszereléseiket a fegyvereken kivül hátrahagyták. Az ott talált dolgokból kitünt, hogy a *kommunista csoportnak női tagjai is voltak.* Selyem női pizsamákat, pudert és ruzst találtak a rejtekhelyükön. A környékbeli falusiak elmondották, hogy *az erdőben lévő nőket zsidók látogatták és ellátták őket a szükséges dolgokkal.* A meginditott vizsgálat megállapitotta, hogy a kommunista csoport Belgrádban lévő sejtekkel állt titkos összeköttetésben

Ma délben leplezik le Hirschler József dr. prelátus siremlékét

Inczédy-Joksman Ödön dr. főispán és Bálint József országgyülési képviselő mond beszédet Krisztus Király ünnepének délutáni diszelőadásán

Kolozsvár, okt. 25. A kolozsvári római katolikus plebánia és az erdélyi római katolikus Népszövetség vasárnapi Krisztus király ünnepségének kiemelkedő mozzanata lesz a feledhetetlen emlékü Hirschler József dr. prelátus kanonok siremlékének leleplezése a temetőben. A diszes emlékmü, amely *Botár* István szobrászmüvész, országgyülési képviselő müvészi alkotása, leleplezése ünnepélyes keretek között vasárnap délben 12 órakor történik meg. Bevezetőül énekel a Mariánum énekkara, majd *Boga* Alajos dr. pápai prelátus mond emlékbeszédet. *Jánossy* Béla dr. emlékversét szavalja ezután egy mariánumi növendék. Az ünnepséget a Himnusz zárja be

A Krisztus Király ünnepély délután 5 órakor a katolikus gimnáziumban tartandó valásos diszünnepéllyel folytatódik. Az ünnepély müsorán *Inczédy-Joksman* Ödön dr. főispán és Bálint József országgyülési képviselő szentszéki tanácsos tartanak beszédet. A müsor további részében szavalatok, ének és zeneszámok és mozdulatkórus szerepelnek. Közremüködik Török Erzsébet előadómüvésznő is, aki Bartók—Kodály müveket énekel.

Egy nap alatt kilenc zsidó kereskedőt büntettek meg kihágás miatt

Kolozsvár, október 25. A hatóságok szigoru eszközökkel lépnek fel azokkal a kereskedőkkel és iparosokkal szemben, akik iparengedély nélkül folytatják üzletüket. Az elsőfoku iparhatóság az utóbbi napokban számos ipari kihágás ügyében inditott eljárást. A kihágások tetteseit a városi büntető rendőrbiró elé állitják. A kihágásokat legtöbb esetben zsidók követik el. A városi büntetőbiró egyetlen nap kilenc zsidó kereskedő ellen hozott itéletet ipari kihágás cimén. **Heiman** József, Mikes Kelemen utca 24. szám alatti lakost 100 pengő, **Grünstein** Zsigmond, Mussolini ut 102. szám alatti lakost 60 pengő, **Schönhaus** Béla, Nagyszamos utca 23. szám alatti lakost 50 pengő, **Löb** Lázár, Hosszu utca 35. szám alatti lakost 70 pengő, **Reiter** Mendelné, Olt utca 56. szám alatti lakost 100 pengő, **Weisz** Jakab, Vasut utca 13. szám alatti lakost 70 pengő pénzbüntetésre itélte engedélynélküli iparüzés cimén. **Sámson** Jenő, Krizbai utca 4. szám alatti lakos állategészségügyi kihágás cimén 600 pengő, **Weisz** József, Szappan utca 7. szám alatti halkereskedő 200 pengő, **Eisikovics** Dezső Szamosujvár, Kálvin utca 6. szám alatti lakos pedig iparjogositvány nélküli árusitásért 400 pengő büntetést kapott. Az elitéltek valamennyien a választott nép fiai...

Keresztény kereskedőnél vásárolj
Keresztény iparossal dolgoztass!

Egy vonzó menyecske elmondja
SZÉPSÉGÉNEK ÉS SZERENCSÉJÉNEK történetét

„Néhány hete még szürkének és jelentéktelennek látszottam"
mondja X kisasszony...

„25 éves koromban félni kezdtem, hogy pártában maradok. Gyakran eljártam táncolni, de egyik férfi érdeklődését sem sikerült magam iránt felkelteni. Egyik, közelmultban férjhezment és nálam fiatalabb barátnőm bizalmába avatott: „Az üde, tiszta arcbőr, a vonzó arcszin — mondotta ő — a legtöbb férfi csodálatát vivja ki. Ezért ápolni kell a bőrt! Próbáld ki pl. ezt a kitünő szépségreceptet..." Ma pedig John beismeri, hogy az én üde, fiatal, leányos, ruganyos arcbőröm igézte őt meg először.

Ezt tettem én. Minden este — barátnőm tanácsára — rózsaszinü bőrtápláló Tokalon krémet használok. Egy hires wieni tanár által felfedezett értékes bőrsejtkivonatot tartalmaz. Táplálja és szépiti az arcbőrt alvás idején. Reggel a fehér, nem zsiros Tokalon krémet alkalmaztam. Már rövid idő multán arcbőröm üdébb, tisztább, bársonyosabb lett. Tágult pórusok, mitesszerek és tisztátlanságok gyorsan kezdtek eltünni."

Ellenállhatatlannak, vonzónak találják ÖNT a férfiak? Ha nem, még ma igyekezzék ujjáteremteni és ápolni arcbőrét. Arcszine is szebbé, vonzóbbá tehető a bőrtápláló Tokajon krém használata által. Ne tévessze össze a Tokalon krémet olyan más arckrémekkel, amelyek esetleg nem tartalmazzák a bőrtáplálás és bőrápolás fontos elemeit.

E lap minden olvasójának, aki P 1.— értékü bélyeget a budapesti gyártelepnek: Panacea Gyógyszerészeti Rt. 27/A. Osztály, Budapest, XIII., Lehel u. 68. beküld, készséggel szolgálunk egy-egy próbatubus fehér- és rózsaszinü Tokalon-krémet, valamint néhány próbadag Tokalon-pudert tartalmazó izléses kivitelü mintadobozzal.

Hat versenyző jelenlétében zajlott le az első fizikai tanulmányi verseny Kolozsvárott

Kolozsvár, október 25. Az Eötvös Lóránd Matematikai és Fizikai Társulat szombat délután 3 órakor rendezte meg fizikai tanulmányi versenyét Kolozsvárott.

Három óra után néhány perccel érkezett meg a fizikai előadóterembe, a verseny színhelyére *Gyulai* Zoltán dr., a verseny rendezésével megbizott egyetemi tanár. Üdvözölte a jelenlévő versenyzőket és vendégeket, majd felbontotta a versenypéldákat tartalmazó zárt boritékot. A példák szövegét felirták a táblára és a versenyzők azonnal neki fogtak a munkának. *Az idei fizikai versenyre összesen hat jelentkező állt elő*, két lány és négy fiu. A résztvevők közül csak hárman voltak egyetemi hallgatók. *A versenyzők négy órát dolgoztak a feladatok megoldásán.* A versenyrendezőség még a mai napon felküldi a beadott dolgozatokat Budapestre elbirálás végett. Kolozsvárral egyidejüleg a Társulat még két egyetemi városban, Budapesten és Szegeden is rendezett versenyt és annak győztese értékes jutalmat kap.

ERDÉLYI KÉPVISELŐK

Beke Ödön — *Báró Bánffy Dániel* — *Jodál Gábor* — *Botár István* — *Dr. Székely Ákos* — *Dr. László Dezső* — *Angi István* — *Dr. Hinieder-Fels Ákos*

KERESZTÉNY KÉZBE KERÜL A KERESKEDELEM

A magyar élet társadalmi képe gyorsan változik és egyre egészségesebbé válik. Megfigyelhetjük ezt lépten-nyomon. Hála Istennek, már mögöttünk maradt az a korszak, amelyben — még nem is nagyon régen — a keresztény családok fiai az orrukat fintorgatták, ha valaki véletlenül azt a tanácsot adta nekik, hogy lépjenek kereskedői pályára. A régi magyar életszemlélet, az úrhatnámság és a cifra nyomorúság, a pénz semmibevevése, sőt megvetése, az élelmesség hiánya és a gyakorlatias gondolkozás becsmérlése, mindez szerencsére már a multé. A patriarkális magyar világnak ez a felfogása az elmult évtizedekben a legsúlyosabb károkot okozta a magyarságnak, anyagi erejét meggyengítette és temérdek bajnak, szenvedésnek és nyomorúságnak vált kútforrásává. A világháborút követő súlyos gazdasági válságban ébredt rá a magyar értelmiség ifjúsága, — sokan már ősz hajjal az ifjak közül — hogy az élet szemléletében és a gondolkodásban rejtőzött az igazi baj: ezt az elkésett nemzedéket roszszul nevelték és a háborúutáni ifjúság nem akarta meghallani a komoly, figyelmeztető szavakat.

A mindennapi élet kemény leckét adott ennek az ifjúságnak, amely görcsösen ragaszkodott a hivatali íróasztalhoz, a nyomorúságos kis havi fizetéshez, a reménybeli előmenetelhez és a nyugdíjhoz. Lelkében szinte tegnapról-mára gyorsan következett be a változás és ráeszmélt arra, hogy *más utakon kell az életben keresnie a boldogulást és végérvényesen szakítania kell egy avult kor régi szemléletével.* Rengeteg felvilágosító munka eredménye volt ez, de a felvilágosítással párhuzamosan maga az államhatalom nyult az ifjúság hóna alá és segített neki, hogy meginduljon az új uton. Erre kétségtelenül nagy szükség volt és a kormány érdeme, hogy szívós és kitartó munkával teljesen felgöngyölítette a szellemi munkanélküliség frontját és egyre nagyobb tömegeket segített a gazdasági önállósuláshoz. Igy történt, hogy a keresztény magyarság térhódítása most már erőteljesen megindult *a kereskedelemben is*, ahol mindeddig a zsidóság tartotta megszállva a pozíciókat.

Ennek az egészséges társadalmi fejlődésnek napról-napra szemtanui vagyunk és örülünk, hogy megtört egy átkozott varázs, amely félszázadon át megbénította és fogvatartotta a magyarság értékes és hasznos erőit. A kormány, nagyon helyesen, minden tőle telhetőt elkövet, hogy ez a folyamat *meggyorsuljon*, hiszen hosszú évtizedek mulasztásait, hanyagságait és tétlenségét kell behozni és jóvátenni. *Varga* kereskedelmi miniszter bejelentései a kereskedelem átállításáról nemcsak ezt bizonyítják, hanem azt is, hogy a magyarság térhódítása a kereskedelemben és a kormányhatalom ösztönző, segítő és szervező munkája máris nagy eredményeket ért el. Megállapítható a kereskedelmi miniszter nyilatkozata alapján, hogy az elmult évben a keresztény magyar elemeknek a kereskedelemben való érvényesülése hatalmas lépéssel haladt előre.

Rövidesen befejeződik a cukor-, a petróleum-, a tüzifa- és a burgonyakereskedelem átszervezése és csakhamar más területeken is döntő szerephez jut a magyar kereskedelem. A külkereskedelembe már régebben fokozatosan bekapcsolták a keresztény elemeket és *a legfontosabb külkereskedelmi ágazatok ma már mind keresztény kézben vannak.* Hatalmas eredmény ez, amelyet ékesen bizonyít például az állatkivitel. Ezt a legfontosabb külkereskedelmet néhány évvel ezelőtt még kizárólag zsidó kereskedők bonyolították le: az állatkivitel ma már *százszázalékosan keresztény kézben van.*

A kormány azonban nem elégszik meg ezekkel az eredményekkel. Különös gondot fordít arra, hogy a keresztény kereskedők kapjanak elegendő *árut és hitelt.* Árupolitikánk és hitelpolitikánk egyaránt a keresztény magyar kereskedelmet támogatja és elsősorban ez érzi meg most a bankkamatláb leszállításának jótékony hatását is. Végeredményben az a cél, hogy ez az új kereskedő-nemzedék a *saját lábán tudjon megállni* és a saját erejével vegye ki részét az országépítő nemzeti munkából. Helyesen állapította meg a miniszter, hogy csak a komoly kereskedők érdemelnek támogatást.

Azok, akik a kereskedelemben nem munkalehetőséget, hanem munkanélküli jövedelemhez való jogcímet látnak, a »konjunkturának« ezek a kis haszonlesői úgyis el fognak hullni és átadják a helyüket azoknak, akik a magyar élet társadalmi képének egészséges megváltozásán dolgozva, igazán magyarrá alakítják az egykor megvetett kereskedelmet.

A főváros hatalmas szociális programot valósít meg a jövő esztendőben

A főváros vezetősége rendkívül nagy súlyt helyez arra, hogy *az inségesek támogatása minél tökéletesebb legyen.* A szociális vonatkozású kiadások erősen növekedtek.

A jövő esztendőben számos szociálpolitikai beruházást hajtanak végre.

Ezekről és általában a főváros szociálpolitikai tevékenységéről, amelybe beletartozik a kislakásépítkezés is, illetékes helyen a következőket mondották munkatársunknak:

— A főváros szociálpolitikai kiadásainak előirányzata *5 millió pengővel emelkedik a jövő esztendőben.*

Az inségeseknek 3 millió pengővel több jut.

Az inségenyhítő tevékenységet fokozottabb mértékben folytatjuk, úgyhogy *a jövő évben több embernek lehet majd ételt és ruhát juttatni, mint az idén.* Ezen a téren is főkép a család- és gyermekvédelmet kívánjuk szolgálni. A főváros vezetőségének különös gondja, hogy *elsősorban a népes családok és a rászoruló gyermekek táplálkozását tudja minél jobban kielégíteni.*

Az anya- és csecsemővédelmet Budapesten községi feladattá tesszük. Ezzel együtt tervbevettük négy új védőintézet és hat új bölcsőde felállítását. A polgármester elrendelte, hogy

minden óvódát napközi kisdedotthonná kell átszervezni.

Tervezzük még további három új napközi kisdedotthon építését. A tapolcsányiúti ingatlanon lévő épületet *átmeneti csecsemő- és kisdedotthonná alakítjuk át.* Az anya- és csecsemővédelem előirányzatát ezek a feladatok *több mint egymillió pengővel emelik.* A gyermeküdültetést is tovább fejlesztjük. A jövő évben elkészül a rozsnyói üdülőtelep, ahol *200 gyermeket lehet majd télen-nyáron üdülésre elhelyezni.*

— Bővítjük a Hajléktalanok Menhelyét is. A kerepesiúti új épületben *600 hajléktalan kap menedéket.* Igy most már 2060 hajléktalant tudunk elhelyezni. A jövő év tavaszán ezt az új menhelyet is átadhatjuk majd rendeltetésének.

Illetékes helyen ezután a kislakásépítkezési kérdésről nyilatkoztak a következőképpen:

Szociális lakbér a sokgyermekes családoknak

— A szociálpolitikának *külön ága a lakáskérdés.* Ezen a téren a viszonyok javítását tartja a polgármester egyik legfontosabb feladatának. Minthogy a magánvállalkozás részéről nem várható a jelenlegi viszonyok között a lakáshiány enyhülése, *ezért* a polgármester *ismételten előterjesz-*

tést tett a közgyűlésnek kislakások építésére.

1938-ban ezer olcsóbérű kislakást építettünk. A polgármester legutóbbi előterjesztésére 3000 újabb kislakás építését határozta el a közgyűlés.

A kislakásépítkezés első részlete már elkészült. Ennek keretében 1161 lakás és 25 üzlet épült fel. A második részlet keretében mintegy ezer lakás épül. A tervek és költségvetések már készek, az építési anyagok biztosítása után *ezeknek a lakásoknak az építését is megkezdhetjük.*

— Az újonnan épülő lakások bérbeadásánál *már a gyakorlatban érvényesülnek a szociális családvédelmi szempontok.* Ezeket a lakásokat ugyanis kisjövedelmű, sokgyermekes családoknak adjuk bérbe és

a bér a gyermekek száma szerint 20—50 százalékkal csökken, ha a családban több mint négy ellátatlan gyermek van.

Így a már bérbeadott Álmos vezér-utcai 102 lakás közül *tizenegyen 20 százalékos, hatan 25 százalékos, tizennégyen pedig 50 százalékos lakbérkedvezményben részesülnek.* A lakásoknak tehát mintegy 30 százalékát lényegesen olcsóbb áron adtuk bérbe sokgyermekes családoknak.

— De a kislakásépítési program keretein túl is igyekszik a főváros a lakáshiányt enyhíteni. Ezért *a Mária Valéria-telep és a babérutcai szükséglakástelep lakásait szoba-konyhás lakásokká alakítjuk át, az Aszódi- és Füleki-úton pedig új kislakásokat építünk.* Ezzel 1350 kislakást kapunk. Ezek az építkezések már részben megindultak. Ezekben a lakásokban

a szükséglakástelepnek azokat a lakóit fogjuk elhelyezni, akik az olcsóbérű kislakásokat meg tudják fizetni.

A régi baraképületeket lebontjuk, ilyenmódon eltűnnek ezek a nyomortanyákra emlékeztető szükséglakások is, amelyek *nem méltók a fővároshoz.* A polgármester egyébként is minden erejével azon van, hogy *a nyomortanyáknak nevezett többi települést a főváros területén mielőbb megszüntesse.*

Közölték végül illetékes helyen munkatársunkkal, hogy a szükséglakások szaporítása helyett a főváros újabban azt a gyakorlatot követi, hogy

a kilakoltatás előtt álló családok lakbérét a lakásadónak segélyképpen kifizetik.

Ilyenmódon 1939 novembere óta 260 családot sikerült megmenteni a kilakoltatástól. Az elmult télen így egy család sem maradt hajlék nélkül.

Miskolc letöri az árdrágítást

Miskolc, október 30

A miskolci városbíróság megfigyelései szerint *a piacon sorozatos árdrágítás volt tapasztalható.* E jelenség miatt már a legutóbbi hetipiacot *erőteljes hatósági ellenőrzés alá vették.* Megállapították, hogy a túrót a maximált 80 fillér helyett 90, a tejet 30 fillérért, a vajat pedig a megállapított 4 pengő 20 fillér helyett 5 pengő 10 fillérért adták. A szerdai piacon még elnéző volt a hatóság, a közrendészeti felügyelők azonban utasítást kaptak, hogy a legszigorúbban őrködjenek és *minden árdrágító ellen tegyenek feljelentést.*

Rothschildok fellebbezését elvetették

Vichy, október 30
(Havas)

A minisztertanács nagyobbrészt elvetette azokat a fellebbezéseket, amelyeket tizenötödikén beadtak az állampolgárságuk megszüntetését kimondó szeptember 10-i minisztertanácsi határozat ellen. *Elvetették a Rothschild-család tagjainak fellebbezését is.* Megváltoztatták azonban a szeptember 10-i határozatot Jean (álnéven Léon) Stein és David Weire javára, akik bebizonyították, hogy Franciaországból történt távozásuk csupán ideiglenes volt. *(MTI)*

JUBILÁL AZ ELSŐ NŐI LÖVÉSZGÁRDA

Százhuszan indultak el pontosan egy évvel ezelőtt a *magyar Lották*, hogy egy táborba tömörülve megszervezzék az I. számú női lövészgárdát. Vitéz *Bayor* Ferenc ny. tábornok, a TESZ társelnöke verbuválta össze a magyar kisasszonyokat, mert felismerte a nők nemzetvédelmi hivatását és azóta is mérhetetlen önfeláldozással és fáradozással résztvett a nők kiképzésében.

Tegnap este megszemléltük a Szilágyi Erzsébet leánygimnázium modern tornacsarnokában gyakorlatozó lövészgárda törzstiszti csapatát. Harminc fiatal hölgy ez alkalommal is alaposan rácáfolt a kételkedőkre, akik komolytalan időtöltésnek, vagy céltalan szórakozásnak minősítették e törekvéseket.

Női szakaszparancsnok vezényel

Bájos fiatal hölgy, *Hidasnémethy* Edit, a szakaszparancsnok, sorakozásra szólítja fel a válogatott csapatot. Határozott hangon vezényel. Mint a golyók pattognak a vezényszavak s a súlyos céllövő puskák egyöntetűen, ütemesen, férfias fegyelmezettséggel engedelmeskednek a vezényszavaknak: súlyba, vállra, lábhoz, térdre, fel, puskát fel, vállra, pihenj.

A csapat főoktatója, *Palásthy* Sándor mintaszerűen őrködik a csapat tökéletes kiképzése felett s szigorúan megkövetelti, hogy *a válogatott csapat mindenben példaadó legyen.*

— Mindenekelőtt legfontosabb *engedelmeskedni tudni* és parancsot adni — mondja a főoktató s egészen belemelegszik a magyarázatba.

— A gárda tagjai mind felismerték, hogy az állam csak úgy tudja a maga nemzetvédelmi feladatát megoldani, ha ebben a munkában a család, az iskola, az egyház és minden intézmény támogatja. Célkitűzésünk hármas: erkölcsi, a magyar anyának ébren kell tartania a családban a magyar katonanemzet öntudatát s gyermekét cselekvő magyar életre kell nevelnie. A szellemi célkitűzés szerint *meg kell ismernie a magyar nőnek is a honvédelmi törvényeket* és a közrendészeti szervezeteket. Ismernie kell az ártalmas propaganda erejét s az ellene való védekezést, a nemzeti és szociális feladatokat s a kémelhárítást.

— A gyakorlati célok szerint kiképzést nyertek a tereptanban és térképolvasásban, a gépkocsivezetésben. A lövészet keretében *a kispuska-, a pisztoly- és hadipuskakezelést sajátították el.* Úszásban, tőr és kardvívásban képezik ki a gárda tagjait. Ez azért fontos, mert *a női segédrendőri szolgálat keretében is szükség van a fegyver ismeretére és használatára.* A tantárgyak sorában szerepel *a rádió- és híradókiképzés*, a légoltalom, a rendőri és katonai rádió kezelése. A légoltalommal kapcsolatban júniusban tettek vizsgát a gárda tagjai az elsősegélynyujtásból is gyakorlati alapon a Vöröskereszt Egylet vizsgabizottsága előtt, amikor bebizonyították, hogy nemcsak háború esetén, hanem *a béke világában is hasznára válhatnak a köznek.*

Hangsúlyozni kívánjuk, hogy nem a háborús frontokra képezik ki a nőket, hanem *nemzetvédelemre.* A háború folyamán a nők eddig is bebizonyították, hogy szükség van a katonai szellemben kiképzett nőkre.

A Társadalmi Egyesületek Szövetsége elöljárt az érdekes megindulásban, amikor megszervezte a női lövészgárdát. Azóta voltak követői is.

Az I. sz. női lövészgárda örömmel nyujtja kezét a követőknek, most már kiképzett oktatói vannak, hogy az ország bármely részén tovább képezzék az új gárdákat.

Nagyszerűek a hölgyek, *Mándoky* Ilona, a jelenlegi segédtiszt, *Czégény* Klára szolgálatvezető és *Hatos* Margit gazdászati tiszt is.

Kisasszonyok egyenruhája

Ebben az oktatókeretben módszeres mintatanítás folyik. Cél az újonckiképzés. Most egy éve szakadatlan tanulás és gyakorlatozás után *újoncokat toboroz az I. női lövészgárda.* Jelentkezni lehet 17 és 50 év közötti, lehetőleg érettségizett magyar nőknek, a TESZ helyiségeiben: Alkotmány-utca 10. sz., II. emelet, *Hatos* Margit gazdászati tisztnél, délelőttönként 9-től 10-ig.

Már munkában vannak a zöldesbarna nadrágszoknyák, tölténytáskás övvel felszerelt csinos zubbonyok és Bocskai-sapkák. A tavaszi parádékon már egyöntetű uniformisban fogjuk látni őket. Az oktató csapatban feltűnt, hogy egy tizenhétéves, fiatal leányka is résztvesz a munkában, de kérdésemre megnyugtatnak a vezetőtisztek, hogy ezek a fiatal lányok is komoly és elsőrendű munkát végeznek.

A tiszti hölgyek csaknem mind érettségiztek, tanárok, tanítónők és hivatalnokok. Némelyik hivatalából jön egyenesen a gyakorlatra. Mindannyian vidámak, frissek, öntudatosak. Egyéniségükre erősen rányomta bélyegét az egyesztendős kiképzés. Meglátszik tartásukon, kézfogásukon, beszédükön, minden mozdulatukon. Bajtársak, összetartanak, fegyelmezettek.

A feszes vigyázzállást, a napiparancsot, díszmenetet rendgyakorlatok és elméleti kiképzés váltja fel, majd a komoly percek után *felzúgnak a katonanóták.* Sokat tudnak már az ötösütemű, régi nótákból és az erdélyi bakanótákból is. Amikor körülmasirozzák a tornatermet, olyan szívvel, lélekkel, s olyan pattogós ütemben fujják, minha csak a kaszárnya felé menetelnének.

Csapj fel pajtás bátorsággal
Szólít a haza
védelmére állj fegyverbe
katonafia.
Horthy lovát kantározzák
rajta a nyereg,
Szép országunk védelmére
Indul a sereg.

Sz. Solymos Bea

Nagykanizsa erdőt vásárol a tüzifahiány enyhítésére

Nagykanizsa, október 30
(A Pest nagykanizsai tudósítójától)

Nagykanizsa pénzügyi bizottságának tegnap esti ülésén *Krátky* István polgármester beszámolt arról hogy a város tárgyalásokat folytat néhai gróf *Károlyi* Gyuláné nagyrécsei 800 holdas erdőbirtokának megvételéről. Az erdőbirtok egy részét *parcellázná a kis földigénylők között* és a város szegénylakosságának tüzifaszükségletét is biztosítanák. A vételár 175.000 pengő lenne, amelyet négy éven át törlesztenének.

A pénzügyi bizottság elhatározta, hogy *az erdőbirtok megvételét ajánlja a közgyűlésnek.*

Újabb állampolgárság-megvonások Franciaországban

Vichy október 30
(Havas)

A mai minisztertanácson a pecsétőr jóváhagyás végett előterjesztette javaslatát, hogy 23 eddigi francia állampolgárt, akik kifogásolható körülmények között hagyták el hazájuk földjét, *a francia állampolgárság megvonásával sujtsanak.* A felsorolt nevek között vannak: Alex *Leger*, volt külügyminisztériumi vezértitkár, a becsületrend nagy tiszti keresztjének tulajdonosa, Jean *Pollack*, az Agence Economique et Financiére volt igazgatója, René *Choumette* (álnevén *René Clair*) filmrendező, Jacques *Epstein*, a l'Ordre című lap igazgatója, Vera *Korecki* asszony (álnéven Vera Korene), a Comédie Française titkárnője, Pierre *Lazarefe* ujságíró, a Paris Soir hírszolgálati osztályának volt főnöke, Claude *Levy* orleansi polgármester, Henry *Thorez* ügyvéd, volt képviselő, Pierre Louis *Weiler* nagyiparos. *(MTI)*

MOST JELENT MEG!

JURI SZEMJONOV:

Szibéria meghódítása

Háromszáz év gyarmatosító küzdelmének regénynél érdekesebb történelme, szenvedélyeknek, kalandoknak, a férfierő hatalmas küzdelmének lebilincselő ábrázolása. Ára kötve 7.50 pengő

ATHENAEUM

Pest—Magyarország—IBUSz

Tanulmányút a

Máramarosi havasokba és Kolozsvárra

luxusautocaron

1940 nov. 3-tól 1940 nov. 9-ig.

Részvételi díj: 220 pengő

Útirány: Budapest—Debrecen—Szatmárnémeti—Nagybánya—Felsőbánya—Máramarossziget—Rahó—Felsővisó—Priszlophágó—Beszterce—Dés—Kolozsvár.

Királyhágó megtekintésével.

Jelentkezési határidő: 1940 október 31.

Felvilágosítás és jelentkezés:

Pest—Magyarország—IBUSz Utazási és Menetjegyiroda, VII. ker., Erzsébet-körút 7. Telefon: 422-985.

IBUSz—MÁV Hiv. Menetjegyiroda, V. ker., Vigadó-tér 2 és az összes fiókirodák

Negyvenhat erdélyi képviselő behivását inditványozza a miniszterelnök

A román nemzetiség képviselőinek behivására később tesz inditványt a miniszterelnök

Kedden délelőtt *Törs Tibor* elnöklésével ülést tartott a képviselőház. Az ülésen a legutóbb kihirdetett visszacsatolási törvény alapján gróf *Teleki Pál* miniszterelnök beterjesztette azt az inditványát, hogy *a visszacsatolt keleti és erdélyi terület lakosai közül 46 képviselőt hivjanak be a törvényhozásba.* A miniszterelnöki inditvány értelmében a következők hivandók be a Házba:

Adorján Imre, Albrecht Dezső, Angi István, Árvay Árpád, Bálint József, dr. Balogh Artur, dr. Bartha Ignác, báró Bánffy Dániel, Beke Ödön, dr. gróf Bethlen György, gróf Bethlen László, Biró István, Bodnár Sándor, Botár István, dr. Bölöni Zoltán, báró Braunecker Antal, dr. Deák Gyula, Ember Géza, Figus Albert, dr. György József, dr. Hinléder-Fels Ákos, dr. Jodál Gábor, dr. Keintzel Ede, Kis Kálmán, dr. Kölcsey Ferenc, Kövér Gusztáv, dr. László Dezső, László Dezső, dr. Mikó Imre, dr. Paál Árpád, dr. Pál Gábor, Pálffy Károly, Pakocs Károly, dr. Patzkó Elemér, dr. Prall Mihály, Ráduli Lajos, dr. Székely Ákos, báró Szentkereszthy Béla, dr. Szilágyi Olivér, gróf Teleki Béla, gróf Teleki Ernő, gróf Toldalaghy Mihály, dr. Török Andor, dr. Tusa Gábor, dr. Váró György és Vita Sándor.

A visszacsatolt országrészek képviselői

A meghivandó képviselőkre vonatkozó fontosabb személyi adatok a következők:

Adorján Imre volt tanitó, magyarságáért börtönbüntetést szenvedett, csikszeredai lakos, *Albrecht Dezső*, az erdélyi fiatalság egyik vezető egyénisége, aki a Magyar Párt életében kiváló szerepet játszik, bánffihunyadi ügyvéd, *Angi István* szárhegyi lakos, *Árvay Árpád* nagyváradi ujságiró, *Bálint József róm.* kat. lelkész, Népszövetség igazgatója, *Balogh Artur*, a kolozsvári egyetemen az összeomlásig a politika hirneves tanára volt, tagja a Magyar Tudományos Akadémiának, a kisebbségi jognak európaszerte ismert művelője, a román uralom idején többször volt szenátor, *Bartha Ignác*, az erdélyi róm. kat. status ügyésze, báró *Bánffy Dániel*, Bánffy Dezső unokája, földbirtokos, a ref. egyház főgondnoka, *Beke Ödön* besztercei kereskedő, gróf *Bethlen György*, az erdélyi magyarságnak az elmult két évtizeden át ismert vezére, gróf *Bethlen László*, az erdélyi gazdasági és hitelszövetkezetek vezérigazgatója, Tisza István unokaöccse; *Biró István* marosvásárhelyi iparkamarai titkár, a Magyar Párt marosvásárhelyi megyei főtitkára; *Bodnár Sándor* bihardiószegi földmüves; *Botár István* magyarságáért börtönbüntetést szenvedett, szobrászművész; *Bölöni Zoltán* zilahi ügyvéd, az ottani magyarság vezetője; báró *Braunecker Antal* érszakácsi földbirtokos; *Deák Gyula* kolozsvári ügyvéd, a Magyar Párt volt orsz. főtitkára; *Ember Géza* szatmármegyei földbirtokos; *Figus Albert* köziró, a „Szamos" szerkesztője; *György József* volt törvényszéki biró, iklandi lakos; *Hinléder Fels Ákos* székelyudvarhelyi ügyvéd; *Jodál Gábor* székelyudvarhelyi ügyvéd; *Keintzel Ede*, az erdélyi szászok vezetője; *Kis Kálmán* udvarhelyvármegyei földmüves; *Kölcsey Ferenc* Szatmár vármegye volt tiszti főügyésze, domahidai lakos; *Kövér Gusztáv*, a Magyar Párt biharvármegyei tagozatának volt alelnöke, nemzetközi fórumok előtt nagyszerü kitartással harcolt, mert a románok nem akarták elismerni állampolgárságát és ezért kiüldözték; *László Dezső* székelyudvarhelyi ügyvéd; *László Dezső* ref. lelkész, az erdélyi fiatalság egyik vezére; *Mikó Imre* volt magyarpárti képviselőjelölt, a fiatalság egyik vezére; *Paál Árpád* Udvarhely vármegye volt alispánja, magyarságáért börtönbüntetést is szenvedett; *Pál Gábor* csikszeredai ügyvéd; *Pálffy Károly* marostordai ref. lelkész; *Pakocs Károly* szatmári kanonok, iró és költő, börtönbüntetést szenvedett magyarságáért; *Patzkó Elemér* nagyváradi ügyvéd, a fiatalság egyik vezetője; *Prall Mihály* besztercei ügyvéd, a szászok egyik vezetője; *Ráduli Lajos* kilyénfalvai kisgazda; *Székely Ákos* volt mármarosvármegyei tiszti főügyész; báró *Szentkereszthy Béla* földbirtokos, volt magyarpárti képviselő, a magyarság egyik legbátrabb vezető egyénisége (Háromszék vármegye); *Szilágyi Olivér* marosvásárhelyi ügyvéd, a fiatalság egyik vezére; gróf *Teleki Béla* földbirtokos, báró Wesselényi Miklós unokája, a zsibói Wesselényi-kastély ura; gróf *Teleki Ernő*, a Magyar Általános Hitelbank erdélyi szervezeteinek vezérigazgatója; gróf *Toldalaghy Mihály* marostordavármegyei földbirtokos, sokat foglalkozik szociális kérdésekkel; *Török Andor* kézdivásárhelyi ügyvéd, Háromszék vármegye utolsó magyar alispánja; *Tusa Gábor* kolozsvári ügyvéd; *Váró György* székelyudvarhelyi ügyvéd; *Vita Sándor* közgazdasági iró.

Az uj képviselők között négy unitárius van, Botár István, György József, Mikó Imre és dr. Székely Ákos, a két szász képviselő evangélikus, a többiek felerészben katolikusok és reformátusok.

Irányelvek a képviselők behivásánál

Az inditvány indokolása szerint a most visszacsatolt országrész magyarságának védelmezője 17 küzdelmes esztendőn át elsősorban a Magyar Párt volt. Ezért mindenekelőtt *a Magyar Párthoz tartozó volt képviselők és szenátorok* behivását inditványozza a miniszterelnök. A parlamenti rendszer 1938-ban Romániában megszünt *s népközösségi szervet* kellett ugyanis felállitania a magyarságnak. A behivásra inditványozott személyek között vannak ennek a szervnek volt képviselői vagy választott funkcionáriusai, nemkülönben olyanok is, akik valamilyen célszerüségi okból kimaradtak ugyan a választási listákból, de a magyarság politikai organizmusában választott tisztséget töltöttek be. Azoknak a behivását is javasolja a miniszterelnök, akik az erdélyi egyházakban bizalmi alapon töltöttek be valamilyen tisztséget. Képviselete van a behivásra ajánlottak között *a kisgazda és földmives elemnek*, amelyet érdekképviseleti alapon az Erdélyi Gazdasági Egyesület foglal magában.

A román nemzetiség képviselete

A törvény értelmében tudvalevően 63 képviselő hivható be, *17 képviselői hely tehát most üresen marad.* Erre vonatkozik az indokolásnak az a megállapitása, hogy a behivandók között nem foglalnak helyet *a román nemzetiség képviselői.*

— Az összes intézkedések megtörténtek — jelenti be a miniszterelnök —, hogy a behivásra ajánlottak között *román nemzetiségüek is legyenek.* Ennek megvalósitására vonatkozó *inditványomat azonban kénytelen vagyok valamivel későbbi időpontban előterjeszteni*, amikor már tisztán fogjuk látni, hogy a Romániában élő magyarság érdekeinek védelmére megfelelő szervezet létesitése és ennek működése biztositást nyert.

Az a szándéka a miniszterelnöknek, hogy a behivandó képviselőket kéri majd fel, nevezzenek meg e célból tartandó gyülések határozata alapján olyanokat, akikkel a magyarság képviseletét teljessé kell tenni. A behivásra ajánlott két német személy választás alapján tagja az erdélyi szászok életében történelmi jelentőségü ág. ev. egyház szervezeteinek.

A szerdai interpellációs nap

A miniszterelnök inditványát szerdán tárgyalja a képviselőház.

Ugyanezen a napon fogadja el az inditványt a felsőház is s csütörtökön folyik le a behivott képviselők ünnepélyes bevonulása a képviselőházba. Az egyik leendő képviselő, *Kövér Gusztáv*, az erdélyi magyarság ismert lelkes harcosa, aki Genfben működött, mint a kisebbségi központi iroda képviselője, közölte a képviselőház elnökével, hogy hivatalos akadályoztatása miatt csütörtökön nem vehet részt a képviselőház ünnepi ülésén.

Szerdán lesz egyébként a nyári szünet után az első interpellációs nap. Először a miniszterek irásban válaszolnak sok régebben elhangzott, legnagyobbrészt nyilas interpellációkra, azután az uj interpellációkat mondják el a képviselők. Az ülésre tizenöt interpellációt jegyeztek be.

A Nyilaskeresztes Párt programja

A Nyilaskeresztes Párt hétfőn délelőtt értekezletet tartott, amelyen megjelent *Szálasi Ferenc*, a párt vezére és hosszabb beszédben kifejtette programját. Megemlékezett arról, hogy a magyar nemzeti szocialista egység eszmében, akaratban és személyekben megvalósult. E magyar népi kezdeményezés — mondotta — nincs ellentétben a német és az olasz nép vezéreitől meginditott mozgalommal. A párt világnézeti párt; csak eszköz, mert a cél a magyar nép és testvérnépeinek erkölcsi, szellemi és anyagi naggyátétele. E célt *alkotmányba foglalt joggyakorlattal lehet megvalósitani*, a harcot áldozattal és szolgálattal kell megvívni. Szocializmusra és nacionalizmusra van egyidejüleg szükség; szocialista parasztra és értelmiségre éppen ugy szükségünk van, mint nacionalista munkásra. Állami és népi létünk alapja, hogy parasztállam vagyunk. A párt a teljes zsidómentesség álláspontján áll, törekvése, hogy a zsidó nép megalapithassa zsidó hazáját, de az nem lehet a magyar nép életterében. A párt nem óhajtja a kormánnyal az együttműködést. A párt az egyes egyházakkal szemben olyan álláspontra helyezkedik, amilyen mértékben az egyházak semlegesek maradnak a magyar népközösség most folyó harcaiban.

A keresztény vallásfelekezetek felsőházi képviselete

A felsőház közjogi bizottsága kedden tárgyalta *Balogh Jenő* elnöklésével a keresztény vallásfelekezetek egyháznagyjainak és képviselőinek felsőházi tagságáról szóló törvényjavaslatot. Gróf *Bethlen Pál* előadói beszéde után a javaslat általános tárgyalása során *Szüllő Géza*, *Rakovszky Endre*, báró *Radvánszky Albert* és *Raffay Sándor*, a részletes tárgyalás során báró Radvánszky Albert szólalt fel. Gróf *Teleki Pál* miniszterelnök válasza után a bizottság a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadta.

FIGYELMEZTETÉS!

A **45. osztálysorsjáték** I. osztályára fenntartott sorsjegyeket **régi tulajdonosaik**

legkésőbb október 13-ig

vegyék át, mert ezután a sorsjegyeket az uj igénylőknek kell kiszolgáltatni. A főárusitók egyuttal felkérik t. ügyfeleiket, hogy a sorsjegyekért járó összeget a HUZÁS ELŐTT

legkésőbb október 18-ig

az illetékes főárusitókhoz eljuttassák, hogy a játékban való részvételt biztositsák maguknak.

Az I. osztályu sorsjegyek hivatalos ára:

Egész 28 P. Fél 14 P. Negyed 7 P. Nyolcad 3.50 P.

HA VALAKI a sorsjátékban bármely okból résztvenni nem óhajt, sziveskedjék a kapott sorsjegyet AZONNAL VISSZAKÜLDENI.

A kormány munkaprogramja: gazdasági, szociális kérdések, uj zsidótörvény, alkotmányreform

A kormánypárt vezetősége nyilt szinvallásra szólitotta fel az elégedetlenkedő képviselőket

Beszámoltunk arról, hogy *Imrédy Béla* és *Jaross Andor* kilépése után néhány képviselő is bejelentette azt az elhatározását, hogy a Magyar Élet Pártjából kilép. Jeleztük azt is, hogy a volt miniszterelnöknek és politikai barátainak kilépési szándéka még korábbi időre nyulik vissza. Emlékezetes, hogy a kormánypárt egyik csoportjában már tavasszal bizonyos elégedetlenség jelei mutatkoztak. Gróf *Teleki Pál* miniszterelnök abból a célból, hogy a párton belül tejesen tiszta helyzet teremtését elősegitse, szükségesnek tartotta, hogy egyik pártértekezleti beszédében ezt a jelenséget maga is érintse. Akkoriban egyenes felszólitást is intézett az elégedetlen képviselőkhöz és nyiltan kifejezésre juttatta azt az álláspontját, hogy *azok, akik a párt programját nem helyeslik s a pártfegyelem keretei között fenntartás nélkül elhelyezkedni nem hajlandók, leghelyesebben teszik, ha felfogásuk konzekvenciáit levonják és a pártból kilépnek.*

A miniszterelnök határozotthangu felszólitásának az lett az eredménye, hogy a pártban a nyugalom láthatólag helyreállt. Igaz, hogy ebben az időben történtek azok az életbevágóan fontos külpolitikai események, amelyek minden belpolitikai megmozdulást időszerütlenné tettek. Most azonban, hogy a keletmagyarországi és erdélyi országrészek hazatérése után mozgásba indult a belpolitikai élet, Imrédy Béla és Jaross Andor alkalmasnak itélték meg az időt, hogy a pártból való kilépésüket a pártvezetőség tudomására hozzák.

A pártvezetőség felszólitása

A két kilépés akcióra késztette a kormánypárt vezetőségét is, amelynek természetesen tudomása volt arról, hogy a párthoz tartozó egy kisebb csoportja most is elégedetlen a kormány politikájával. Ennélfogva a pártvezetőség is elérkezettnek látta az időt arra, hogy a *többségi pártban határozott lépéssel tisztázza a helyzetet.*

Vasárnap a kormánypárt vezetősége levelet intézett azokhoz a képviselőkhöz, akiknek felfogását világosan óhajtotta látni. *A levélben záros határidő alatt irásbeli választ kért a képviselőktől arra, fenntartás nélkül helyeslik-e a kormány és a párt politikáját, alávetik-e magukat a pártfegyelemnek, vagy más uton óhajtanak-e haladni.* A kitüzött határidő még nem telt el, *de néhány, a pártvezetőséget megnyugtató válasz már megérkezett.* A pártvezetőség felszólitása abban a tekintetben sem hagy fenn semmi kétséget, hogy azokat a képviselőket, akik a megállapitott határidő alatt a felszólitásra *nyilt szinvallással nem válaszolnak, nem tekinti a MÉP tagjainak.* A határidő elmulta után a kormánypárt vezetősége nyilvánosságra hozza majd a kilépett képviselők neveit.

A kormány munkaprogramja

A többségi párt teljes egységének helyreállitását sürgősnek tartotta a pártvezetőség, mert *a kormány közeli munkaprogamjának megvalósitása elől minden akadályt el akart háritani*, hogy a sorra kerülő nagyontosságu törvényjavaslatok képviselőházi tárgyalásánál egységes többségi pártra támaszkodhassék a kormány. A parlament munkarendjén első helyén *az uj költségvetés* áll. A jövő héten nyujtja be a pénzügyminiszter a költségvetést, amely természetesen még a bécsi határozat előtti országterületre vonatkozik. A keletmagyarországi és erdélyi országrészekre vonatkozó pénzügyi kérdések elintézésére a kormány az országgyüléstől külön kér majd felhatalmazást.

Egész sora következik azután azoknak az intézkedéseknek, amelyek az uj országrészek visszatérésével kapcsolatosak. Közigazgatási, közgazdasági, szociális problémák várnak megoldásra. *Sorra kerül a harmadik zsidótörvény beterjesztése is*, ami szintén a kormány közeli munkaprogramjában szerepel. Hasonlóképpen a megoldás előtt álló feladatok közé tartozik az *alkotmányreform*, amelynek előkészitő munkálatairól a miniszterelnök legutóbb a pártértekezleten nyilatkozatot is tett.

Szálasi Ferenc kihallgatása a miniszterelnöknél

Közöltük legutóbb, hogy *Szálasi Ferencet Ruszkay Jenővel* együtt kihallgatáson fogadta gróf *Teleki Pál* miniszterelnök. Ennek az volt az előzménye, hogy Szálasi Ruszkay utján a miniszterelnök elé terjesztette azt a kivánságát, hogy a miniszterelnöknél tisztelgő látogatást óhajt tenni. A kormányelnök szombat estét jelölte meg a kihallgatás időpontjául s akkor is folyt le a kihallgatás, amely udvariassági jellegü volt s azon sem kompromisszumról, sem a nyilaspárttal való együttműködésről szó nem esett.

A honvédelmi miniszter és a vezérkari főnök magas kitüntetése

A MTI jelenti: A kormányzó úr Őfőméltósága a következő legfelsőbb kéziratokat méltóztatott kibocsátani:

Kedves vitéz dálnokfalvi *Bartha* táborszernagy! Kelet-Magyarország és Erdély egy részének a Magyar Szent Koronához történt visszatérésénél a magyar királyi honvédség eredményes közreműködése az Ön hosszu időn át bölcsen előrelátó és a korszerü követelményeknek megfelelő szervező munkájával vált lehetővé. Ez alkalommal ujból különös megelégedéssel gondolok kitünő szolgálataira és kimagasló érdemeiért Önnek a *Magyar Érdemrend Szent Koronával ékesitett nagykeresztjét* adományozom.

Felhivom Önt, hogy mindazokról, akik nagy munkájában hathatósan és eredményesen közreműködtek és kitüntetésre méltóknak bizonyultak, — előterjesztést tegyen.

Kelt Budapesten 1940. évi október hó 6-ik napján.

Horthy s. k.

Gróf *Teleki Pál* s. k.

Kedves *Werth* gyalogsági tábornok!

Kelet-Magyarország és Erdély egy részének a Magyar Szent Koronához történt visszacsatolásánál a magyar királyi honvédség döntő közreműködése az Ön céltudatos és kimagaslóan eredményes vezetésének köszönhető.

Ujólagos kimagasló érdemeiért és kitünő szolgálataiért Önnek a *Magyar Érdemrend Szent Koronával ékesitett nagykeresztjét* adományozom.

Felhivom Önt, hogy mindazokról, akik nagy munkájában hathatósan és eredményesen közreműködtek és kitüntetésre méltóaknak bizonyultak, — előterjesztést tegyen.

Kelt Budapesten 1940. évi október hó 6-ik napján.

Horthy s. k.

Budapesten megalakul a székely alkalmazottak társasága

A kenyér nélkül maradt székely alkalmazottak sorsa

A székelység már a világháboru előtt, de különösen az elmult 22 év alatt nagy tömegekben volt kénytelen kibocsátani fiait és leányait, főleg a közelebbi Bukarestbe és más óromániai városokba Igy keresték meg a kenyeret maguknak és gyakran még a szükös földön otthonmaradt családjuk számára is. Sajnos, kormányzatunk és társadalmunk a háboru előtt nem törődött ezekkel a kitünő munkáju, értékes székelyekkel, akiket a nagy román városokban beolvadás, sőt néha elzüllés is fenyegetett.

A Trianon utáni magárahagyottságban a székely alkalmazottak maguk teremtették meg önvédelmi szervezetüket 1935-ben *Székely Alkalmazottak Társasága* néven először Kolozsvárt, majd a nagyobb székelyföldi és óromániai városokban. E társaságok gondozták a székely alkalmazottak anyagi érdekeit, jogvédelmét, egyházaik segitségével a tagok valláserkölcsi életét, ügyeltek nemzethűségük megtartására. Szabadidejükre ismeretterjesztő előadásokról és szórakozásról, társas összejövetelekről is gondoskodtak számukra, hogy ne románnal, hanem magyarral házasodjanak össze. Később már szombat déltől hétfő reggelig hétvégi kiránduló-autobuszokat is járattak a munkaadó városokból végig a székelyföldre hogy az alkalmazottak az egynapos havi hazalátogatással ébren tartsák a kapcsolatot családjukkal és szülőföldjükkel. Kötelezővé tették tagjaik számára a falujukbeli népviseletük állandó megőrzését is. Még lapot is adtak ki maguknak Kolozsvárt.

Most, hogy a székely alkalmazottak nagyrészének felmondanak Bukarestben és más óromániai városokban, amig kormányzatunk támogatásával magán a Székelyföldön gyári és népipari munkaalkalmak létesülnek: *a Székelyföldön el nem helyezhető, kenyér nélkül maradott székely alkalmazottak legföljebb egy-két évre nagy számban Budapesten és a Királyhágon inneni magyar vidéken fognak elhelyezkedni.* Pár csoportjuk máris megérkezett Budapestre s itt a Kivándorló Otthonban nyujtandó néhánynapos iskolázás után keresztény magyar családokhoz fogják őket szétosztani. Kormányzatunk gondos terve velük az, hogy itt a székely leányok egyházaik s az Egyesült Női Tábor állandó gondozása alatt legyenek egy-két évig, amig a cselédkérdés szociális problémáinak gyökeres megoldása lehetővé teszi számukra a szülőfalujukba való visszatérést és a családalapitást.

A Székely Alkalmazottak Társaságának kolozsvári központja máris azzal a kéréssel fordult az Egyesült Női Táborhoz, legyen segitségére, hogy a székely háztartási alkalmazottak részére mielőbb megalakithassa itt is a helyi szervezetet. A Székely Alkalmazottak Társasága női csoportjának elnöknője: *Szász Mártonné* — egy kolozsvári előmunkás felesége — személyesen is feljött Budapestre, hogy tárgyaljon ez ügyben az Egyesült Női Tábor vezetőségével. Amint megirtuk, az elmult napokban ötven székely leányból álló csoportot is hozott fel magával, akik megőrizték ősi viseletüket és erkölcseiket és most itt keresztény magyar családoknál elhelyezkedve lesznek hivatva társnőiknek is jó példával szolgálni.

A Székely Alkalmazottak Társasága a magyar Nőegyesületek és egyházak megértő támogatásával ugyanigy kivánja itt is gondját viselni az otthonuktól messzire szakadt székely leányoknak, mint ahogyan tette azt a legnehezebb körülmények között is. Az Egyesült Női Tábor keretében külön bizottság létesült, amelyben a már hasonló területeken régóta dolgozó *Lórántffy Zsuzsánna Egyesület*, a *Katolikus Háziasszonyok Szövetsége*, az *Unitárius és Evangélikus Nőszövetségek* kiküldött szakemberei foglalkoznak a székely leányok testi és lelki gondozásának megszervezésével. Nagy gondot fordit a bizottság a székely leányok munkahelyeinek megválogatására és arra, hogy *népi viseletüket továbbra is megőrizzék.*

A Székely Társaság és az Egyesült Női Tábor az egyházakkal való együttműködés utján kiterjeszkedik a leányok vallásos nevelésére is és elkiséri őket egészen férjhezmenésükig, ősi Székelyföldükre való hazatértükig.

A Csákvár-gesztesi uradalom tisztikara megrendült lélekkel jelenti, hogy

nagymányoki

Mányoky József

urad. felügyelő, okl. gazda, tart. hadnagy,

életének 58-ik évében, rövid szenvedés után, október 5-én Budapesten elhunyt.

Csákvár, 1940. október 6.

Kartársunk emlékét kegyelettel őrizzük.

Az „Erdélyért!" gyüjtőbizottság kérelme a főváros közönségéhez

Cserkészfiuk, házról-házra járva, megkezdik a természetbeni adományok gyüjtését

Az Erdély nélkülöző lakossága érdekében meginditott házankénti pénzadománygyüjtést, amely október 6-án véget ért, mint a Felvidék visszacsatolásakor, most is *természetbeni adománygyüjtés követi.*

A pesti oldalon október 15-én, a budai oldalon pedig október 16-án jelennek meg a cserkészfiuk teherkocsikon minden fővárosi ház előtt. Megérkezésüket kürtszóval jelzik és minden lakásba bekopognak az adományok átvételére. Az Országos Gyüjtőbizottság kéri a főváros hazafias közönségét, hogy karolja fel szeretettel és lelkesedéssel a gyüjtőakciónak e második részét, amely a kifosztott és otthonából elüldözött erdélyi nép tizezreinek hivatott életmentő segitséget nyujtani. A menekültek rettenetes hiányt szenvednek a legelemibb létfenntartási eszközökben, a csecsemők gondozásának, a ruházkodásnak, az étkezésnek, a tisztálkodásnak, az éjszakai nyugalomnak legnélkülözhetetlenebb kellékeiben. De a visszatért területen is gondoskodni kell sok olyan háztartásról, amelyek felszerelése és télire gyüjtött készlete bosszu és fosztogatás áldozatául esett.

A felvidéki gyüjtés példája megmutatta, hogy milyen nagy, kihasználatlan értékek mozgósithatók a háztartások félretett, elfelejtett használati tárgyainak felkutatásával. *A bizottság kéri az adakozókat, hogy adományaikat készitsék elő és csomagolják be.* A természetbeni adományokat a cserkészek ugyanolyan erdélyi bélyeggel nyugtázzák, mint a pénzesadományokat.

A bizottság külön kéréssel fordul az üzlettulajdonosokhoz: adakozzanak raktáraikból olyan árukat, amelyek kelendősége talán csökkent, de amelyeknek jó hasznát vehetik az erdélyi inséges családok. Adományaikat vagy adják a gyüjtés napján cserészeknek, vagy küldjék közvetlenül a bizottság központi raktárába: Lövőház-utca 30, bármely hétköznapon 9 és 4 óra között.

*

Az „Erdélyért!" Országos Gyüjtőbizottság felkéri a gyüjtő hölgyeket, hogy gyüjtőivüket október 10-én este hét óráig a Vigadó (Deák Ferenc-utca 2—4 sz.) I. emeleti helyiségében leadni sziveskedjenek. Ezen az időponton tul a bizottság a gyüjtőiveket a központi irodában (I., Szentháromság-utca 4. sz., félemelet) veszi át.

A Pesti Hirlap gyüjtése

Az erdélyi inségesek fölsegélyezésére a *Pesti Hirlap* kiadóhivatalához a következő ujabb adományok érkeztek:

Magyar Teozófiai Társulat, Báró Lipthay-u. 9.	250.— P
Dercsikai dr. Katona Móric (Dunaszerdahely)	50.10 P
Monori Hitelszövetkezet (Monor)	50.— P
Illyés Sándor (Rède)	30.— P
Községi el. isk. II. (Dörizomba)	29.47 P
Kutas Vilmos, Bernáth Géza-u. 29.	20.— P
Balogh István (Erdőváros)	10.— P
Dánér Ferenc (Onga)	10.— P
Sárkány Ferenc (Körmend)	10.— P
Finke Józsefné, Erzsébet-körut 19.	10.— P

Özv. Fazekas Ágostonné, Baross-u. 21. 3, Vandhát-sikkonyi áll. el. isk. (Békéscsaba) 6, Batizy Lajos (Moson), dr. Fejes János (Siklós), Kocsár Imre (Tyukod), Pethő Mátyás (Rohod), br. Splény Gabriella (Tiboldaróc), Tamásy István (Tarnaméra) 5—5 P, Fazekas Ilona, Baross-u. 21., Sándor Jenőné (Rákosliget) 3—3, Mándoki Demeterné, Mária-tér; P. H. 2—2 P, Grasl Gyula (Neszmély) 1 P, Keleti Károly-u. 9. háztartási alkalmazottak: Kocsis Margit 1 P, Folyó Irma, Karavicza Irma, Lip Margit, Szilágyi Eszter 50—50 fillér. — Összesen: 58.— P

Keddi gyüjtésünk — 527.57 P

Korábbi kimutatásunk 24.348.89 P

Eddigi gyüjtésünk — 24.876.46 P

Beszkárt bemutató

avagy milyen lesz a jövő villamos és autobusz kocsija?

A legfényesebb szinházi bemutatón se igen gyülik össze annyi közéleti és társadalmi előkelőség, valamint érdeklődő szakember, mint azon a „főpróbán", amelyet kedden délben tartott a Beszkárt az Orczy-téri „szinházban", azaz villamostelepén. Megjelent *Vargha József* kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter, *Algyay-Huber Pál* államtitkár, *Eliássy Sándor* rendőrfőkapitány, *Szendy Károly* polgármester, dr. *Bódy László* és *Morvay Endre* alpolgármesterek, a Beszkárt részéről dr. *Verebély Jenő* elnök, dr. *Perczel György* vezérigazgató, *Patz Sándor* és dr. *Márkus Jenő* vezérigazgatóhelyettesek, *Paulini Alfréd* igazgató és azonkivül a sajtó meghivott képviselői. Természetesen mindenki türelmetlenül várta a „szereplők" megjelenését. Nem kellett sokáig várni. Most nyugodt lélekkel elmondhatuk, hogy pontosan jöttek a villamosok, egyik a másik után. Mert mielőtt még a „primadonna" megjelent volna, felvonultak a régi szereplők is, hogy az összehasonlitással csak még jobban kitünjék az uj „sztár": az uj villamoskocsi szépsége és jósága. Megható volt, mikor a „társulat" öreg tagja, a hajdani 1-es villamos végiggördült előttünk. Egy pillanatra a régi-régi háboruelőtti békevilág elevenedett fel mindenkiben. Azóta bizony megváltozott a világ és vele az igények is. A mai utazóközönség szép, kényelmes és főleg gyors villamoskocsikat és autobuszkocsikat kiván.

Nos, ez az óhaj rövidesen teljesedni fog, mert a bemutatott ujtipusu villamos valóban szép, kényelmes és gyors is. Össze sem lehet hasonlitani a régi kocsikkal. Hamarosan be is szálottunk —, hogy igy próbáljuk ki az előnyeit. Az első meglepetés az volt, hogy alig hallani a kerekek és a motor zaját. Gyors az inditás, gyors a megállás és az egyes sebességekre való áttérés. A bőrszékeken meg igazán kényelmes az ülés. Külön szenzáció a fütőberendezés. Állandóan egy bizonyos hőfokon tartja a kocsit, és ha hidegebb van, akkor önműködően kezd füteni, egészen addig, mig ujra a megfelelő fokra nem emelkedik a hőmérséklet. El kell szomoritanunk a lépcsőkön előszeretettel utazókat, hogy erről a szenvedélyükről le kell majd mondaniok, ugyanis az uj villamos önműködően záródó ajtói teljesen eltakarják a kocsi lépcsőit. És hogy valami öröme a vezetőnek is legyen, pompás széken ülhet...

Az uj autobuszok ugyancsak korszerüek lesznek. Itt a vezető széles üvegablakon át kiláthat az utra, valamint az utasok férőhelye is jóval nagyobb, mint az eddigi kocsikon... Most már csak egy a kivánságunk, hogy ezek az uj közlekedési eszközök minél előbb forgalomba is kerüljenek. Ebben az esetben a közönség is épp oly lelkesen tapsol majd a Beszkártnak, mint a „főpróbán" megjelent szigorú kritikusok...

Pesti beszélgetések

A nótaárus

— „Sej haj rózsabimbó", „Várlak babám hatkor, ugy mint régen", „Kicsi rigó, sárga rigó" legujabb slágerek. Csak négy fillér!"

— Adjon egy nótafüzetet.

— Tessék, uram. Ez ma délután az első füzet, amit eladok.

— Mit gondol, miért?

— Hát kérem, ezelőtt vidámabbak voltak az emberek. Most minden másképpen van. Senkit sem érdekel, hogy a kicsi rigó, sárga rigó mit csinál a fészkében.

— Mégis, dalolni kell...

— Ez az, uram, mégis dalolni kell. Tessék elgondolni: ez az első eladott füzet ma délután, este vár a feleségem, vacsorát kell vinni haza és én itt azt dalolom, hogy várlak babám hatkor, ugy mint régen.

— Hát bizony, ez elég nehéz pálya.

— Van még a többi közt egy ilyen nagy nehézség. Én ugyanis a klasszikus muzsika hive vagyok. Én Wagnert imádom, uram, meg Debussyt. És a sorsom arra kényszerit, hogy azt fujjam folyton itt: — Sej, haj, rózsabimbó!...

Villanyos kalauz

Tulzsufolt kocsi. Szállnak le, szállnak föl az utasok. Az utolsó fölfelé törekvő utas is bepotyogtatja a kisszakasz érmét az üveges szelencébe. A kalauz csenget. A villamos elindul.

Ekkor fölugrik helyéről egy haragos, ideges ur. Ráförmed a kedvesarcu, ifju kalauzra:

— Miért csengettél? Látod, hogy le akarok szállni. Hajmeresztő! Nem tudsz várni?

A kalauz szeliden válaszol:

— Nem én vagyok a hibás. Későn gondoltad meg magadat, kérlek szépen.

Általános, zajos derültség. **F. I.**

A tisztviselő-illetmények emelése

Azon a minisztertanácson, melyen az ipari munkabéreknek és a magántisztviselők fizetésének 7%-os emelését rendelte el a kormány, elvi megállapodás jött létre az állami, törvényhatósági és egyéb tisztviselők illetményeinek és a nyugdijasok járandóságának felemelése tekintetében is.

Nem volna helyes figyelmen kivül hagyni ezuttal a járandóságok emelésénél azt, hogy mind az ipari bérek, mind a fizetések és nyugdijak emelésének egyedüli indoka az elsőrendü életfenntartási és szükségleti cikkek drágulása. Ez a drágulás pedig egyenlő mértékben érinti mind a tényleges, mint a nyugdijas tisztviselőket s ezért a most tervezett emelés tekintetében a nyugdijasoknak jogos óhaja az, hogy ez alkalommal járandóságaiknak emelésére ugyanaz a százalékos kulcs alkalmaztassék, mint amilyent a tényelegeseknél fog megállapitani a kormány. **Ny. M. M.**

Zárják a „zöld-vendéglőt", — amelyet akár ki se nyitottak volna . . .

Lilás ködök ereszkednek már a budai hegyekre, meg a rozsdabarna erdőkre, mikor befordulok a kis zugligeti zöldvendéglőbe. Csatangoltam egész délután az őszülő erdőn, megéheztem és megszomjaztam, gondoltam jólesik a harapnivaló és a sör...

A kerthelyiség kavicsos utjain hullott, elsárgult leveleket kerget a hüvös esti szél. Lassan sötétedik már. Az égen lomha felhők usznak, lefelé délnek. Minden csendes és elhagyott. Ugy érzem, mintha üres lenne még a ház is. De nem, hangokat hallok a ház mögött. Ott mégis csak lesz valaki.

Hát van. Nagy társzekér áll a kerités mellett, kint a szürke betonuton. Két csontos, szomoru gebe abrakol a zabos tarisznyából, mig a kocsis és a vendéglős asztalokat meg székeket pakolnak fel a kocsira. A vendéglősné is segit a csomagolásban, egy rozoga fürészbaklábu asztalon papirosba csavargatja a tányérokat, tálakat.

Éhen-szomjan marad itt a jámbor utazó . . .

Csendesen odaköszönök és várom, hogy megkérdezzék, mit is kérek tulajdonképen. De bizony nem kérdi senki. Pakolnak tovább, nagy lelkinyugalommal. Mintha ott se lennék . . .

Végre is én unom el a dolgot.

— Van-e valami enni-, meg innivaló, — kérdezem szinte bocsánatkérően, hogy igy megzavarom a szorgalmas munkát. Dehát vendéglőben lennénk, vagy mi a szösz...

A vendéglős rámnéz. Csodálkozva, sőt az az érzésem, hogy egy kissé gyanakodva méreget végig. Mondhatom, nem valami szives vendéglátás . . .

— Nincsen, kérem semmiféle ennivaló, — a hangja hideg és közömbös —. magunk is benn eszünk a városban. Ellenben — keres valami megoldásfélét —, talán egy üveg sor lesz. Csapolt . . .? Legyint, szomoruan, — ugyan kérem . . . Remélem, nem tetszik kivánni, hogy egy vendég kedvéért csapra verjek egy hordót . . .

Nem, hát ezt igazán nem kivánom . . . Jó lesz most már akármi, csak legyen valami innivaló. Még a végén ugy járhat itt a vendég, mint Petőfi Kutyakaparó csárdájában, hogy bizony éhen, szomjan marad . . .

Egy idény mérlege: négy hordó sör és harminc liter bor

Nagy csoda lehet itt egy vendég azért, mert végül is abbahagyták a csomagolást, és egy kis pihenésre, vagy jobban mondva egy kis panaszkodásra odajött az asztalomhoz a vendéglős is, meg a felesége is.

— Juniusban dörzsöltem a kezem — kezd bele a panaszba a költözködő tulajdonos —, mert olyan szép nyár igérkezett, amilyenre rég volt példa. No, aztán lett is belőle eső, szél, meg hideg . . . Még ami kis forgalmat csináltam a nyár elején, ment valahogy. Hanem aztán juliusban megkezdődött az őszies időjárás. Attól kezdve csak találomra rendezkedtem be az ünnepnapokra. Legtöbbször semmit se vettem. Minek? Ki a csoda jönne ki a városból ilyen hüvössel, hogy nálam sört igyék . . .? Még ha forralt bort kinálnék, nem mondom. Annak nagyobb kelete lett volna. De hát ki jön ide forralt bort inni? Az egész idényben mindössze négy hordó sört csapoltam meg, de még az sem fogyott el mind, mert történt, hogy vasárnap délelőtt még szép volt az idő, de délutánra már esett. Ilyenkor aztán ott maradt a sör a nyakamon a következő vasárnapig. Ha akkor véletlenül szép idő lett volna . . . Ugyhogy ihattam egész héten a sörömet... Borból alig adtam el harminc-negyven litert. Üzlet ez, kérem? Ugyan.

Keserüen sóhajt. Megesik a szivem rajta. Rendelek még egy üreg sört.

Egy darabig keresgél a söntésben, aztán busan közli:

— Sajnos, nem tudok adni. Meg tetszett inni az utolsó üveggel. A többit még tegnap bevittük a városba.

Hát igy fest egy zöldvendéglő október elején, záráskor.

És fuj a szél, zörgeti a rozsdabarna lombokat és a vendéglő bádogcégérét, amelyen piros és fekete betükkel áll a felirás:

Legyen akármilyen rekkenő a hőség,
Borban és sörben van itt mindig bőség...

És rakják az asztalokat és a székeket a szekérre, a zöldvendéglő költözik be a városba. **Pados Pál.**

Pártvezetőségi értekezlet

Kedden délután a MÉP vezetősége értekezletet tartott, amelyen gróf *Teleki Pál* miniszterelnök is részt vett. Az értekezlet után klubnap, majd pártvacsora volt.

Egységes kormánypárt, új munkaterv

Az utóbbi hetek tele voltak *fantasztikus belpolitikai hírekkel.* Az emberi képzelőerő munkája azonban az utóbbi napokban hágott tetőpontjára, az álhírterjesztők rekordteljesítményt értek el, de *a nagy szenzáció* visszafelé sült el. Bizonyos személyi érdekek jónak látták úgy tüntetni fel a dolgot, mintha nagy belpolitikai színjáték volna kilátásban a »tömeges kilépések« miatt. Végül is *Teleki Pál miniszterelnök elérkezettnek látta az időt arra, hogy véget vessen minden homálynak és találgatásnak. Kiderült, hogy nem a kormányzat válságáról van szó, hanem inkább azok kerültek válságba, akik ezeket a híreket átlátszó célzatossággal szétröppentették.*

Kiderült sok minden. Megtudtuk, hogy maga a kormánypárt vezetősége késztette színvallásra azokat a képviselőket, akik hónapok óta ellenzéki politikát folytatnak anélkül, hogy a kormánypártból kilépnének. Talán az elmult parlamenti korszak disszidenseinek példája lebegett szemük előtt, vagy arra gondoltak, hogy bévülről több akadályt tudnak a kormányzat munkája elé gördíteni? Most megvan a lehetőség arra, hogy az ellenzéki padokból képviseljék álláspontjukat, *a kormányzat pedig diadalmasan került ki ebből az állítólagos válságból. Erősebb lett, egységesebb lett és a most behívott kiváló erdélyi erőkkel együtt fokozhatja alkotó munkájának »tempóját«,* melyet azok sürgettek állandóan, akik a belpolitikai zavar mesterséges duzzasztásával ezt a »tempót« következetesen hátráltatták.

Most megkezdődhet a munka. *Ujjá kell szerveznünk külkereskedelmünket és belső fogyasztásunkat egyaránt. Meg kell oldani azokat a szociális reformokat, melyeket az idő halaszthatatlanul sürget. Számos gazdasági és szociális kérdés vár megoldásra Erdélyben is.* A kormány most már egységes és szilárd többségre támaszkodva megoldhatja ezeket a kérdéseket. *A miniszterelnök máris bejelentette, hogy rövidesen a parlament elé kerül a harmadik zsidótörvény és az alkotmányreform,* tehát azok a törvényjavaslatok, melyeknek létrehozását eddig a burjánzó belpolitikai csetepaték hátráltatták. A politikai tisztulás tehát rövidesen minden irányban éreztetni fogja áldásos hatását.

Igen fontos az is, hogy *az erdélyi képviselőket is megszilárdult belpolitikai viszonyok fogadják s azonnal megkezdhessék alkotó munkájukat.* Akik *Erdélyből* bejönnek, valamennyien az egyetemes erdélyi magyarság megszervezése, gazdasági felemelése és kultúrális nevelése terén szereztek kitűnő érdemeket. Alkotó és szervező munkát végeztek kisebbségi sorban s *Teleki Pál* gondoskodott arról, hogy a megtisztult és felfrissült belpolitikai légkörben ismét alkotó munkát végezhessenek. A magyar közvélemény is ezt várja tőlük: *a hősi építő magatartást.* Bizonyosak vagyunk benne, hogy továbbra is ezen az úton járnak és *példát adnak bizonyos nyughatatlan belpolitikai eröknek arra, hogy súlyos időkben milyen magatartással kell helytállanunk.*

Győzött a munka és a reform gondolata. A belső egység megbontására irányuló kísérleteknek lejárt az ideje. Ezt a tanulságot bizonyára mindenki megszívleli, aki a felelős politika útján jár.

Teleki tiszta helyzetet teremt pártjában és megvalósítja a nagy reformokat

Beterjesztik az alkotmányreformot, az új zsidótörvényt, rendezik a gazdasági és szociális kérdéseket — A bizonytalankodó képviselőnek záros határidő alatt nyilatkoznia kell: hajlandók-e feltétel nélkül támogatni a kormányt Kik az új erdélyi képviselők? — Hogyan döntenek a betöltetlen 17 helyről? — Szálasi miniszterelnöki kihallgatásának hiteles története

A képviselőház keddi ülésén gróf *Teleki* Pál miniszterelnök beterjesztette indítványát a visszacsatolt keleti és erdélyi országrész képviselőinek behívása tárgyában.

Az indítvány *negyvenhat* képviselő behívását javasolja. A miniszterelnök a javaslathoz fűzött indokolásában megállapítja, hogy az elszakított magyarság érdekeinek védelmezője tizenhét nehéz, küzdelmes esztendőn keresztül a *Magyar Párt* volt, ezért elsősorban *a Magyar Párt soraiból* javasolta a képviselők behívását. Utal arra, hogy az 1938-ban megszünt román parlamenti rendszer helyett *népközösségi szervet* állított fel a magyarság és a behívásra indítványozott személyek között ennek a szervnek több vezető funkcionáriusa van. Akadnak még a behívásra ajánlottak között olyanok, akik *a választási listákból különböző okokból kimaradtak, de a magyarság bizalmát teljes mértékben bírták.* Igen fontosnak tartja, hogy *a kisgazda, földmíves elem megfelelő képviseletet kapjon.* Irányadó elvnek itt azt tekintette, hogy a behívásra ajánlottak azok közül legyenek, akik iránt a bizalom formailag is megnyilvánul.

A románok képviselete

Rámutat a miniszterelnöki indokolás arra, hogy a meghivandóknak indítványozottak száma *negyvenhat.* Nem foglalnak még helyet a behívandók között *a román nemzetiség* képviselői. Az összes intézkedések megtörténtek, hogy *ilyenek is legyenek a magyar képviselőház tagjai között,* erre vonatkozó indítvány azonban csak *későbbi időpontban* kerül előterjesztésre, amikor már tisztán látjuk, hogy *a Romániában élő magyarság érdekeinek védelmére megfelelő szervezet létesül és annak működése biztosítást nyer.*

»Az a szándékom, — fejezi be gróf *Teleki* Pál a javaslat indokolását — hogy a most behivandó képviselőket kérem fel arra, *nevezzenek meg olyanokat, akikkel a magyarság képviseletét teljessé kell tennem,* különösen abból a célból, hogy *a földmíves-képviselők száma erősödjék.*«

Néhány érdekes személyi adat

A *Magyarország* munkatársának alkalma van a behívásra javasolt erdélyi képviselők névsorán kívül személyi adataikat is ismertetni:

Adorján Imre: volt csikszeredai párttitkár. *Albrecht* Dezső: fiatal bánffyhunyadi ügyvéd. *Angi* István: gyergyóditrói földbirtokos, aki huszártisztként küzdötte végig a világháborút. *Árvay* Árpád: agilis párttitkára volt az elnyomatás idején a biharmegyei magyarságnak. *Bálint* József: vezető szerepet vitt az erdélyi katolikus mozgalmakban, egyébként csiki székely ember. Dr. *Balogh* Artúr: a kolozsvári egyetem politika-professzora volt és a kisebbségi kongresszusokon képviselte a Magyar Pártot. Dr. *Bartha* Ignác: kolozsvári ügyvéd, aki kiváló román nyelvtudásával nagy szolgálatokat tett elszakított testvéreinknek. Báró *Bánffy* Dániel: egyike a legkiválóbb erdélyi gazdáknak, Bánffy Dezső családjából származik. *Beke* Adön: szintén nagy érdemeket szerzett az elnyomatás alatt. Dr. gróf *Bethlen* György: az erdélyi magyarság vezérférfia, a Magyar Párt elnöke. Gróf *Bethlen* László: a szövetkezeti mozgalmakban szerzett kimagasló érdemeket. *Biró* István: marosvásárhelyi párttitkárként működött. *Bodnár* Sándor: népszerű tagja az erdélyi magyarságnak. *Botár* István: Kolozsvárott él és az utóbbi időben szobrászattal is foglalkozik. Dr. *Bölöny* Zoltán: a szilágymegyei pártvezetőség egyik tagja. Báró *Braunecker* Antal: szatmárvidéki földbirtokos. Dr. *Deák* Gyula: kolozsvári ember, főtitkára volt a Magyar Pártnak. *Ember* Géza: szatmári ügyvéd. *Figus* Albert: publicisztikai munkásságot fejtett ki.

Egy bíró, aki elment földmívesnek

Igen érdekes egyéniség dr. *György* József, aki törvényszéki bíró volt és nem volt hajlandó a románok alatt szolgálatot teljesíteni, ezért *elment földmívesnek és egyszerű napszámosként tartotta fenn magát.* Dr. *Hinleder-Fels* Ákos megyei tiszti ügyész volt Székelyudvarhelyt. Dr. *Jodál* Gábor udvarhelymegyei pártelnök, míg dr. *Keintsel* Ede, az *erdélyi szászság* egyik tekintélyes képviselője. *Kiss* Kálmán szintén igen népszerű az erdélyi magyarság körében. Dr. *Kölcsey* Ferenc nagykárolyi pártelnök, a Ház alelnökének: *Kölcsey* Istvánnak közeli rokona. Dr. *Kövér* Gusztáv közismert harcosa az erdélyi magyarságnak; Genfben a kisebbségi jogok védelmében szerzett nagy érdemeket. Dr. *László* Dezső gyergyószentmiklósi ügyvéd. *László* Dezső kolozsvári református pap, aki *az erdélyi ifjúsági mozgalmak egyik vezéregyénisége volt* az elszakítás idején. Dr. *Mikó* Imre a népközösség bukaresti irodájában mint vezető szerepelt.

Dr. *Paál* Árpád: alispán volt, az utóbbi időben Nagyváradon él és a *Magyar Lapok* főszerkesztője. Dr. *Pál* Gábor: a csikmegyei Magyar Párt elnöke, volt képviselő. *Pálffy* Károly: református pap, a Maros mentén és lelkes harcosa a népmüvelésnek. Népmüvelési könyvtárakat állított össze és ilyen természetü kiadványokat szerkesztett. *Pakocs* Károly: kanonok. Dr. *Peczkó* Elemér: fiatal nagyváradi ügyvéd. Dr. *Prall* Mihály: a szászság képviselője. *Ráduly* Lajos: a székelység körében fejtett ki érdemes tevékenységet. Dr. *Székely* Ákos: máramarosszigeti párttitkár, lapszerkesztő. Báró *Szentkereszthy* Béla: Háromszékben pártelnök. Dr. *Szilágyi* Olivér: ügyvéd a Partiumban.

Gróf *Teleki* Béla: szilágmegyei birtokos és *az agrármozgalmak egyik irányitója.* Gróf *Teleki* Ernő: *külkereskedelmi szakértő,* ebben a minőségében Bukarestben is hosszabb ideig működött. Gróf *Tholdalaghy* Mihály: marostordai birtokos, a népközösség képviselője volt. Dr. *Török* Andor: a behivott képviselők doyenje, volt alispán, pártelnök. Dr. *Tass* Gábor: kolozsvári ügyvéd, Bánffy Miklós egyik bizalmas embere. Szintén ügyvéd dr. *Váró* György Udvarhelyt, míg végül *Vita* Sándor, a szövetkezeti mozgalmak egyik kiválósága.

Szerdán egyébként nemcsak az erdélyi képviselők behívásáról határoz a Ház, hanem a szünet után megtartja *első interpellációs* napját. Összesen *tizenhat* interpellációt jegyeztek be, amelyek során Vajna Gábor, az erdélyi magyarság szenvedéseinek megtorlását, *Maróthy* Károly a falu népe téli ellátásának

London, Manchester, Liverpool és Edinbourgh pusztulása

Berlin, október 8. A Véderő főparancsnoksága közli:

Erős német harcirepülőgépkötelékek a hétfői megtorló támadásaik során Londonban igen sok bombatalálatot értek el nagykaliberü bombákkal a Themse hajlásától nyugatra fekvő vasúti berendezéseken, valamint a Commercial és a Nyugat-India dokkon. Itt különösen Kesselring tábornagy könnyü bombavetői tüntek ki.

Dél-Angliában fegyverkezési berendezéseket és hadászatilag fontos célpontokat bombáztunk hatásosan.

Az éjszaka is harcirepülőgépeink szakadatlan támadásokkal közepes és nagykaliberü bombákkal árasztották el a főváros forgalmi berendezéseit, közélelmezési üzemeit és más célpontjait. A bombázások következtében a város területén igen sok tüz ütött ki.

Manchester, Liverpool és Edinbourgh ellen intézett éjszakai támadások során különösen erős tüzeket lehetett megfigyelni.

Az angol kikötőkben az aknák lerakását tovább folytattuk.

Az éjszaka folyamán angol repülőgépek több helyen berepültek Németországba. Főcélpontjuk Berlin volt. Az elhárító intézkedések révén sikerült az angol repülők nagyobb részét visszatérésre kényszeriteni, azonban egy része mégis elérte a birodalmi fővárost. A bombák ismét több kórházat, továbbá lakóházakat, raktárakat, valamint pályatesteket találtak el és néhány helyen anyagi károkat okoztak. A lakosság között igen sok halott és sebesült van. Légelhárító tüzérségünk két angol repülőgépet a birodalmi főváros felett lelőtt.

Az ellenség hétfőn összesen 32 repülőgépet veszitett, míg 13 repülőgépünk nem tért vissza. *(MTI)*

Légitámadások a berlini kórházak ellen

Berlin, október 8. *(NST)* A mára virradó éjszaka angol repülőgépek támadták a német fővárost. Az angolok robbanó- és gyujtóbombái többek között *két kórházat* is eltaláltak, valamint lakóházakat, raktárakat és vasútvonalakat.

Bombatalálat érte a világhírű *Robert Koch-kórházat is.* A tüzeket rövid idő alatt sikerült elfojtani. A bombatámadásnak több halálos és sebesült áldozata van. *Egy* repülőgépet a légvédelmi tüzérség lelőtt.

Zörgő Bäby Menyasszonyi KELENGYE FOGALOM
BUDAPEST-IV. DEÁK FERENC-UTCA-19. "ZORTEX"-MÁRKA!

rendjét. *Kossuth* Pál a tokajhegyaljai károkat, *Közi-Horváth* József pedig a munkabéreket teszi szóvá. *Rajniss* Ferenc két interpellációt jegyzett be: az egyik a harmadik zsidótörvénnyel, a másik birtokpolitikai kérdésekkel foglalkozik. *Gesztelyi-Nagy* László a szőlősgazdák helyzetéről interpellál és szóváteszi a tisztviselőtársadalom, valamint az ipari és mezőgazdasági munkásság jövedelememelkedésének problémáját is.

A kormánypárti problémák rendezése és az előzmények

Csütörtökön negyvenhat képviselőházi zsöllye új gazdát kap. A megnagyobbodott képviselőház tagjai természetesen a legnagyobb figyelemmel kísérik a képviselők párt szerinti csoportosulását, különösen azért mert az utóbbi napokban a Magyar Élet Pártjából — mint ismeretes — *több kilépés* történt.

Ezekkel a kilépésekkel kapcsolatban politikai körökben és a nagyközönség sorában is a *legkülönbözőbb találgatások* keltek szárnyra.

Teleki felszólítása

A találgatásokkal szemben a való tényállás az, hogy gróf *Teleki* Pál miniszterelnök körülbelül *fél évvel ezelőtt* egy pártértekezleten a MÉP *minden tagjának* módot nyujtott arra, hogy *tisztázza elveit* és amennyiben a pártfegyelemnek nem hajlandó magát teljes mértékben alávetni, *lépjen ki a kormánypártból.* Nemcsak módot nyujtott erre a miniszterelnök, de egyenesen *felszólította a békétlenkedőket*, akik a keretekbe sehogy sem tudtak beleilleszkedni, hogy vonják le helyzetükből a konzekvenciát. Határozottan felkérte őket, hogy hagyják ott a kormánypártot, hiszen ezzel nemcsak önmaguknak, de a pártnak és végeredményben *a nemzetnek is* szolgálatot tesznek.

Ez a határozott, kategórikus felszólítás pusztában elhangzott szó maradt: *a MÉP-ből nem történt kilépés.* Nagy külpolitikai események következtek, az ország területe lényegesen megnagyobbodott és sajátságos véletlen folytán *éppen az erdélyi országrészek visszacsatolásáról szóló törvény letárgyalásának napján* Imrédy Béla és Jaross Andor bejelentette a pártból való kilépését.

A párt nyílt színvallomást követel, záros határidő alatt!

A pártvezetőség *már előzőleg is* tisztán látta, hogy több képviselő magatartása éppen olyan bizonytalan, mint késő tavasszal volt. Ezt a helyzetet *sem a párt, sem a kormány, de az egyetemes nemzeti érdekek szempontjából sem lehetett tovább fentartani.* Éppen ezért a pártvezetőség *október 6-án reggel* mindazokhoz, akik bizonytalanoknak látszottak, *határozott hangú levelet intézett és záros határidőn belül irásbeli választ kívánt tőlük.*

Ebben a válaszban kellett a címzetteknek *nyilatkozniok arról, hogy helyeslik-e a párt és a kormány politikáját, vagy külön úton kívánnak-e haladni.* A felszólításra már néhány válasz megérkezett és amint a megszabott záros határidő letelik, *a Magyar Élet Pártja közli a kilépők nevét.* Ez a határozott felszólítás tehát *nyilt színvallást kell* hogy maga után vonjon és *amennyiben akadna olyan képviselő, aki nem válaszol a levélre és ezzel bizonytalanságban hagyja a pártvezetőséget, azt a Magyar Élet Pártja kizárja tagjai sorából.*

Nagy feladatok: új zsidótörvény, alkotmányreform, szociális és gazdasági feladatok

Az október 6-i levelek tehát végre tiszta helyzetet teremtettek. A kormánypártnak *teljes egységre* van szüksége, mert a legközelebbi jövőben olyan nagyjelentőségű javaslatok kerülnek a parlament elé, amelyeknek tárgyalása *a legszigorúbb egységet és a legfélreérthetetlenebb állásfoglalást kívánják meg.*

Sor kerül *a harmadik zsidótörvény beterjesztésére*, amelyről gróf *Teleki* Pál miniszterelnök még a nyári szünet előtt megemlékezett és amelynek *előkészítési munkálatai már befejezés előtt állnak.* A kormány ezenkívül javaslatot terjeszt elő egy *alkotmányreform* tekintetében, továbbá gondoskodik arról, hogy megfelelő *szociális intézkedésekkel* segítsék a rászorultakat.

Természetesen elsősorban *a költségvetés tárgyalása* következik a Ház munkarendjén. A költségvetés még a bécsi döntés előtti Magyarország területére vonatkozik, míg az erdélyi pénzügyi problémák megoldására a kormány külön felhatalmazást kér majd az országgyűléstől.

Haladéktalanul intézkedés történik továbbá *Erdélynek az anyaországba való teljes bekapcsolására.* Az intézkedések során a legszükségesebb közigazgatási kérdések megoldása után *azonnal a közgazdasági problémák következnek.*

A kormány gazdasági programja egyébként is igen gazdag. Az európai háború *teljesen összezavarta a külkereskedelmi forgalmat, felforgatta a fogyasztást és a beszerzési lehetőségeket.* Szükséges tehát, hogy az új helyzetre a gazdasági életet, a termelést és az ellátást a legrövidebb időn belül átállítsák.

Politikai körökben úgy tudják, hogy ezek a nagyszabású tervek *közvetlen megvalósulás előtt állnak.* Utaltunk már arra, hogy megvalósításukhoz a párt legteljesebb fegyelmére és egységére van szükség. Ezzel kapcsolatban egyébként időszerűnek látszik még egy kérdés tisztázása, amely főleg *a nagyközönség egyes rétegeiben* fantasztikus találgatásokra adott alkalmat.

A Szálasi-kihallgatás története

A *Magyarország* már tegnap megállapította, mennyire alaptalanok azok a találgatások, amelyek *Szálasi* Ferenc és *Ruszkay* Jenő szombati miniszterelnöki kihallgatásával kapcsolatban szárnyra keltek.

Ennek a kihallgatásnak pontos története az, hogy *Szálasi Ferenc az elmúlt hét elején Ruszkay Jenő útján azt a kérését terjesztette a miniszterelnök elé, hogy nála tisztelgő látogatást tehessen.* A miniszterelnök közölte, hogy *szombaton este fogadja Szálasi Ferencet.* A kihallgatás *ennek a közlésnek értelmében* meg is történt és *Szálasi* Ferenc *Ruszkay* Jenő társaságában megjelent a Sándor-palotában.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Nem volt, nincs és nem is lesz együttműködés!

A kihallgatás során *semmiféle koalició, kompromisszum vagy együttműködés gondolata fel nem merült.* Ez a feltételezés csak *ideges és nyughatatlan agyak* szüleménye.

A kormány a nyilas párttal együttműködni soha nem óhajtott, a jövőben sem fog és semmi néven nevezendő kompromisszumot nem köt. A kormány álláspontja ebben a vonatkozásban olyan világos és félreérthetetlen, hogy már ebből is következik, mennyire alaptalanok és légből kapottak azok a találgatások, amelyek úgy vélték, hogy a szombat esti kihallgatáson efajta kérdések is szóba kerülhettek.

A felsőház közjogi bizottsága elfogadta a felsőházi javaslatot

A felsőház közjogi bizottsága ma délelőtt tárgyalta *Balogh* Jenő elnöklésével a keresztény vallásfelekezetek egyháznagyjainak és képviselőinek felsőházi tagságáról szóló törvényjavaslatot. A kormány részéről jelen volt gróf *Teleki* Pál miniszterelnök, *Radocsay* László igazságügyminiszter és *Antal* István igazságügyi államtitkár.

Gróf *Bethlen* Pál előadói beszéde után a javaslat általános tárgyalása során *Szüllő* Géza, *Rakovszky* Endre, báró *Radvánszky* Albert és *Raffay* Sándor szólalt fel. Gróf *Teleki* Pál miniszterelnök válasza után a részletes tárgyalás során báró *Radvánszky* Albert szólalt fel. A bizottság ezután a törvényjavaslatot mind általánosságban, mind pedig részleteiben elfogadta.

Lelőtte a rendőr a betörőt

Éjszaka Pestszentlőrincen *Szekeres* Pálnak az *Üllői*-út 29. számú házban lévő mechanikai üzletében betörő járt. A rendőr igazolásra szólította fel az üzletből kijövő embert. Mikor *menekülni próbált*, elkapta karját s dulakodás fejlődött ki közöttük. A rendőr *szorongatott helyzetében a betörőre lőtt* s mellén eltalálta. A betörő ennek ellenére *vérző sebével elmenekült.*

Másfél óra mulva a rendőrőrszobán jelentkezett egy asszony és elmondta, hogy fia, *Szilágyi* József 20 éves napszámos nemrég jött haza s elmondta anyjának, hogy a rendőr lőtte le. *Szilágyit* életveszélyes állapotban kórházba szállították.

Japán csapatok ünnepélyes bevonulása Indokína fővárosába

Tokio, október 8. *(Reuter.)* **A japán csapatok kedden délelőtt bevonultak Hanoiba, Francia-Indokina fővárosába. A csapatok bevonulása idején katonai és tengerészeti repülőgépek keringtek a város felett.**

Nishimura, a bevonuló csapatok parancsnoka, udvariassági látogatást tett Decoux altengernagynál, Francia-Indokina főkormányzójánál és a többi francia hatósági személynél.

(MTI)

Színes amatőrfilm az erdélyi bevonulásról

Néhány lelkes és gyakorlott magyar amatőrfilmező színes filmet készített az erdélyi bevonulásról. A maga nemében egyedülálló filmet a Magyar Amatőrfilm Szövetség új székházának felavatásán mutatják be később megállapítandó időben.

MAGYARORSZÁG KIS KIRAKATA

ÚJ, DIVATOS NŐI TÁSKÁK közvetlenül a készítőnél legolcsóbban! CSÁNGÓ FERENC csak IV., SZERVITA-TÉR 4 (udvarban).

Alig használt stil ebédlő privátnak olcsón eladó XIV. ker., Bosnyák-tér 3/a. szám, I. emelet, bal csengő.

Olaszországban élt diplomás úrileány olasz órákat ad. Tel. 1-4-ig 116-190

Komoly angol nyelvoktatás fiatal nyelvtanárnőnél UNIVERSITY of LONDON Megbeszélések 5 és 7 között. Tel. 151-570. Margit-körútnál

ELEGÁNSAN BERENDEZETT SZOBA abszolút tiszta utcai vagy udvari telefon-, fürdőszobahasználattal, csendes úri helyen, azonnalra kiadó. Havibéros garszónnak is. Wesselényi-utca 35., I. emelet 1. Telefon: 422-983.

Erdélyben felszabadult, német diplomával rendelkező, 28 éves, nőtlen gépész-elektro-mérnök teljesen nem árja, több nyelvet beszél, jó elhelyezkedést keres. Szíves megkeresések »Ujra magyar vagyok Vez jeligére a főkiadóhivatalba.

November 1-re házfelügyelőséget vagy portási állást keres gyermektelen, 40 éves kőmívesmester, központifűtéses házban is. »Gyakorlott szakértő Vez jeligére főkiadóhivatalba

Öskeresztény kereskedő Kárpátaljára egyedárusítást, mintalerakatot vagy körzetmegbízást vállalna. Popovics Lajos, Tarackóz

Elegáns különbejáratú, tiszta, garantáltan féregmentes utcai szoba fürdőszobahasználattal, úrnak, kiadó csendes úriházban. Akácfa-utca 18., II. emelet 12/a.

Szerdai lóversenyek

I. Szent Lőrinczi díj
4000 P a győztesnek. Táv 1000 m

1	**Mon Tresor** 4é pm	62½
2	**Kontrás** 3é pm (Schejbal)	56
3(5)	**Bariton** 3á (Klimscha A.)	54
4	**Admiral** 3é sm (Csuta)	53
5(3)	**Koma** 3é pm	53
6	**Bajnok** 3é pm	51
7	**Katica** 3é pk	49½

Bariton legutóbb igen könnyen nyert. **Kontrás**, ha régi formájában lenne, nyerné a versenyt. **Admiral** nem szereti a rövid távokat.

Tip: **Bariton—Kontrás—Admiral**

II. Kétévesek versenye
4000 P a győztesnek. Táv 1000 m

1	**Para Yokk** pm (Schejbal)	60
2	**Fénysugár** pm	56½
3	**Baltic Baron** stpm	56½
4	**True Wonder** pm	56½
5	**Volcano** pm (Gutai)	56½
6	**Basil** pm	56½
7	**Quebec** pk (Nagy G.)	56
8	**Fi-Fi** pm	55
9	**Maradi** pk (Szokolai)	55

Para Yokk a legkitűnőbb papíreséllyel sorozatosan nyerte legutóbb a versenyeket. **Volcano** reményteljesen javult, **Quebec** pedig a Károlyi-emlékversenyben kiváló formát mutatott.

Tip: **Para Yokk—Quebec—Volcano**

III. Földmivelési minisztérium díja
12.000 P a győztesnek. Táv 2000 m
Második cél

1(8)	**Dugó** 5é pm (Gill)	59
2	**Vinkó H.** 5é szm	59
3	**Try Well** id. sm (Balog)	57
4	**Nemes** 4é pm (Schejbal)	55
5	**Hős** 5é pm (Gulyás)	54
6	**Henricus** 4é pm (Schejbal)	53
7	**Jonathan** 6é pm (Gutai)	52½
8(1)	**Ezresbankó** 4é sm (?)	51
9	**Casqué** 4é pm (Tamási)	51

Casqué terhelése sokkal kedvezőbb, mint ellenfeleié. Vetélytársai lehetnek **Nemes** és **Dugó**, **Hős** pedig, ha jól lovagolják, helyezetten végezhet.

Tip: **Casqué—Nemes—Hős**

IV. Kétévesek handikepje
3000 P a győztesnek. Táv 900 m

1	**Grape Fruit** pk	64
2	**Sóhaj** stpk (Schejbal)	59
3	**Corso** pk (Balog)	58
4	**Parabola** pk (Klimscha A.)	57½
5(12)	**Vendetta** pk (Szokolai)	56
6	**Pommery** szm (Schejbal)	56
7	**Tourbillon** pm (Gutai)	56
8	**Palotás** pm (Esch Gy.)	55½
9	**Guba** pm (Gill)	55
10	**Kaláris** sk (Tamási)	55
11	**Maginot** sm (Fodor)	50½
12(5)	**Gamine** pk (Kolonics)	50½
13	**Virágzó** pk (Fodor)	50½
14	**Medea** pk	50
15	**Reményem** sk (Dósai)	47
16	**Marcsa** pk (Csuta)	45

Corsonak igen kedvérevaló a rövid táv. Eddigi versenyeiben 900 m-ig mindig az élen volt. **Parabola**, ha levetkezi lassú kezdését, elől végez. **Vendetta** igen gyors futású volt.

Tip: **Corso—Parabola—Vendetta**

V. Eladók handikepje
2000 P a győztesnek. Táv 1600 m

1	**Ereszd el** 6é pm (Baranyi)	65
2	**Albusz** 6é pm (?)	58½
3	**Iván** 3é sm (Schejbal)	55
4	**Barázda** 3é pk (Török)	54½
5(8)	**Riadó** 5é pm (Esch Gy.)	52½
6	**Szeleburdi** 3é (Kov. L. II.)	51½
7	**Teri** 3é pk (Pusz V.)	51
8(5)	**Hűség** 3é sk (Klimscha J.)	50
9	**Couleur gagne** 3é (Pfendler)	49
10	**Fecském** 3é sk (Horák II.)	42½
11	**Kujon** 3é stpm (Bocskay)	39

Couleur gagne nyerése esedékes. **Szeleburdi** lassan visszanyeri tavaszi formáját. **Barázda** pedig, ha nyerő formájával indul, biztos helyezés.

Tip: **Couleur gagne—Szeleburdi—Barázda**

VI. Welter-handikep. 2500 P a győztesnek. Táv 2400 m. — **Második cél**

1(3)	**Ezresbankó** 4é sm	60
2	**Sympton** 5é sm (Klimscha)	60
3(1)	**Ferkó** 3é pm (Gill)	56½
4	**Lator** id stpher (Kolonics)	51½
5	**Művész** id pher (Kov. L. II.)	49
6	**Lókötő II.** 3é sher (Csömöri)	48½
7	**Marczi** 3é pm (Pfendler)	46½
8	**Obálka** 4é pk (Karaszek)	46

Sympton a 2400-as távra trenirozott ló, **Művész** papiron szintén első esélyes, **Ferkó** pedig pillanatnyilag igen jó formát fut.

Tip: **Sympton—Művész—Ferkó**

VII. Welter-handikep. 2500 P a győztesnek. Táv 2400 m. — **Második cél**

1	**Albusz** 6é pm (?)	60
2	**Számum** 3é pk (Klimscha A.)	58½
3	**Nicolette** 5é pk (Bihari)	55½
4	**Happy Boy** 4é pher (Csuta)	53½
5	**Dugó-Dani** 5é pehr (?)	52½
6	**Fék** 6é pm (?)	50½
7	**Coul. gagne** 3é pk (Pfendl.)	49½
8	**Tekergő** id. pk (Győry)	49½
9	**Ringató** 3é pk (Csuta)	47
10	**Lehet** 4é sk (Csömöri)	46½

Számum Klimschával a nyergében valószínűleg megnyeri a futamot. **Féket** gátversenyei alapján másodiknak jelöljük.

Tip: **Számum—Fék**

LAKCÍM
ADRESS
ADRESSE

BOTÁR EDIT
3400 CLUJ
str. Republicii 60
tel.: (40-5)114524
Romania

* * *

BOTÁR EDIT
1112 BUDAPEST
Hegyalja út 48
tel.: (36-1)1853445
fax: (36-1)1850995
Hungary

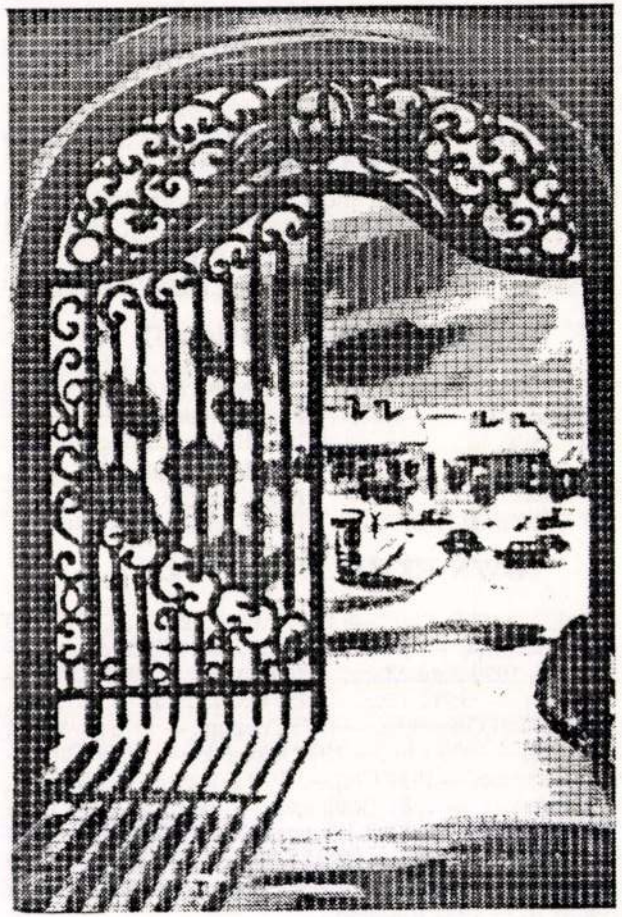

Botár

BOTÁR EDIT

1992
április

AKVARELL

KIÁLLÍTÁSA
EXHIBITION
AUSSTELLUNG

STOKHOLM — LUND
JÖNKÖPING — GÖTEBORG
LJUMBÜ

BOTÁR EDIT /FURDEK EDIT/

- Született Marosújváron 1930 január 12-én.
- A kolozsvári „ION ANDREESCU" képzőművészeti Akadémia textil szakának végzettje (1950-1956).
- Résztvett 75 Grafikai, Festészeti, Iparművészeti, és Díszlet-tervezői kiállításon.
- 1956-tól, több mint harminc éven keresztül, a kolozsvári Bábszínház díszlet- és bábtervezője. A 79 megtervezett darabbal sok nemzetközi díjat nyert a színház.
- 1974 A művészeti érdemrend V-ik fokozatának a kitüntetettje.
- 1955 Első kiállítása Bukarestben.

KÜLFÖLDI KIÁLLÍTÁSOK

1955 Moszkva	1986 Moszkva
1966 Brüsszel	1980 Stuttgart
1966 Mexico	1981 Böblingen (Ger.)
1969 Torino	1984 Datzingen (Ger.)
1969 Párizs	1986 Stuttgart
1991 Kecskemét (Hun.)	1991 Kecskemét II. (Hun.)

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK (42)

1964 Kolozsvár, — 1968 Kolozsvár. — 1969 Csíkszereda, — 1969 Székelyudvarhely, — 1970 Marosvásárhely, — 1970 Bukarest, — 1972 Kolozsvár, — 1973 Szatmár, — 1973 Arad, — 1973 Nagykároly, — 1973 Hunyad, — 1974 Kolozsvár, — 1974 Szentlászló, — 1975 Kézdivásárhely, 1975 Sepsiszentgyörgy, — 1975 Kovászna, — 1975 Szentlászló, — 1976 Kolozsvár,— 1978 Kolozsvár,— 1978 Kolozsvár Filo, — 1979 Kolozsvár, — 1979 Kézdivásárhely, — 1979 Kolozsvár, — 1979 Kovászna, — 1980 Kolozsvár, — 1980 Stuttgart, — 1981 Böblingen, — 1981 Kolozsvár, 1981 Kolozsvár, — 1982 Szatmár, — 1982 Datzingen, — 1982 Kolozsvár, — 1983 Kolozsvár, — 1984 Szatmár, — 1985 Kolozsvár, — 1986 Kolozsvár, — 1986 Stuttgart, — 1988 Kolozsvár, — 1990 Kolozsvár, — 1991 Kecskemét, — 1991 Kecskemét II, — 1992 Budapest.

HAZAI KIÁLLÍTÁSOK

1955 - 1991 között, részt vesz a hazai megyei, és országos Grafikai Festészet-, Textil-, Iparművészeti-, Díszlet és Bábtervezési tárlatokon.

MAGÁNTULAJDONOKBAN LÉVŐ, közel 800 munkája, 24 országban van:

AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK		
ANGLIA	FRANCIAORSZÁG	NÉMETORSZÁG
AUSZTRÁLIA	GÖRÖGORSZÁG	OLASZORSZÁG
AUSZTRIA	HOLLANDIA	PERU
BELGIUM	IZRAEL	ROMÁNIA
CALIFORNIA	JUGOSZLÁVIA	SPANYOLORSZÁG
DÁNIA	KANADA	SVÁJC
FINNORSZÁG	LUXEMBURG	SVÉDORSZÁG
	MAGYARORSZ.	VENEZUELA

BOTÁR EDIT /FURDEK EDIT/

- Was born on the 12-th of January in the town Ocna-Mureș (Roumania).
- She studied at the "ION ANDREESCU" Academy of Fine Arts Cluj between 1950-56.
- 1955 București, her first Exhibition.
- Took part on 75 graphics, painting, deco and scenography Exhibitions in Romania and abroad as well.
- Beginning with 1956, for more than 30 years she has been scenographer in the Puppet Theather in Cluj, where she designed puppets and scenography for 79 plays.
- 1974 She was awarded the "MERITUL CULTURAL CL. V."

EXHIBITIONS ABROAD

1955 Moscow	1986 Moscow
1966 Brüssels	1980 Stuttgart
1966 Mexico	1981 Böblingen (Ger.)
1969 Torino	1984 Datzingen (Ger.)
1969 Paris	1986 Stuttgart
1991 Kecskemét (Hun.)	1991 Kecskemét II. (Hun.)

OWN EXHIBITIONS (42)

1964 Cluj, — 1968 Cluj, — 1969 Miercurea-Ciuc, — 1969 Odorheiul-Secuiesc, — 1970 Tg. Mureș, — 1970 București, — 1972 Cluj, — 1973 Satu-Mare, — 1973 Arad, — 1973 Carei, — 1973 Huedin, — 1974 Cluj, — 1974 Săvădisla, — 1975 Tg. Secuiesc, 1975 Sf.Gheorghe, — 1975 Covasna, — 1975 Săvădisla, — 1976 Cluj,— 1978 Cluj,— 1978 Cluj-Filo, — 1979 Cluj, — 1979 Tg. Secuiesc, — 1979 Cluj,— 1979 Covasna, — 1980 Cluj, — 1980 Stuttgart, — 1981 Böblingen, — 1981 Cluj, 1981 Cluj, — 1982 Satu-Mare, — 1982 Datzingen, — 1982 Cluj, — 1983 Cluj, — 1984 Satu-Mare, — 1985 Cluj, — 1986 Cluj, — 1986 Stuttgart, — 1988 Cluj, — 1990 Cluj, — 1991 Kecskemét, — 1991 Kecskemét II, — 1992 Budapest.

NATIONAL EXHIBITIONS

Between 1955 - 1991 she took part on many national and regional Graphics, Painting, Textile, Design, Scenography, and Puppeteering Exhibitions.

WORKS IN PRIVATE COLLECTIONS — almost 800 works in 24 countries

AUSTRALIA	FRANCE	PERU
AUSTRIA	GERMANY	ROUMANIA
BELGIUM	GREECE	SPAIN
CALIFORNIA	HOLLAND	SWEDEN
CANADA	HUNGARY	SWITZERLAND
DENMARK	ISRAEL	U.S.A.
ENGLAND	ITALY	VENEZUELA
JUGOSLAVIA	FINNLAND	LUXEMBURG

BOTÁR EDIT /FURDEK EDIT/

- Sie ist an dem 12 Januar 1930 in Ocna-Mureș (Rumanian) geboren.
- 1950-1956 sie studiert an der „ION ANDREESCU" Kunstakademie Cluj.
- 1955 București, ihre erste Ausstellung.
- Beginnend mit 1956, für mehr als 30 Jahre ist sie im Klausenburger (Cluj) Puppenteater Scenographin gewesen. Sie hat Bühnenbilder, und Puppen, für 79 Schauspiele entworfen, die den Theater viele internationale Preise gewannen.
- 1974 erhaltet sie "MERITUL CULTURAL CL. V."
- Zwischen 1956-1991 hat Sie in Rumanien und in Ausland an 75 Grafik-, Mahlerei-, Dekoration-, und Dekorausstellungen (Scenographie) teilgenommen.

AUSSTELLUNGEN IM AUSLAND

1955 Moskau	1986 Moskau
1966 Brüssel	1980 Stuttgart
1966 Mexico	1981 Böblingen (Ger.)
1969 Torino	1984 Datzingen (Ger.)
1969 Paris	1986 Stuttgart
1991 Kecskemét (Hun.)	1991 Kecskemét II. (Hun.)

EIGENE AUSSTELLUNGEN (42)

1964 Cluj, — 1968 Cluj, — 1969 Miercurea-Ciuc, — 1969 Odorheiul-Secuiesc, — 1970 Tg. Mureș, — 1970 București, — 1972 Cluj, — 1973 Satu-Mare, — 1973 Arad, — 1973 Carei, — 1973 Huedin, — 1974 Cluj, — 1974 Săvădisla, — 1975 Tg. Secuiesc, 1975 Sf. Gheorghe, — 1975 Covasna, — 1975 Săvădisla, — 1976 Cluj,— 1978 Cluj,— 1978 Cluj-Filo, — 1979 Cluj, — 1979 Tg. Secuiesc, — 1979 Cluj,— 1979 Covasna, — 1980 Cluj, — 1980 Stuttgart, — 1981 Böblingen, — 1981 Cluj, 1981 Cluj, — 1982 Satu-Mare, — 1982 Datzingen, — 1982 Cluj, — 1983 Cluj, — 1984 Satu-Mare, — 1985 Cluj, — 1986 Cluj, — 1986 Stuttgart, — 1988 Cluj, — 1990 Cluj, — 1991 Kecskemét, — 1991 Kecskemét II, — 1992 Budapest.

LANDES AUSSTELLUNGEN

Zwischen 1955 - 1991 hat Sie mit viele Kunststücke am Kollektiv-, landes, -und regional- Grafik, Mahlerei, Textil, Design, Scenographie, und Puppen Austellungen teilgenommen.

WERKE IN PRIVATSAMMLUNGEN — sie hat fast 800 Werke in 24 Länder der Welt

AUSTRALIEN	GRIECHENLAND	PERU
BELGIEN	HOLLAND	RUMANIEN
CANADA	ITALIEN	SCHWEDEN
DANEMARK	ISRAEL	SCHWEIZ
DEUTSCHLAND	JUGOSLAWIEN	SPANIEN
ENGLAND	KALIFORNIEN	UNGARN
FINNLAND	LUXEMBURG	VENEZUELA
ÖSTEREICH	FRANKREICH	U.S.A.

Szeretettel meghívja Önt és kedves családját
A SZABAD DEMOKRATÁK SZÖVETSÉGÉNEK
I. KERÜLETI SZÉKHÁZÁBA
BUDAPEST Dísztér 4-5

BOTÁR EDIT

KOLOZSVÁRI FESTŐMŰVÉSZ
akvarell kiállításának megnyitójára
1992. február 16-án, 16 órára

Megnyitót mond
BANNER ZOLTÁN
Művészettörténész

Közreműködik
BALOGH EMESE
a Nemzeti Színház művésze

MINDENKIT SZERETETTEL VÁRUNK

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ
1992. február 16-tól március 1-ig
NAPONTA 12-18 óráig
BUDAPEST I. Dísztér 4-5., Sz.D.Sz. székházában

UNIUNEA ARTIȘTILOR PLASTICI
ȘI FONDUL PLASTIC DIN R.S.R.
FILIALA CLUJ-NAPOCA

SAT INZĂPEZIT

BEHAVAZOTT FALU

I. P. Cluj-Napoca, 1975-6373 400 ex.

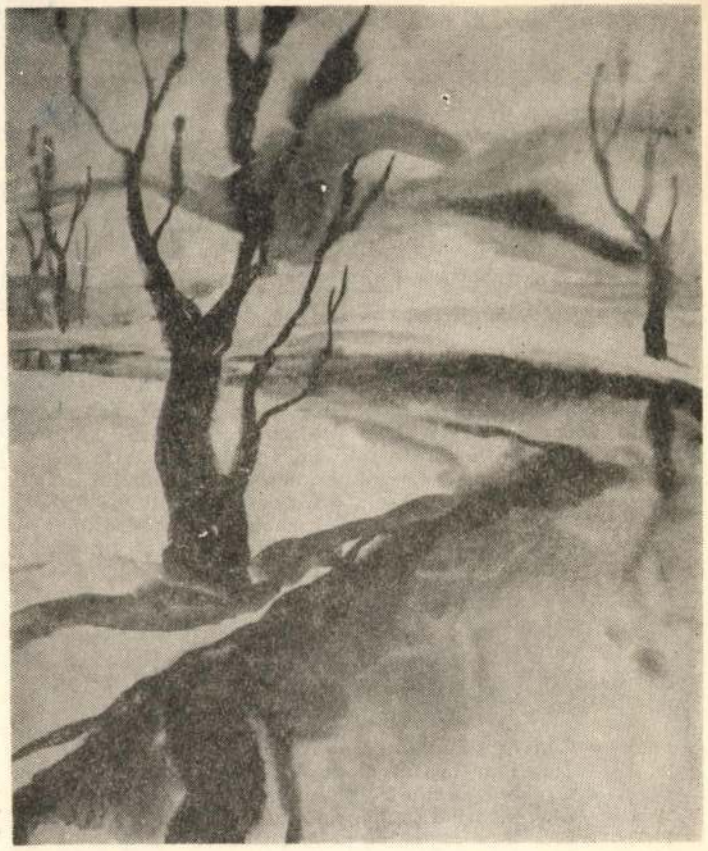

EXPOZIȚIA DE GRAFICĂ

BOTÁR EDIT

GRAFIKAI KIÁLLÍTÁSA

1975

BOTÁR EDIT

Născută Furdek Edit L. la Ocna Mureşului în 12. I. 1930. Studii: Institutul de Artă Plastică „Ion Andreescu". 1950—1956. Adresa: Cluj-Napoca, Str. Republicii Nr. 60. Tel.: 12 946.

Született Furdek Edit L. Marosújváron, 1930. I. 12-én. Tanulmányai: „Ion Andreescu" Képzőművészeti Akadémia. 1950—1956. Lakhelye: Kolozsvár-Napoca Str. Republicii Nr. 60. Tel.: 12 946.

EXPOZIŢII JUDEŢENE — MEGYEI TÁRLATOK

1956 — Cluj. Exp. Regională de Artă Plastică
1957 — Cluj. Exp. Regională de Artă Decorativă
1959 — Cluj. Exp. Regională de Artă Plastică
1959 — Cluj. Expoziţia Clujului în Artă Plastică
1960 — Cluj. Exp. Regională de Artă Decorativă
1963 — Cluj. Exp. Regională de Artă Decorativă
1965 — Cluj. Exp. Regională de Artă Plastică
1966 — Cluj Exp. Regională de Artă Plastică
1967 — Cluj. Exp. Regională de Artă Plastică
1967 — Cluj. Exp. Regională de Artă Decorativă
1968 — Cluj. Exp. Interjudeţeană de Artă Plastică
1969 — Cluj. Exp. Judeţeană de Scenografie
1970 — Cluj. Exp. Judeţeană de Artă Plastică
1970 — BUCUREŞTI. Expoziţia Filialei Cluj
1971 — Cluj. Exp. de Artă Plastică şi Decorativă a Judeţului 1921—1971
1972 — Cluj. Exp. Judeţeană de Artă Plastică, Pictură, Sculptură, Grafică
1972 — Cluj. Exp. de Artă Decorativă
1973 — Cluj. Exp. Judeţeană de de scenografie
1974 — Exp. Judeţeană Cluj-Napoca 1850
1975 — Cluj. Exp. Judeţeană de Artă Decorativă

Pe copertă: **REFLEXE**

A borítón: **TÜKRÖZŐDÉS**

EXPOZIŢII PERSONALE — EGYÉNI TÁRLATOK

1964 — Cluj — Galeria Mică — (10 lucrări de Artă decorativă)
1968 — Cluj — Galeria Mare — (35 aquarele — 16 monotipii)
1969 — Miercurea Ciuc — (45 lucrări)
1969 — Odorhei — (45 lucrări)
1970 — Tg. Mureş — (58 aquarele, 18 monotipii)
1970 — Bucureşti — (11 aquarele, 18 monotipii)
1972 — Cluj — Galeria Mare — 80 aquarele, 20 monotipii)
1973 — Satu Mare Galeria de Artă — **(30 aquarele)**
1973 — Arad — Galeria de Artă — (30 aquarele)
1973 — Carei — Muzeul Orăşenesc — **(35 aquarele)**
1973 — Huedin — Casa de Cultură — (16 aquarele)
1974 — Cluj — Clubul Igazság — (16 aquarele)
1974 — Săvădisla — (35 aquarele)
1975 — Tg. Secuiesc — (40 aquarele)

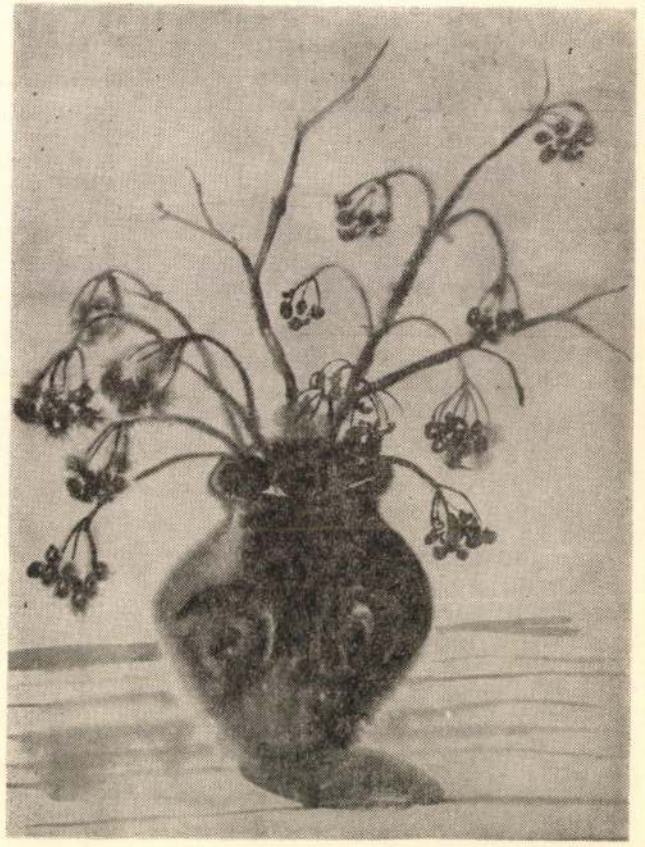

CRENGI DE TOAMNĂ
ŐSZI ÁGAK

EXPOZIŢII REPUBLICANE — ORSZÁGOS TÁRLATOK

1956 — Bucureşti — Expoziţia de Artă Decorativă
1967 — Bucureşti — Expoziţia de Artă Decorativă
1969 — Bucureşti — Expoziţia de Stat a Artelor Decorative
1969 — Bucureşti — Salonul de Desen şi Gravură

EXPOZIŢII ROMÂNEŞTI PESTE HOTARE — KÜLFÖLDI TÁRLATOK

1966 — Bruxelles — Expoziţia Cărţii Româneşti
1966 — Mexic — Expoziţie de Păpuşi şi Schiţe
1969 — Torino — Expoziţia „CARTIMEX"-ului
1969 — Paris — Exp. CARTIMEX

EXPOZIŢII INTERNAŢIONALE — NEMZETKÖZI TÁRLATOK

1955 — Moscova — Festivalul Tineretului

EXPOZIŢII DE GRUP — CSOPORT KIÁLLÍTÁSOK

Participă la 44 expoziţii de pictură, grafică, artă decorativă şi scenografie în anii 1956, 1957, 1959, 1960, 1961, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975. Dintre care reprezentative 1957 — Moscova, 1966 — Bruxelles, 1966 — Mexic, 1969 — Torino-Italia, 1969 — Paris. Începînd din anul 1956 elaborează scenografia la peste 60 piese pentru Teatrul de Păpuşi de Stat Cluj.

Részt vett 44 csoport kiállításon (festészet, grafika, díszítő művészet, díszlettervezés.) az 1956, 1957, 1960, 1961, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975 években. Ezek közül jelentősebb kiállítások 1957 — Moszkva, 1966 — Brüsszel, 1966 — Mexikó 1969 — TORINO — Itália, 1969 — Párizs. 1956 óta a Kolozsvári Bábszínház díszlettervezője, több mint 60 előadás díszleteit és bábuit tervezte.

Meg szeretném osztani, egy csodálatos nyár élményét, mindazokkal, akik nem látták ITÁLIÁT, s azokkal is akik, talán, más szemmel látták Velencét — Itáliát. . . .

Botár Edit

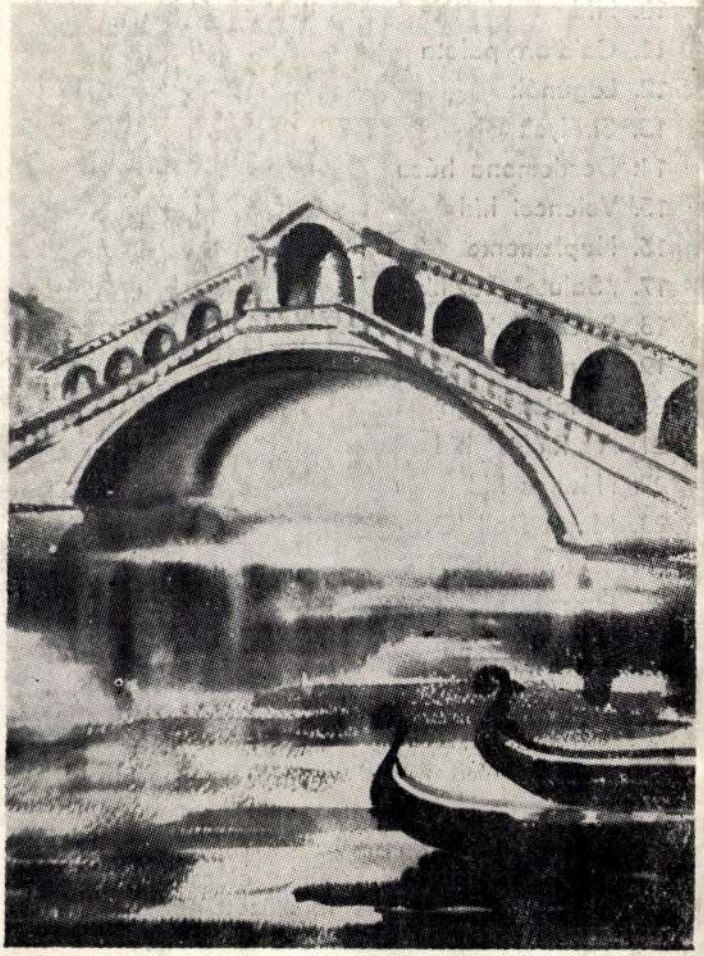

EGY HÉT VELENCÉBEN
O SĂPTĂMÎNĂ LA VENEȚIA

BOTÁR EDIT

UNIUNEA ARTIȘTILOR PLASTICI
DIN R.S.R. FILIALA CLUJ-NAPOCA

I.P.C./M. C-N. 1981-6241, 500 ex.

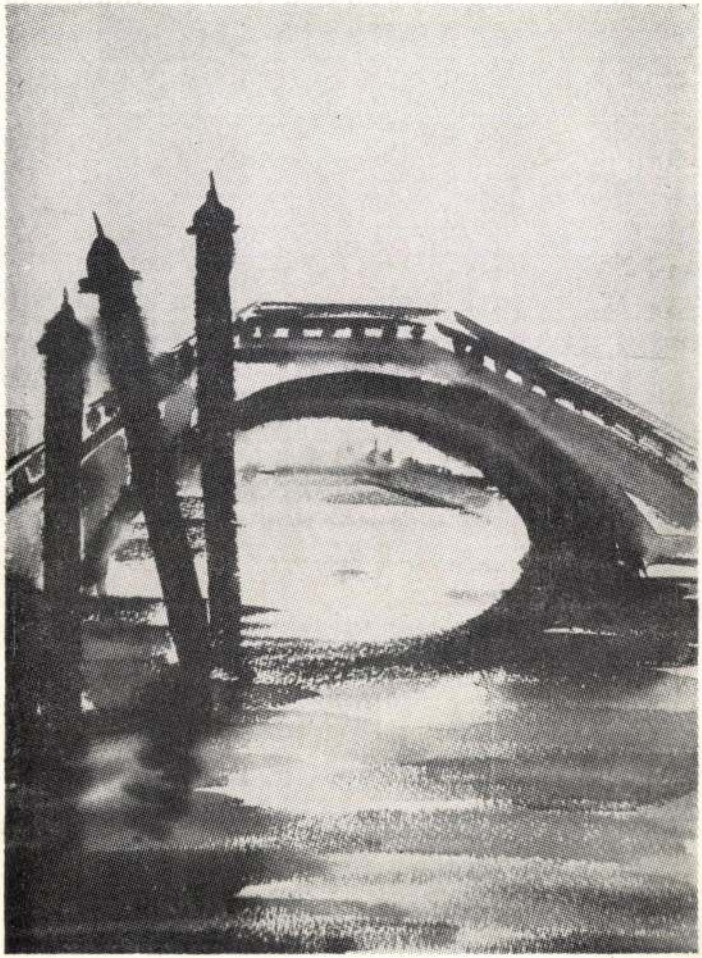

AKVARELLEK

1. Velencei reggel
2. Laguna
3. Fascari palota
4. Velencei laguna
5. Palazzo Contarini
6. Canale Grande
7. Gondolások
8. Gotikus palota
9. Velencei zászlók
10. Híd
11. Ca'd'oro palota
12. Lagunák
13. Sirályok
14. Desdemona háza
15. Velencei híd
16. Naplemente
17. „Salute" Bazilika
18. S. Dell'orio
19. Gondola
20. Sóhajok hídja
21. A „Riálto" híd
22. Hármas híd
23. Maria Dell 'Orto
24. Este Velencében
25. Firenzei híd
26. Ponte Vecchio
27. Sziénai utca
28. Trévi kútjai
29. A nápolyi Ca' d'Ovo
30. Velencei palota

A kiállítást a Magyar Színház előcsarnokában, 1981 március 27—április 15, között nézheti meg a közönség.

PE ARIEŞ

UNIUNEA ARTIŞTILOR PLASTICI
ŞI FONDUL PLASTIC DIN R.S.R.
FILIALA CLUJ

I.P.C. 1972-6941, 500 ex.

EXPOZIŢIA DE GRAFICĂ

BOTÁR

EDIT

1972

1956 Absolvă Institutul Ion Andreescu Cluj, Secția Textile

1964 Expoziție personală în Galeria Fondului Plastic Cluj (Artă decorativă 10 lucrări)

1968 Expoziție personală de grafică în Galeria fondului Plastic Cluj din str. 6 Martie (51 lucrări)

1969 Expoziție personală la Miercurea Ciuc (45 lucrări)

1969 Expoziție personală la Odorhei (45 lucrări)

1970 Expoziție personală la Tîrgu Mureș (58 aquarele, 18 monotipii)

1970 Expoziție personală la București (11 aquarele, 18 monotipii)

1970 Expoziție organizată de ziarul Făclia Cluj („ȚĂRĂNCUȚE", monotipie mențiune specială a juriului)

1969 Expoziție organizată de „CARTIMEX" în TORINO — ITALIA („ȚĂRĂNCUȚE" aplicație din fetru)

Participă la 51 de expoziții regionale, colective, și republicane de grafică și artă decorativă

Din anul 1956 este angajată ca pictor scenograf la Teatrul de Păpuși de Stat Cluj. A montat 38 de piese dintre care multe au avut succese în țară și peste hotare.

1960 Spectacolul „Povești cu animale" (Állatmesék) după poeziile lui Móricz Zsigmond de Kovács Ildikó—Fux Paul este distins cu premiul III la Festivalul Internațional de Teatru de Păpuși și Marionete din București.

1968 Spectacolul „Sarea-n bucate" după Ispirescu de Alecu Popovici și Viniciu Gafiță este distins cu premiul I pentru arta spectacolului la I. Festival Internațional de Teatru de Păpuși Zagreb (Iugoslavia)

Participă la expoziții colective de scenografie organizate de U.N.I.M.A. din R: S: România în țară și în: Anglia, Argentina, Belgia, Franța, U.S.A.

1972 Expoziție personală la Galerie de artă (Str. 6 Martie, 80 aquarele 20 monotipii).

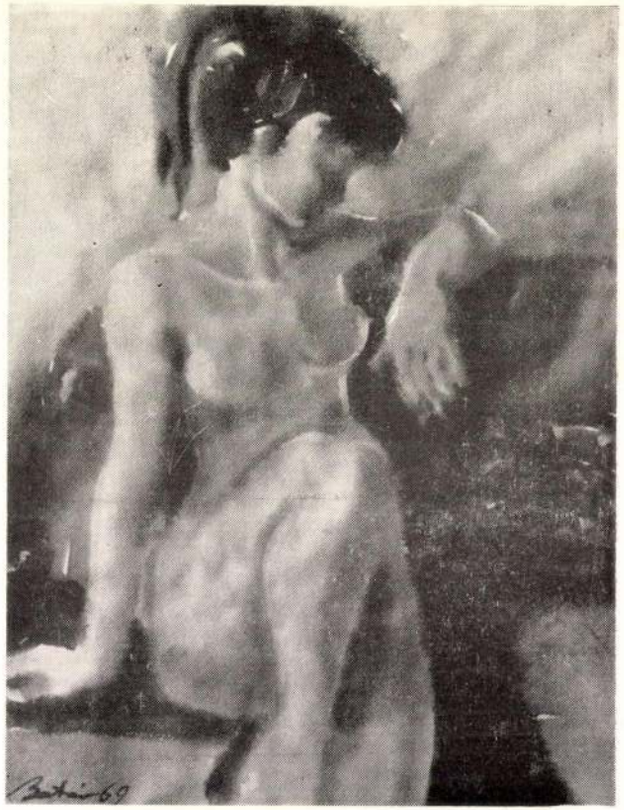

STUDIU

PE COPERTĂ:
IARNĂ ÎN MUNȚI

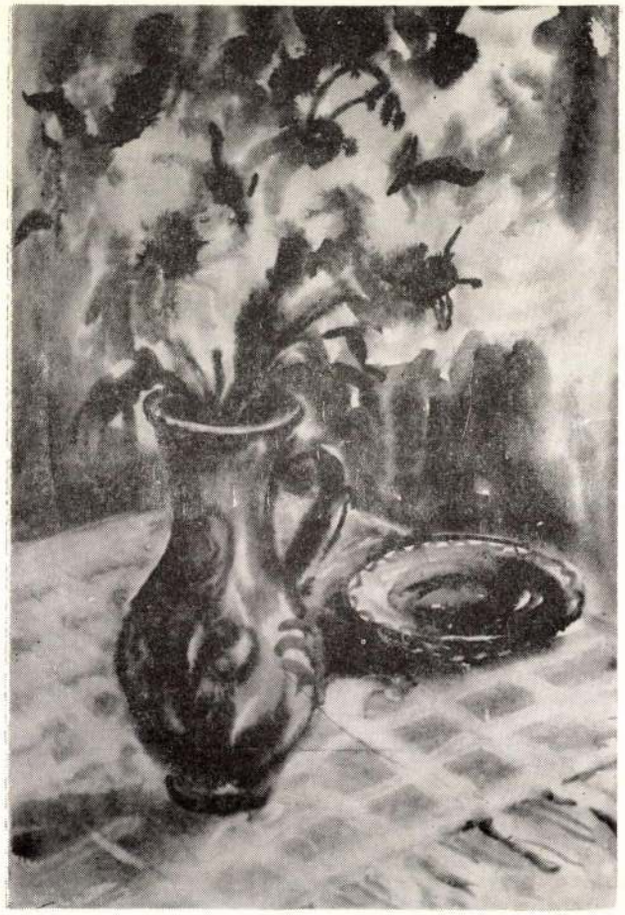

FLORI GALBENE

EXPOZIȚII DE GRUP — CSOPORT KIÁLLÍTÁSOK
EXPOZIȚII JUDEȚENE — MEGYEI TÁRLATOK

Participă la 44 expoziții de pictură, grafică, artă decorativă și scenografie în anii 1956, 1957, 1959, 1960, 1961, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975. Dintre care reprezentative 1957 — Moscova, 1966 — Bruxelles, 1966 — Mexic, 1969 — Torino-Italia, 1969 — Paris. Incepînd din anul 1956 elaborează scenografia la peste 60 piese pentru Teatrul de Păpuși de Stat Cluj.

Részet vett 44 csoport kiállításon (festészet, grafika, díszítő művészet, díszlettervezés.) az 1956, 1957, 1960, 1961, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975 években. Ezek közül jelentősebb kiállítások 1957 — Moszkva, 1966 — Brüsszel, 1966 — Mexikó 1969 — TORINO — Itália, 1969 — Párizs. 1956 óta a Kolozsvári Bábszínház díszlettervezője, több mint 60 előadás díszleteit és bábuit tervezte.

EXPOZIȚII REPUBLICANE — ORSZÁGOS TÁRLATOK

1956 — București — Expoziția de Artă Decorativă
1967 — București — Expoziția de Artă Decorativă
1969 — București — Expoziția de Stat a Artelor Decorative
1969 — București — Salonul de Desen și Gravură

EXPOZIȚII ROMÂNEȘTI PESTE HOTARE — KÜLFÖLDI TÁRLATOK

1955 — Moscova — Festivalul Tineretului
1966 — Bruxelles — Expoziția Cărții Românești
1966 — Mexic — Expoziție de Păpuși și Schițe
1969 — Torino — Expoziția „CARTIMEX"-ului
1969 — Paris — Exp. CARTIMEX

EXPOZIȚII PERSONALE — EGYÉNI TÁRLATOK

1964 — Cluj — Galeria Mică — (10 lucrări de Artă decorativă)
1968 — Cluj — Galeria Mare — (35 aquarele — 16 monotipii)
1969 — Miercurea Ciuc — (45 lucrări)
1969 — Odorhei — (45 lucrări)
1970 — Tg. Mureș — (58 aquarele, 18 monotipii)
1970 — București — (11 aquarele, 18 monotipii)
1972 — Cluj — Galeria Mare — 80 aquarele, 20 monotipii)
1973 — Satu Mare Galeria de Artă — (30 aquarele)
1973 — Arad — Galeria de Artă — (30 aquarele)
1973 — Carei — Muzeul Orășenesc — (35 aquarele)
1973 — Huedin — Casa de Cultură — (16 aquarele)
1974 — Cluj — Clubul Igazság — (16 aquarele)
1974 — Săvădisla — (35 aquarele)
1975 — Tg. Secuiesc — (40 aquarele)
1975 — Sf. Gheorghe
1975 — Covasna
1975 — Săvădisla

LISTA LUCRĂRILOR

ACUARELE

1. Floarea Soarelui I.
2. Floarea Soarelui II.
3. Stradă din Cluj-Napoca
4. Toamnă tîrzie
5. Peisaj montan
6. Flori galbene
7. Grădină japoneză I.
8. Grădină botanică I.
9. Prunus vulgaris
10. Brazi roșcați
11. Peisaj de toamnă
12. Oraș medieval
13. Munții Gutinului toamna
14. Raze solare
15. Rimetea I.
16. Primăvara
17. Piriu
18. Grădina japoneză II.
19. Toamna tîrzie
20. Piatra Craiului
21. Stradă înzăpezită
22. Strada Florilor
23. Tufe ciudate I.
24. Tufe ciudate
25. Viță de vie sălbatică
26. Pe malul apei
27. Iarnă I.
28. Toamnă
29. Iarnă II.
30. Grădină botanică toamnă
31. Buru toamna
32. Ichebana I.
33. Ichebana II.
34. Ichebana III.
35. Ichebana IV.
36. Toamnă
37. Iarnă III.
38. Toamnă tîrzie
39. Studiu IV.
40. Piriu
41. Rimetea II.
42. Arieșul toamna
43. Arieșul
44. Reflexe de toamnă
45. Studiu
46. Iarnă la Ciuc
47. Monument istoric
48. Studiu Nud
49. Arieșul iarna
50. Flori galbene
51. Natură statică
52. Natură moartă
53. Mărișelul primăvara
54. Apus de soare
55. Vine ploaia
56. Iarna pe malul Mureșului
57. Iarna la Mureș
58. Iarnă IV.
59. Studiu
60. Norii la munte
61. Înserare la mal
62. Înserare
63. Studiu I.
64. Studiu II.
65. Studiu III.
66. Hoia
67. Vatra Dornei
68. Peisaj montan
69. Relaxare
70. Iarna în munți
71. Flori de toamnă
72. Natură statică
73. Ultimele frunze
74. Grădină botanică
75. Grădină botanică
76. Grădină botanică
77. Grădină botanică
78. Iarnă la Mărișel
79. Pe malul apei iarna
80. Reflexe aurii

BOTÀR EDIT

UNIUNEA ARTIȘTILOR PLASTICI DIN R.S.R. FILIALA CLUJ
GALERIA DE ARTĂ. STR. 6 MARTIE NR. 4. 8 IV—25. IV. 1976

BOTÀR EDIT

Născută Furdek Edit L. la Ocna Mureșului în 12. I. 1930. Studii: Institutul de Artă Plastică „Ion Andreescu". 1950—1956. Adresa: Cluj-Napoca, Str. Republicii Nr. 60. Tel.: 12 946.

Született Furdek Edit L. Marosújváron, 1930. I. 12-én. Tanulmányai: „Ion Andreescu" Képzőművészeti Akadémia. 1950—1956. Lakhelye: Kolozsvár-Napoca Str. Republicii Nr. 60. Tel.: 12 946.

GRĂDINA BOTANICĂ

REFLEXE DE TOAMNĂ

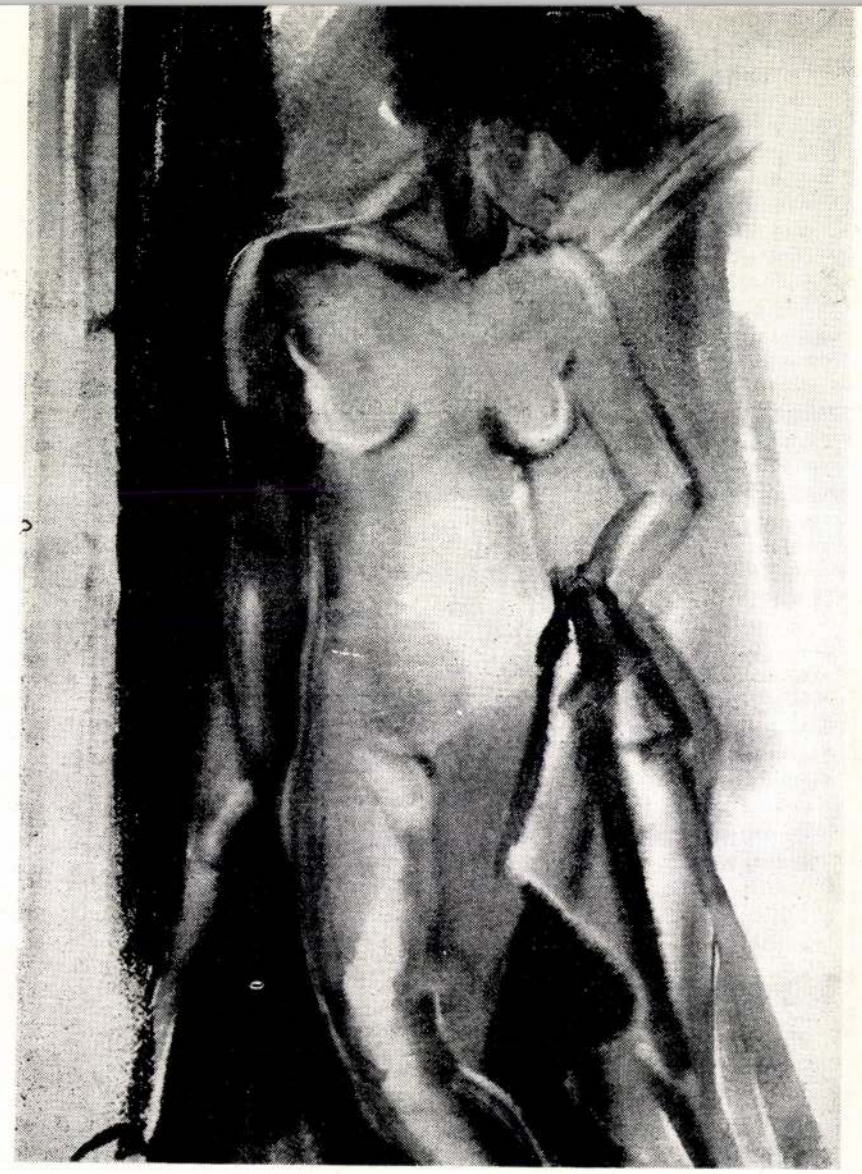

STUDIU DE NUD

STRADĂ DIN CLUJ

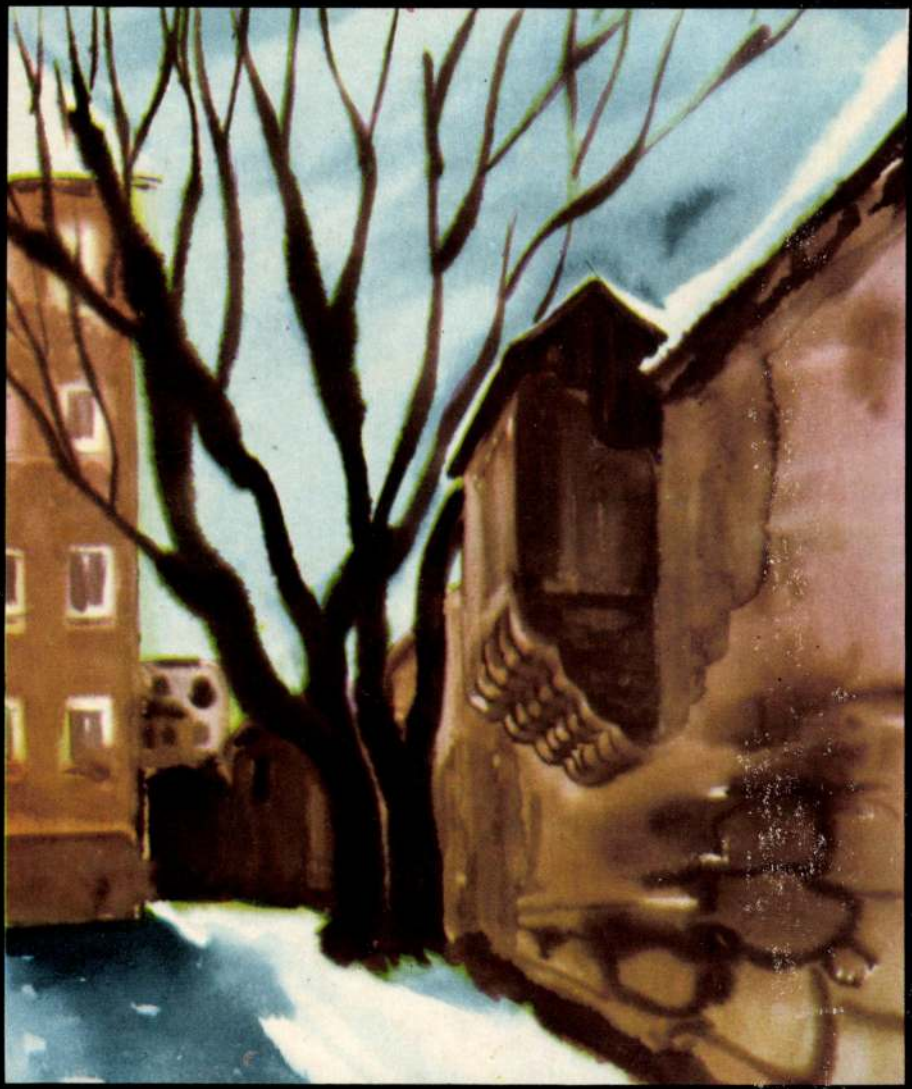

BOTÀR
EDIT

BOTÁR EDIT, născută FURDEK EDIT L. la Ocna-Mureşului în 12. I. 1930.

Studii; Institutul de Artă Plastice „Ion Andreescu" 1950—1956.

Adresa; Cluj-Napoca, Str. Republicii Nr. 60. Tel. 12946.

BOTÁR EDIT, született, FURDEK EDIT L. Marosújváron, 1930. I. 12-én.

Tanulmányai: „Ion Andreescu" Képzőművészeti Akadémia. 1950—1956.

Lakcím: CLUJ-NAPOCA Str. Republicii Nr. 60. Tel. 12946.

BOTÁR EDIT, né, FURDEK EDIT L. à Ocna-Mureşului le 12. I. 1930.

Études; 1950—1956 École des Beaux Arts „Ion Andreescu".

Adresse; Cluj-Napoca, Str. Republicii. Nr. 60. Tel. 12946.

BOTÁR EDIT, born, FURDEK EDIT L. in Ocna-Mureşului in 1930. I. 12.

Studies; 1950—1956. „Ion Andreescu" Institute of Fine Arts of Cluj-Napoca.

Adress; Cluj-Napoca Str. Republicii. Nr. 60. Tel. 12946.

UNIUNEA ARTIŞTILOR PLASTICI R.S.R. ROMÂNIA FILIALA CLUJ- NAPOCA.

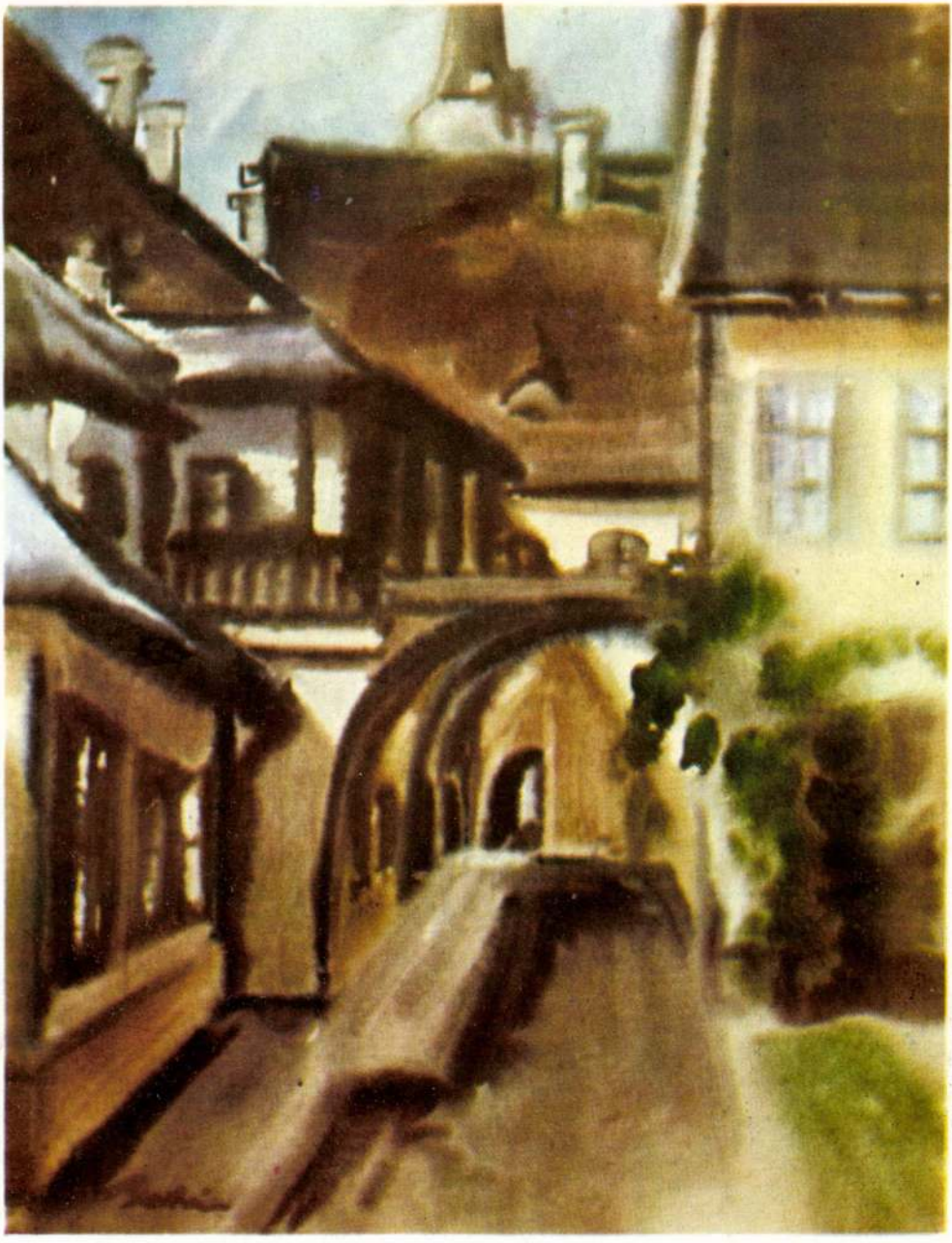

CURTEA REDACȚIEI „KORUNK“
A „KORUNK" RÉGI UDVARA

CASA MATEI CORVIN

MÁTYÁS KIRÁLY SZÜLŐHÁZA

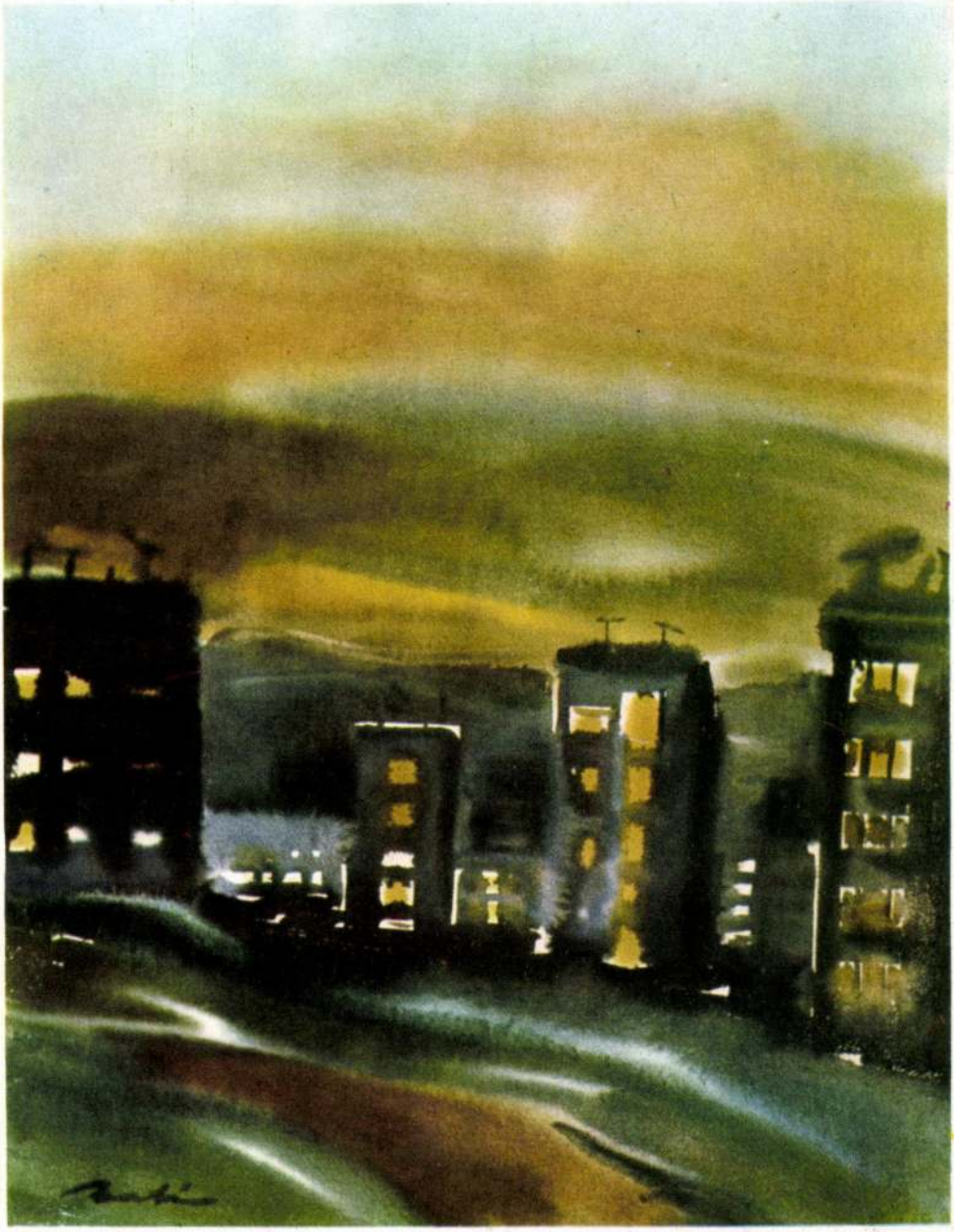

LUMINILE SERII

ESTI FÉNYEK

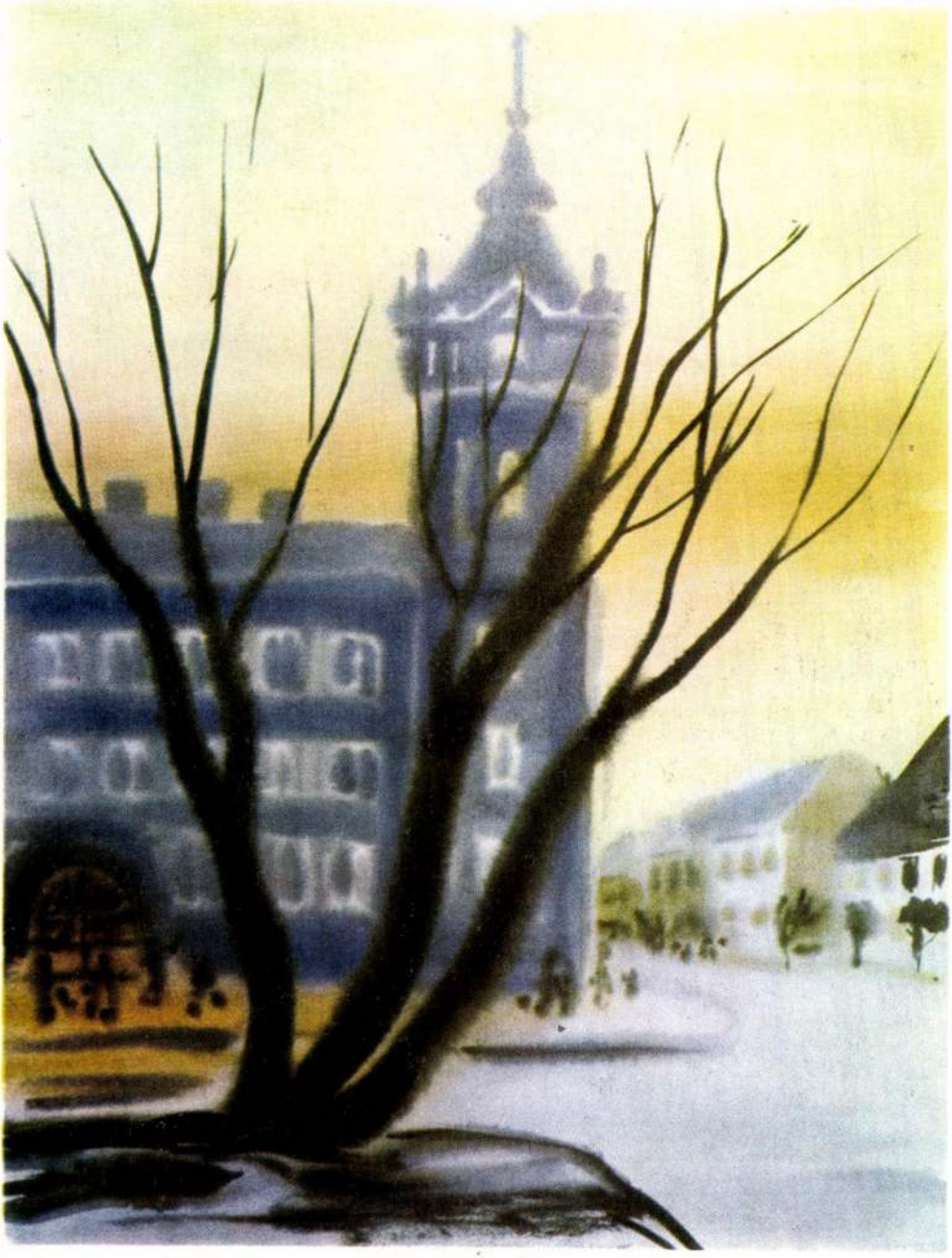

STRADA MOȚILOR

MÓCOK ÚTJA

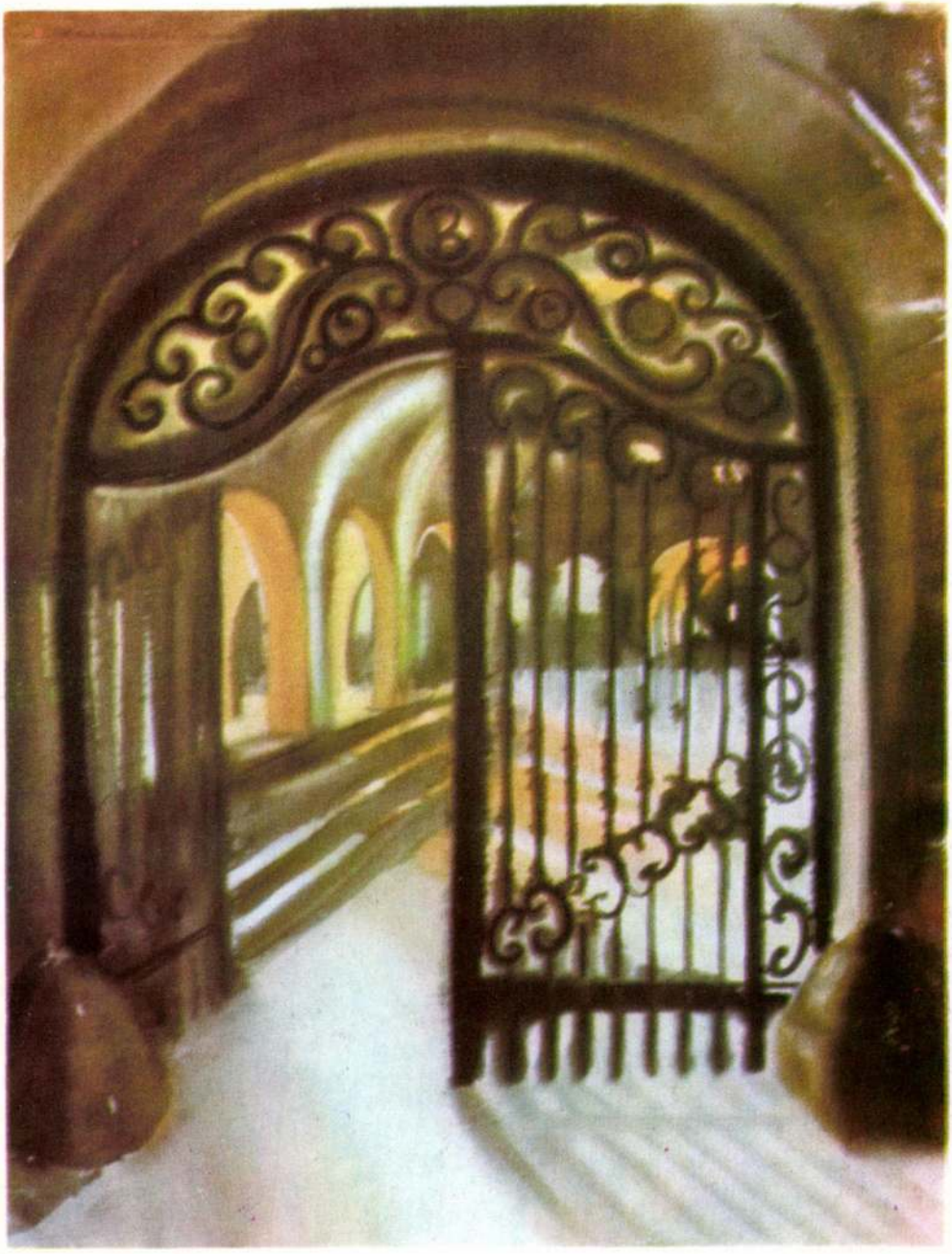

POARTA MUZEULUI SEARA

A MÚZEUM KAPUJA ESTE

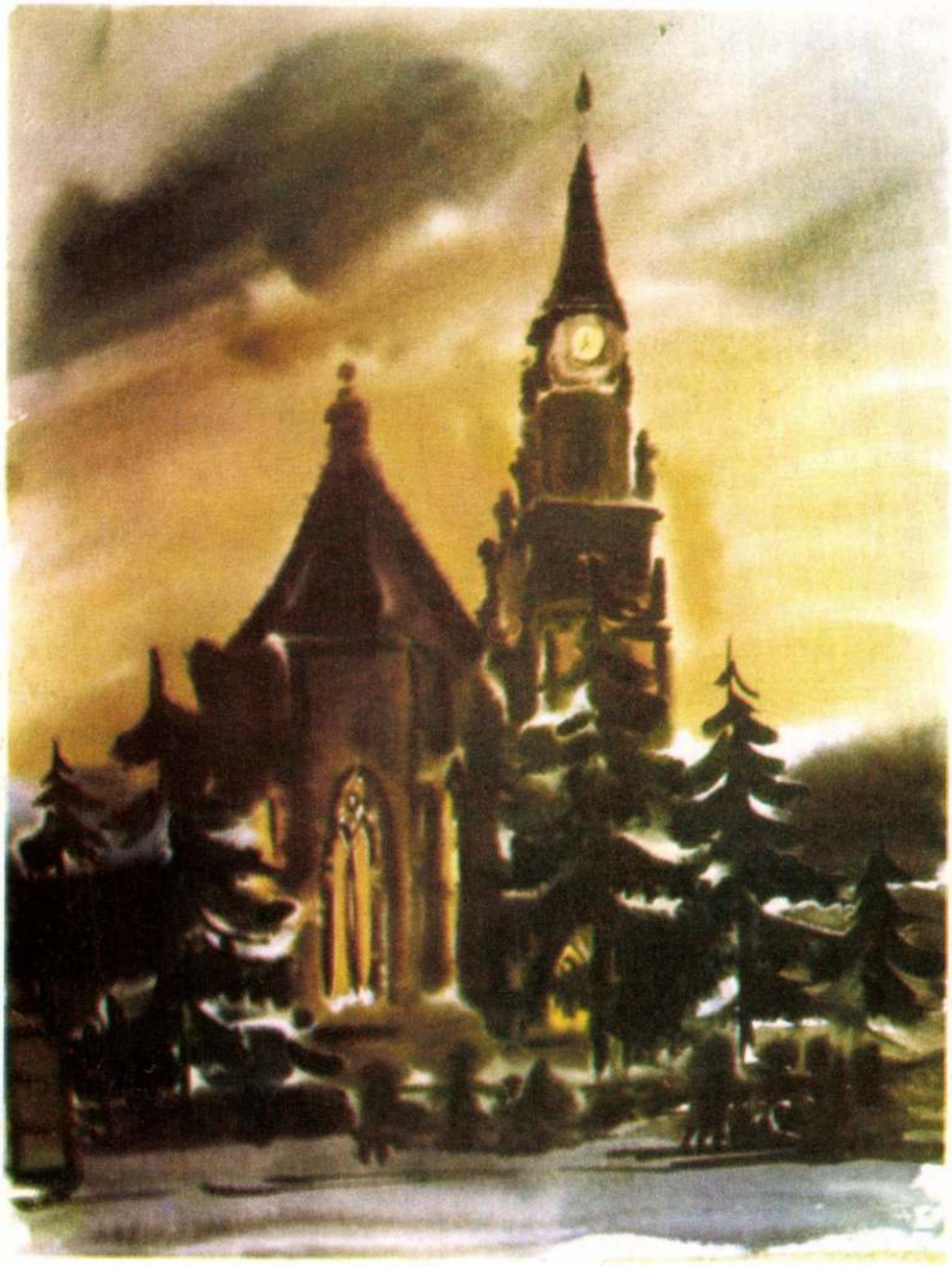

MONUMENT ISTORIC

MŰEMLÉK

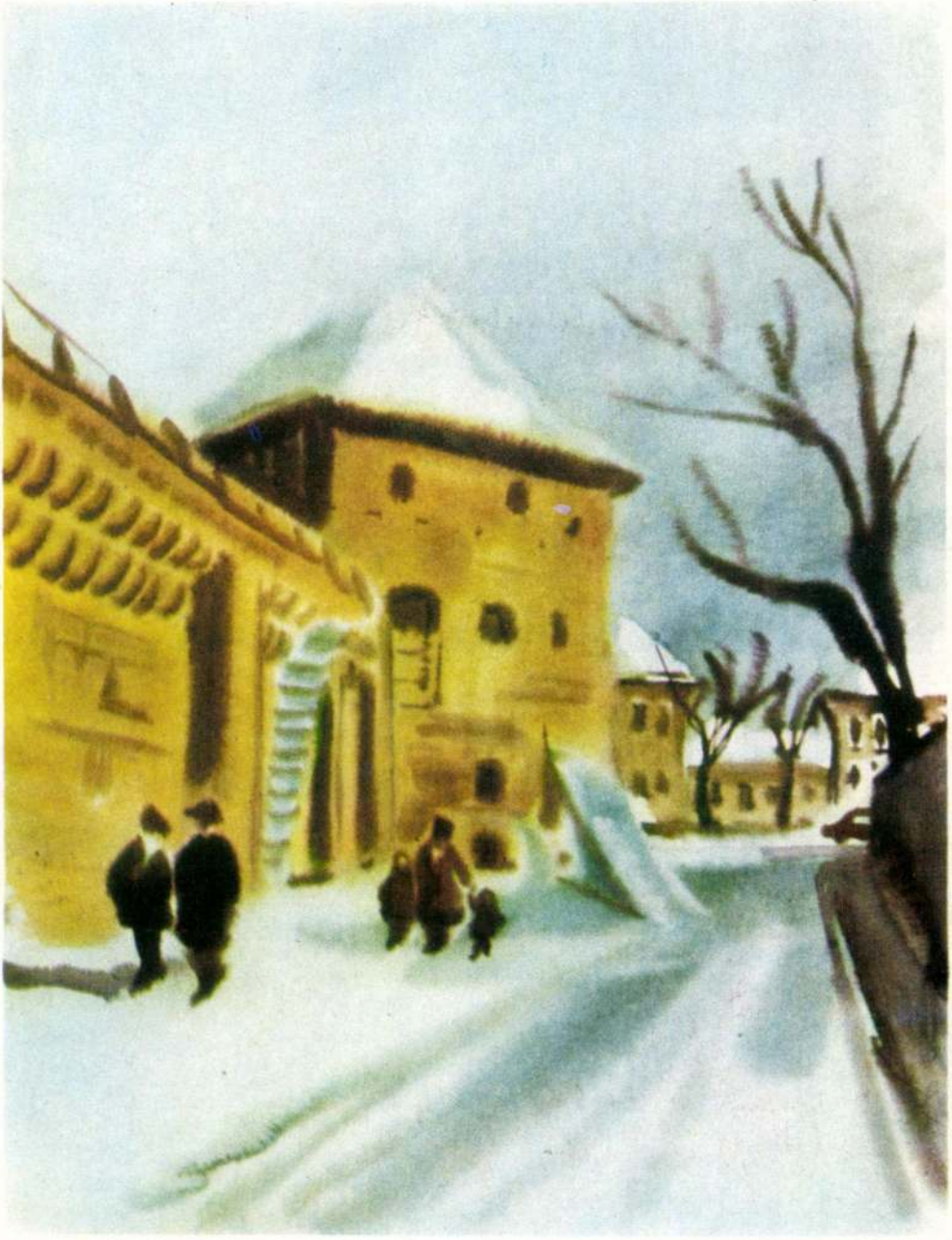

BASTIONUL

A BÁSTYA

IARNA

TÉL

SEARA SPRE CETĂȚUIE
ESTE A FELLEGVÁR ALATT

GARNIZOANA VECHE PE CETĂȚUIE

FELLEGVÁRI RÉGI KASZÁRNYA

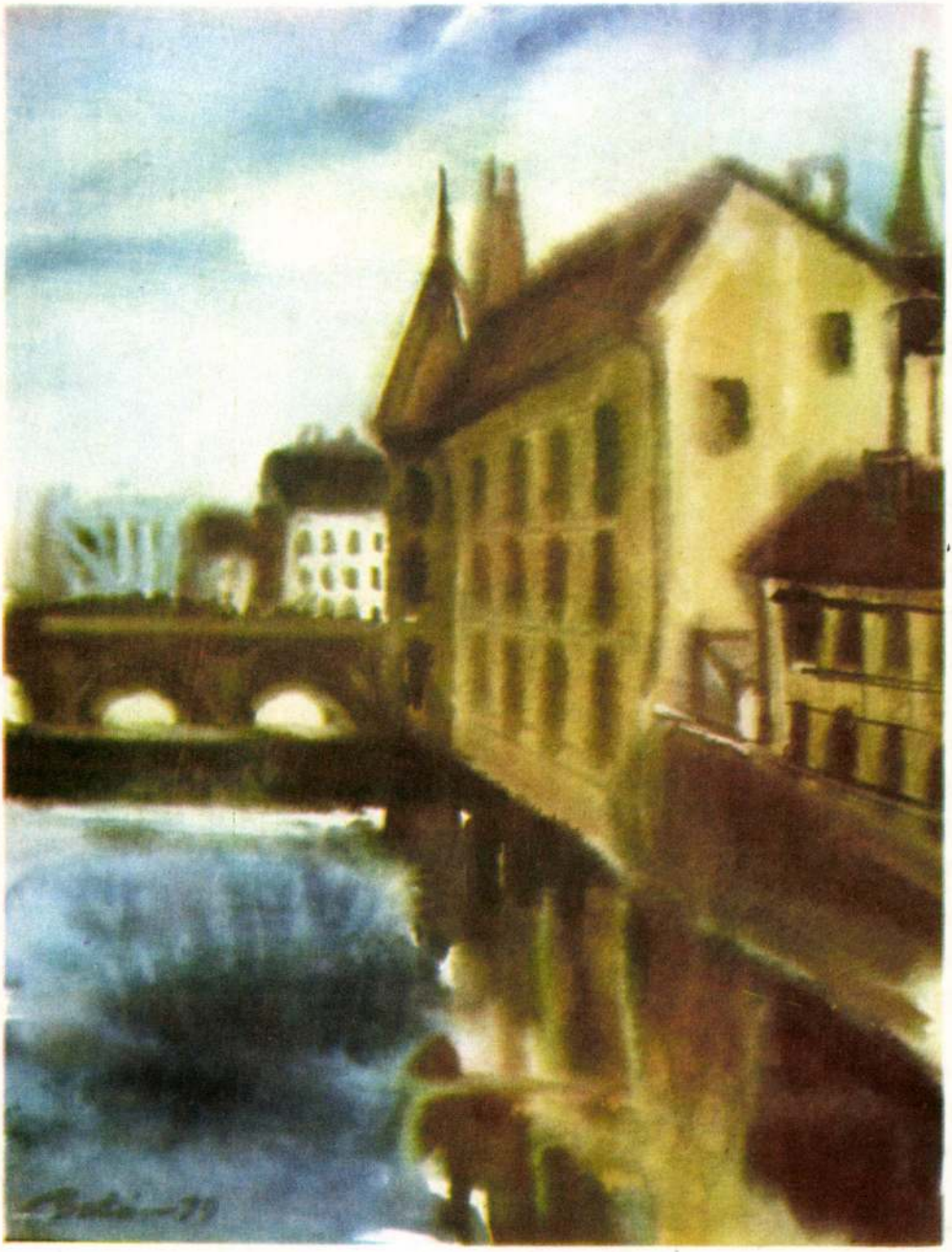

POD PE SOMEŞ
SZAMOS-HÍD

ÎN PLOAIE

ESŐS FŐTÉR

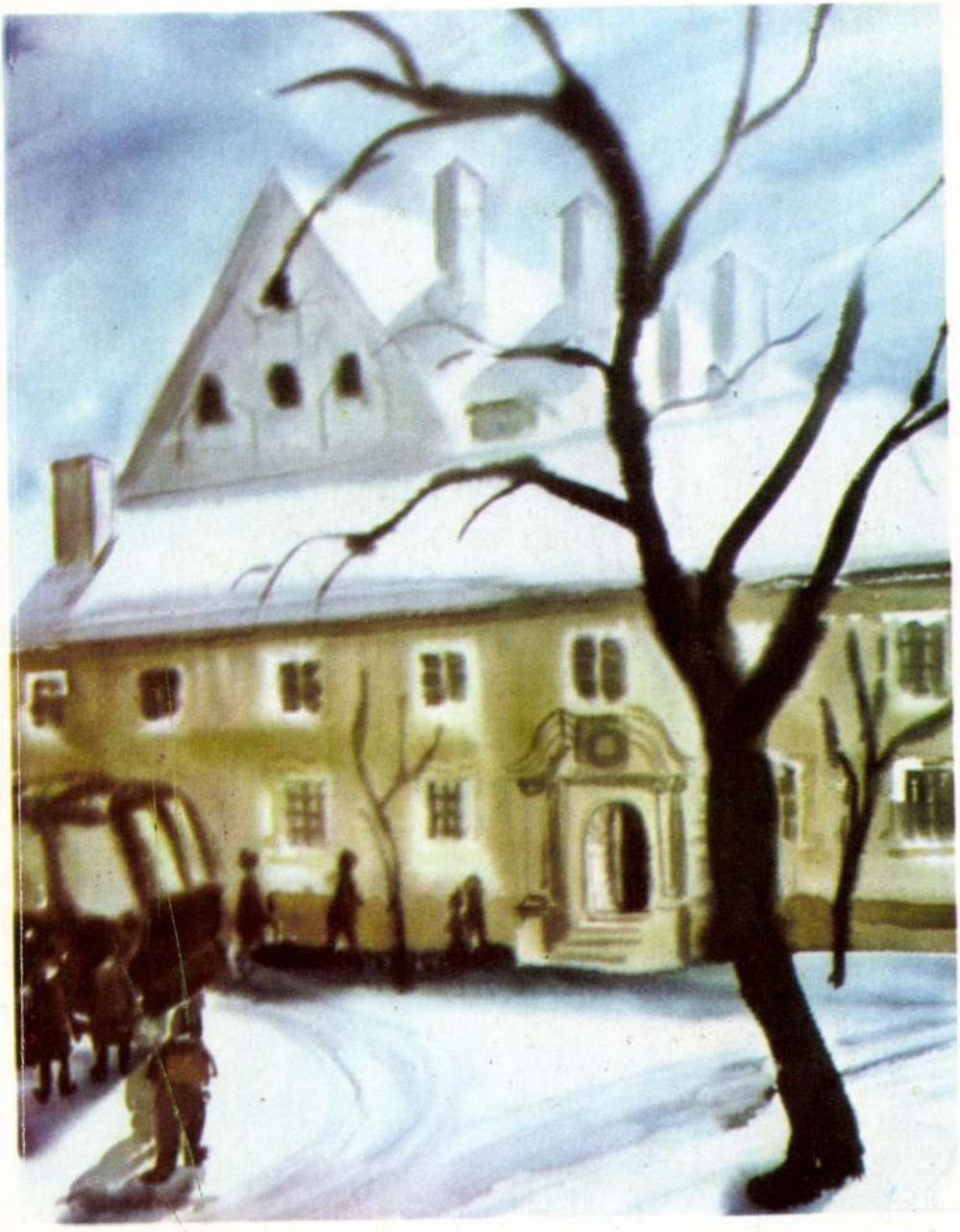

LICEUL VECHI „PIARI"

HAJDANI „PIARI" GIMNÁZIUM

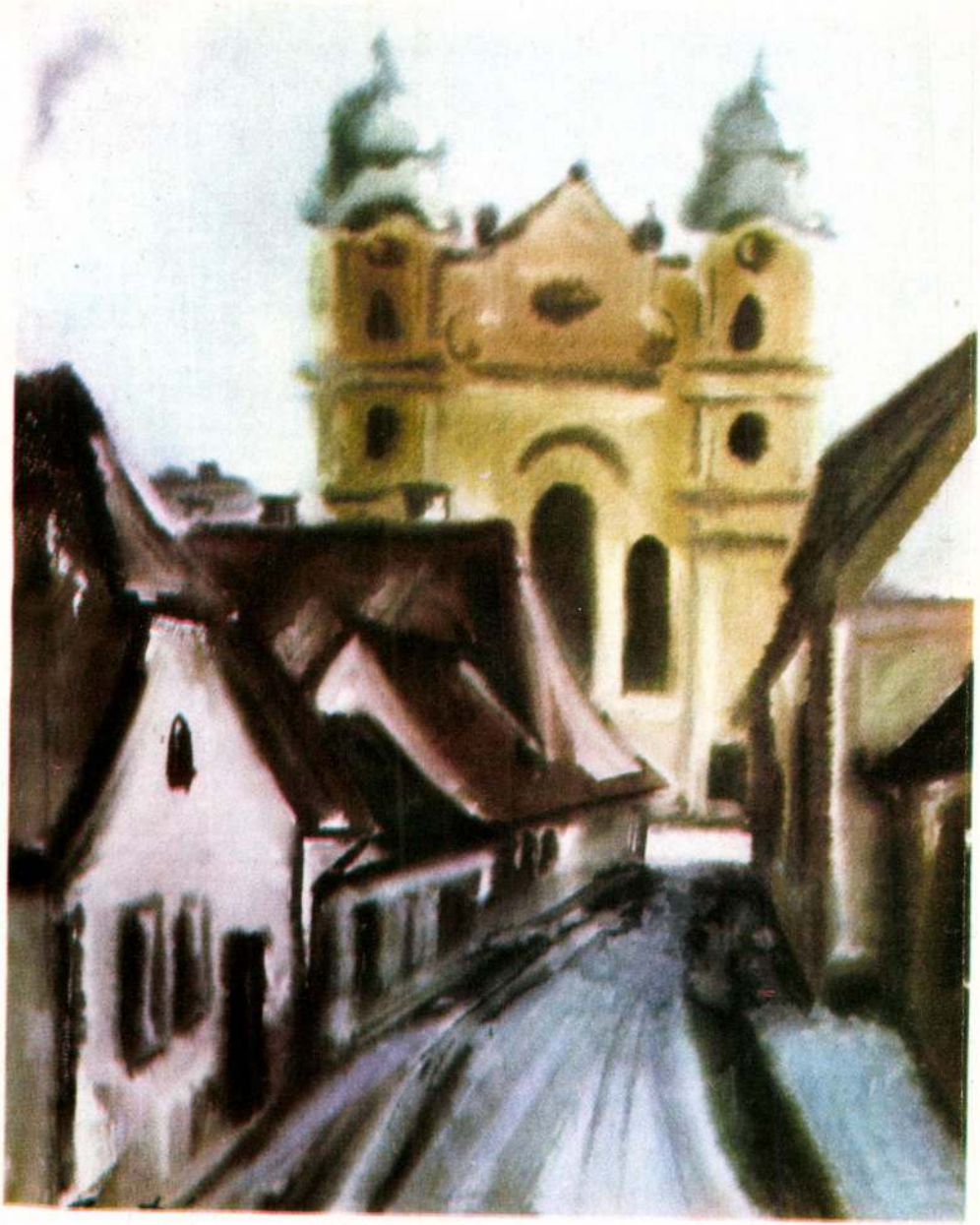

STRADA FLORILOR
VIRÁG UTCA

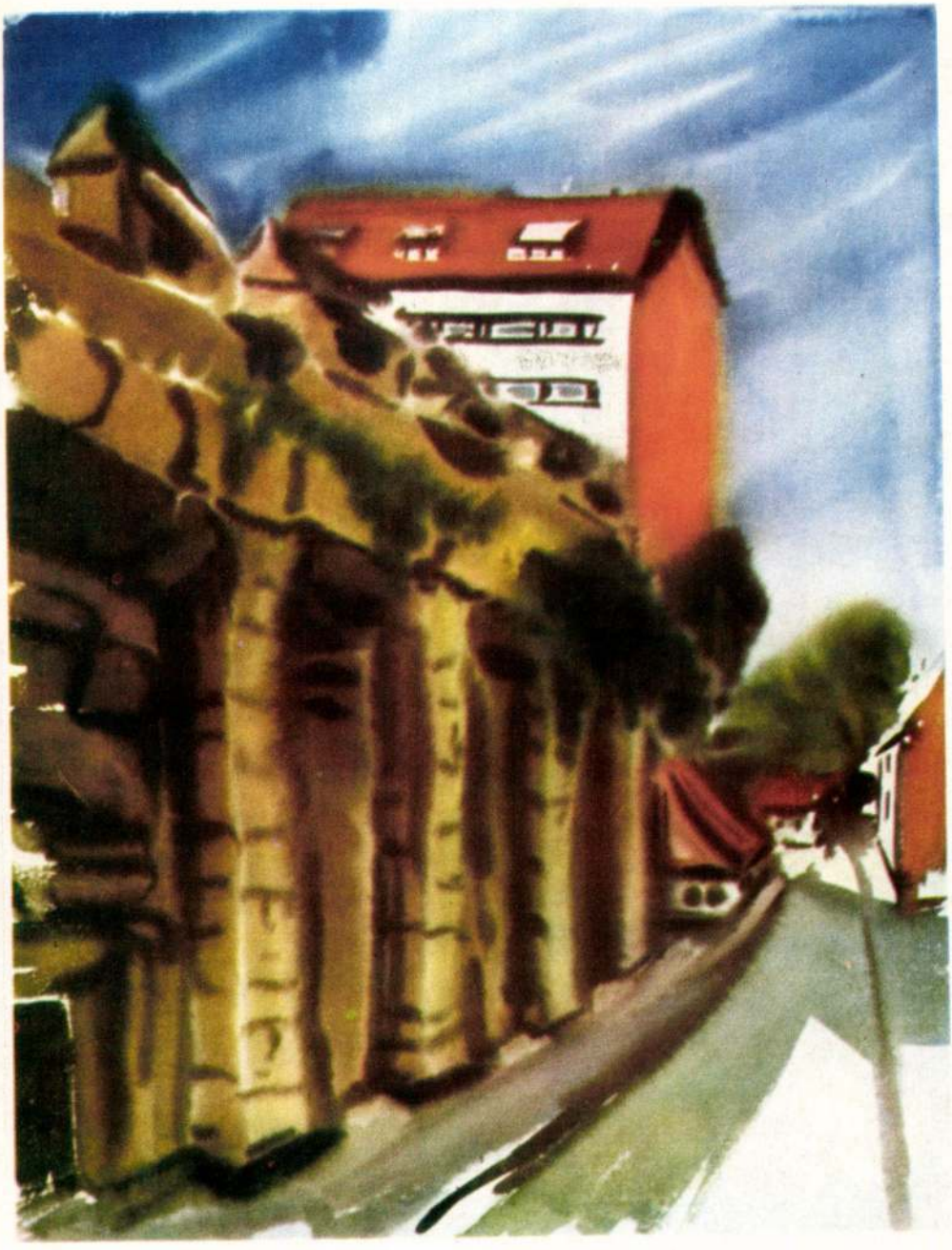

STRADA POTAISA

VÁR UTCA

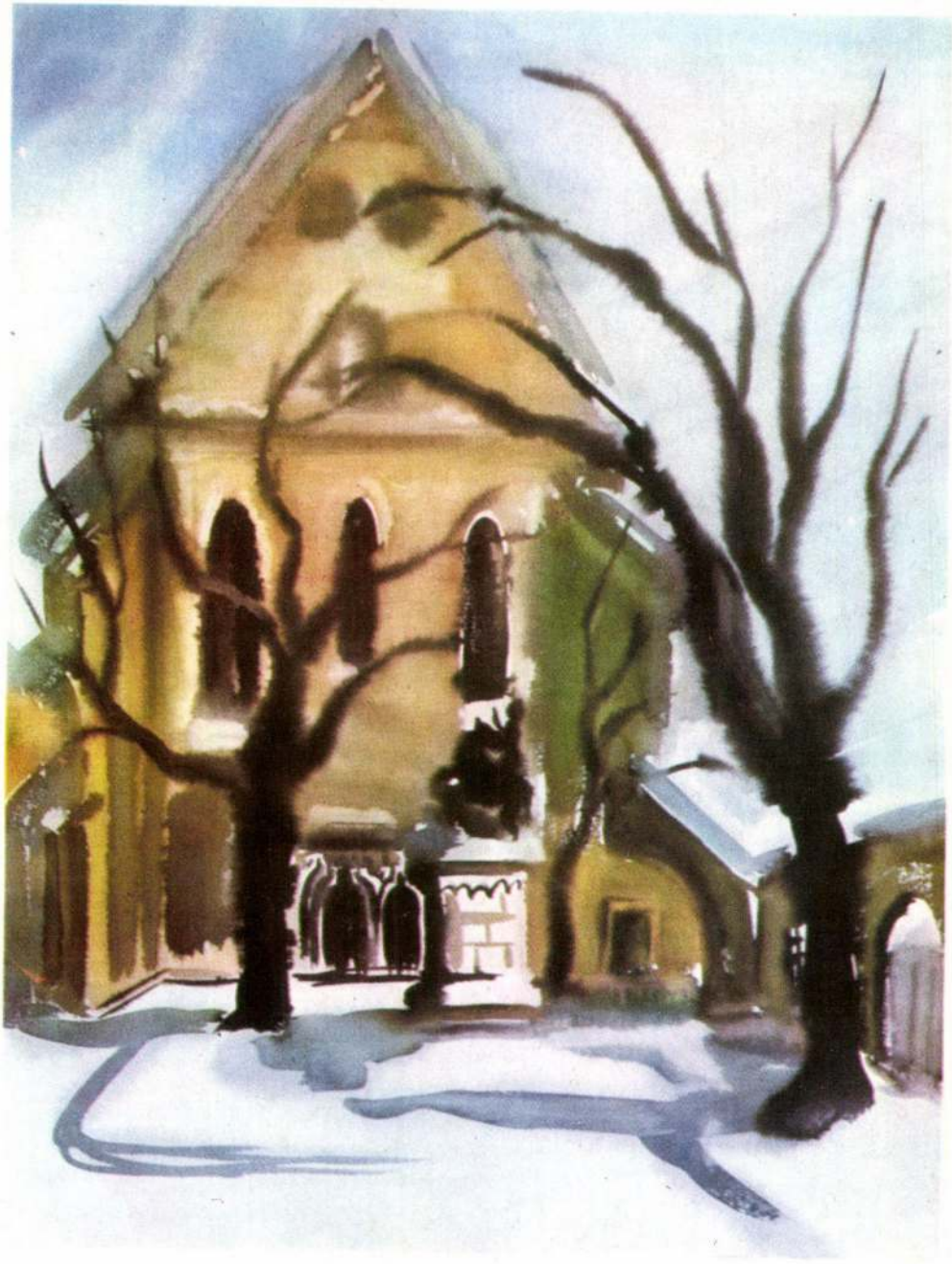

BISERICA REFORMATĂ
FARKASUTCAI TEMPLOM

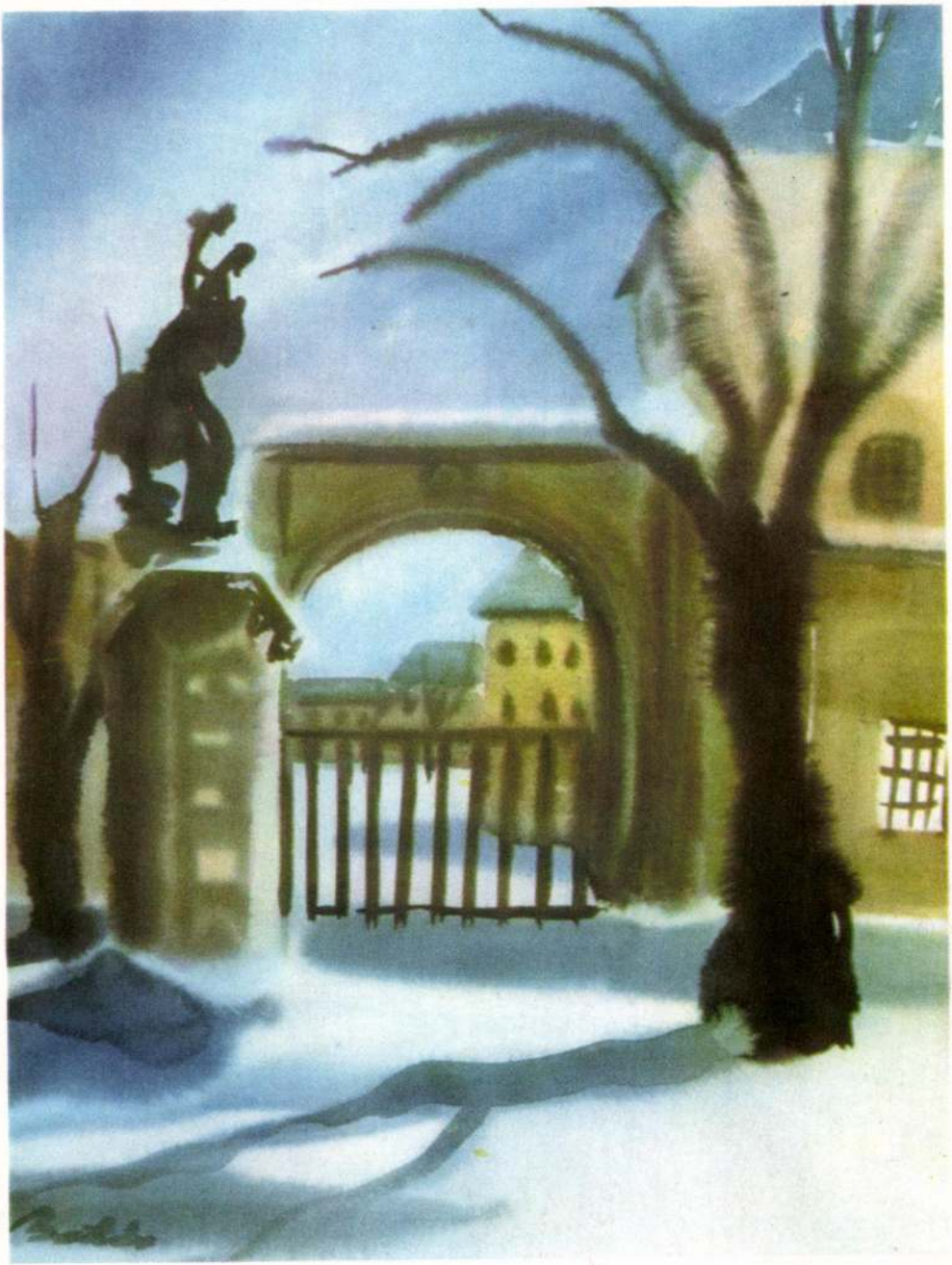

STATUIA SF. GHEORGHE

SZENT GYÖRGY-SZOBOR

ACOPERIŞURI ÎNZĂPEZITE
HAVAS TETŐK

STRADA 1. MAI

MÁJUS 1. UTCA

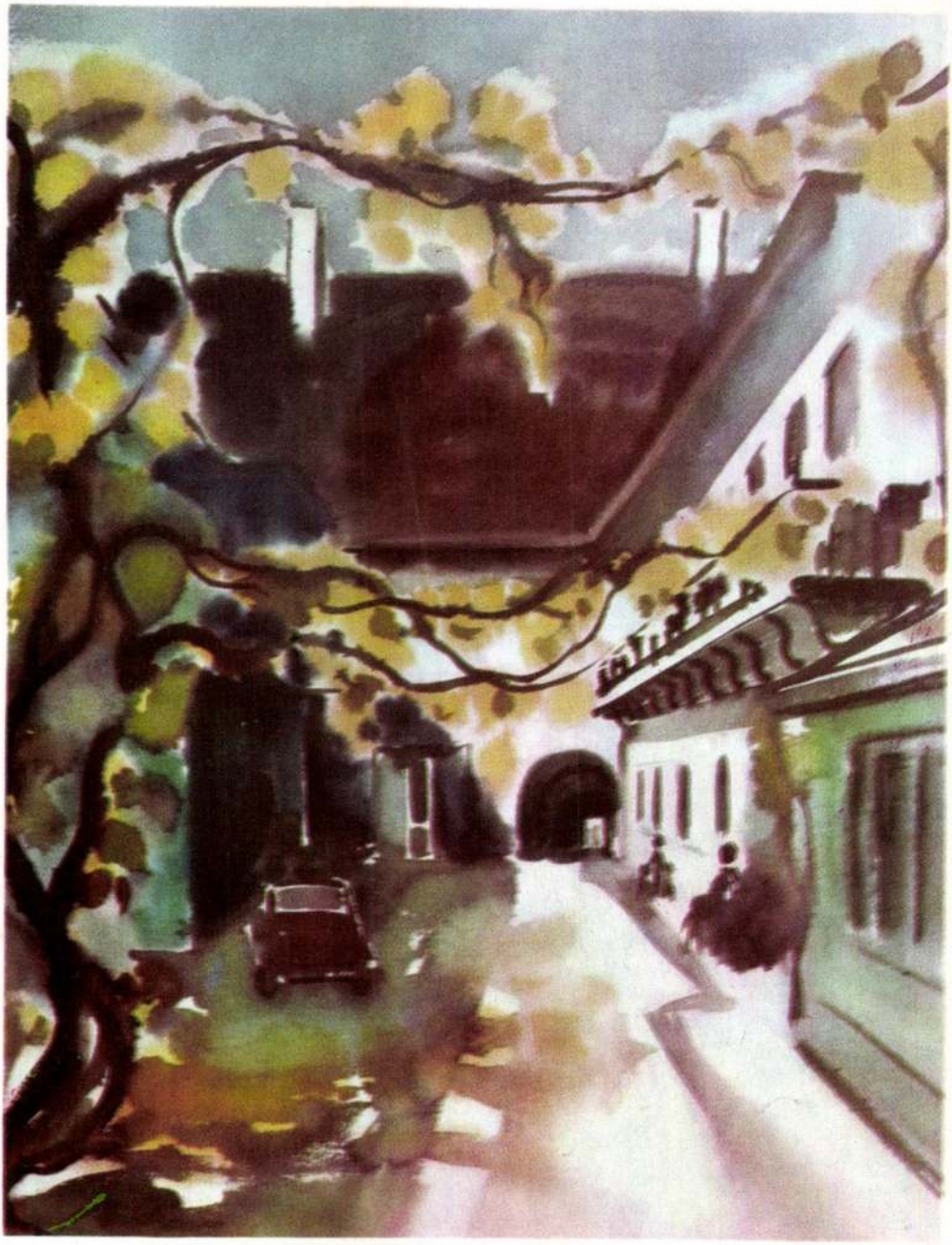

CURTEA TEATRULUI DE PĂPUȘI

A BÁBSZÍNHÁZ UDVARA

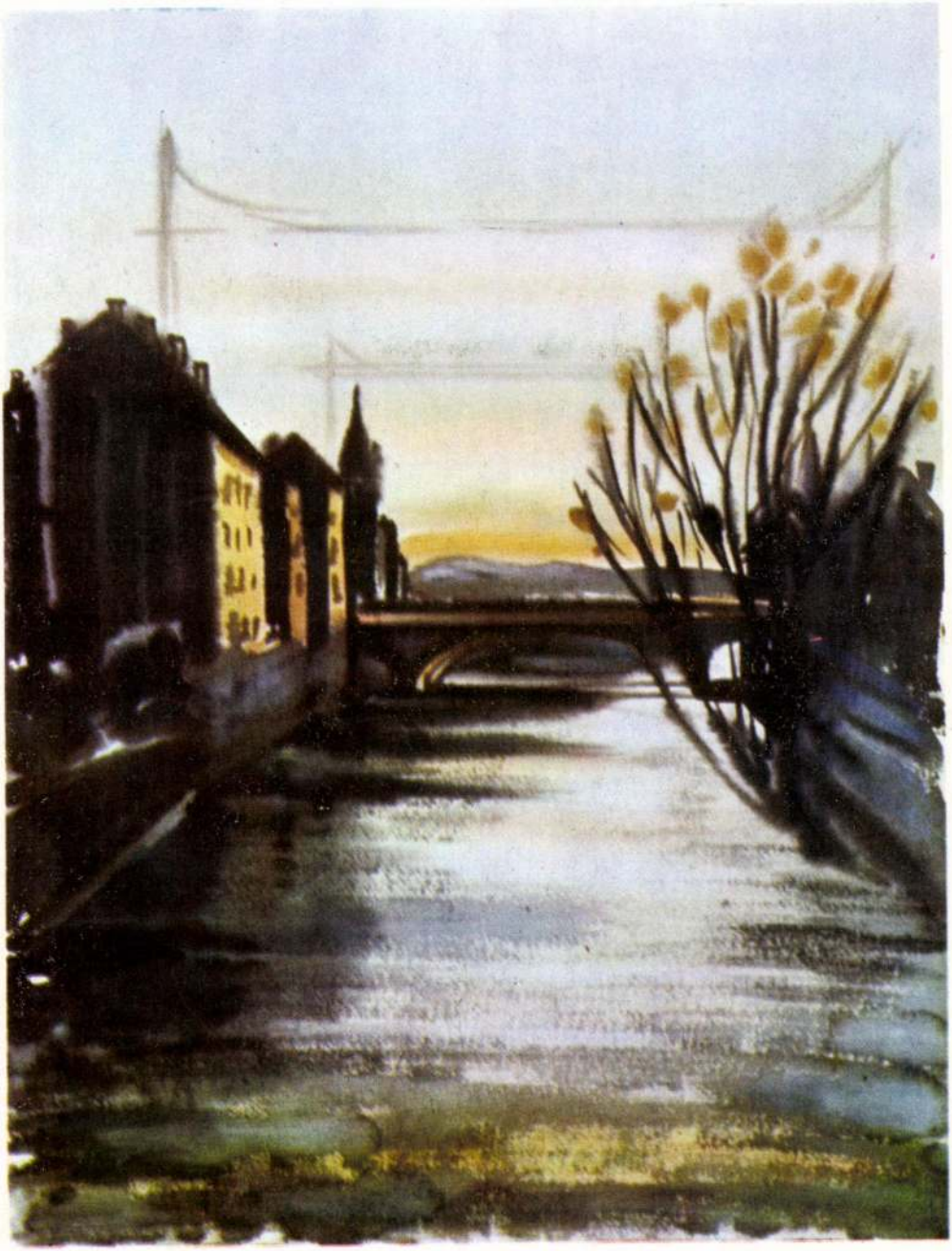

ULTIMELE FRUNZE

UTOLSÓ LEVELEK

PIAȚA VECHE CU HOȘTĂȚENI
A RÉGI PIAC HÓSTÁTIAKKAL

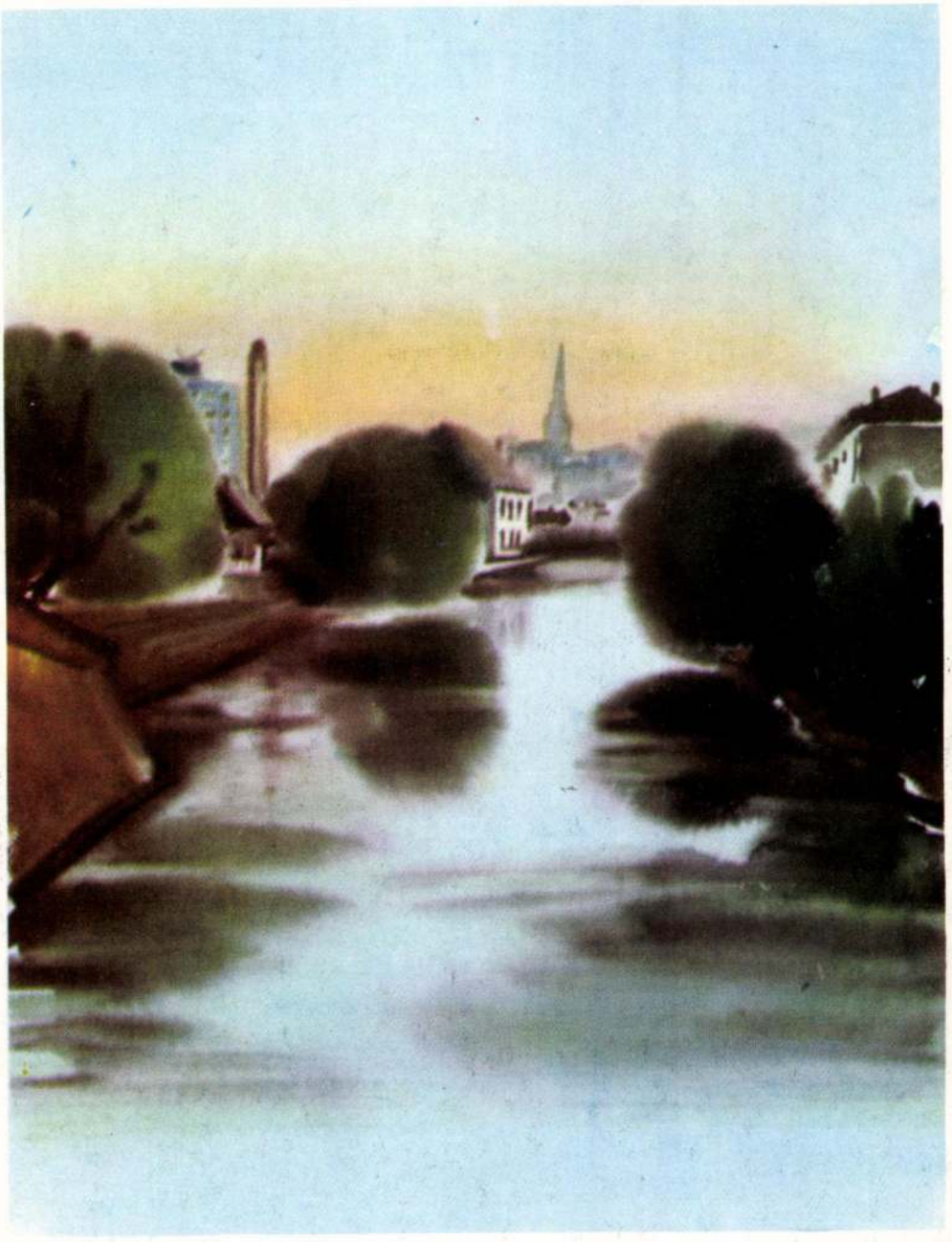

MALUL SOMEȘULUI

SZAMOS-PART

CARTIER NOU

ÚJ BLOKK-NEGYED

EXPOZIȚII DE GRUP — CSOPORT KIÁLLÍTÁSOK
EXPOZIȚII JUDEȚENE — MEGYEI TÁRLATOK

Participă la 44 expoziții de pictură, grafică, artă decorativă și scenografie. Dintre care reprezentative 1957 — Moscova, 1966 — — Bruxelles, 1966 — Mexic, 1969 — Torino-Italia, 1969 — Paris. Începînd din anul 1956 elaborează scenografia la peste 66 piese pentru Teatrul de Păpuși de Stat Cluj.

Részt vett 44 csoport kiállításon (festészet, grafika, díszítő művészet, díszlettervezés. Ezek közül jelentősebb kiállítások 1957 — Moszkva, 1966 — Brüsszel, 1966 — Mexikó 1969 — TORINO — Itália, 1969 — Párizs. 1956 óta a Kolozsvári Bábszínház díszlettervezője, több mint 66 előadás díszleteit és bábuit tervezte.

EXPOZIȚII REPUBLICANE — ORSZÁGOS TÁRLATOK

1956 — București — Expoziția de Artă Decorativă
1967 — București — Expoziția de Artă Decorativă
1969 — București — Expoziția a Artelor Decorative
1969 — București — Salonul de Desen și Gravură

EXPOZIȚII ROMÂNEȘTI PESTE HOTARE — KÜLFÖLDI TÁRLATOK

1955 — Moscova — Festivalul Tineretului
1966 — Bruxelles — Expoziția Cărții Românești
1966 — Mexic — Expoziție de Păpuși și Schițe
1969 — Torino — Expoziția „CARTIMEX"-ului
1969 — Paris — Exp. CARTIMEX

EXPOZIȚII PERSONALE — EGYÉNI TÁRLATOK

1964 — Cluj — Galeria Mică — (10 lucrări)
1968 — Cluj — Galeria Mare — (35 aquarele)
1969 — Miercurea Ciuc — (45 lucrări)
1969 — Odorhei — (45 lucrări)
1970 — Tg. Mureș — (58 aquarele, 18 monotipii)
1970 — București — (11 aquarele, 18 monotipii)
1972 — Cluj — Galeria Mare — (80 aquarele)
1973 — Satu Mare — Galeria de Artă — (30 aquarele)
1973 — Arad — Galeria de Artă — (30 aquarele)
1973 — Carei — Muzeul Orășenesc — (35 aquarele)
1973 — Huedin — Casa de Cultură — (16 aquarele)
1974 — Cluj — Clubul Igazság — (16 aquarele)
1974 — Săvădisla — (35 aquarele)
1975 — Tg. Secuiesc — (40 aquarele)
1975 — Sf. Gheorghe
1975 — Covasna
1975 — Săvădisla
1976 — Cluj-Napoca, Galeria Mare
1978 — Cluj-Napoca, Galeria Filo
1978 — Cluj-Napoca, Galeria I.M.F.
1979 — Cluj-Napoca, Galeria Casei Universitarilor
1979 — Tîrgu Secuiesc, MUZEUL
1979 — Cluj-Napoca, Galeria Korunk
1979 — Covasna
1980 — Cluj-Napoca (100 aquarele) Galeria Mare

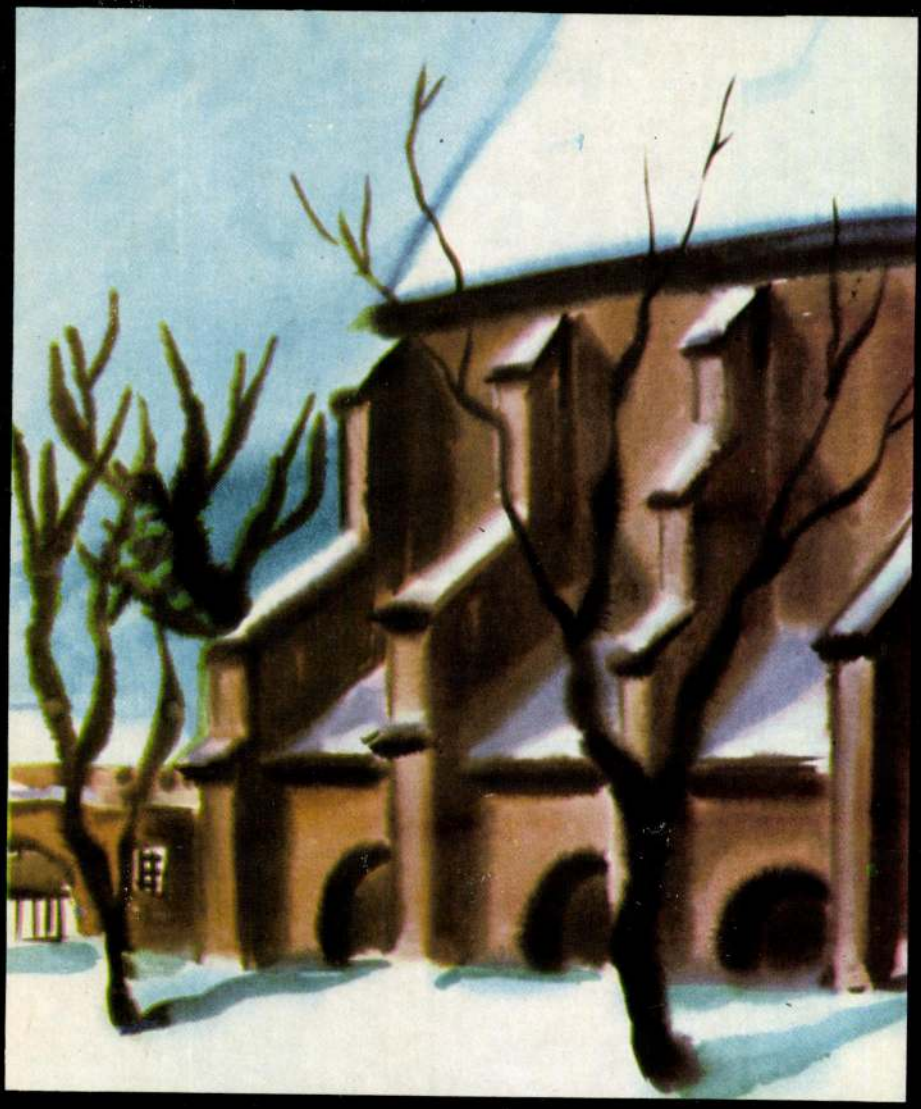

CLUJ–NAPOCA
KOLOZSVÁR–NAPOCA

UNIUNEA
ARTIŞTILOR
PLASTICI
DIN ROMÂNIA
FILIALA
CLUJ

A ROMÁNIAI
KÉPZŐMŰVÉSZEK
SZÖVETSÉGÉNEK
KOLOZSVÁRI
FIÓKJA

ADRESA:
LAKCÍM: BOTÁR EDIT 3400 CLUJ Str. REPUBLICII Nr. 60.
TELEFON: 951-1 45 24

Expoziţia personală

BOTÁR EDIT

Egyéni kiállítása

EXPOZIȚII PERSONALE — EGYÉNI TÁRLATOK

1964 — Cluj — Galeria Mică — (10 lucrări)
1968 — Cluj — Galeria Mare — (35 acuarele — 10 Monotipii — ilustrații Blaga)
1969 — Miercurea Ciuc — (45 lucrări)
1969 — Odorheiul Secuiesc (20 acuarele — 25 monotipii)
1970 — Tg. Mureș — (58 acuarele — 18 monotipii)
1970 — București — Casa de Cultură Petőfi — (11 acuarele, 18 monotipii)
1972 — Cluj — Galeria Mare — (80 acuarele — 18 monotipii)
1973 — Satu Mare — Galeria de Artă — (30 acuarele)
1973 — Arad — Galeria de Artă — (30 acuarele)
1973 — Carei — Muzeul Orășenesc — (35 acuarele)
1973 — Huedin — Casa de Cultură — (16 acuarele)
1974 — Cluj — Clubul „IGAZSÁG" — (16 acuarele)
1974 — Săvădisla — (35 acuarele)
1975 — Tg. Secuiesc — Muzeul Orășenesc — (40 acuarele)
1975 — Sf. Gheorghe — Muzeul — (40 acuarele)
1975 — Covasna — Casa de Cultură — (40 acuarele)
1975 — Săvădisla — (20 acuarele, — carpete textile, aplicații decorative)
1976 — Cluj — Galeria Mare — (80 acuarele)
1978 — Cluj — Galeria „FILO" — (35 acuarele)
1978 — Cluj-Napoca — Galeria „I.M.F." (40 acuarele)
1979 — Cluj-Napoca — „Clubul Casei Universitarilor" (26 acuarele)
1979 — Tg. Secuiesc — Muzeul Orășenesc (60 acuarele)
1979 — Cluj-Napoca — Galeria „KORUNK" (26 acuarele)
1979 — Covasna (Casa de Cultură) — (30 acuarele)
1980 — Cluj-Napoca — Galeria Mare — (120 acuarele, ciclu-Clujului, Delta, Grecia)
1980 — Stuttgart, R.F.G. Galerie KOLPINGHAUS — (30 acuarele, 7 uleiuri)
1981 — Böblingen, R.F.G. (20 acuarele)
1981 — Cluj — holul Operei Maghiare „O SĂPTĂMÎNĂ LA VENEȚIA" (35 acuarele)
1981 — Cluj-Napoca — Clubul „ARTA" — (16 acuarele)
1982 — Cluj-Napoca — Galeria „FILO" (21 uleiuri)
1982 — Satu Mare — Galeria Fondului Plastic (22 acuarele)
1982 — Grafenau — Dätzingen R.F.G. (30 acuarele)
1982 — Cluj-Napoca — Biblioteca Academiei — (36 acuarele) — ilustrații Pomologie
1983 — Cluj-Napoca — Clubul Casei Universitare — (20 acuarele)
1984 — Satu Mare — Galeria Fondului Plastic (24 acuarele)
1985 — Cluj-Napoca — Galeria „KORUNK" — (26 acuarele — SPANIA)
1986 — Cluj-Napoca — Galeria „FILO" (acuarele — note de drum din Spania)
1986 — Stuttgart — Galeria „Adriane" (50 acuarele)
1988 — Cluj-Napoca — Galeria Bibliotecii Centrale — (34 acuarele)
1990 — Cluj — Complexul Expozițional — Sala Mică — (30 acuarele)
1991 — KECSKEMÉT - TUD. HÁZA
1991 — KECSKEMÉT — KORHÁZ
1992 — STOCKHOLM
1992 — BUDAPEST - DISZTÉR U.
1992 — LUND (SV)
1992 — JÖNKÖPPING (SV)
1992 — GÖTEBORG (SV)
1992 — LYUMBU (SV)
1993 — CLUJ - MUZEUL DE ARTĂ 50% Sál
1994 — VÁROSFÖLD

EXPOZIȚII REPUBLICANE — ORSZÁGOS TÁRLATOK

1956 — București — EXPOZIȚIA DE ARTĂ DECORATIVĂ
1967 — București — EXPOZIȚIA DE ARTĂ DECORATIVĂ
1969 — București — EXPOZIȚIA ARTELOR DECORATIVE
1969 — București — SALONUL DE DESEN ȘI GRAVURĂ

EXPOZIȚII ROMÂNEȘTI PESTE HOTARE — KÜLFÖLDI TÁRLATOK

1955 — Moscova — FESTIVALUL TINERETULUI
1966 — Bruxelles — EXPOZIȚIA CĂRȚII ROMÂNEȘTI
1966 — Mexic — EXPOZIȚIA TEATRELOR DE PĂPUȘI INTERNAȚIONALĂ
1969 — Torino — EXPOZIȚIA PENTRU PROTOTIPURI „CARTIMEX"-ULUI
1969 — Paris — EXPOZIȚIA „CARTIMEX"-ULUI
1986 — Moscova — EXPOZIȚIA INTERNAȚIONALĂ DE ACUARELE

BOTÁR EDIT, született FURDEK
Marosújváron, 1930. január 12-én
TANULMÁNYAI: „ION ANDREESCU"
KÉPZŐMŰVÉSZETI AKADÉMIA 1950—1956
Részt vett 69 csoport-kiállításon,
grafika, festészet, díszítőművészet
díszlettervezés. Ezek közül jelentősebb
kiállítások: Moszkva — 1956, Brüsszel — 1966,
Mexikó — 1969, Torino — 1969, Párizs — 1969
1956 óta a KOLOZSVÁRI BÁBSZÍNHÁZ
díszlettervezője. Több mint 79 előadás
díszleteit és bábuit tervezte.

BOTÁR EDIT, născută FURDEK
la Ocna-Mureș, în 1930. 12. ian.
STUDII: Institutul de Arte Plastice
„ION ANDREESCU" 1950—1956
Participă la 69 expoziții de pictură
grafică, artă decorativă, scenografie
Dintre care reprezentative: Moscova — 1956,
Bruxelles — 1966, Mexic — 1969,
Torino — 1969, Paris — 1969.
Începînd din anul 1956 elaborează
scenografia la 79 piese pentru
TEATRUL DE PĂPUȘI DE STAT CLUJ

REKLÁMROHAM

Aki nyitott szemmel jár az utcán - vagy néz televíziót, rádiót hallgat, újságot olvas - biztosan fennakad tekintete, a sajtóban nemritkán egész oldalakat betöltő, óriási betűs kampánytermékeken - a reklámhirdetéseken. A reklámszakmához külön képzettség kell ahhoz, hogy tudják miként lehet és kell az emberek figyelmét felkelteni, elvonni, odavonzani arra a néhány betű-, hang- vagy képsorra. Ez is az üzlet része. A leglátványosabb módját megtalálni egy cég vagy termék ismertté tételére. Küzdelem folyik a másodpercekért, századmásodpercekért, hiszen egy vagyonba kerülnek a TV-s, rádiós pillanatok, vagy akár a forgalmas utcai hirdetőtáblák, plakátragasztó helyek.

A mai reklámdömping érzéketlenné tesz az információk befogadására, túl sok audio és vizuális inger ér általuk, amelyek kiiktatják a szelekciós képességünket, nem tudjuk eldönteni, mi a jó, mi a hasznos számunkra. Mindez ál-információvá válik, és csak a megtévesztést szolgálja. Hiszen a hirdetések túlnyomó többsége úgyis elferdíti, kiszínezi, megmásítja a hirdetés tárgyát.

A reklám üzlet a gyártóknak, a reklámkészítőknek és a reklámközlőknek. Valakiknek azonban mégsem éri meg ez a túlzott felhajtás, és ez éppen a társadalomi többség, a néző, a hallgató, azaz a befogadó. Ennek ellenére elvárják a közönség megértését, sőt rajongását is bizonyos reklámfogásokért (nem beszélve a reklámozott tárgyakról).

A reklám tárgyát és a befogadót kihagyva végezzünk egyszerű felsorolást, kinek miért és mennyiben áll érdekében ezen szolgáltatás működése. Érintettek a papírgyár, a nyomda, a reklámszakemberek, a hangstúdiók, a reklámfilmkészítők, a plakátragasztók, az utcán fel-le sétáló szendvicsemberek, a hirdetési lapok teljes stábja, a sportolók, akik - többek közt - a mellükön-hátukon hordják a reklámfeliratokat stb. Lassan kiderül, hogy mindenki közvetett-közvetlen megélhetésében érintett az ügy lehetőleg minél lendületesebb és „töménnyebb" szolgálatában. Csakhogy a reklámipar a fegyverkezési láz viszonyaihoz kezd hasonlítani, ahol mindenki egyetlen célja, hogy túltegyen a másik igyekezetén. Az mindenképpen nyilvánvaló, hogy ez a tendencia egyre inkább eluralkodik és besűrűsödik mindennapi életünk eseményei közé, kinek-kinek megédesítve vagy megsózva kedélyét.

A téma talán nem is érdemelne sok elvesztegetett szót, ha befolyásolhatatlan lenne, és ha egyáltalán nem tudnánk beavatkozni folyamataiba, avagy áttekinthetetlen rendjébe. Annak ellenére, hogy eltűntetni nem tudjuk (vagy csak nem akarjuk) e megbonthatatlannak tűnő információáram falait; korlátokat lehetne szabni, akár hivatalos keretekben, a minőség ellen elkövetett túlkapásoknak. A kultúrálatlan, közönséges, rosszra nevelő reklámtermékeket vissza kell szorítani - az üzleti és az emberi szempontok kompromisszumos egyeztetésével.

Végezetül néhány múltidéző, nosztalgikus szlogent jegyeznék le a hat-hét évvel ezelőtti idők magyar televíziójából, hátha felrémlenek még ezek az idillikus, sokkolásmentes képek emlékezetünkben...

„Jöjjön walaki, fogy az energia!..."
„Törődjön többet egészségével!"
„Skála kópé - Szívem a vásárlóké."
„Traubit akarunk!"
„Kinek van erre energiája?"
„Útba esik jövet-menet ..."
„CASCO-t akarok!!!"
„És vannak, akik még nem jöttek el hozzánk, nekik készítettük ezt a filmet."

Borsos Attila

KIÁLLÍTÁSRÓL KIÁLLÍTÁSRA
A látvány vonzása

A városföldi Klubkönyvtár **Botár Edit** akvarelljeiből rendezett kiállítást.

Az országhatár választóvonalként megakadályozta, hogy megismerjük a művészt, aki 1956-ban végzett a kolozsvári képzőművészeti akadémia textil szakán és a kolozsvári Bábszínház díszlet- és bábtervezőjeként 79 darabnak vált alkotótársává. Kenyérkereső foglalkozása mellett a csoportos grafikai, festészeti, textilművészeti, díszlet- és bábtervezési tárlatok állandó résztvevője.

Botár Edit kiállításán néhány portré és életkép társaságában tájképek és városképek szerepelnek. Művei természetszeretetéből és a látvány megőrzésének szándékából születtek. Szereplőként kiválaszt egy haldokló fenyőt, egy sárga díszpompába öltözött aranyesőt, vagy a vízreomló fák zöld lombsátorát, hogy érzékeltesse a jeges levegő dermesztő hidegét, a kék-szürke színek opálos egybeolvadásával, a tavasz ragyogását a fénypászmákban fürdő térben és a folyó fölött lebegő vízpára hűsítő hatását. Egybeolvadó színek változásával jeleníti meg a megközelíthetetlen távolságot a havasok ormainál, ecsethúzásokkal villantja fel a hóviharral dacoló fenyők halványodó látványát.

A művész városképeinek a születésénél is a megörökíthető élményeinek képi megfogalmazására vállalkozik. Nála az ortodox katedrális épülete, egy míves vaskerítés motívumának ritmusa, egy templom romjának égremeredő kőteste élő mementóként nyer megfogalmazást. Térformái úgy simulnak egybe a természet egy-egy elemével, hogy a kép kompozíciójának a művész egyensúlyteremtő kapcsolata teljesedik ki. A tárgyak formáját meghatározó körvonalak feloldódnak a fénnyel átszőtt tér laza ecsetvonásokkal teremtett közegén. Tájképeiről és városképeiről hiányoznak az emberek, csak az ő jelenlétét érezzük, aki tehetsége színszűrőjén azért villantja fel az általa ismert világot, hogy mi is a részesévé váljunk szemlélése közben.

A kiállítás március végéig tekinthető meg a Városföldi Klubkönyvtárban.

D.K.M.

A cikk megjelent a Kecskeméti Lapok legutóbbi számában.

A KORUNK RÉGI UDVARA — 50×64
A DIENES-HÁZ — 50×64
A BOLYAI-HÁZ — 50×64
MAJÁLIS UTCA — 50×64
ZENEI LÍCEUM — 50×64
GÓTIKUS ABLAK — 50×64
A BÁSTYA — 50×64
BÁSTYAFAL — 50×64
BEFALAZOTT VÁRKAPU — 50×64
TÉL A FELLEGVÁRON — 50×64
FELLEGVÁRI KASZÁRNYA — 50×64
SZAMOS-HÍD — 50×64
AZ ESŐS FŐTÉR — 50×64
A HAJDANI „PIARI" — 50×64
VIRÁG UTCA — 50×64
FARKAS UTCA — 50×64
A FARKAS UTCAI TEMPLOM — 50×64
TEMPLOMKERT — 50×64
SZENT GYÖRGY-SZOBOR — 50×64
HAVAS TETŐK — 50×64
MÁJUS 1. UTCA — 50×64
A BÁBSZÍNHÁZ UDVARA — 50×64
UTOLSÓ LEVELEK (ONKOLÓGIA) — 50×64
A RÉGI PIAC HÓSTÁTIAKKAL — 50×64

116.

KORUNK GALÉRIA

1979. MÁRCIUS

I. P. Cluj, Mun. Cluj-Napoca 1979-6065, 800 ex.

LÍRÁBA ÁLMODOTT IDŐ

Nem tudom pontosan, hány egyéni és közös tárlat után, amelyek Botár Edit lírai tájakba álmodott akvarelljeinek az országhatárokon túl is tisztelő híveket szereztek, most a Korunk Galériában ennek a sajátos festői látásmódnak egy eddig alig ismert vetületét fedezzük fel:

Túlnyomórészt a régi Kolozsvárt ábrázoló, poétikus hangulatú képeket azokról a tegnapi, mai és a múlttá válás sorsára váró különleges romantikájú műemlékekről, érdekes házakról, utcákról és terekről, amelyeket szinte naponként láttunk

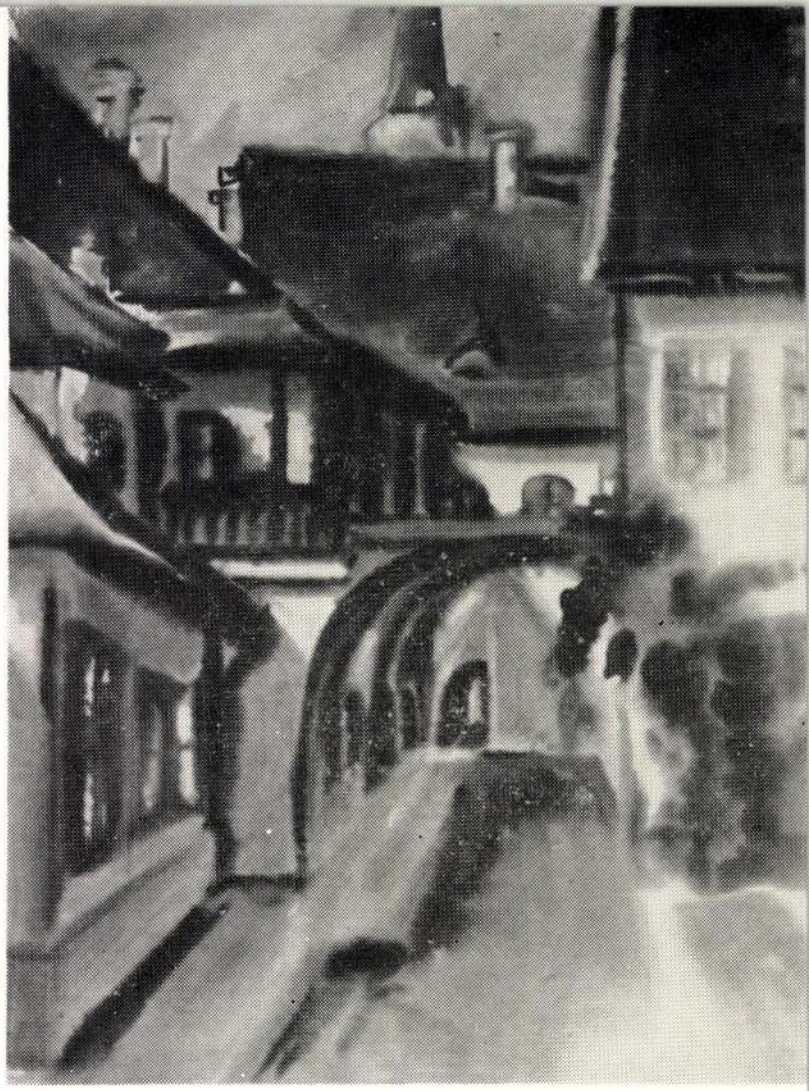

vagy látunk, de minden bizonnyal másként, más szemmel, mint itt, ezen a tárlaton.

Ez a másként látás aligha magyarázható pusztán azzal a ténnyel, hogy Botár Edit nem a naturalizmus vagy a klasszikus realizmus igényeivel eleveníti meg ezt a világot. Ha csak erről volna szó, Botár Edit képeinek igazi értéke, festői kultúrájának egyszeri és megismételhetetlen lényege maradna rejtve. Mert ami ezeket az itt látható munkákat — művészi érettségük okán — már a technikák és stílusok bonyolult összefüggéseit boncolgató szakelemzések igényén túl, a tárlatlátogatók számára is a művészi élmény forrásainak rangjára emeli, az éppen a címben jelzett tartalom:

a lírába álmodott idő.

Az Idő, ahogyan ez a költői képzelettel megáldott festő láttatja, aki íme, képes arra, hogy azt az ő lírai énjében rejlő szubjektív valóságot mutassa meg, amelynek a látható, tapintható, egyszóval a fizikai valóságban tapasztalható léttel leheletfinom érintkezési határai vannak.

Ha arra a kérdésre kell válaszolnunk, hogy kiváltsága-e ez a sajátosság Botár Edit alkotói világának, azt kell válaszolnunk: természetesen nem. Nem, mert minden igazi művészi univerzum ott kezdődik, ahol a művész képes arra, hogy a reobjektivált valóságban a világból azt a „csodát" mutassa meg, amit csak a művészi tehetség lát és láttat.

De ha arra a kérdésre kell válaszolnunk, hogy a művészetnek ez az egyetemes jellegzetessége milyen sajátosságokkal van jelen Botár Edit képein, elég megfigyelnünk csak a Bábszínház vagy a Korunk korábbi, főtéri szerkesztőségének udvaráról festett munkáit, és rögtön kiderül, mi az, ami **csak** Botár Edit képeinek jellemzője:

az akvarelltechnikában olyan ecsetkezeléssel, színekkel és formalátással ábrázolja az ihlető pillanat élményeit, mint senki más.

Így válik szüntelenül formálódó festészetének egyre számontartandóbb értékévé, a történelmet megidéző képein is döntő tartalommá — a lírába álmodott idő.

RÁCZ GYÖZŐ

B O T Á R E D I T

Közgyüjteményben lévö munkák;

1956 -Muzeul de Artă Bucureşti:-Akvarell
BUKAREST -Batikolt faliszönyeg " ARATÁS"

1961 -Muzeul de Artă Cluj-Napoca;-Akvarellek / 6 darab/
1995 KOLOZSVÁR
-Muzeul de Artă Covasna:-Akvarell
KOVÁSZNA
-Körösi Csoma Sándor muz:-Akvarellek

1956 - Muzeul de Artă Bruckenthal- Sibiu:-Textil drapéria
NAGYSZEBEN
-Csernátoni Muzeum:- Akvarell

- Székelyudvarhelyi Muzeums- Akvarell
SZÉKELYUDVARHELY
1989-BUDAPESTI NEMZETI GALÉRIA, 3 akvarell

Két Bábos könyvet terveztem:és ilusztráltam

- Gyertek játszunk valamit __ Gyüszübábuk

- Fakanál Katica-- Bábos könyv.

Ilusztráltam: a " Gyümölcsfajta ismerettan " VI-ikVII-ikVIII-ik kötetét
18o ilusztrált lappal.
/POMOLOGIA R S R /

Plakátokat és müsorfüzeteket terveztem a Bábelöadásokhoz, és a Kolozsvári Filharmoniának.

KKKKKK MAGÁNGYUJTEMÉNYEKBEN van 2256 munka.... 24 országban.1.....

Mivel a" Ion Andreesci" Képzömüvészeti intézetben a TEXTIL szakon nyertem diplomát az elsö években nagyon sok nyomott textiliával szönyeggel aplikációkkal, imprimékkel szerepeltem a kiállításokon. Az államvizsga munkámmal megnyertem az országos elsö díjat mint textiles, és a munkámat ami egy 2xl,5 mtr.-es batikolt faliszönyeg volt,... megvette a Muzeul Naţ. Bucureşti.

Mellékesen:

- Megnyertem egy VI-ik díjat a " Lakiteleki Alapitván" egyik pályázatán, az " ELVÉGEZTETETT" c. életrajzi irásrészlettel....30 oldal

BOTÁR EDIT / FURDEK EDIT /

- S-a născut la 12 ianuarie 1930 în orașul Ocna-Mureș.
- A studiat la Academia de Arte Plastice Cluj între anii 1950-56.
- 1955 București, prima ei expoziție.
- A participat la peste 75 de expoziții de grafică, pictură, artă decorativă și scenografie, atît în țară cît și în străinătate.
- Începînd cu 1956, pentru mai mult de 30 de ani, a fost scenograf la Teatrul de Păpuși Cluj unde a creat păpușile și scenografia pentru 79 de piese.
- 1974 A fost distinsă cu "MERITUL CULTURAL CL. V."

EXPOZIȚII ÎN STRĂINĂTATE

1955 Moscova	1986 Moscova
1966 Bruxelles	1980 Stuttgart
1966 Mexico	1981 Böblingen (Ger.)
1969 Torino	1984 Datzingen (Ger.)
1969 Paris	1986 Stuttgart
1991 Kecskemét	1991 Kecskemét II (Hun.)

EXPOZIȚII PERSONALE (42)

1964 Cluj, - 1986 Cluj, - 1969 Miercurea-Ciuc, - 1969 Odorheiul-Secuiesc, - 1970 Tg. Mureș, - 1970 București, - 1972 Cluj, - 1973 Satu-Mare, - 1973 Arad, - 1973 Carei, - 1973 Huedin, - 1974 Cluj, - 1974 Săvădisla, - 1975 Tg. Secuiesc, - 1975 Sf. Gheorghe, - 1975 Covasna, - 1975 Săvădisla, - 1976 Cluj, - 1978 Cluj, - 1978 Cluj-Filo, - 1979 Cluj, - 1979 Tg. Secuiesc, - 1979 Cluj, - 1979 Covasna, - 1980 Cluj, - 1980 Stuttgart, - 1981 Böblingen, - 1981 Cluj, - 1982 Satu-Mare, - 1982 Datzingen, - 1982 Cluj, - 1983 Cluj, - 1984 Satu-Mare, - 1985 Cluj, - 1986 Cluj, - 1986 Stuttgart, - 1988 Cluj, - 1990 Cluj, - 1991 Kecskemét, - 1991 Kecskemét II, - 1992 Budapest, - 1992 Stokholm, - 1992 Lund, - 1992 Jönköping, - 1992 Göteborg, - 1993 Cluj-Muzeul Național de Artă.

EXPOZIȚII NAȚIONALE

Între 1955-1991 a participat la multe expoziții naționale și regionale de grafică, pictură, artă decorativă, design, scenografie, creație de păpuși.

LUCRĂRI ÎN COLECȚII PARTICULARE
peste 800 de lucrări în 24 de țări

AUSTRALIA	ELVEȚIA	PERU
AUSTRIA	FRANȚA	ROMÂNIA
ANGLIA	GERMANIA	SPANIA
BELGIA	GRECIA	SUEDIA
CALIFORNIA	ISRAEL	S.U.A.
CANADA	ITALIA	UNGARIA
DANEMARCA	OLANDA	VENEZUELA
JUGOSLAVIA	FINLANDA	LUXENBURG

MUZEUL NAȚIONAL DE ARTĂ,
CLUJ

BOTÁR EDIT

50

EGYÉNI KIÁLLÍTÁS

1993

BOTÁR EDIT / FURDEK EDIT /

● Was born on the 12-th of January 1930 in the town Ocna-Mureş (Romania).
● She studied at the "ION ANDREESCU" Academy of Fine Arts Cluj between 1950-56.
● 1955 Bucureşti, her first Exhibition
● Took part on 75 graphics, painting, deco and scenography Exhibitions in Romania and abroad as well.
● Beginning with 1956, for more than 30 years she has been scenographer in the Puppet Theather in Cluj,where she designed puppets and scenography for 79 plays.
● 1974 She was awarded the "MERITUL CULTURAL CL. V."

EXHIBITIONS ABROAD

1955 Moscow
1966 Bruxelles
1966 Mexico
1969 Torino
1969 Paris
1991 Kecskemét (Hun.)
1986 Moscow
1980 Stuttgart
1981 Böblingen (Ger.)
1984 Datzingen (Ger.)
1986 Stuttgart
1991 Kecskemét II (Hun.)

OWN EXHIBITIONS 50

1964 Cluj. - 1986 Cluj. - 1969 Miercurea-Ciuc. - 1969 Odorheiul-Secuiesc. - 1970 Tg. Mureş. - 1970 Bucureşti. - 1972 Cluj. - 1973 Satu-Mare. - 1973 Arad. - 1973 Carei. - 1973 Huedin. - 1974 Cluj. - 1974 Sâvâdisla. - 1975 Tg. Secuiesc. - 1975 Sf. Gheorghe. - 1975 Covasna. - 1975 Sâvâdisla. - 1976 Cluj. - 1978 Cluj. - 1978 Cluj-Filo. - 1979 Cluj. - 1979 Tg. Secuiesc. - 1979 Cluj. - 1979 Covasna. - 1980 Cluj. - 1980 Stuttgart. - 1981 Böblingen. - 1981 Cluj. - 1982 Satu-Mare. - 1982 Datzingen. - 1982 Cluj. - 1983 Cluj. - 1984 Satu-Mare. - 1985 Cluj. - 1986 Cluj. - 1986 Stuttgart. - 1988 Cluj. - 1990 Cluj. - 1991 Kecskemét. - 1991 Kecskemét II. - 1992 Budapest. - 1992 Stokholm. - 1992 Lund. - 1992 Jönköping. - 1992 Göteborg. - 1993 Cluj-Muzeul Naţional de Artă. 1992 Ljumbu

NATIONAL EXHIBITIONS

Between 1955-1991 she took part on many national and regional Graphics, Painting, Textile, Design, Scenography and Puppeteering Exhibitions.

WORKS IN PRIVATE COLLECTIONS
almost 2000 works in 24 countries

AUSTRALIA
AUSTRIA
BELGIUM
CALIFORNIA
CANADA
DENMARK
ENGLAND
JUGOSLAVIA
FRANCE
GERMANY
GREECE
HOLLAND
HUNGARY
ISRAEL
ITALY
FINLAND
PERU
ROMANIA
SPAIN
SWEDEN
SWITZERLAND
U.S.A.
VENEZUELA
LUXEMBURG

BOTÁR EDIT / FURDEK EDIT /

●Sie ist an dem 12 Januar 1930 in Ocna-Mureş (Rumanian) geboren.
●1950-1956 sie studiren an der "ION ANDREESCU" Kunstakademie Cluj.
●1955 Bucureşti, ihre erste Ausstellung.
●Beginned mit 1956, für mehr als 30 Jahre ist sie im Klausenburger (Cluj) Puppenteater Scenographin gewesen. Sie hat Bühnenbilder, und Puppen, für 79 Schauspiele entworfen, die den Theater viele internationale Preise gewannen.
●1974 erhaltet sie "MERITUL CULTURAL CL.V"
●Zwishen 1956-1991 hat Sie in Rumanien und in Aussland an 75 Grafik-, Mahlerei-, Dekoration-, und Dekorausstellungen (Scenographie) teilgenommen.

AUSSTELLUNGEN IM AUSLAND

1955 Moskau
1966 Brüssel
1966 Mexico
1969 Torino
1969 Paris
1991 Kecskemét (Hun.)
1986 Moskau
1980 Stuttgart
1981 Böblingen (Ger.)
1984 Datzingen (Ger.)
1986 Stuttgart
1991 Kecskemét II (Hun.)

EIGENE AUSSTELLUNGEN 50

1964 Cluj. - 1986 Cluj. - 1969 Miercurea-Ciuc. - 1969 Odorheiul-Secuiesc. - 1970 Tg. Mureş. - 1970 Bucureşti. - 1972 Cluj. - 1973 Satu-Mare. - 1973 Arad. - 1973 Carei. - 1973 Huedin. - 1974 Cluj. - 1974 Sâvâdisla. - 1975 Tg. Secuiesc. - 1975 Sf. Gheorghe. - 1975 Covasna. - 1975 Sâvâdisla. - 1976 Cluj. - 1978 Cluj. - 1978 Cluj-Filo. - 1979 Cluj. - 1979 Tg. Secuiesc. - 1979 Cluj. - 1979 Covasna. - 1980 Cluj. - 1980 Stuttgart. - 1981 Böblingen. - 1981 Cluj. - 1982 Satu-Mare. - 1982 Datzingen. - 1982 Cluj. - 1983 Cluj. - 1984 Satu-Mare. - 1985 Cluj. - 1986 Cluj. - 1986 Stuttgart. - 1988 Cluj. - 1990 Cluj. - 1991 Kecskemét. - 1991 Kecskemét II. - 1992 Budapest. - 1992 Stokholm. - 1992 Lund. - 1992 Jönköping. - 1992 Göteborg. - 1993 Cluj-Muzeul Naţional de Artă. - 1992 LJUMBU

LANDES AUSSTELLUNGEN

Zwischen 1955-1991 hat Sie mit viele Kunststücke am Kollektiv-landes,-und regional-Grafik, Mahlerei, Textil, Design, Scenographie, und Puppen Austellungen teilgenommen.

WERKE IN PRIVATSAMMLUNGEN- sie
hat fast 2000 Werke in 24 Länder der Welt

AUSTRALIEN
BELGIEN
CANADA
DANEMARK
DEUTSCHLAND
ENGLAND
FINNLAND
ÖSTEREICH
GRIECHENLAND
HOLLAND
ITALIEN
ISRAEL
JUGOSLAWIEN
KALIFORNIEN
LUXEMBURG
FRANKREICH
PERU
RUMANIEN
SCHWEDEN
SCHWEIZ
SPANIEN
UNGARN
VENEZUELA
U.S.A.

BOTÁR EDIT / FURDEK EDIT /

●Született Marosújváron 1930 január 12-én.
●A kolozsvári "ION ANDREESCU" képzőművészeti Akadémia textil szakának végzettje (1950 - 1956).
●Résztvett 75 Grafikai, Festészeti, Iparművészeti, és Díszlettervezői kiállításon.
●1956 -tól, több mint harminc éven keresztül, a kolozsvári Bábszínház díszlet-és bábtervezője. A 79 megtervezett darabbal sok nemzetközi díjat a színház.
●1974 A művészeti érdemrend V-ik fokozatának a kitüntetettje.
●1955 Első kiállítása Bukarestben.

KÜLFÖLDI KIÁLLÍTÁSOK

1955 Moskva
1966 Brüsszel
1966 Mexico
1969 Torino
1969 Párizs
1991 Kecskemét (Hun.)
1986 Moszkva
1980 Stuttgart
1981 Böblingen (Ger.)
1984 Datzingen (Ger.)
1986 Stuttgart
1991 Kecskemét II (Hun.)

EGYÉNI KIÁLÍTÁSOK 50

1964 Kolozsvár.-1968 Kolozsvár.-1969 Csikszereda.-1969 SzékelyUd-varhely.-1970 Marosvásárhely.-1970 Bukarest.-1972 Kolozsvár.-1973 Szatmár.-1973 Arad.-1973 Nagykároly.-1973 Hunyad.-1974 Kolozsvár-1974 Szentlászlo.-1975 Kézdivásárhely.-1975 Sepsiszéntgyörgy.-1975 Kovászna.-1975 Szentlászlo.-1976 Kolozsvár.-1978 Kolozsvár.-1978 Kolozsvár Filo.-1979 Kolozsvár.-1979 Kézdivásárhely.-1979 Kovászna.-1980 Kolozsvár.-1980 Stuttgart.-1981 Böblingen.-1981 Kolozsvár.-1982 Szatmár.-1982 Datzingen.-1982 Kolozsvár.-1983 Kolozsvár.-1984 Szatmár.-1985 Kolozsvár.-1986 Kolozsvár.-1986 Stuttgart.-1988 Kolozsvár.-1990 Kolozsvár.-1991 Kecskemét.-1991 Kecskemét II.-1992 Budapest.-1992 Stockholm.-1992 Lund.-1992 Jönköping.-1992 Göteborg.-1993 Kolozsvár-Művészeti Muzeum.-1992 LJUMBU

HAZAI KIÁLLÍTÁSOK

1955-1991 között, részt vesz a hazai megyei és országos Grafikai Festészet-,Textil-,Iparművészeti-,Díszlet és Bábtervezési tárlatokon.

MAGÁNTULAJDONOKBAN LÉVŐ,közel
2000 munkája,24 országban van:

AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK
ANGLIA
AUSZTRÁLIA
AUSZTRIA
BELGIUM
CALIFORNIA
DANIA
FINNORSZAG
FRANCIAORSZÁG
GÖRÖGORSZÁG
HOLLANDIA
IZRAEL
JUGOSZLÁVIA
KANADA
LUXEMBURG
MAGYARORSZÁG
NÉMETORSZÁG
OLASZORSZÁG
PERU
ROMÁNIA
SPANYOLORSZÁG
SVÁJC
SVÉDORSZÁG
VENEZUELA

S Z A K M A I Ö N É L E T R A J Z

!- BOTÁR EDIT- született Furdek-Marosujváron, 1930 január 12.
- Középiskolámat, Marosvásárhelyen, Nagyszebenbe, és Kolozsvámon végeztem
- A kolozsvári " ION ANDREESCU" Képzömüvészeti Akadémiát 1950-56 végeztem. a Textil szakot.Tanáraim; Kádár Tibor, Kidmann Walter, Cseh Gusztáv....
- Résztvette 75 Grafikai-Festészeti-Iparmüvészeti és Díszlettervezöi Kiállításon az országban, és külföldön.
-- 1956-tól, harminc éven keresztül a Kolozsvári Bábszinház Díszlet, és Bábtervezöje voltam, és munkámmal sok nemzetközi Fesztiválon Díjaztak. 79 Bábdarab Díszlat é Bábterveit Készítettem el.
- 1974-ben a MÜVÉSZETI ÉRDEMREND V-ik fokozatával tüntettek ki.
- Megjelent könyveim; Falkanál Katica-Bábos könyv/ Dácia kiadó
  Gyüszübábuk/ gyertek játszunk valamit/ Creangă kiadó
-A Romániai Pomologia VI-VII-VII-ik kötetéhez 180 iluszrációt festettem a kötetek Párizsban ezüst díjatkaptak.
- Plakátokat terveztem a bábszinházi elöadásokhoz, és a Kolozsvári Filharmoniának- és Müsorfüzeteket.
- 1955 ben volt az elsö kiállítási szereplésem Bukarestben
- 1992-ben volt az 50-ik Egyéni Kiállításom a Kolozsvári Müvészti Muzeumban

KÜLFÖLDI KIÁLLÍTÁSOK

- 1995- Moszkva
- 1966 Brüsszel
- 1966 Mexiko
- 1969 Torino
- 1969 Párizs

1986 Moszkva
1980 Stuttgart
1981 Böblingen
1984 Detzingen
1986 Stuttgart

1991 Kecskemét
1991 Kecskemét II.
1992 Budapest
1992 Lund
Göteborg
Stockholm, Jönköping

Egyéni kiállítások:- 50 KIÁLLITÁS KÜLÖMBÖZÖ VÁROSOKBAN 1964-1993 közö

- KOLOZSVÁR, CSÍKSZEREDA, SZÉKELYUDVARHELY, MAROSVÁSÁRHELY, BUKAREST, SZA SZATMÁR, ARAD, NAGYKÁROLY, HUNYAD, SZENTLÁSZLÓ, KÉZDIVÁSÁRHELY, SEPSISZE SZENGYÖRGY, KOVÁSZNA, STUTTGART, BÖBLINGEN, DETZINGEN, LUND, GÖTEBORG, LJUNGBÜ, JÖNKÖPPING, STOCKHOLM, KECSKEMÉT, BUDAPEST, KOLOZSVÁR..... stb...

MAGÁNTULAJDONBAN LÉVÖ MUNKÁK

- Több mint 2250 munkam van 24 országban magántulajdonban és Múzeumokban.

AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK
ANGLIA
AUSZTRÁLIA
AUSZTRIA
BELGIUM
CALIFORNIA
DÁNIA
FINNORSZÁG
FRANCIAORSZÁG
GÖRÖGORSZÁG
HOLLANDIA
IZRAEL
JUGOSZLÁVIA
KANADA
LUXEMBURG
MAGYARORSZÁG
NÉMETORSZÁG
OLASZORSZÁG
PERU
ROMÁNIA
SPANYOLORSZÁG
SVÁJC
SVÉDORSZÁG
VENEZUELA

Mivel a textil szakon végeztem ez volt a munkásságom elsö szakaszára jellemzö. Szönyegeket, kölönbözö impriméket, fali díszeket készítettem. Párhuzamosan foglalkoztam az akvarellel, és az olyajfestéssel is.Könyveket illusztráltam, és plakátokat, müsorfüzeteket terveztem. Harminc éven keresz báb és díszletterveket csináltam, és közbe festettem és kiállítottam.

Sokirányu volt az érdeklödésem, és egyik munkám segített a másik müfaj munkáinak a megoldásában- fejlödésemben.

1985 ótamint nyugdíjas ma már csakis festészettel foglalkozom.

1956 tól a Kolozsvári Képzümüvészeti Szövetség tagja voltam, és az Alapnak is tagja voltam.

1993-ban áttelepültem apám szülövárosába, ahol gyerekeim élnek és dolgoznak évek óta.

- a MAGYAR ALKOTÓMÜVÉSZEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK a Képzömüvészeti Tagozatának tagja vagyok.

Botár Edit
Festömüvész

Botár Edit akvarellbe fogalmazott vallomásai

Botár Edit kolozsvár-napocai festőművésznő immár másodszorra látogat el műveivel Szatmárra, csaknem egy évtizeddel első — 1973-ban történt — itteni bemutatkozása után.

Botár-Furdek Edit 1956-ban végezte el a kolozsvár-napocai Ion Andreescu Képzőművészeti Akadémiát, s azóta, megszakítás nélkül, dolgozik az ugyancsak kolozsvár-napocai Bábszínháznál mint tervező. Közel 70 darabhoz tervezett díszleteket és bábukat, közben utazott — hajdani tanára tanácsát követve nézett és látott — és főleg alkotott. Közel félszáz hazai és külföldi csoportos kiállításon vett részt, s jelen szatmári kiállítása egyben 29. egyéni tárlata.

Az idézett számszerű adatok is meggyőzően bizonyítják, hogy Botár Edit valóban sokat dolgozó művész, kreatív ember, aki munkahelyén nemcsak egész emberként vesz részt — munkájával több nemzetközi elismerést is szerzett —, de sokat alkotó művész is. Dolgozik „olajban is", de mégis választott műfajában, az akvarellben mélyült el leginkább, ebben dolgozva egyre tökéletesebb alkotásokkal vívja ki a szakma és a közönség elismerését. Jelen kiállítása is tanúsítja, hogy Botár Edit érett művész, olyan, aki megtalálta saját „nyelvét" és mesterfokon műveli azt. Oldott, könnyed technikával készültek e kiállítás darabjai, ám ennek a könnyedségnek az elérése — a művészetben általában, az akvarellben különösen — a legnehezebb. (Hiszen minden ellentétes és téves vélekedéssel ellentétben, az akvarell nagyon igényes műfaj, nem tűr semmiféle utólagos korrigálást, alkotójától a legnagyobb biztonságot követeli meg.)

Egységes egész ez a kiállítás, egységbe fogja — szerzője szándéka szerint — az évszakok változása, a Természetben és az ember-alkotta tájban, a Városban, Kolozsvár-Napocán. Így harmonizálnak előttünk a művésznő két sorozatának — a Kolozsvárnak és az Évszakoknak a képei. (A kiállításnak ezt az egységét jelképezi az is, hogy alkotójuk nem különítette el a képeket egymástól címekkel.)

Évtizedek óta él Kolozsvár-Napocán, ismeri annak minden kövét, régi épületét és megújuló arculatát, s mégis mindig képes új és új szépségeket felfedezni és felfedeztetni. Mindemellett sokat is utazik, hiszen számára az utazás szinte életforma, de mindenképpen létszükséglet. Üzi, hajtja a legnemesebb kíváncsiság, a felfedezés vágya, hogy meglássa, felfedezze magának a Szépet, s ezt élménnyé érlelve közvetítse mindenkori Közönségének. A felfedezésnek ez a vágya vitte el éppúgy a Maros vagy az Aranyos partjára, mint — Velencébe is. Velencét idéző képei külön fejezetet jelentenek a jelen kiállításon, példái a sokszor és sokak által megfestett szépségről puritán egyszerűséggel megfogalmazott vallomásoknak.

Botár Edit akvarellbe fogalmazott vallomásai maradandó művészi élményt nyújtanak a tárlat minden látogatójának, érdemes hát felkeresni a Galériát és elidőzni e képek előtt.

Krilek Sándor

Botár Edit: A régi iskola

SZATMÁRI HÍRLAP
AZ RKP SZATMÁR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK ÉS A MEGYE NÉPTANÁCSÁNAK LAPJA
XV. (XXXIV.) évfolyam 192. (5695.) szám | 1982. augusztus 15., vasárnap | 4 oldal, 50 bani

Brósz Irma: Táj, bivalyokkal

harmincöt tárlaton mutatta be képeit, közöttük 1953—1954-ben három alkalommal Bukarestben, kétszer Budapesten.

Tájai komorságában Brósz Irma megfestette a családást, a meg nem valósult sikerálmokat, de portréi sem maradtak a modell arcvonásainak hű visszaadásánál. Elég egy pillantást vetnünk Kovács Katona Jenő portréjára, az üldözött ember elgyötört, bágyadt arcára, melyre a vállát borító lepel visz dacos, a jövőért keményen kiálló lendületet; a fény a fej mögött virradatot jelez az embertelenség tombolásában...

KORUNK 1981 · 12

Véleményem szerint...

Tanulságos volna fölmérni, hogy az ország városai közül melyikről írnak, festenek, szólnak a legtöbbet. Hadd legyek elfogult szülővárosom iránt, s tételezzem föl, hogy Kolozsvár azon a listán az elsők között lenne. És ahogy telnek az évek, egyre érdekesebb, változatosabb képet kapunk a városról. Emlékeztessünk csak arra, hogy például a képzőművészek, Gy. Szabó Béla, Miklóssy Gábor, Aurel Ciupe, Kovács Zoltán, Laurențiu Buda, Makár Alajos, Bene József, Macskássy József, Aranyossy György, Póka Zsombori Erzsébet, Pallós Jutta, Jakab Ilona — hogy csupán az élők közül említsünk néhányat — hány meg hány műben, mily sok oldalról mutatták be a kincses várost.

Nyilvánvaló, hogy a város műemlékei vonják magukra a grafikusok, festők figyelmét. Elsősorban, de nem kizárólagosan. A fáradhatatlan Gy. Szabó Béla például bejárta a város környékét is, s pompás tájakat kapott „vésővégre" a Szamos partján vagy a Mezőség közeli szélén. Emlékezetesek Balázs Péter fellegvári festményei vagy Makár Alajos és Györkös Mányi Albert sajátos helyi színfoltot, a városban szolgáló széki lányokat — távolról sem csak műemlék-környezetben — bemutató képei.

Úgy tetszik hát, hogy a műemlékek, a jellegzetes utcaképek s a belváros éppúgy, mint a peremvidék vagy a környező tájék, egyaránt hálás témát kínálnak. Ez is jelzi — többek között — a város sokarcúságát, színességét.

Mindezt híven tükrözi Botár Edit nemrég megjelent könyvméretű katalógusa, amely a Kolozsvár-bemutatásban egyedülálló és tiszteletreméltó vállalkozás: a művésznő a maga költségén adta ki — nyomtatásban — a kincses városról festett több tucatnyi akvarelljét.

légkörét, hangulatát, líraiságát hivatott földúsítani, bemutatása pedig e célnak megfelelő. Azzal pedig, hogy a hatalmas falak, ékes paloták árnyékában meghitt zugokat, csöndes udvarrészleteket, eldugott erkélyeket fedezett föl, behozta a Kolozsvár-ábrázolásba a női otthonmegfigyelés sajátosságát: a mögöttesség, a háttér, a rejtettség, a tűzhely iránti érdeklődést, érzékenységet.

Végeredményben ez a könyv új jegyekkel tágította, s egyben elmélyítette városképünket. Ezért csak hálásak lehetünk „szerzőjének".

Horváth István

ÚJ ÉLET (10) – 1980

Belülről fakadó derű

Közel egy hónapig volt látható a Képzőművészeti Alap kolozsvári kiállítótermében Botár Edit huszonötödik egyéni kiállítása. A látogatók az utóbbi egy-két évben készült, száznál is több akvarellben gyönyörködhettek: őszi és téli havasi tájakban, Duna-deltai látomásokban, történelmet idéző és tudatosító kolozsvári városképekben, botanikuskerti szépségekben, az ókori Görögország emlékeiből ihletődött alkotásokban. Ha meggondoljuk, hogy a negyedszáz egyéni kiállítást Botár Edit nagyjából 15 év alatt rendezte; hogy kivétel nélkül mindeniken új munkákat mutatott be — valamelyes fogalmat alkothatunk rendkívüli termékenységéről. S ha aztán kiállítási emlékeinket is megvallatjuk, nemcsak rendkívül termékeny, hanem egyben a művészi érettség fokára emelkedett alkotóról kell beszélnünk.

A kiállításról hazatérve, elidőztem a szobám falán függő folyóparti tájnál, Botár Edit 1967-ből származó munkájánál. A nedves lapra percek alatt felvázolt akvarell, mely néhány elem segítségével — mindenekelőtt az előteret uraló, zöldes-sárgás-barnás lombú, hatalmas fával, s a színek és formák vízben visszatükröződő képével — hamisítatlan őszi hangulatot sugall, a katalógus tanúsága szerint az első és a második önálló kiállítás közötti időszakban készült. Az elemek minimálisra rendukált száma arról vall, hogy Botár Edit már ekkor is tudatosan törekedett egyfajta jól meghatározott, pontosan körvonalazott festőiségre. Tiszteletre méltó önismerettel és művészi bátorsággal mert kiemelni, kivágásokat alkalmazni; a részletben igyekezett az egészet, sőt a végtelent felvillantani, a percben az időtlenséget, sőt az örökkévalóságot megragadni. Tehát már a keresés korszaka is viszonylag érett művészre vall; a korai munka egyben-másban már a későbbi alkotások felé mutat. És mégis, mindezek ellenére, azt kell mondanom: a képről hiányzanak azok a jegyek, amelyek az utóbbi nyolc-tíz év alkotásait sajátosakká, összetéveszthetetlenül egyéniekké varázsolják.

A hetvenes évek elején figyeltem fel egyik kiállításon arra, hogy az őszi képeken a sárgák szinte belerobbannak a környezetbe; hogy a kompozíció közepén elhelyezett fa koronája vagy a szénaboglya valósággal ég, perzsel, olyan világító fókusszá válik, mely rendszerezi, «értéksorrendbe» állítja a többi árnyalatot — s egyben meg is emeli, új fénybe helyezi mindeniket. A technika tökéletesedése eredményezi-e — tűnődtem —, hogy «a sárga korszak» őszi folyópartjai, tájai, csendéletei immár nem a kissé konvencionális, édesbús merengést sugallják, hanem talán a betakarított termés örömét és biztonságát, derűjét, optimizmusát, kiegyensúlyozottságát árasztják, vagy épp fordítva: a szemlélet változása, az új vonatkozás dominánssá avatása vezette az alkotót az új technikához? Azóta még fokozottabb érdeklődéssel figyelem, hogyan terjeszti ki Botár Edit felfedezését az élet mind több jelenségére és látványára; miként veszi birtokába a valóság mind szélesebb és tágabb köreit, illetve hogyan talál rá a különböző témákban életérzésének kifejezési lehetőségére, visszasugároztatva holt tárgyakra és élőlényekre a felfedezés örömét, belső derűjét.

Ennek az életérzésnek és sajátos művészi kifejezésmódnak a megnyilatkozását és kiterjedését figyelhettük meg a huszonötödik egyéni kiállításon is. Kiteljesedésén részben tematikai

Botár Edit: A bástya
Szabó Tamás reprodukciója

skálájának szélesedését értve, részben meg azt, hogy immár nemcsak a fehéret és a sárgát, hanem a barnát, a zöldet, a kéket is a kép fókuszává, világító középpontjává tudja avatni.

Egyes műkritikusok Botár Edit munkásságát értékelve rendszerint megjegyzik: alkotásai rangosak, alkalmasak a legszélesebb rétegek ízlésének, szépérzékének fejlesztésére, de nem nyitnak új utakat a művészet ismeretlen, be nem barangolt tájai felé. A megtett út egyes jellegzetességeinek kitapintása — gondolom — érzékeltetni, hogy ha nem is a mindent-kipróbálás jegyében, de szűkebb keretek között Botár Edit is becsülettel megvívta a maga harcát sajátos mondanivalójáért és kifejezőeszközeiért. És nemcsak keresett, hanem talált is valami jellegzetest, ami csakis az övé.

PÁLL ÁRPÁD

AKVARELLEK ÉS BÁBOK

Botár Edit festményeiből azt a sugárzó belső derűt érzem ki, ami annyira sajátja e képek alkotójának. Ez a lényéből áradó kedvesség, minden környezetben hangulatot teremtő otthoniasság és szerénység leolvasható akvarelljeiből is. Így hát nehezen hiszem el, Botár Edit 50 éves. Most megnyílt tárlata pedig a 25. akvarell kiállítása.

– Mióta fest akvarellben? – Azért teszem föl elsőnek ezt a kérdést, mert megszakítatlan kiállítássorozatával éppen azt bizonyította: a kolozsvári festők közösségében a legkitartóbb híve e technikának, a vízfestménynek.

– Diákkoromban készültek első akvarelljeim, és első sikerélményem is főiskolás koromra vezethető vissza. Azt azonban nem mondhatom, hogy mindjárt az akvarellre álltam volna rá. Festettem olajban – jóval később is – készültek monotípiáim, dolgoztam textilben. De hogy visszatérjek ahhoz az első sikerélményhez – meséli belemelegedve Botár Edit –, a kolozsvári főiskolások bukaresti tárlatán vették meg tőlem az első vízfestményt. A Tomának hívták a vásárlót, soha nem ismertem, nem is láttam. Postán küldött még száz lejt. Hát az 1953-ban vagy 1954-ben, amikor az eset történt, egy diáknak roppant nagy pénz volt.

– A kolozsvári főiskolán akkoriban Walter Widmann tanította az akvarellt. Mint hallottam, kitűnő tanár volt, sokan köszönhetik neki a technika alapos ismeretét.

– Widmann valóban remek ember volt. Mi haton, a tanítványai pótoltuk a családját, mivel hogy agglegény életet élt. Emlékszem, bejött reggel, hozott a táskájában egy szép csokor virágot, ami a kertjében nőtt, meg egy-egy népi kancsót és odatett minket festeni. Aztán csak úgy beledolgozott a készülő akvarellekbe, mintha ő festette volna. Így korrigált. Egyszer csináltam egy Szamos-parti vízfestményt, és megmutattam neki. – „Na, kicsi Furdek, mondotta – tudniillik ez a leánykori nevem –, magának érdemes akvarellt csinálni!" Ez nagyon jól esett. Tudja, kellenek az embernek az ilyen kis belelendítő biztatások. Hát valahogyan így kezdődött... Azok persze még olyan száraz, rajzos akvarellek voltak. Nem is hasonlítottak a mostani lavírozott, vizes festéstechnikámhoz. Erre pedig úgy kezdtem rátérni, hogy egy Bácsi-toroki téma kínálta rá az alkalmat. Kovács Zoltán, a festő megnézte és megdicsérte. – „Eleget pacsmagolt, most már látom, fest is!" – mondotta az ő morózus hangján. Kovács pedig ritkán dicsért meg valakit.

– Könnyűnek vagy nehéznek találja a vízfestést?

– Nagyon nehéznek. Van úgy, hogy egyáltalán semmi sem sikerül benne. Az elmúlt nyáron például a Deltában voltunk. Kollégáim egyik-másika, így Kusztos Endre, már az első naptól megszállottan dolgozott. Én meg csak nézelődtem, hajnali ötkor keltem, és semmit sem tudtam csinálni. Még bosszantott is, hogy íme, most, amikor három hétig független vagyok, nem kell a családra gondot viselnem, és végre egész nap festhetnék – nem megy... A mostani kiállításon látható deltai sorozatom utólag, vázlatok nyomán készült. Aztán van olyan is, hogy bennem él a téma, telítve vagyok a látvánnyal. Hazamenve azonnal nekifogok dolgozni, és egyből sikerül is. Az akvarellben pedig ez fontos szempont. Lényeges a téma azonnali megragadása.

– A Március 6 utcai képcsarnokban több, mint száz képet mutat be az utóbbi évek termésből. Nem látok hangváltást a festésmódjában, de a témában igen. Megsokasodtak a régi városrészeket, a város műemlékeit bemutató képek.

– Szeretem ezt a várost, így hát nem véletlen a dolog. Sok mindent kikerülhetetlenül elfed az építkezések hallatlan üteme. A képen, legalább azon, megmarad a régi. Egyszer idegenből jött látogatóm kért valami sajátosan kolozsvárit. Nem volt mit adnom neki. Ezért örülök, hogy akvarelljeimből, köztük a városkép sorozatból, színes katalógust sikerült készíttetnem.

– Botár Editben tisztelőinek egy rétege a remek bábszínházi díszlettervezőt becsüli. A kritika véleménye szerint is egyedülálló az a teljesítmény, amit ebben a műfajban nyújtott. Hogyan egyezteti a két foglalatosságot; tudniillik a festőit és a tervezőit?

– Azt hiszem, soha nem gátolta nálam az egyik munka a másikat. Rögtön végzés után kerültem a bábszínházhoz. Textiles alapképzettséggel fogtam neki, s ez segítségemre is volt. Nagy szabadságot jelentett számomra, hogy a rosszul értelmezett szocialista realizmus éveiben azt csinálhattam – legalább itt a tervezésben – amit akartam. Bábjaim és díszleteim talán azért sikeresek, mert úgy dolgoztam, mintha magamnak csinálnám, soha sem azzal a gondolattal, hogy kenyérkeresetet „csűrjünk túl rajta". Még rossz darabban is annyiszor olvastam végig a szövegkönyvet, amíg csak ráakadtam egy életet adó részre. A szcenográfia a bábszínházi illúzió ötven százalékal Fontos az, hogy a gyerekekben már akkor tudatosuljon, a jót vagy a gonoszt megtestesítő figurát látnak, mielőtt az a báb megszólalna vagy megmozdulna. A gyermekeknek adni kell valamit, ami elkíséri őket, még ha annak a lényegére, a mélyebb értelmére csak később jöhetnek rá. Én pedig szeretem a gyermekeket.

Murádin Jenő

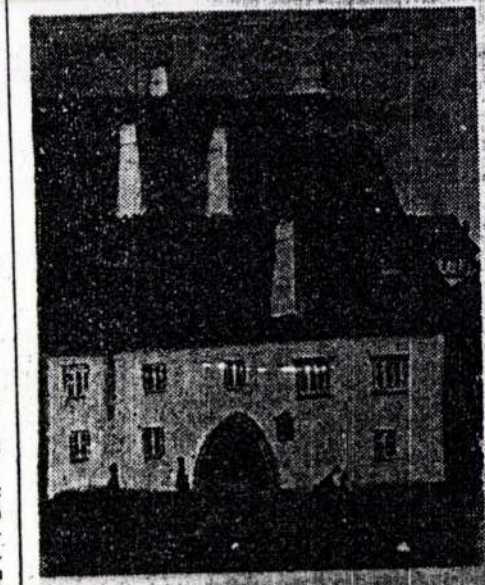

Mátyás király szülőháza — Botár Edit akvarellje.

IGAZSÁG 1980 III. 8.

Szép vízfestmények

Kiállítóhelyiségeinkben gyakran látni római vagy arab számal jelzett, úgynevezett „experimentumokat", kísérleteket egy vázlat előmunkálatihoz. A kiállító szerényen sejteti, hogy ez még nem maga a Mű, a néző csak bírja türelemmel, míg egyszer, talántán az is megszületik. Addig pedig elégedjen meg az „experimentummal". Valahogy úgy, mintha egy zongoraművész a koncertidő alatt azt mutatná be, hogyan szokott ő skálázni. Vagy mintha az operaénekes az ária helyett csupán az előköhintésekkel és torokköszörülésekkel örvendeztetné meg hallgatóságát. Az áriára pedig várjanak, amíg beérik.

Az ezúttal kiállító Botár Edit nem „maszkírozza magát", s nem tör új utakat a művészetben. A jövő évezredben nem őróla fogják ezt a mi mai korszakunkat elnevezni. Ő szerényen beéri azzal, hogy *szeretik*. Szereti a közönség jó része, mert mindenkihez szól és szépen szól, becsülik a szakmabeliek, mert a mestereitől becsülettel megtanultakat saját, összetéveszthetetlen egyéni stílussá tudta fejleszteni, semmit meg nem tagadva, semmi már elért eredményről le nem mondva, egy kierőszakolt muszáj-eredetiségért.

Nemrég, mikor a kiállítás anyaga már együtt volt, elmentem Botár Edit műtermébe. Mikor elváltunk, ezzel búcsúzott: „Legalább mi, művészek szerezzünk egy kis örömet az embereknek". Szó szerint. Ebből az alapállásból kiindulva jöttek létre ezek a szép és vonzó képek. És hogy létrejöttek, az sokat számít ma, amikor a „szép" és a „vonzó" olyan fogalmak lettek, amelyek mintha nehezen találnák helyüket a kiállítótermekben.

Ezekben a termekben most mintha otthonosabban lennének. Akárcsak a közönség. Ez pedig nemcsak azért, mert ráismer Kolozsvár, a *szép* Kolozsvár valamelyik utcájára vagy jellegzetes épületére. Ez is, mindenesetre, de emellett vagy felett, mert ezeket az ismert motívumokat átkomponálva látja, egy magasabbrendű átköltésben. Így lesz a ráismerésből felismerés, a dolgok szépségének és jelentőségének felismerése, azáltal a plusz által, amit a művész a magáéból, a lelkéből és a szeme fényéből hozzáad, hogy más is lássa, amit ő, és ahogyan ő, és legyen öröme benne.

Hasonló dolog történik, mikor kevésbé ismerős tájakról szólnak Botár Edit akvarelljei. A Duna deltájában sokan nem látnak semmit, csak vizet és nádat. Ég persze ott is van, mint mindenütt másutt. Ezeken az akvarelleken pedig a víz maga a gyönyörűség, ahogyan a fénnyel együtt játszik, és nyugodt, és nyugtalan, és vibrál, és alszik, és bár csak víz, mintha az univerzum felét tenné ki. A víz, a levegő, néhány szál nád, mi más kell egy élményhez, mi más kell egy képhez? Csodálatos táj lehet belőle, ha megfelelő az utazó. Mert csak a csodálatos utazó talál csodálatos tájakat.

És itt van a görög élményből született sorozat. Az irreális fénybe és színekbe öltözött irreálls tájak, az irreális templomromokkal, a halott istenek sírjaival. Annyira valószínűtlenül szép a sötétkék ég vagy a narancssárga naplemente alatt vonuló fehérmárvány oszlopsor, hogy az ember ott lévén, alig hisz a saját két szemének. Az élmény intenzitása álomszerű, mert csak álomban érezzük át ilyen, a valóságon túlmenő erővel a dolgokat. Ezekből a görögországi élményekből is átment néhányat Botár Edit — magának és minekünk.

Botár Edit nem kizárólag általa használt, de igaz úton jár. Azon az úton, mely elviszi a szépet szerető emberek ezreinek szívéig.

DITRÓI ERVIN

Botár Edit: Műemlék

UTUNK 1980 Márc. 14.

MEGYEI TÜKOR
KOVÁSZNA

2327. szám
XII. ÉVFOLYAM
1979. július 14.
Szombat
ARA 30 bani

A természet „krónikása"

Jegyzetek Botár Edit kézdivásárhelyi kiállításáról

A festőket általában a természet szerelmeseinek szokás nevezni, krónikásnak ritkábban. Pedig ebben is van igazság, meg lehet fogalmazni az örök természet örök érvényű „krónikáját", évszakok, színek, hangulatok szüntelen váltakozását — a szépség, a feloldódás jegyében. Botár Edit kolozsvári festőnő kimeríthetetlen ihletforrása a Nyugati Kárpátok kapujának, a Szamos felső folyásának világa, s az a zártabb, emberi kéz által alkotott világ, amelyet egy füvészkert, jelesen a kolozsvár-napocai botanikus kert jelenthet. Úgy tűnhet, hogy meglehetősen szűk témavilág ez, még akkor is, ha hozzáadjuk a régi kolozsvári utcákról festett akvarelljeit, néhány kompozícióját és aktját. Szűk lehet annak, aki egy tájban csak egyszeri ihletét leli föl, de gazdag és kimeríthetetlen, ha a természet egymást váltó, apró vagy éppen monumentális csodáiban lelki-szellemi önkifejezésének állandóan megújítható tárgyát megtalálja. Ilyen festő Botár Edit. Bemutatásul néhány sor olvasóinknak: marosújvári születésű, a kolozsvár-napocai képzőművészeti főiskola végzettje, hosszú ideje a kolozsvári bábszínház díszlettervezője, több mint 60 előadás munkatársa.

Megyei és országos tárlatokon sűrűn vett részt, munkái határainkon túl is hírt és nevet szereztek neki, megfordultak ezek Moszkvában, Brüsszelben, Mexikóban, Torinóban és Párizsban. Egyéni kiállításainak száma is imponáló.

Mostani kézdivásárhelyi tárlata (nem az első) rendkívül egységes. Az intim líraiságú, levegős szerkesztésű Ikebana-sorozatát tájképei egészítik ki, s ezek közül jó néhány igazi remekmű: egy érzékeny ember hű és mély érzésű vallomásai a természet világának alakulásáról, rezzenéseiről. A botanikus kertről festett sorozata arról árulkodik, hogy kedveli a keleti táj, számunkra egzotikus forma- és színvilágát, a természet és a finom művű emberi alkotás páratlan összhangját. (Japán kert, I., II.) Legnagyobb hatást mély tónusú, a szürkét, feketét, kéket, barnát, vöröset elegyítő tájképei teszik ránk (Ősz, Vadszőlő, Késő ősz, Arányos, Tarnica, Rozsdás fenyők), de megfog és meditációra késztet a Napsugarak című munkájának leheletfinom, sejtelmes fogalmazása, téli sorozatának borzongatóan szép hitelessége is (Tél, Tél a hegyekben, Tél Mariselen).

Botár Edit személyében az erdélyi magyar képzőművészet egyik legkiválóbb akvarellistáját ismerheti meg Kézdivásárhely közönsége, ki a tájfestészet legszebb hagyományait folytatva, a nagybányaiak és követőik örökségét vállalva, alkot maradandó értékeket.

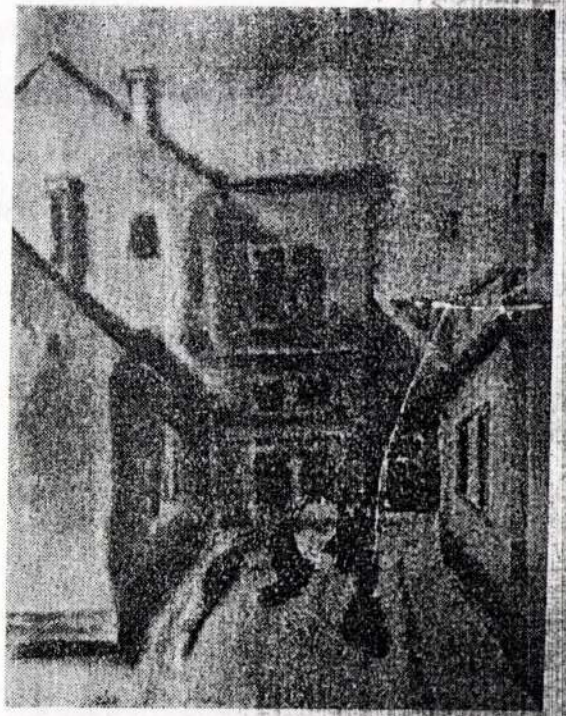

MAGYARI LAJOS

UTUNK

ROMÁNIA SZOCIALISTA KÖZTÁRSASÁG ÍRÓSZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

XXXIV. ÉVFOLYAM ● 9. (1583.) SZÁM ● ÁRA 1 LEJ ● KOLOZSVÁR-NAPOCA, 1979. MÁRCIUS 2.

BOTÁR EDIT AKVARELL KIÁLLÍTÁSA ma, szombaton, délben fél 1 órakor nyílik meg a Korunk-galériában. A megnyitón közreműködnek **László Gerő** és **Török Katalin**, az Állami Magyar Színház művészei, **Cseh Attila** csembalóművész Boccherini A-dúr szonátáját adja elő, zongorán kísér **Rónai István**.

IGAZSÁG 1979. MÁRCIUS 2., PÉNTEK.

Lírába álmodott idő

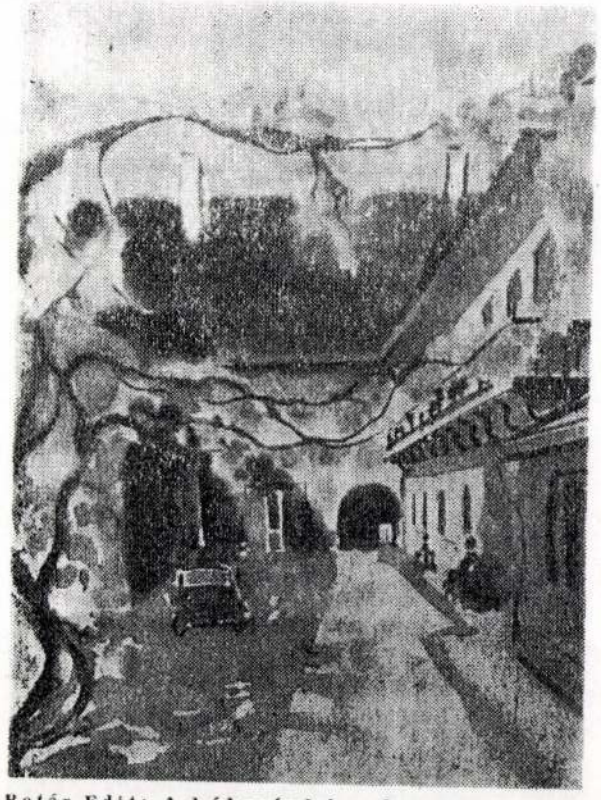

Botár Edit: A bábszínház udvara

Nem tudom pontosan, hány egyéni és közös tárlat után, melyek Botár Edit lírai tájakba álmodott akvarelljeinek az országhatárokon túl is tisztelő híveket szereztek, most a Korunk Galériában ennek a sajátos festői látásmódnak egy eddig alig ismert vetületét fedezzük fel:

Túlnyomórészt a régi Kolozsvárt ábrázoló, poétikus hangulatú képeket azokról a tegnapi, mai és a múlttá válás sorsára váró különleges romantikájú műemlékekről, érdekes házakról, utcákról és terekről, amelyeket szinte naponként láttunk vagy látunk, de minden bizonnyal másként, más szemmel, mint itt, ezen a tárlaton.

Ez a másként látás aligha magyarázható pusztán azzal a ténnyel, hogy Botár Edit nem a naturalizmus vagy a klasszikus realizmus igényeivel eleveníti meg ezt a világot. Ha csak erről volna szó, Botár Edit képeinek igazi értéke, festői kultúrájának egyszeri és megismételhetetlen lényege maradna rejtve. Mert ami ezeket az itt látható munkákat — művészi érettségük okán — már a technikák és stílusok bonyolult összefüggéseit boncolgató szakelemzések igényén túl, a tárlatlátogatók számára is a művészi élmény forrásainak rangjára emeli, az éppen a címben jelzett tartalom:

a lírába álmodott idő.

Az idő, ahogyan ez a költői képzelettel megáldott festő láttatja, aki ime, képes arra, hogy azt az ő lírai énjében rejlő szubjektív valóságot mutassa meg, amelynek a látható, tapintható, egyszóval a fizikai valóságban tapasztalható léttel leheletfinom érintkezési határai vannak.

Ha arra a kérdésre kell válaszolnunk, hogy kiváltsága-e ez a sajátosság Botár Edit alkotói világának, azt kell válaszolnunk: természetesen nem. Nem, mert minden igazi művészi univerzum ott kezdődik, ahol a művész képes arra, hogy a reobjektivált valóságban a világból azt a „csodát" mutassa meg, amit csak a művészi tehetség lát és láttat.

De ha arra a kérdésre kell válaszolnunk, hogy a művészetnek ez az egyetemes jellegzetessége milyen sajátosságokkal van jelen Botár Edit képein, elég megfigyelnünk csak a Bábszínház vagy a Korunk korábbi, főtéri szerkesztőségének udvaráról festett munkáit, és rögtön kiderül, mi az, ami csak Botár Edit képeinek jellemzője:

az akvarelltechnikában olyan ecsetkezeléssel, színekkel és formalátással ábrázolja az ihlető pillanat élményeit, mint senki más.

Így válik szüntelenül formálódó festészetének egyre számontartandóbb értékévé, a történelmet megidéző képein is döntő tartalommá —

a lírába álmodott idő.

RÁCZ GYÖRGY

UTUNK 1978 június

Botár Edit: Eső után

Botár Edit festészete

A Babeş-Bolyai Egyetem „Filó" Galériájában nemrég zárult Botár Edit olaj- és főként vízfestésű tájainak és virágcsendéleteinek a tárlata.

Általában a festői eljárás önmagában nem határozza meg, de feltétlenül alapvetően befolyásolja ugyanannak a témának vagy motívumnak az előadásmódját. Botár Edit olajképeinek az előadásmódja (amely egyébként önmagában is bővelkedik különbözőségekben), a szélesen, könnyű kézzel felvetett folthatásoktól a szigorúan egymásba épülő (s rajzi eszközökkel is összefogott) tömegek zárt rendjéig váltakozik. A *Hója* tömör barnák és sárgák árnyalataiba rejtett vegetációjának, s az ég feketés kontúrjaival kiemelt drámai hangulatával szemben az egyébként ugyancsak viharos ég hátterére vetített *Erdőcske* valósággal fényáteresztő közegként szűri s fokozza a napsütés sugárerejét. Ugyanez a hatásellentét-pár figyelhető meg a *Pécs, műemlékváros* című kép — a kő maradandóságának a gondolatára és képzetére hangolt — festőépítészeti masszivitása és a látomás szédületéig fokozott lilák: a *Mezei virágok I.* között.

Merőben más benyomást nyújt vízfestményeinek gyűjteménye; vizes papírra, rendkívül széles ecsetkezeléssel dolgozik, s a feloldódó pigmentszemcsék tompafényű tükrén átvirít a hófehér, szemcsés rajzpapír-alap. Az áztatott papír egyrészt a leheletfinom árnyékok és színfoltok körvonalainak az elmosódottságát szolgálja, másrészt éppen ezzel a mindenfajta harsányságot semlegesítő egyöntetűséggel a látás összegező, szintetikus voltát emeli ki.

Tájképei szinte sorozatokba rendeződnek — az ábrázolt motívum karaktere, a nap- vagy évszak színhangsora szerint; így például külön csoportot alkot a lankás lejtőjű hegyi falvak vagy befagyott víztükrök kék-fehér-szürke akkordjaiban megragadott alvó természet témája *(Behavazott falu, Tél* stb.); de ugyanazok a kékre fagyott s fekete galyak japános rajzával beszőtt tó- vagy folyóvizek s a nyitott, széles horizontok a Végtelent hozzák elérhető közelbe *(Maros, A tó* stb.); s azok a tájak is külön sorozatot képeznek, amelyekben egyetlen szín, a lila vagy a sárga vagy a kék átmeneteivel, tovább már nem folytatható árnyalatfelbontásaival jellemez egy egész évszakot vagy tájegységet. *(Alkony a tavon, Őszi naplemente* stb.)

Botár Edit festészetének nőiessége éppen a költői hatásokat célzó férfias határozottsága, céltudatossága révén ölt táj- és csendélet-képeiben összetéveszthetetlenül egyéni jelleget.

VIORICA GUY MARICA

TRIBUNA 1976 V. 13.

EDIT BOTAR

Reflexe de toamnă

Tájak, hangulatok

Leírhatom ismét: legtermékenyebb és legjobb akvarellistáink között tartjuk számon Botár Editet. Kitartó buzgalommal készülnek képei, s akár évente láthatunk tőle friss képeket bemutató kollekciót. A vizes akvarell, melynek annyira ráérző mestere, tájak, természeti hangulatok visszaadásában segíti. A klasszikus szépségeszményt követi bevallottan, és hittel hirdeti: helye, igénylése, társadalmi rendelése van (és lesz!) ennek a művészetnek és művészi eszménynek is. S amit technikai virtuozitása mellett legfőbb erősségének még betudhatom, biztos ízlése, a buktatókon átvezető biztonsága. Megkóstolott témákban is ezért tudja végigjárni biztonságosan azt a szakadékszélű ösvényt, mely munkáit a „könnyű műfaj" termékeitől elválasztja.

Vízfestmény sorozatában a kedvenc Maros menti tájak, tóparti és tengerparti képek a legszebbek; lavírozott akvarell-technikája – az elmosott színek – itt érvényesülnek tökéletesen. Ősz-téli tájai, erdei hangulatképei, „falurészletei" egészítik ki e sorozatot.

Megjegyzést tartogat végül: e kiállításon hosszú évek után először mutat be olajfestményeiből. Annyira „akvarellistának" könyveltük el őt, hogy a műfajváltást – igazságtalanul – furcsának, szokatlannak találjuk tőle.

Murádin Jenő

Torockószentgyörgyi öreg ház – Botár Edit vízfestménye

IGAZSÁG 1978 április 26 -án

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

MEGYEI TÜKÖR

AZ RKP KOVÁSZNA MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

1316. szám
VIII. ÉVFOLYAM
1975. augusztus 8.,
PÉNTEK
ÁRA 50 BANI

Botár Edit kiállítása

Ismét rangos képzőművész tisztelte meg munkáival a kézdivásárhelyi, majd — a napokban — a sepsiszentgyörgyi múzeum képzőművészeti kiállító termeit. A megtiszteltetéssel pedig len úgy állunk, hogy egyre szívesebben rakják ki munkáikat a hazai képzőművészek a Kovászna megyei érdeklődők elé, s az érdeklődés törvényszerű fokozódásával kezd megtiszteltetés lenni az is (vállalom a lokálpatriótaság vádját ez esetben is), ha valaki kiállít Sepsin vagy Kézdivásárhelyt.

BOTÁR EDIT Kolozsvárról hozta le munkáit ide, s néhány tucat hazai, illetve külföldi tárlata után olyan szívesen gyönyörködünk a művésznő akvareiljeiben, amilyen szívesen állította ki őket nálunk is.

Meglepően meleg hangulatú, tökéletes líraiságú akvarelljei méltán szereztek a művésznőnek híveket a mi vidékünkön, ahol mindig is szívesen otthona volt a tájképfestészetnek. Kár, hogy helyszűke miatt a Kézdivásárhelyen kiállított anyagnak csak egy része került a látogatók elé, de ez a negyedszáz akvarell is határozott tájékoztató Botár Edit sajátos technikájáról, mostani témaköréről. Elsősorban téli tájai leptek meg, nevezetesen azzal, ahogy elkerülnek minden, a témához tapadó szokványos dermedtséget —: szinte család-illatúak vasbeg hó alá, havak s havasok közé búvó házikól, s két-három szín (meg remek hangulatteremtő fantázia) révén tökéletes impressziót nyújt az akvarell. (Vagy a bennünk megbúvó egykori gyermeki, téli elől meleg házba menekülő zsibongást visszük át az akvarell világába? Mindenképpen a művészt dicséri az érzelmek sugallata.) Vagy itt van az Alkony i gyetlen színnek, a barnának az árnyalataival, tökéletes hangulathatása van a témának.

Várjuk újabb munkáit, s Botár Edit kolozsvári művésztársainak újabb kiállításait Kovászna megyében.

(czegő)

7

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

IGAZSÁG

AZ RKP KOLOZS MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXXVI. ÉVFOLYAM, 214. SZÁM. 1975. SZEPTEMBER 14., VASÁRNAP.

Botár Edit kiállítása

Botár Edit kolozsvári képzőművész 10 akvarelljével mutatta be szeptember elején a kovásznai közönségnek a helyi

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXIX. évfolyam
3864 szám
8 oldal 30 bani
Vasárnap
1973.
szeptember 23.

Kiállítás • Kiállítás • Kiállítás • Kiállítás • Kiállítás

Alfa Galéria

Botár Edit akvarelljei

Botár Edit: Téli impresszió.

A kolozsvári képzőművésznő textiltervezést tanult a főiskolán. Jelenleg bábszínházi díszlettervező, és mint kiállítása bizonyítja: jeles grafikus. Grafikus, mert, mint azt kevesen tudják, az akvarell, a pasztell vagy a tempera a grafikához tartozik. Talán ezt nem árt(ana) megindokolni.

Minden olyan képzőművészeti alkotást a grafikai művek közé sorolunk, amelyik az alapot, esetünkben a papír színét, felhasználja a kép színskálájához. Az akvarell készítésénél a művész sohasem használ fehér színt, érvényesíti a festék áttetszőségét és ezáltal a papír fehér színét is. Ez az eljárás a képnek jellegzetes könnyed finomságot, áttetsző ragyogást kölcsönöz.

Botár Edit munkáira nem az új, a föltétlenül modern a jellemző. Kiállított művei a hagyományos akvarell stílusban készültek. A széles, nedvdús ecsetvonások hangulatkeltően mesélnek a hazai tájak meghitt szépségéről. A kiállított alkotások többsége ugyanis tájkép, a Kolozsvár környéki jellegzetes lankás vidék. A tájképek nemcsak számukkal, de minőségükkel is uralják a kiállítást. Különösen megkapóak téli tájai, ahol frappánsan használja ki a hó ábrázolására a papír fehéren hagyott részeit. A Tél a hegyekben, Téli út, Tél Csíkban című képei hitelesek, meggyőzőek és bensőségesen hatnak.

Nem vitatott tény, hogy egy kép megítélésénél a művészi kvalitások elsődlegesek, és nem az, amit a kép ábrázolni szándékszik. Tehát nem azért jó egy kép, mert például dinnyét ábrázol, és én, a szemlélő, nagyon szeretem a dinnyét, hanem azért, mert a művész egyéni látással mutatja be a gyümölcsöt. Botár Edit képeinek művészi kvalitásain kívül megvan az a jó tulajdonságuk, hogy azt ábrázolják, ami különösen kedves nekünk: hazánk gyönyörű tájait.

A mai lakáskultúra igényli, hogy ilyen és hasonló képekkel tegyük szobánkat korszerűbbé, kellemesebbé és otthonosabbá.

VITROEL EMIL

Obsah

Tavaszi őrjárat kiállításokon

BOTÁR EDIT

A **Tavasz** üzenetét hozta. Színek és színek. Akvarellek és **monotípiák** (utóbbiak is többnyire színesben). És annyi látogató, amire hónapok óta nem volt példa kolozsvári kiállítótermekben. Meg a vásárlók. Több, mint feltűnő (még akkor is, ha közbeesik az ajándékozó nőnap), hány képére került rá már eddig az **eladva, visszatartva** cédula. A színek bűvöletével vonzza be, minden plakátnál hatásosabban, az utca emberét. Színes tájak, csendéletek integetnek a galéria vitrin-ablakain át a járókelőkre. Olyanok is benéznek ide, akikkel nemigen (vagy éppen soha sem) találkozunk kiállításokon. Valami olyat adnak hát ezek a képek, ami szép iránti szomjúságunkat látszik kielégíteni. Mindenekelőtt városlakó voltunknak a természeti szép iránti nosztalgikus vágyakozását.

Milyen egyszerű is lenne, ha a kiállító csak erre apellálna.

Milyen veszélyes lenne, ha a kiállító nagyon pontosan nem ismerné a **mindenkinek egyformán adni** veszélyeit.

Pontosan tudja, ezért nem tesz engedményt.

Nézem egy csendéletét. Néhány szál sárga virág. Nem is kancsóban, egyszerű üvegpohárban. Idegborzoló példa, milyen közhellyé (mondjuk ki: giccsé) másítaná akár a legkisebb szerkesztési fegyelmezetlenség. Ezek az akvarellek lehetnek líraiak, hangulatukban romantikusak (azok is!), olykor még szentimentálisak is —, de kihagyások nélkül, **művészi érzékenységgel** megkomponáltak. Kísértésektől technikai tudása is megóvja. Talán furcsának hangzik ilyenformán megfogalmazva, de Botár Edit nagyon tudja, hogy **mi az akvarell**. Hivatkozhatnánk arra is, hogy hiszen egyik legjobb akvarellistánk, Walter Widmann tanítványa volt. Ám meggyőzőbb, ha képeit, s ezek közül is csupán az utóbbi két-három év fejlődését nézzük. Itt-ott még rajzos merevsége szinte egyszerre feloldódott. Motívumait, tájkivágásait biztos szemmel választja [illegible] és felszabadultan nyúl a [illegible]. A lavírozott, elmosott [illegible] az akvarell legszebb [illegible] hozza ki. Olyan tech[illegible] ami különben sem tűr [illegible] A rajzla[illegible] egyszer lehet tévedni

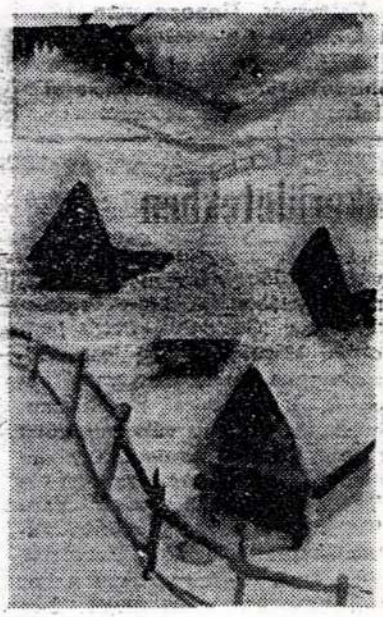

Tél — Botár Edit akvarellje

(sőt egyszer sem!), mert visszatérni, korrigálni már nem lehet rajta az ecsettel.

A képek a legutóbbi évek termése. Példaként és az összevetés mércéjeként csak egyetlen képét, egy csendéletét hozta el szárazabb-rajzosabb korszakából. Addig szinte mást sem láttunk tőle, csak tájképeket és csendéletet. Most is ezek vannak többségben (most is ezek az érettebbek), de a műfaji változatosságra is érdemes figyelni. Portrék és **tanulmánynak** mondott alakos ábrázolások, aktok is helyet kaptak a képei között. Több urbánus tájat is bemutat; egy részüket jugoszláviai útján készítette.

Az akvarellfestésnek mesterétől, Walter Widmanntól is örökölt bravúrjához olyan motívumokban jut el, melyek érzelmileg is közelálló részletekből rendeződnek képpé. Ezek pedig kétségtelenül a tájképek. Elsőként is Maros-parti tájai. Érzelmi telítettségük akkor is figyelmeztetne rá, ha nem tudnánk, gyermekkorát egy Maros-parti kisvárosban töltötte. Egyik-másik tájkivágásán valósággal tobzódik a színekben (árnyékai is színesek), máshol (a legfrissebb képeken) olyan szín-ökonómiával tud színes lenni, mintha ezüstvesszővel rajzolna. Ezek talán a kiállítás legszebb képei.

Monotipiákat is hozott, mint pár éve ugyanitt rendezett kiállításán. Ezek a képek már kevésbé líraiak, inkább racionálisak. A szerkesztésnek mindenesetre nagyobb szerepe van bennük, mint vízfestményein.

Szerencsés ez a társítás. Ha **nem zsánerünk** ugyanis az a lírai természetlátás, amit Botár Edit még követhetőnek érez, ezek a lapok grafikai kvalitásairól más hullámhosszon győznek meg.

Murádin Jenő

1972. MÁRCIUS 8.

IGAZSÁG

A színek művésze

Örvendetesen megszaporodott Marosvásárhelyen a képzőművészeti kiállítások száma. Egyidőben olykor három is várja a látogatókat. (A Stúdió Színház előcsarnoka immár hagyományosan a város másik állandó jellegű kiállító-terme.) Nemrégiben Aurel Ciupe és Maria Ciupe kolozsvári művészek gyűjteményes tárlatát láthattuk. Alig zárult ez a tárlat, s egy másik kolozsvári művész, a fiatalabb nemzedékhez tartozó Botár Edit állította ki akvarelljeit.

Botár Edit kiállítása örömöt szerez mindazoknak, akik a művészettől, nem minden esetben várják a felkavaró, gondolatserkentő, megrázó élményt; akik megelégszenek azzal, amit egy halk, csendes, eszközeiben többé-kevésbé hagyományos, tematikájában sem nagyon változatos piktúra kelthet. Botár Edit negyvennél több akvarell képe és Lucian Blaga verseit illusztráló sorozata zavartalan, egységes benyomást kelt a nézőben. A kolozsvári művész képességei határának, alkati tulajdonságainak tökéletes ismeretében csak arra vállalkozik, amivel meg is birkózik. Nem teremti újjá lapjain a természetet, nem fedezi fel a hazai tájat, csak lírai kedélylyel tükrözi a természeti világot. Tájak tekintenek ránk akvarelljeiről, egy-egy premier-planban álló fa integet, őszi erdő vetkezi díszeit, a Szamos vagy a Maros kanyarog, szénaboglyák sorakoznak a nyári verőfényben, hó alatt alszik a domboldal, egy keritést látunk, egy dülőút kigyózik, felhők vonulnak az égen. Nem harsogó, színekben tobzódó, a világot átfogalmazó ez a piktúra, hanem inkább bensőséges, célkitűzéseiben is szerény, poétikus hangulatot árasztó és hangulatot szuggeráló; olyanféle hatással van az emberre, mint egy-egy Juhász Gyula tájvers. A szín és azon belül az árnyalati gazdagság legjellemzőbb eszköze Botár Edit művészetének, jóllehet egy-egy képén bizonyos fajta grafikus látás uralkodik el, s a vonal is fontos, komoly szerepet kap nála. Lehet, hogy a kelleténél is hagyományosabb, konvencionálisabb, túlon túl is járt úton haladó festészet a Botár Edité, de mindenesetre finom, gyengéd képi poézis. Vegyes technikával készült Lucian Blaga illusztrációi némiképpen elütnek akvarelljei formanyelvétől, előadásmódjától. Ezeknek az izgatottabb vonalvezetés, a kontrasztosabb színvilág, a modernebb formaelemek beiktatása, a versek gondolati elemeinek grafikai parafrazálása a fő jellemzői. Nem is lehet másként, mert Lucian Blaga mélységesen intellektuális, fűtött, ideges, egyszerre klasszicizáló és a legmodernebb törekvéseket szintetizáló költeményeit nem lehet, és talán nem is szabad, másképpen illusztrálni. Egy-két lapján sikerül a nehezen megvalósítható: illusztráció és költemény más-más úton, de azonos folyamatot indít el a szemlélőben. Fölzeng a Blaga vers, és sokáig ott remeg még idegeinkben.

POLGÁR ISTVÁN

Botár Edith kiállítása

Tegnap délelőtt a Művelődési Palota földszinti kiállítási termeiben megnyílt Botár Edith kolozsvári képzőművésznő kiállítása. A kiállított munkák 1967—1969 között készültek.

hírek

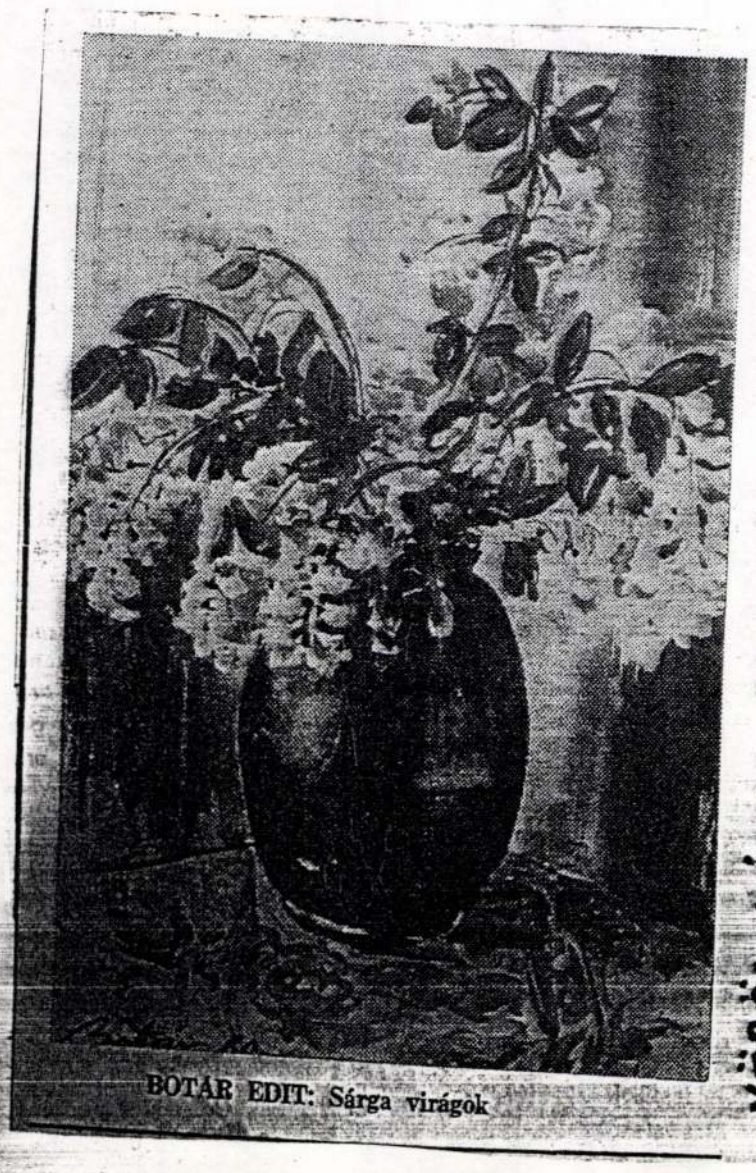

BOTÁR EDIT: Sárga virágok

VÖRÖS LÁSZLÓ TG-MURES. 1970. V. 10.

Kiállítások — jelenségek

ÁRKOSSY ISTVÁN első egyéni tárlatának — a bukaresti Petőfi Házban — különös nyomatékot adott az a körülmény, hogy az Utunk-est keretében, annak szerves részeként nyílott, március végén.

Köztudott dolog, hogy — akarva-akaratlan — a jelenkori romániai magyar grafika szinte valamennyi számottevő fiatal művésze az Utunk hasábjain közölt illusztrációi révén vált közismertté, szinte valamennyien az irodalom fejlődésének hűséges kísérőtársaiként szereztek nevet, s ma, grafikusi pályájuk csúcsáról is szívesen látogatnak vissza a szerkesztőségbe, szívesen vállalnak kéziratot, amelyet néhány esztendeje Árkossy István, az Utunk sorrendben első grafikai szerkesztője nyújt át nekik illusztrálásra, s nemcsak nekik, hanem a kezdőknek is, a tehetséges főiskolai hallgatóknak, akiknek nemrég adta át ő maga is a stafétabotot.

A húsz fémmetszet így együtt a fiatalkori érettség, tehát a pálya első szakaszának a zárásaként, tetőzéseként hatott. Megismerhettünk egy érett grafikust, aki elfulladt örömmel tárja elénk a megfejtett titkot: hogyan lehet a világot egyetlen vonal végtelen vándoroltatásával látóközelbe vonni. Nem a teljes világot, csak annyit, amennyit már ő is érzékelni tud belőle — nemcsak érzékszerveivel, hanem tudatával is.

Nos, ez a világ meglepően gazdag, elemekben és mondanivalóban egyaránt. S nem kisebbítjük Árkossy első önálló jelentkezésének az értékeit, ha ebben a rajzi és tartalmi (rajztartalmi) gazdagságban valóban felismerjük a hazai irodalom, a sokféle írói gondolkodásmód, képkapcsolási és képteremtő logika ösztönzését.

Annál inkább bátran hivatkozhatunk erre a vonásra, mert Árkossy diákkora óta mindig alázattal követte a megrajzolt írásmű stiláris és eszmei sugallatát, de nem a grafikai kifejezőeszközök rovására, hanem éppen ellenkezőleg: a rajzi elbeszélő- és jellemzőerő lehetőségeinek a tágításával. Illusztrációs tevékenysége folytán érzelmiekben, műveltségben, gondolkodási érzékenységben merített az irodalomból önálló grafikáihoz (tehát csak azt tette, ami minden fiatal művészre kötelező, akár foglalkozik illusztrálással, akár nem!); amivel viszont első tárlatán alapvetően meggyőz, az éppen a sajátosan grafikusi témakezelés, a rajzi kedély sokrétűsége, a vonal puritán frissesége, a rafinériától mentes (pedig majdhogynem szecessziós), dúsan burjánzó, áradó felületszövés.

●

BOTÁR EDIT kolozsvári akvarellkiállítása ritkán elemezhető tanulsággal zárult: szinte minden munkája elkélt.

Nagyon kevés helyen bizonyulhat — világszerte — ez a jelenség értékmérőnek, nálunk semmi esetre sem. Ez a kiállítás is tanúsítja, hogy nem minden lebecsülendő, amit a nagyközönség felvásárol... (Különben is — sajnos — elsősorban csak értelmiségiek vettek.) Viszont az is kétségtelen, hogy a kiemelkedő művészi alkotások vagy megszerezhetetlenek a magánember számára, vagy egyszerűen alkalmatlanok egy 20—22 négyzetméteres lakószoba díszítésére, mert gondolati és esztétikai feszültségük egyszerűen nem tűri meg más, művészeten kívüli tárgy, bútor jelenlétét.

Az akvarell nagyon hatásos műfaj. Nem az intellektuális piktúra hordozórakétája, hanem a művészi érzékenység kisugároztatásának a napi penzuma. A jó akvarell — egész nemzedékek művészetre nevelésének az iskolája lehet éppúgy, mint a festészet bármelyik más műfaja. Ezt a szolgálatot teljesítette Bordi András, Nagy Imre, Widmann Walter, Balogh István, Aurel Ciupe és mások akvarellisztikája, s ebbe a misszióba kapcsolódik, sajnos egyre gyérebben, a fiatalabbak akvarellfestői munkássága.

Botár Edit főleg Widmann Walter formaigényes vízfestő eljárásából merít, persze motívumai egyelőre egyszerűbbek, hangulatai viszont árnyaltabbak. Kiválóan ismeri a műfaj nyelvét, s bábszínházi-díszlettervezői éveinek a gyakorlata sem múlt el nyomtalanul munkái fölött: a játékosság, a dekoratív, sőt néhol nonfiguratív témakezelés, a teljes hangsorán át megszólaltatott akvarellszínkép, egyszóval mindaz, ami vonzóvá, „fűszeressé" avatta a tárlat anyagát, mindez a gyermeki lélek, a vizuális örömszerzés lélektanának alapos ismeretére vall, és erre az ismeretre építi élményeinek a transzponálását is.

Ha kép és közönség ilyen találkozásaira jóval sűrűbben kerülne sor (valamennyi művészeti városunkban), akkor az őszi tárlatok látogatottsága is szemmel láthatóan gyarapodna.

●

MŰHELY 11 néven tavaly jelentkeztek először Kolozsvár legjobb műkedvelő művészei közös tárlaton (köztük az Utunk-ból is ismert szobrászok, Iffjú József és Deák T. Balázs, a Műhely 11 titkára, valamint Mihai Asteleanu, Pavel Horincaș, Miklós Béla festők stb.) a Művészeti Múzeum időszaki kiállítási termében. Most ugyanez a csoport Désen állít ki, s anyaguk, előrelátha-tólag, körútra indul.

Egyelőre csak a jelenségre szeretnénk figyelmeztetni: arra, hogy egy bizonyos szakmai biztonságot, hitelt és nyilvánosságot jelentő közösséghez való tartozás igénye milyen erősen él már azokban az emberekben is, akik csak szabad idejüket szentelhetik a művészkedésnek. Jó lenne, ha ez a Műhely valóban műhelyévé válna valami sajátosnak, alkotási stílus vagy módszerbeli jellegeknek, amelyek még árnyaltabbá, következésképpen még inkább tömegméretűvé tágítanák az igényes műkedvelő művészkedés kereteit.

BANNER ZOLTÁN

K képzőművészet

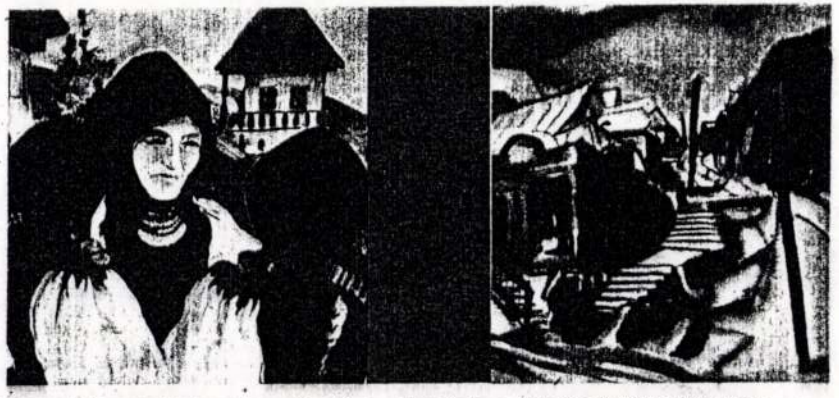

E számban képzőművész vendége

BOTÁR EDIT

Művészeti életünk krónikája akvarellistaként tartja számon Botár Editet. Meglehetősen egyoldalúan — mondhatná, aki munkásságát tőviről hegyire ismeri. És állításának alátámasztására felhozhatná, hogy 1956-tól a közelmúltig, amíg a kolozsvári Bábszínháznál volt alkalmazásban, nem kevesebb mint 79 előadáshoz tervezett díszletet és bábokat; a hatvanas évek közepe táján kiállításon is látható volt négy monotípia-sorozata (a holdról, a tengerről, az öntődék világáról készített jó néhány munkát, s Blaga költeményei csigázták fel akkoriban képalkotó fantáziáját), és olajfestményekkel is jelentkezett egyszer-másszor. Hogy az általa készített díszlettervek és a néhány száz báb között a kivételesen jók száma sem csekély — az itthon és külföldön elnyert díjak sora tanúsítja. És mégsem állít valótlant, sőt a munkásságára sem vet hamis fényt, aki őt elsősorban akvarellistának mondja, aki vízfestményeit állítja alkotásai közül a legelső helyre.

Másodéves textil szakos hallgató korában kezdte biztatni egyik kitűnő pedagógiai érzékkel rendelkező, jó szemű tanára, hogy foglalkozzék akvarellfestészettel. Ha kitartó és következetes — mondta —, még sokra viheti. Csodálatosképpen (vagy inkább: a szűken értelmezett szakosításnak, skatulyázásnak ellentmondva) éppen szaktanára volt az, aki ez irányú képességeinek kibontakozására biztatta. És hogy a bátorítás mennyire helyénvaló, mennyire szerencsés volt, az a főiskola elvégzése után mutatkozott meg igazán. Botár Edit ugyanis, aki nemcsak a többé-kevésbé biztos megélhetés miatt választotta a textil szakot, kezdettől fogva egész lelkesedésével, ötletességével és szorgalmával vetette bele magát a bábszínházi tervezésbe. (Hetvenkilenc előadás képzőművészeti elemeinek megtervezése és kivitelezése, az anyagbeszerzés gondjaitól a különböző gyakorlati kérdések megoldásáig vezető út sokszori végigjárása eléggé beszédesen tanúskodik erről.) Ilyen körülmények között az akvarellezés, amely a főiskolás években az önmagára találás, az erejében való bizakodás táplálója volt, most a rutin, a megszokás elhárításának, az elaprózódásból való kitörésnek, a művészi kísérletezésnek eszközévé vált.

Lírai beállítottsága, rögtönzőképessége és spontaneitása (aminek láttán tanára akvarellezésre biztatta) a nap nap után sürgető feladatok szorításában is megfelelő terepet, kifutási lehetőséget biztosított tehetségének. Ha pár órai szabadidőt tudott szakítani, az éppen elegendő volt egy-egy vízfestmény megszületéséhez. Hiszen a nedves lapon gyorsan, szinte pillanatok alatt kell rögzíteni a megfestendő tárgyat, a csendéletet, aktot, tájat vagy városrészletet, a gondolatban régóta dédelgetett, régen kimunkált témát, mely aztán a végső pillanatok impulzusainak, benyomásainak hatására ölt művészi formát. A pár jellemző színnel, vonással rögzített munkának viszont (akárcsak a versnek) magába kell sűrítenie az élmény egész erejét, lüktetését, sugárzását. Ha ez megvan, apró-cseprő részleteket óvatos ecsettel utólag is ki lehet igazítani, ha nincs, kár vele tovább bajlódni. Akkor újra kell kezdeni az egészet. Az akvarell nem igényel olyan hosszas tanulmányozást, elmélyülést és fontolgatást, mint az olajjal festett kompozíció, a születés pillanatának magas fokú koncentrációja, a megformálás határozottsága viszont elengedhetetlen feltétele a jó alkotásnak.

Hogy lehetőségeinek alakulása miatt vált-e Botár Edit fő műformájává az akvarellfestészet, vagy pedig tehetségének, képességeinek jellege határozta meg döntő módon útjának kibontakozását — azt kár patikamérlegen méricskélni. Mint ahogy azon sem érdemes morfondírozni: mi lett volna, ha tanárai (főként textiltanára) nem ismerik fel idejében tehetségének jellegét, és körülményei nem terelik maguk is figyelmét és alkotóerejét az akvarell felé? Nyilván rátalált volna magától is, legfeljebb kissé később, miután több időt töltött volna más eljárások és képzőművészeti technikák kipróbálásával. A természetben, a tájban az elénk táruló látványban megnyilatkozó szépség felismerése és megörökítése, a líraiság és a spontaneitás ugyanis — véleményem szerint — Botár Edit tehetségének meghatározó jegye. Hogy az akvarellfestészetben aztán egyéniségéhez illő művészi kifejezési eszközre talált rá — azt munkáinak sajátos jegyei, egyéni jellegzetességei bizonyítják, szorgalmának, céltudatosságának és munkaképességének arányairól pedig az tanúskodik, hogy eddig 35 egyéni kiállítást rendezett itthon és három NSZK-beli városban (Stuttgartban, Döblingenben és Batzingenben), a közös kiállítások száma pedig, amelyeken részt vett, körülbelül hetvenet tesz ki.

(páll)

z alkotás öröme és ami ezzel jár

s tájképet egyes művészek lenézik, a portrét vagy a kompozíciót tart- magasabb rendűnek, holott sokszor táj is tud emberi lenni... Elég, ha k Van Goghra gondolunk...

lső indíttatásomat a festészethez leimtől kaptam, akik mindketten yon tehetségesek voltak. (amatőr nkáikat mai szemmel megítélve), s y annak idején a művészetben n sokra vihették, az nem az ő hi- uk. csupán. Apám, a szegény esztergályos, igyekezett mindent adni nekem, amikor felfedezte, y a rajz és a festés mennyire ékel. Kifestőkönyvek akkor még n lévén, ő rajzolt nekem kü- lapokra mindenfélét, csak ki lett színeznem őket. A festékeket is yen körülményesen szereztem meg! nal napig emlékszem a festékek ne- e, amelyeket már régen nem hasz- nak. Minden alkalmat megragadtam, y rajzolhassak, festhessek. Idővel es festményeket másoltam, a pár- amosan ezzel a Maros-parton dol- tam, természet után, mert azt aján- a a rajztanárnőnk. Még ma is ör- n az első primitív akvarellt, ame- t a Maros-parton festettem, a Ben- berek fáit örökítve meg, ahol gyer- kkorom boldog napjait töltöttem. ól az első akvarelltől bizony hosszú meredek volt az út, kisebb-nagyobb tatókkal, kínlódásokkal, kitérőkkel, bbi műfaj felé is. S talán a legne- ebb az volt, hogy nagyon bajosan tam eligazodni a kritikák és külön- ő vélemények útvesztőjében. Nagy raterő és kitartás kellett ahhoz, y magamat megtaláljam, és én ma- n eldöntsem, hogy merre is kell nnem.

alán az indító ok az volt, hogy nem ített ki a száraz technika. Merev- éreztem. Először kezdtem nagyobb okkal dolgozni. Aztán túljutottam n a fázison is, hogy fűt-fát megfes- a kiválasztott tájkivágásban. Bár- nyire oktatott Kádár Tibor hajda- an, hogy „a tájat meg kell kom- álni", én azt akkor nem nagyon ettem. Olyan voltam, mint a rossz gorista, aki minden hangot ponto- leűt, csak éppen a zenei frázisokat a tudja visszaadni. Nekem is sokévi nkámba került, amíg megértet- , hogy a tájnak a lényegét, a lelkét l megfesteni és nem az apró, jelen- telen részleteket. Hosszú-hosszú k kemény munkájával jutottam el nal egyszerűnek tűnő akvarell-tech- ához. Az igazi jó munkák a fel- lt élményektől kapják meg az átütő t, a belső telítettséget.

élményben szerencsére van ré- nk bőven, ha országunk bármely tjára gondolunk. Megvallom őszin- a mai napig sem tudtam betelni, az Aranyos ragyogó, őszi színeivel, a Máramarosi hegyek barnás bársonyával, a Tündérvölgy üde zöldjeibe ágyazott mély tónusú fenyvesekkel vagy a Duna-delta szikrázó vízfelületével. Mindig, minden évszakban ugyanannak a tájnak más és más arcát fedezhettem fel. A havasok zöldjét felváltó kitó havak és a rajtuk gubbasztó kicsi faházak: millió új és új témalehetőség.

Ma már megtanultam megkomponálni a tájat. Előzőleg vázlatot készítek, aztán kigondolom, mit hagyok el, és mi az, amit megtartok, majd végiggondolom színben, hogy mi az, ami legjellemzőbb a táj hangulatának visszaadására. Redukálom a sok színt. Mert a sok tarkabarka szín szép ugyan a természetben, de egy képen már zavaró is lehet. S amikor mindezt fejben vagy egy vázlaton tisztázta az ember, akkor jöhet a kép megfestése, ami végleges, amin változtatni már nem lehet. Ezért nehéz ez az akvarelltechnika, amit én alkalmazok, itt nem lehet tapogatózni és kísérletezni, mint az olajnál, ahol másnap ugyanott folytathatom.

Vannak tájak vagy hangulatok, amelyeket eleve olajban képzelek el. Az olaj sem könnyű műfaj, de lényegesen könnyebb, mint az akvarell. Kísérletező kedvem idővel ebben is valami mást kívánt, mint amit a főiskolán tanultam. Szerettem volna az akvarell transzparenciáját átmenteni az olajtechnikába. A festővászon textúráját kihasználva, lazúrosan festettem, és ez egészen érdekes hatásokat adott. Igaz, hogy kísérletező kedvemet sokan próbálták letörni, mondván, hogy jobb, ha az akvarellnél maradok...

Különleges hatást lehet elérni a monotípia technikával is. Ezek sokszor véletlenszerűen az anyagból adódnak (szintén olajfestékkel történik). Ilyen technikával készítettem több sorozatot: Lucian Blaga verseire, egy Hold-sorozatot 1968-ban, amikor még ember nem járt a Holdon, s magam is megdöbbentem, amikor a tévé képernyőjén megláttam az első lábnyomokat, úgy, ahogy megálmodtam. Ugyancsak monotípiával készültek a **Tenger**, az **Üstöde**, az akt-tanulmányok, és sok-sok absztrakt kompozíció, amelyek sohasem voltak kiállítva, és nem is érzem ennek szükségét. Az absztrakt munkák inkább csak egy szakbelinek érdekesek, és nem a nagyközönségnek. Számomra játék volt, és bevallom, hogy sok mindent tanultam belőle. De én továbbra is a táj szerelmese maradok.

Szeretek utazni, új tájakat megismerni, és mindenhonnan valami újjal térek haza. Útjaim megválasztásánál tő szempontot, de igyekeztem mindent magamba szívni, amit egy ország vagy táj kínált. S a sok élménnyel feltöltődve, már nem volt gond, hogy mit is fessek, hogyan is fessek. Az adott téma életre hívta a maga kifejezési formáját. S úgy festettem meg, ahogy éppen kívántam. Egyébként mindig szükségét éreztem az alkotói szabadságnak, amit egy életen keresztül nem adtam fel, bárr...ilyen divatáramlatok kavarogtak körülöttem. A művészetben nem lehet hazudni, mert az ember a munkája elárulja. A zaklatott lelkű ember munkája nem sugározhat békét, nyugodt hangulatot. Magamat kiegyensúlyozottnak tartom, az emberekben a jót keresem, s a festészetben a harmóniát, a szépet. Az embereknek adni kell valamit mindabból, amit a táj varázsából megéreztünk. Nem vagyok híve azoknak, akik azt tartják, hogy a kép ne legyen szép, és olyan dolgokat festenek, amelyeket meg kell magyarázni. Munkáimmal békét, nyugalmat akarok az embereknek adni, s örömömre szolgál, hogy sokan szeretik a képeimet.

Rengeteg tervem van, de ezekről minek beszélni, hiszen ami megvalósul belőlük, azokat előbb-utóbb megismeri a közönség. Inkább arról beszélnék, ami régi vágyam, amit sajnos nem tudtam megvalósítani. Ezért mondom el.

Az 1980-as egyéni kiállításomon, a Delta-, és a görögországi sorozat mellett kiállítottam negyvenöt képet a Kincses városról, régi és új utcáiról, amelyeket annyi éven át tapostam. Akkor született meg bennem a gondolat, hogy egy kis könyvecskét lehetne belőle csinálni: Nemcsak művészeti albumra gondoltam, hanem a képek mellé irodalmi csemegére is, mégpedig három nyelven: románul, magyarul és németül, mindazoknak a költőknek, íróknak az frásaiból összeválogatva, akik erről a városról írtak, vagy itt éltek, tanultak. A többnyelvű könyvecske jó ajándék lehetett volna azoknak is, akik ide látogatnak. Sajnos senki sem látott benne fantáziát. Kár, pedig mindig ellenszolgáltatás nélkül ajánlottam fel nyolcvanöt akvarellt erre a célra, s már magam előtt láttam a kész könyvet, bibliofil kiadásban; egy-egy kép között Blaga-vers, Kányádi, Ana Blandiana, Dsida Jenő... és nem sorolom.

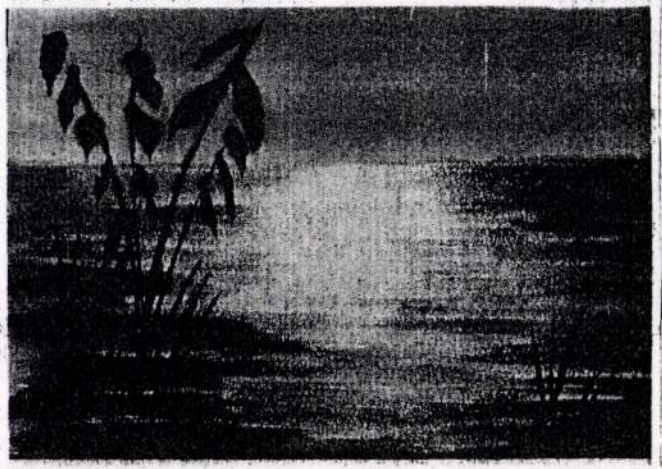

Deltai csillagás

EGY MŰVÉSZ VALLOMÁSA

Még egy apróság. A nagyközönség, amely végigvonul egy kiállítás képei előtt, nem is gondolja, hogy mennyi munka van egy kiállítás megrendezése mögött. Mikor már az ember egy munkát befejezettnek érez, akkor még hátravan a rámázás, a kiállítással járó cipekedés, szállítás, és sok más gond. Ha a harmincöt egyéni kiállításomra és a sok közös kiállításra gondolva összegezném a rájuk pazarolt időt, biztosan kiderülne, hogy ez alatt az idő alatt még elkészíthettem volna jó néhány munkát. De ez is hozzátartozik a mesterségünkhöz. Nem közömbös, hogy a művész munkája hogyan kerül a közönség elé, és hogyan vizsgázik.

BOTÁR EDIT

1988 július 21 30 XIX. évfol

Ahol otthon vagyunk

Jellegzetes folyóparti füzesek, kanyargóan távolba mosódó kékség, magányosan is széllel dacoló, szinte ott felejtett ágasbogas fák, lombhullatók őszi csupaszsága, aranysárga dombhullámzás, háttérbe homályosuló hegytürémkedés; ismert vonalú fenyők zölden újrarendeződő csoportjai, meg néhány meghitt hangulatú, valamiképpen mindig múltbéli békesség soha nem volt nyugalmát árasztó városkép. És mindez technikai bravúrok hivalkodására törekvés, olcsó- vagy hamispénzű hatáskeltés nélkül, gonddal kimunkált stílusjegyek előre sejtett színvonalán. Egészen tömör jellemzés, mely így, magában véve talán bármelyik **Botár Edit**-kiállításra érvényesíthető volna.

Ahogy körbe-körbejárt az ember a Szamos-parti kincses város Egyetemi Könyvtárának emeleti termében, a művésznő 39. egyéni tárlatán, jártában újra meg-megállt valamely munka előtt, többször is újrarendezve az első benyomás kialakította sorrendet, szinte önkéntelenül tolult elő egy kérdés. Gyakran vagy esetleg minél ritkábban kell-e egy alkotónak jelentkeznie ahhoz, hogy a felcsigázódó érdeklődés eseményszomját mindig kioltsa? Nos, ez a tárlat újra meggyőzhetett arról, hogy a jelentkezések gyakoriságánál sokkal fontosabb a befogadhatóság szempontjából a megközelítés eszközeinek tisztasága és a témaválasztás őszintesége. Botár Edit számára, úgy tűnik, az **otthonlét** bizonyosságát és biztonságát hozza a be- és újrabarangolt tájak népi megfogalmazása; a műemlékekkel teli urbánus világ megelevenítése pedig mintha a jogos **birtokbavétel** is jelenthetné egyben. A

1988.
június 16.
25
XIX. évfolyam

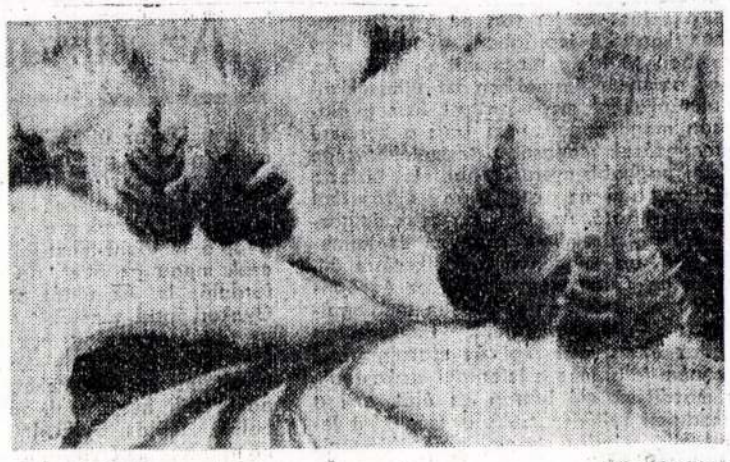

BOTÁR EDIT Tündérvölgy

zoghattunk az újabb tárlat képei között is, mintha valamennyit láttuk volna már valahol. Pedig csak üzenetük ugyanaz, mint az eddigieké. Mert a válogatás az elmúlt négy-öt esztendő olyan munkáiból állt össze, melyek nem kerültek még a nagyközönség, a nyilvánosság elé. Legalábbis idehaza. Mert kiállításra került például három kép (Ősz az Aranyosón, Ősz, Tél), amelyek 1986-ban ott voltak az akvarellisták moszkvai tárlatán. És ott láthattuk a spanyolországi kiállítás anyagából **A Granadai Alhambrát.** És jólehet — a műteremben „rejtőző" — Szilágyi Domokos-portré vagy a napba nézni is daccal tudó székí asszony képe — a művésznő bevallása szerint is — jelzik az ez irányú törekvéseket, kísérletezést, a tárlat (egyik) meglepetése mégis egy szíki ménycske-portré volt,

BOTÁR EDIT Parasztlány

mely újszerűen tudott hatni a vízfestmények „megszokott" Botár Edit-i világában, környezetében. Az ismert tónusok mellé, lám ez alkalommal is sikerült valami új színt kevernie az alkotónak! És hadd fejezzük be azzal, hogy alig zárult ez a tárlat, Botár Edit máris a következő, a — jubileumnak érzett — negyvenedik tervezgetésével foglalkozik. Ha igaz, akkor a Képzőművészeti Múzeum kiállítótermében kerül sor erre, s az előzetes elképzelések szerint textil-, monotípia-, olaj- és akvarellmunkák válogatása jelzi majd a művészi pálya eddigi állomásait. Várjuk ezt is, éppoly érdeklődéssel, mint valamennyi eddigit!

PILLICH LÁSZLÓ

IGAZSÁG 1989 JANUAR 15 VASÁRN.

ÖRÖMTEREMTÉS

Botár Edit művészete messzemenően a természethez kötődik. A tájat látja és örökíti meg világjáró útjain, lent délen, görög földön, a hispán nagyvárosban, de a Dunadeltában és a Nyugati-Érchegységben egyaránt. Egyéni hangulatú akvarelljei őszinték, tiszták, egyértelműek, mint az egyenes beszéd. A vízestechnika hozzájárul ahhoz, hogy vonalai ne rideg-egyenesek, hanem „felborzoltak", szálkásak legyenek, helyenként az esetlegesség veszélyével, de épp ebben áll varázsuk, mert általuk a spontaneitás is megtervezett; a művész keze határt szab a véletlennek.

Botár Edit: Téli táj

Ezek az akvarellek nem balladás hangulatúak, inkább a közvetlen élmény erejével hatnak; nem meggondolkoztatnak, hanem első látásra örömöt okoznak. Botár Edit pedig ezt tartja művészi hitvallásának: az örömteremtést. Nem mást és nem többet.

Ami ugyancsak nem kevés. És amit művészetével maradéktalanul teljesít.

O. F.

1988 MÁJUS 4. SZERDA
IGAZSÁG

Botár Edit: újabb akvarellek

Hűség és következetesség jellemzi Botár Edit akvarellművészetét. Ragaszkodás a szülőföldhöz, az ezer szállal idekapcsoló tájhoz, s a kitartó törekvés arra, hogy a látványt érzelemteli módon, egyazon festészeti technika lehetőségeivel jelenítse meg.

Közeli ismerősei, kiállítások hűséges látogatói olykor azt hiszik, úgyszólván mindent ismernek már, ami műterméből kikerül. A Maros menti tájakat (szülőhelye nosztalgikus emlékképeit), a Kalotaszegen, a Gyalui-havasok előterében festett akvarelleket, műemlék részleteket befogó városképeit, színes csendéleteit. A gyakran jelentkező Botár Edit azonban mindig hoz valami újat, tartogat meglepetést is a kiállítások látogatóinak.

Mostani tárlatán, az Egyetemi Könyvtár emeleti termében látható kiállításán, a megszokott, már-már kötelezőnek tekintett témái mellett, mindjárt egy olyan portréval lepi meg a belépőt, amely művészetének megújuló képessége mellett bizonyít. A falusi lányt ábrázoló portré ráérző, igazmondó tükre a föld és lélek kapcsolatát fürkésző művészi ábrázolásnak. Sokan megállnak e kép előtt; művészi és lélektani hitelességét érzik.

Ismerős tájakat vetít föl Botár Edit újabb akvarellsorozatain. A kalotaszegi tájban annyira ismerős teraszos művelésű földek, legelők képét örökíti meg, Maros- vagy Szamos parti tájakat gyűjt mappáiba.

Kiemelt hely illeti meg Gótika című nagyobb méretű képet, mely a látvány művészi szépségén túl, szintén a kötelező hűségre figyelmeztet: a ragaszkodásra az értéket teremtő ember munkája iránt, minden időkben.

Murádin Jenő

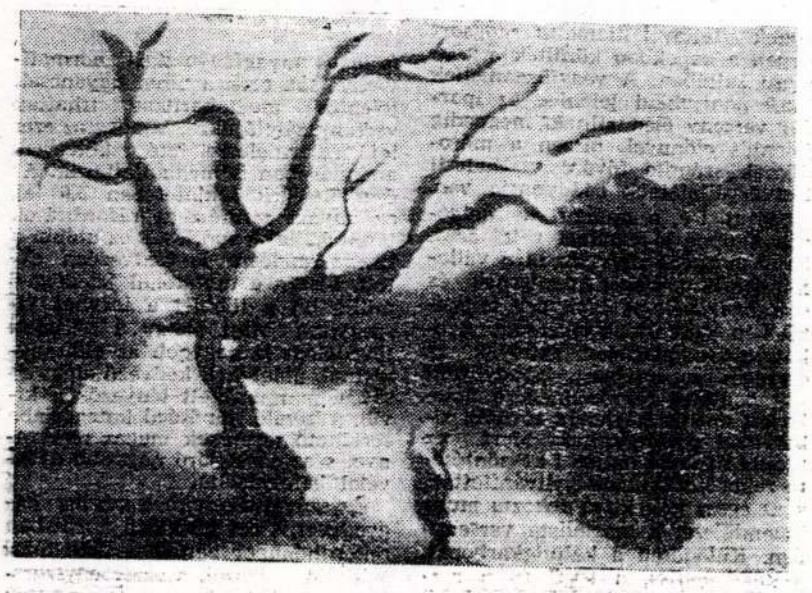

Folyópart, fákkal — Botár Edit vízfestménye

Botár Edit vízfestménye

Botár Edit kiállítása

Megvallom, sokáig úgy voltam Botár Edit művészetével, mint az eltévedt idegen a város forgatagában: nem tudtam eldönteni, festészete tulajdonképpen merről jött és merre is halad. Méltányoltam mesterségbeli tudását, azt tudniillik, ahogyan különös, akvarellistáink jó napjaira emlékeztető felületeket tudott varázsolni ecsetjével. Azt, hogy hol üvegesen áttetsző, hol meg bársonyosan elsötétedő, légiesen könnyed, illetve ólomsúlyú felületekből rótt össze lapjain ismert vagy csupán megálmodott tájakat. De ezekkel mégsem tudtam bensőséges kapcsolatot találni — nem sikerült éreznem bennük a jelentést.

Most, hogy megnéztem a Korunk Galériában a román Deltától a görög—olasz—francia tájakon át a spanyol tengerpartig „elkószált" művésznő úti élményeit feleleventő, mintegy másfél tucat akvarellből álló kiállítását, megtaláltam ugyanazokat a festői erényeit, amelyeket eddig is megcsodáltam. De mást is: A hidat, amelyen képeihez közelebb juthatok. A párizsi Szajna-part hídja így számomra jelkép is. Ezen a kiváló akvarelljén Botár megőrzi a kép forrásául szolgáló természeti látvány elemeit: a híd, az aranyló fényekben csillogó víztükör, illetve az alkonyba burkolózó város, még-még felsejlik a bravúrosan megfestett foltokból. S itt értettem meg, hogy Botár nem minden áron a szépen megmunkált felületeket keresi képein, hanem a természeti élményekről próbál sajátos festői nyelven, azaz ilyen különös felületekkel szólni. És ott van — a rendezők által jogosan a főhelyen kiállított — gyöngyház ragyogású fényekben úszó Notre Dame katedrális égbetörő sziluettjét megörökítő festménye, vagy a spanyolországi képsora, ahol a napsütötte táj, a fény, a természetes vizek szeretete a nagybányai hagyományokat, illetve a bastien-lepage-i példát juttatja emlékezetünkbe.

A kolozsvári művésznő képeinek „finom naturalizmusa" sikerrel követi az impresszionisták által felfedezett atmoszféra jelenségeinek vizsgálatát, a teljes megvilágítás újdonságát, anélkül azonban, hogy eljutna a fény formabontó erejének alkalmazásáig. Botár Edit képei (is) azt példázzák, hogy a nagybányaiak „romantikája" nem halt ki, de ez a késői folytatás teljesen az ő alkotása, eredeti, mai romantika. Mi több, a fény és az árnyék izgatóan ható színjátéka — érzésem szerint — Botár Edit művészetének egyik fő forrását is jelenti.

Miklósi Sikes Csaba

A MAI NAP
1990. október 12., péntek.
Névnap: Miksa.
Napkelte: 6 óra 28 perckor,
napnyugta: 17 óra 37 perckor.

Botár Edit

Születésnapja s újabb (40.!) egyéni kiállítása alkalmából köszöntjük Botár Editet, a festőművészt, az embert, szerkesztőségünk, olvasótáborunk barátját. Köszöntjük a lényéből derűt, képeiből békességet sugárzó, konok kitartásával példát mutató alkotót, a sokoldalú művészt, az akvarellistát. A felsorolás sorrendje nem véletlen, hiszen következetesen kitartott harcosnak legkevésbé mondható műfajá mellett, s ez már egymagában is tett, ha visszagondolunk arra, hogy hazai képzőművészetünknek (alkotóművészetünknek általában) évtizedeken át nyögnie kellett az úgynevezett harcos — osztályharcos, békeharcos stb. — küldetést. Ahogy most elnézem havasi, téli tájképét, sehogy sem tudok melléje társítani semmit, ami harsonás. A kép sokadik változatában is egyéni szép, hordozója mindannak ami a Botár-jelenség. Érdemes lenne megkérdezni a szépre vágyók sokaságát, hogy lélekben mennyivel gazdagodtak, látván egy-egy kiállítását s otthonainkat szépítő képeit. Szerény válogatás a

Rohonyi D. Iván felvétele

Március 6. utcai kisteremben most megtekinthető kiállítás. Szinte látom, hogy az ünnepi keret méltatlanul esetlegességére utalva is, csak legyintene: oda se neki (!), attól még megvagyok. És dolgozom!

Bazsó Zsigmond

SPORT

LABDARÚGÁS

Ez történt a megyei bajnokságban

A 7. forduló eredményei: Első csoport: Tordai Cement—Kv. Építők 2—1, T. Szigetelő—T. Pótaissa 3—0, Kv. Dermata—Egerés 2—1, Jára—Metalul Roșu 3—1, Kisse-

VÍZILABDA

Felcsillanó remények

Nem ismertünk rá az Akar vízilabdázóira a kedd—szerdai p rosmérkőzésen! Ellenfelük a jók pességű fővárosi Sportul Stude tesc volt, amely nagy reménye kel érkezett városunkba, Vasi Pop tanítványai mintha megtált sodtak volna, mindkét összecsap son nagyarányú győzelmet aratt és egy hellyel előbbre léptek a tá lázaton, megelőzve a Rapidót! szövétkezetjek, amelyeknél a sz

a **Gyertek játsszunk valamit** címmel a gyermekeknek szóló színesjátékos könyvecskét. Mese és eljátszható bábjáték kapcsolódik egybe a könyvben, s ezért is körülményes a műfaji meghatározás. R.

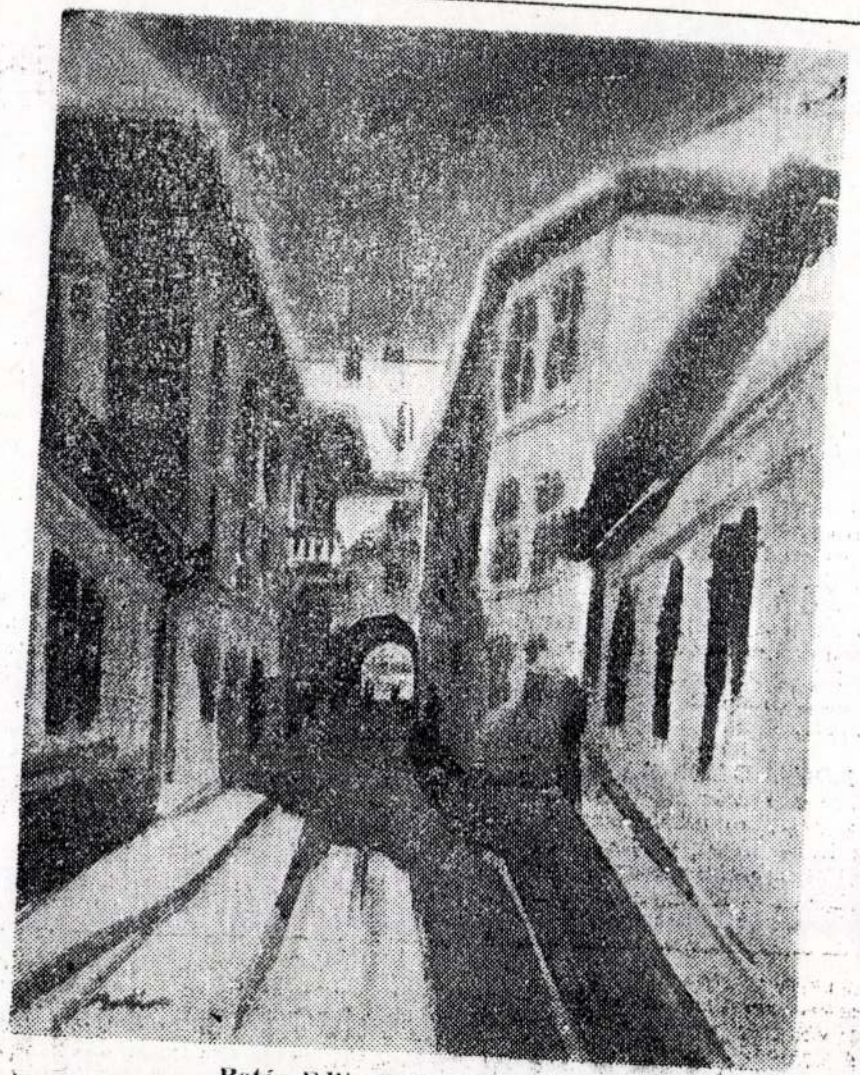

Botár Edit: Kolozsvári tél

A használati utasítás is ehhez a társított műfajhoz illik. A mesék kedves, olvasmányos történetek, de eljátszásuk révén szereznek igazán örömet a gyermekeknek. A szerepek kioszthatók, megtaníthatók (óvodáskorú gyermekeknek szólnak), s a „gyűszűbábukkal" nyomban el is játszhatók. Hogy pedig ez így legyen, ahhoz a grafikus (és emberemlékezet óta „bábos") Botár Edit ötletessége kellett.

Botár Edit kontúrozott egyszerű rajzai, remek mesefigurái elevenítik meg a játék-bábszínpadra írt (bárhol eljátszható) meséket. Rajzainak bája éppen egyszerűségükben van. Az erős, grafikus vonalvezetést, a rajzba foglalt alakot, olykor csak egy-egy szín tölti ki, mintha a gyermeki képzelet „vonatolta volna ki" a legjellemzőbb formában a mesedarab szövegét. Így kerülnek kiváglható rajzra, így lesznek ujjbegyre tűzhető bábfigurákká a mesék szereplői: **Gombolyag Szöszi, Dióbél királyfi, Murrogó, a csalárd kandúr, a lusta pékinas** és a többiek.

Nemcsak a szép, de az ötletes dolgok is egyszerűek!

Erre az igazságra mutat példát R. Molnár Erzsébet és Botár Edit könyve. (Ion Creangă Könyvkiadó, Bukarest, 1984.)

Murádin Jenő

IGAZSÁG 1984 SEPT. 30.

IGAZSÁG 1984 sz

Szeretettel meghívjuk
barátainkat és az érdeklődőket
a
Leányfalu Közösségi házába
(Sicc villa - Moricz Zs. u.153)

BOTÁR EDIT
festőművész

1995 Aug.19-én $18^{\underline{30}}$ órakor nyiló
akvarell kiállítására

Megnyitja
Dr.ANISZI K'ALM'AN
egyetemi adjunktus
újságíró

Botár Edit
festőművésznő
paintress
kunstmalerin

H–1118 Budapest
Hegyalja út 48
tel.: (36-1)1853311

LEÁNYFALU KÖZÖSSÉGI HÁZ

BOTÁR EDIT
festőművész

51-ik
EGYÉNI KIÁLLÍTÁSA

1995
Aug.19-Szept.10

BOTÁR EDIT / FURDEK EDIT /

- Was born on the 12-th of January 1930 in the town Ocna-Mureş (Romania).
- She studied at the "ION ANDREESCU" Academy of Fine Arts Cluj between 1950-56.
- 1955 Bucureşti, her first Exhibition
- Took part on 75 graphics, painting, deco and scenography Exhibitions in Romania and abroad as well.
- Beginning with 1956, for more than 30 years she has been scenographer in the Puppet Theather in Cluj, where she designed puppets and scenography for 79 plays.
- 1974 She was awarded the "MERITUL CULTURAL CL. V."

EXHIBITIONS ABROAD

1955 Moscow	1986 Moscow
1966 Bruxelles	1980 Stuttgart
1966 Mexico	1981 Böblingen (Ger.)
1969 Torino	1984 Datzingen (Ger.)
1969 Paris	1986 Stuttgart
1991 Kecskemét (Hun.)	1991 Kecskemét II (Hun.)

OWN EXHIBITIONS - 51

1964 Cluj, - 1986 Cluj, - 1969 Miercurea-Ciuc, - 1969 Odorheiul-Secuiesc, - 1970 Tg. Mureş, - 1970 Bucureşti, - 1972 Cluj, - 1973 Satu-Mare, - 1973 Arad, - 1973 Carei, - 1973 Huedin, - 1974 Cluj, - 1974 Săvădisla, - 1975 Tg. Secuiesc, - 1975 Sf. Gheorghe, - 1975 Covasna, - 1975 Săvădisla, - 1976 Cluj, - 1978 Cluj, - 1978 Cluj-Filo, - 1979 Cluj, - 1979 Tg. Secuiesc, - 1979 Cluj, - 1979 Covasna, - 1980 Cluj, - 1980 Stuttgart, - 1981 Böblingen, - 1981 Cluj, - 1982 Satu-Mare, - 1982 Datzingen, - 1982 Cluj, - 1983 Cluj, - 1984 Satu-Mare, - 1985 Cluj, - 1986 Cluj, - 1986 Stuttgart, - 1988 Cluj, - 1990 Cluj, - 1991 Kecskemét, - 1991 Kecskemét II, - 1992 Budapest, - 1992 Stokholm, - 1992 Lund, - 1992 Jönköping, - 1992 Göteborg, - 1993 Cluj-Muzeul National de Artă. 1992 Ljumbu-1994 városföld 1994 Leány-falu

NATIONAL EXHIBITIONS

Between 1955-1991 she took part on many national and regional Graphics, Painting, Textile, Design, Scenography and Puppeteering Exhibitions.

WORKS IN PRIVATE COLLECTIONS
almost 2250 works in 24 countries

AUSTRALIA	FRANCE	PERU
AUSTRIA	GERMANY	ROMANIA
BELGIUM	GREECE	SPAIN
CALIFORNIA	HOLLAND	SWEDEN
CANADA	HUNGARY	SWITZERLAND
DENMARK	ISRAEL	U.S.A.
ENGLAND	ITALY	VENEZUELA
JUGOSLAVIA	FINLAND	LUXEMBURG

BOTÁR EDIT / FURDEK EDIT /

- Sie ist an dem 12 Januar 1930 in Ocna-Mureş (Rumanian) geboren.
- 1950–1956 sie studiren an der "ION ANDREESCU" Kunstakademie Cluj.
- 1955 Bucureşti, ihre erste Ausstellung.
- Beginned mit 1956, für mehr als 30 Jahre ist sie im Klausenburger (Cluj) Puppenteater Scenographin gewesen. Sie hat Bühnenbilder, und Puppen, für 79 Schauspiele entworfen, die den Theater viele internationale Preise gewannen.
- 1974 erhaltet sie "MERITUL CULTURAL CL.V"
- Zwishen 1956–1991 hat Sie in Rumanien und in Aussland an 75 Grafik-, Mahlerei-, Dekoration-, und Dekorausstellungen (Scenographie) teilgenommen.

AUSSTELLUNGEN IM AUSLAND

1955 Moskau	1986 Moskau
1966 Brüssel	1980 Stuttgart
1966 Mexico	1981 Böblingen (Ger.)
1969 Torino	1984 Datzingen (Ger.)
1969 Paris	1986 Stuttgart
1991 Kecskemét (Hun.)	1991 Kecskemét II (Hun.)

EIGENE AUSSTELLUNGEN - 51

1964 Cluj, - 1986 Cluj, - 1969 Miercurea-Ciuc, - 1969 Odorheiul-Secuiesc, - 1970 Tg. Mureş, - 1970 Bucureşti, - 1972 Cluj, - 1973 Satu-Mare, - 1973 Arad, - 1973 Carei, - 1973 Huedin, - 1974 Cluj, - 1974 Săvădisla, - 1975 Tg. Secuiesc, - 1975 Sf. Gheorghe, - 1975 Covasna, - 1975 Săvădisla, - 1976 Cluj, - 1978 Cluj, - 1978 Cluj-Filo, - 1979 Cluj, - 1979 Tg. Secuiesc, - 1979 Cluj, - 1979 Covasna, - 1980 Cluj, - 1980 Stuttgart, - 1981 Böblingen, - 1981 Cluj, - 1982 Satu-Mare, - 1982 Datzingen, - 1982 Cluj, - 1983 Cluj, - 1984 Satu-Mare, - 1985 Cluj, - 1986 Cluj, - 1986 Stuttgart, - 1988 Cluj, - 1990 Cluj, - 1991 Kecskemét, - 1991 Kecskemét II, - 1992 Budapest, - 1992 Stokholm, - 1992 Lund, - 1992 Jönköping, - 1992 Göteborg, - 1993 Cluj-Muzeul National de Artă. - 1992 LJUMBU - 1994 Városföld - 1995 Leányfalu

LANDES AUSSTELLUNGEN

Zwischen 1955-1991 hat Sie mit viele Kunststücke am Kollektiv-landes,-und regional-Grafik, Mahlerei, Textil, Design, Scenographie, und Puppen Austellungen teilgenommen.

WERKE IN PRIVATSAMMLUNGEN
fast 2250 Werke in 24 Länder

AUSTRALIEN	GRIECHENLAND	PERU
BELGIEN	HOLLAND	RUMANIEN
CANADA	ITALIEN	SCHWEDEN
DANEMARK	ISRAEL	SCHWEIZ
DEUTSCHLAND	JUGOSLAWIEN	SPANIEN
ENGLAND	KALIFORNIEN	UNGARN
FINNLAND	LUXEMBURG	VENEZUELA
ÖSTEREICH	FRANKREICH	U.S.A.

BOTÁR EDIT / FURDEK EDIT /

- Született Marosújváron 1930 január 12-én.
- A kolozsvári "ION ANDREESCU" képzőművészeti Akadémia textil szakának végzettje (1950 – 1956).
- Résztvett 75 Grafikai, Festészeti, Iparmüvészeti, és Diszlettervezői kiállításon.
- 1956 -tól, több mint harminc éven keresztül, a kolozsvári Bábszinház díszlet-és bábtervezője. A 79 megtervezett darabbal sok nemzetközi díjat a szinház.
- 1974 A művészeti érdemrend V-ik fokozatának a kitüntetettje.
- 1955 Első kiállítása Bukarestben.

KÜLFÖLDI KIÁLLÍTÁSOK

1955 Moskva	1986 Moszkva
1966 Brüsszel	1980 Stuttgart
1966 Mexico	1981 Böblingen (Ger.)
1969 Torino	1984 Datzingen (Ger.)
1969 Párizs	1986 Stuttgart
1991 Kecskemét (Hun.)	1991 Kecskemét II (Hun.)

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK - 51

1964 Kolozsvár, - 1968 Kolozsvár, - 1969 Csikszereda, - 1969 SzékelyUd-varhely, - 1970 Marosvásárhely, - 1970 Bukarest, - 1972 Kolozsvár, - 1973 Szatmár, - 1973 Arad, - 1973 Nagykároly, - 1973 Hunyad, - 1974 Kolozsvár - 1974 Szentlászlo, - 1975 Kézdivásárhely, - 1975 Sepsiszentgyörgy, - 1975 Kovászna, - 1975 Szentlászlo, - 1976 Kolozsvár, - 1978 Kolozsvár, - 1978 Kolozsvár Filo, - 1979 Kolozsvár, - 1979 Kézdivásárhely, - 1979 Kovászna, - 1980 Kolozsvár, - 1980 Stuttgart, - 1981 Böblingen, - 1981 Kolozsvár, - 1982 Szatmár, - 1982 Datzingen, - 1982 Kolozsvár, - 1983 Kolozsvár, - 1984 Szatmár, - 1985 Kolozsvár, - 1986 Kolozsvár, - 1986 Stuttgart, - 1988 Kolozsvár, - 1990 Kolozsvár, - 1991 Kecskemét, - 1991 Kecskemét II, - 1992 Budapest, - 1992 Stockholm, - 1992 Lund, - 1992 Jönköping, - 1992 Göteborg, - 1993 Kolozsvár-Müvészeti Muzeum. - 1992 LJUMBU - 1994 Városföld - 1994 Leányfalu

HAZAI KIÁLLÍTÁSOK

1955-1991 között, részt vesz a hazai megyei és országos Grafikai Festészet-, Textil-, Iparmüvészeti-, Diszlet és Bábtervezési tárlatokon.

MAGÁNTULAJDONOKBAN LEVŐ
közel 2250 munkája, 24 országban

AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK		
ANGLIA	FRANCIAORSZÁG	NÉMETORSZÁG
AUSZTRÁLIA	GÖRÖGORSZÁG	OLASZORSZÁG
AUSZTRIA	HOLLANDIA	PERU
BELGIUM	IZRAEL	ROMÁNIA
CALIFORNIA	JUGOSZLÁVIA	SPANYOLORSZÁG
DANIA	KANADA	SVÁJC
FINNORSZAG	LUXEMBURG	SVÉDORSZÁG
	MAGYARORSZÁG	VENEZUELA